

ŞİRİN XANIM KƏRİMBƏYLİ ŞADİMAN

Bu kitabı məndən maddi və mənəvi
köməyini əsirgəməyən həyat yoldaşım
Abdulov Əli Əli oğluna ithaf edirəm!

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA
ÇƏKMƏYƏNƏ DƏM DÜNYA

BAKI-2008

Yeni çapdan çıxan kitab təkrar nəşrdir. Bu kitabda 1991-ci ildə yayımlanmış «Ürək niyə ağrıyır?» şerlər toplusu və 2000-ci ildə çapdan çıxmış «Çəkənə qəm dünya, çəkməyənə dəm dünya» kitabının cəm halında çapı qərara alınıb. Bu iki kitabın təkrar nəşrinin ideyasını irəli sürən və belə iri həcmli kitabın işıq üzü

görməsində mənə maddi və mənəvi yardımçı olmuş həyat yoldaşım Abdullov Əli Əli oğluna minnətdarlığımı bildirirəm. Bu kitabı əlinə götürəcək hər bir oxucuya Allahdan can sağlığı arzulayıram. Hörmətli oxuculardan məndən aslı olan və olmayan səbəblər üzündən kitabda üzləşəcək hər bir xəyata görə üzr diləyirəm. Kitabda gedən bütün ünvansız şeirləri Neft Daşlarında yazmışam. Uca Tanrıya şükürlər edirəm ki, bu kitabın işıq üzü görməsi üçün mənə yol açdı və bu günü mənə qismət etdi.

Müəllif

VƏTƏNLƏ DÖYÜNƏN ÜRƏK

90-cı illərdə mətbuat səhifəsində tək-tək imzası görünən Şirin xanım Kərimbəyli Şadimanın şeirlərində vətənə, torpağa coşqun bir məhəbbət duyulurdu. Gənc şairin sevgi-məhəbbət duyğularını ifadə edən poetik düşüncələri də bu duyğudan kənarında deyildi. Qarabağ hadisələri gərginləşdikcə, Topxana meşələrində mənfur ermənilərin baltaları işlədikcə Şirin xanım Kərimbəylinin Şadimanın poeziyasında Vətən daha geniş çalarlarla tərənnüm edilməyə başladı.

Hələ ilk şeirlərində torpağa bağlılıq, vətən həsrəti, cənub dərdi, narahat dünyanın bu günü və sabahı ilə bağlı qayğılar şairi

düşündürürdü. Zaman keçdikcə torpağın daha ciddi ağırları onun poeziyasında əks olunmağa başladı. Şirin xanım vətənlə, torpaqla bağlı daha ünlü problemləri qələmə almağa başladı, şeirdən-şeirə püxtələşdi. «Çəkəne qəm dünya, çəkməyəne dəm dünya» poetik düşüncələri də məhz bu narahat, qayğılı dünyamızın gələcəyinə dərin nikbin baxışın nəticəsi kimi meydana gəldi.

Şirin xanım Kərimbəyli Şadimanın oxucu ilə bu son görüşü daha geniş və əhatəlidir. «Çəkəne qəm dünya, çəkməyəne dəm dünya» kitabında şairin son illərdə yazdığı lirik şeirləri ilə yanaşı, iri həcmli əsərləri, poema və dramları da toplanmışdır. Bütün bu əsərlər müxtəlif bölmələr altında verilmişdir. Gənc şairin kitabı «Böyük Yaradana» ithafı ilə başlayır. Burada toplanan «Qoru, Allahım», «Fələk», «Rəbbə», «Apar məni», «Verilir haqqa cəza», «Dünya beş gün» və başqa şeirlərində Şirin xanımın Böyük Yaradana bəslədiyi ülvü duyğular, onun kərəm sahibi olması, insanların böyük ümid yeri olan xeyirxah duyğular tərənnüm edilir. Kitabın «Toxunma torpağıma» bölməsində toplanan şeirlər torpaqları işğal altında olan, yeni-yeni ərazilərin əldən getməsindən nigaran olan vətəndaşın ürək çırpıntılıdır. «Bayrağım», «Darıxma, Qarabağ», «Salatın», «Bu millət», «Şəhid qaradaş, şəhid bacı», «Şəhidlər Xiyabanı» şeirlərində bu duyğular yüksək poetik ifadəsini tapır. «Özümü axtarıram» bölməsində silsilə şeirləri Şirin xanım Şadimanın özü ilə dioloqudur. «Qanunsuz doğulmuş qızcağaz», «Daş ürəklər», «Gecikməyin», «Yol gedirik» və başqa nümunələrdə müəllifin özünəməxsus dünyası, həyata, cəmiyyət hadisələrinə baxışı, insanlar arasında yer tapa bilməməsi, narahat duyğuları əks olunmuşdur.

«Sevgi duyğuları» şeirlər silsiləsi oxucunun qəlbini daha çox oxşayır. Bu nümunələrdə ifadə edilən poetik duyğular öz saflığı və səmimiyyəti ilk diqqəti cəlb edir. «Yar-yar», «Sən yadıma düşürsən», «Məni səndən ayıran» və başqa şeirlər bu cəhətdən daha çox diqqət çəkəndir.

Şirin xanımın dödlüklərində, rübai və qəzəllərində dərin bir lirizm, insanı düşündürən kədər vardır. Bu gənc şairin vətəninin, torpağının işğal altında olmasından doğan kədərdir. Bu kədər onun mənəvi dünyasından qar olub bütün yaradıcılığından süzülüb keçir. Müxtəlif janrlarda yazmağa həvəs göstərən, qələmini poema və mənzum dramda da sınayan Şirin xanımın «Xocalı soyqırımı», «Dünya hələ yatır deyən», «Burdan bir atlı keçdi» vətənlə döyünən ürayinin çırpıntıları aydın eşidilməkdədir.

Mənzum dramları və poemaları sənətkarlıq baxımından şairin vətəndaş mövqeyini özündə əks etdirir. «Çəkəne qəm dünya,

çəkməyəne dəm dünya» kitabında Şirin xanım Ağabala qızı Kərimbəyli Şadimanın bədii yaradıcılığı dünyanın min bir dərdindən, həsrətindən soraq verir. Haqqqa, ədalətə kəc baxıb zülmə qahmar çıxanların, dünyanın məhverini geriye hərləyənlərin tarix qarşısında bir gün cavab verəcəyinə dərin ümid bəslənilir.

Kitabdan-kitaba, əsərdən-əsərə qələmi püxtələşən Şirin xanımın oxuculara təqdim etdiyi yeni kitabı onun sənətin çətin iriziylə zirvələrə doğru addımladığını göstərir. Coşğun fitri istedadı, zəngin müşahidə qabiliyyətinə, dərin lirizmə malik olan Şirin xanıma yeni yaradıcılıq uğurları diləyirik.

professor Azad Nəbiyev

BÖYÜK YARADANA

BÖYÜK YARADANA

Ey böyük Yaradan, ey qadir Allah,
Doğulduq... İşlətdik nə qədər günah?

Coşdu içimizdə saysız diləklər,
İblis hiylələrlə doldu ürəklər.

Öncə nizə, qalxan, qılınc yaratdıq,
Ov tək bir-birinin köksünə atdıq.

Əsirlər ötdükçə coşdu ehtiras,
Vəhşi əlimizlə quruldu min yas.

Bizə Əzrayılla əcəl göndərdin,
Miskin cəsədləri torpağa sərdin.

Böldün bəndələri neçə qisimə,
Sonda məzar qıydın yalnız cisimə.

Anlaya-anlaya öləriyik biz,
Tanrı hüzurunda qatlamadıq diz.

Vəhşi tək hey qırdıq biri-birini,
Sən bizdən qorudun haqqın sirrini.

Böyük Yaradanım, səbr ilə yerə,
Hey dinlər göndərdin inansın hərə.

Sonuncu dininsə oldu pak İslam!
Müqəddəs peyğəmbər Mühəmməd-salam.

O gül çöhrəsinə nur bəxş eylədin,
Qurani köksünə Sən nəqş eylədin.

Ərəb səhraları, Məkkə, Mədinə,
Tapındı rəhminə, tapındı dinə.

İslamın işığı dünyanı tutdu,
Diz çöküb səcdənə, özün unuttu.

Fəqət, parçalandı cahanda dinlər,
İnsan da bu sitəm içində inlər...

Xaçpərəst, müsəlman, yəhudi, yezdi...
Torpaq, su üstündə el-eli əzdi.

Böyük Yaradanım, töküldü qanlar,
Məzara gömüldü əcəlsiz canlar.

Sənsə yüksəklikdən baxıb bəndənə,
Saldın ölərləri çox çəndən-çənə.

Qopardın yerlərin min yol bağrını,
Məzara düşədin acı-ağrını.

Neçə yurd torpağın altında qaldı,
Hökmünlə bəndələr min yol alçaldı.

Gah sellər yaratdın, gahsa zəlzələ,
Qurdun ölərlərə, ey Tanrım, tələ.

Unudub qəzəbi coşdular yenə,
Bəzən xor baxdılar Haqqa və Dinə!

Qılınclar gülləylə əvəz olundu,
Tanklarla, toplarla qeyrət alındı.

Basıldı vicdanlar raketlər ilə,
Cahanda hökm etdi iblis və hiylə.

Sənsə qəh-qəh çəkdin ünsüz fələkdən,
Güldün bəndələrə min yol ürəkdən.

İnsanlar dinlərlə fitnə qurdular,
Savaşa yollandı saysız ordular.

Qanlar su yerinə axdı dünyada,
Atdılar namusu, qeyrəti oda,

İsanın, Musanın müqəddəs ruhu,
Böyük Mühəmmədin (s) naləsi, ahı .

Qırdı dünyamızı hey qəzəb ilə,
Məzara göndərdi min əzab ilə.

Bizsə unutqanlıq yolunu tutduq,
Allahı, Qurani, Haqqı unutduq.

Özümüzü səndən qüdrətli bildik,
Sildik içimizdən inamı, sildik.

Namus da, qeyrət də qiymətdən düşdü...
Bəndənin ayağı hər dəm sürüşdü.

Ölüm qapımızda gülləyə döndü,
Söndü evimizin çirağı, söndü.

Böyük Yaradanım, adil hökmünlə,
Döndərdin ağılı, ürəyi külə.

Allahım, ey Tanrım, yuvam-məmləkət,
Başının üstündə qara fəlakət.

Yağı başımıza tökür gülləni,
Qurur torpağıma min bir hiyləni...

Yanır diri-diri ana, bacılar,
Dolaşır yurdunda ağrı-acılar.

Sitəmdən usanmış könlümüz talan,
Yenə taxtı-tacda oturub yalan.

Hökmüylə namərdi bütə döndərir,
Tülkünü quduza, itə döndərir.

Adilim, Kərimim, Haqqım İlahi,
Qoyma məhkəməsiz naleyi-ahi,

Müqəddəs hökmünlə özün divan qur,
Yalanın, fitnənin sən boynunu vur.

Bir azca işıq ver qaranlıq yurda,
Amandır, quzunu tapşırma qurda.

Hökmü-fərmanınla zülmət nur olsun,
Yetər, içimizə halallıq dolsun.

Böyük Yaradanım, ümidim sənə,
Şahlıq quşu göndər sadıq ölkənə.

Ayılıb binəva millət yuxudan,
Özün qurtar onu qara-qorxudan.

Şirin Xanım sənə sadıq bəndədi,
Özün də görürsən yaman gündədi.

Gəl qoluzorluğu vermə yetənə,
Son qurbanlıq eylə məni Vətənə!

Hazırım, cismimi məzara döndər,
AZƏRBAYCANIMA AZADLIQ GÖNDƏR!!!
13.12.1991

QORU, ALLAHIM

Sənin tufanın da, küləyin də nur,
Sənin dünya adlı üreyin də nur,
Göylərdən sütunlu dirəyin də nur,
Bizi izimizdən qoru, Allahım,
Bizi özümüzdən qoru, Allahım.

Sənin dairəndə bu dünya üzük,
Sənə tövbə edib suç edən bizik,
Sənin atəşinin oduna közük,
Bizi közümüzədən qoru, Allahım,
Bizi özümüzədən qoru, Allahım.

Bizi əyri yoldan əyləyən də sən,
Adəmi imtahan əyləyən də sən,
Nizam-tərəzidən söyləyən də sən...
Bizi gözümüzədən qoru, Allahım,
Bizi özümüzədən qoru, Allahım.

İblisi içində bizləyir bəşər,
Haqqı, ədaləti dizləyir bəşər,
Üzünü min rənglə gizləyir bəşər,
Bizi üzümüzədən qoru, Allahım,
Bizi özümüzədən qoru, Allahım.

Dodaqlar əsirdi Haqq duasına,
Qaytar bu dünyanı öz yuvasına,
Şadiman qul olub söz havasına,
Bizi sözümüzədən qoru, Allahım,
Bizi özümüzədən qoru, Allahım.

8.12.1997

FƏLƏK

Məni dəli edib fitnə-fəsadlar,
Ağıldan dayazlar, qəlbədən kəsadlar,
Mənsəbə, şöhrətə, pula həsadlar,
Pisliyin əlində imkandı fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

İçimdə ağlardır saysız diləklər,
Niyə imkansız daşdı ürəklər?
Dünyanı qiymətdən salıb kələklər,
Dövrən zalımlara sükandı fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Çox eldə, çox yurdda tökülür qanlar,
Vaxtsiz torpaq olur növrəstə canlar,

Dünyaya beşgünlük gələn insanlar,
Özü öz qanını tökəndi, fələk,
Bu necə zəmanə məkandı, fələk?

Məramı hiyləylə sovulanların,
Bəxti çay daşı tək ovulanların,
Öz yurd-yuvasından qovulanların,
Dərdi bir-birinə söykəndi fələk,
Bu necə zamanə, məkandı, fələk?

Dünya başdan-başa sərhəddi, səddi,
Nalədi, fəqandı, fəryaddı, dərdi,
Qan tökən zənn edir dünyada mərddi...
Zülümün evini tikəndi fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Maskalı iblislər dövrən sulayır,
Qapının iti də qurdla ulayır,
Aslanlar tülküyə quyruq bulayır,
Dünya alqı-satqı dükandı, fələk,
Bu necə zəmanə məkandı, fələk?

Günahsız günahkar qazanda bişir,
Haqqını deyənlər ayağa düşür,
Gündə min yol qəlblə əcəl görüşür...
Bu dərdlər ölümə təkandı, fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

Həyat bir iblisdir, Şadiman naşı,
Neçə min Arazdır gözünün yaşı,
Yurdum parçalanıb, sıldırım qarşı...
Sərhəd dirəkləri tikandı, fələk,
Bu necə zəmanə, məkandı, fələk?

8.05.1990

RƏBBƏ...

Zaman qovqasında zəif fərdlərik,
Dünya dəyişdikcə elə dərdlərik,
Biz öz-özümüzə min bir sədlərik,
Öldürüb bir-birin qisas alırıq,
Ucalmaq istərkən, Rəbb, alçalırıq!

Baş-başa, üz-üzə həyatla insan,
Fələk, uf demədən, qoparır asan,
Çıxır yolumuza müşküllər hər an,
Yanır gilə-gilə hər ömrün şamı,
Hər tale qapısın döyür axşamı.

Sınaqçın həyata atıldıq, ey Rəbb,
Dünyanı insana verdin acı həb...
Önündə aşkardır çox kiçik mətləb,
Çəkdin üstümüzdən bir an kölgəni,
Aldı savaşı, ölüm yurdu, ölkəni.

Sənin əlindədir sirli kainat,
O başa, bu başa zaman çapır at,
Çökür ayağına son anda heyət,
Sınaqçın şeytani qəlbə yolladın,
Adəm övladını oda tulladın.

Dinlə pərdələndi iküzlü bəndən,
Zinətə, altuna büründü dən-dən,
Qurtula bilmədi bəşər dünyəndən,
O məhşər günündə önündə çökdü,
Öz böyüklüyün tək rəhmin böyükdü!

Son anda millətə bölməzsən ərzi,
Önündə ruh durar, bir də tərəzi,
Bəndənin əliylə suçu, qərəzi,
Hətta misqal-misqal çəkdirib ona,
Cəhənnəm bir açar bu son divana.

Nə qədər canımız cisimdə durur,
Bəşər bir-birinə hey tələ qurur,
O Haqq dərgahında əyilməz qürur,
Məhşəri gizlətdin son zülümədək,
Bir yol var həyatdan o ölümədək.

Tale qəndilləri bəxtə də şam kimi,
Hər ömür sonunda bir axşam kimi,
Alçaldır, ucaldır min yol kim-kimi?
Rəbbim, qol qoyduğun hökümlər ulu,
Bizlərsə əbədi Adilin qulu!

Şadiman yaş tökür bu miskin halə,
Ey Rəbb, neçə tale gəldi zavələ,
Zəhərlə doludu əldə piyalə,
Əzrayıl, Cəbrayıl qapıda hər gün,
Birinə yas qurur, birinə düğün.

26.04.1994

APAR MƏNİ

Tükənib, kəsilib qətrə amanım,
Daha yaşamağa yoxdu gümanım,
Ya öldür, ya da ki, sağ ikən canım,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Döyür qap-bacamı dedi-qodular,
Dirikən könlümü min yol oydular,
Qanımla sinəmin dərdin yudular,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Minüzlü, mindilli, minsözlü bəşər,
Savaşıda vuruşda hər gün xeyir, şər,
Qorxuram pak könlüm ayağa düşər,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Əllərim dikilib Haqq dərgahına,
Dünya tuş insanın çox günahına,
Üzümü tutmuşam qibləgahına...
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Ürək parçalayıb sinə ovanlar,
Qeybətlə yıxılır min-min ünvanlar,
Bimürvət bəndələr qurub divanlar,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Qəsd etsəm özümə, aciz bəndəyəm,
Yaman ağızlarda «toy-düyündəyəm»,

Özün görürsən ki, mən nə gündəyəm?
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

İyrənc adamlardan canım bezardı,
Bəxtim sifətimə min yol bozardı,
İküzlü bəşərdə böhtan azardı,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Taleyin yolları saritikandı,
İnsanlıq pul-para, dövrən-dükandı,
Nə qədər canda can hələ imkandı,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Könlümün nəş'əsi qəhərə dönüb,
İpə-sapa yatmaz kəhərə dönüb,
Halal duz-çörəyim zəhərə dönüb,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Gəmim tufanlarda, hanı imkanım?
Dözmür dalğalara həyat sükanım,
Bəxtə çox görüldü dəniz məkanım,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Bəndən bir-birinə, vallah zalımdı,
Tələlə üz-üzə acı halımdı,
Yetişib son anım, ölüm-qalımdı!
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

Acımı kağızlar götürmür daha,
Qələm də əyilib naləyə, aha,
Qoyma Şadimanı batsın günaha,
Allah, bu dünyadan gəl qopar məni,
Ayrı səyyarəyə al apar məni.

6.04.1994

NİYƏ ŞAİRLƏRİ YARATDIN, ALLAH?

Dünya ağrısıyla yoğurub məni,
Ruhumu göylərdən qopartdın, Allah.
Ana bətinindən doğurub tənə,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Zamanın acısı sinəyə yağı,
Süzülür ürəkdən dodağa ağı,
Həyat da, dövrən da, gün də bayağı,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Biz Tanrı deyilik boğaq dərdləri,
Yıxaq sərhədləri, qıraq sədləri,
Namərdlər cəngindən ala q mərdləri,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Ağlayan gözlərdə yaş inilləyir,
Hər şeyi düşünən baş inilləyir,
Torpaq əsir düşür, daş inilləyir,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Qandallı dillərin sorğusunu var?
Yalan kəlmələrin doğrusunu var?
Fitnənin, fəsadın oğrusunu var?
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Dərdlərdən sinəyə tonqal qalanır,
Haqq şişə çəkilir, manqal qalanır,
Yollara, izlərə qanqal qalanır,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Milli çəkişmələr, dini bölümlər,
Şahlara taxtında sultan zülümlər,
Danışsaq boğazdan tutar ölümlər,
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Canımıza yağı hər düz sözümüz,
Zindan sinəmizə dustaq özümüz,
Bir yol ölənədək gülmür üzümüz...
Niyə şairləri yaratdın, Allah?

Madam ki, kəlməmiz boğazda qalır,
Hər dilin üsyanı ağızda qalır,
Hər yazılan misra kağızda qalır...
Niyə şairləri yaratdın, Allah?
3.08.1996

NƏ OLA YETİŞƏM SƏNƏ, ALLAHIM

Gecədən sübhədək səcdələrimlə,
Dualar içində gələr sabahım.
Sinəmdə alışan müjdələrimlə,
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Bu başsız dünyanın qəmini atıb,
Gözdə yuva salan nəmini atıb,
Ah, nalə gətirən dəmini atıb
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Ən uca dağların qalxam başına,
Baxam buludların axan yaşına,
Dönüb bircə anda Simurq quşuna
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Alışan bağrımın odundan çıxıb,
Adəmin insanlıq adından çıxıb,
Dünyanın bir yolluq yadından çıxıb
Nə ola yetişəm sənə, Allahim.

Bəşər dönük olub, İlahi, sənə,
Çoxu səcdədədir yalandan dinə,
Yuxuda olsa da gələm Kəbənə,
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.

Gəlmir bu dünyadan Haqqın qoxusu,
Yoxdu heç Adəmin səndən qorxusu,
Gələ gözlərimə ölüm yuxusu...
Nə ola yetişəm sənə, Allahım.
27.09.1998 //Pirallahı

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

HANI, DÜNYA?

Ədalətin hanı, dünya?
Sədaqətin hanı, dünya?

Gözdən axan yaşlarına,
Qəmlər çatan qaşlarına,
Dərdə girmiş başlarına-
Kəsər sözün hanı, dünya?
Görən gözün hanı, dünya?

Çiçəklərin soldu getdi,
Buludların doldu getdi,
Zaman saçın yoldu getdi,
Ömürlərin sanı, dünya,
Gələnlərin hanı, dünya?

Pulu cana azar etdin,
Düz deyənə həzar etdin,
İnsanlığı məzar etdin,
Bəşərin ünvanı dünya,
Əsil üzün hanı, dünya?

Əlindən qəlb batıb çənə,
Can deyirəm, can də mənə,
Şadiman ki, yanır sənə,
İsitmirsən canı, dünya,
Ürəyimdə qanı, dünya.

Ədalətin hanı, dünya?
Sədaqətin hanı, dünya?
27.09.1997

BU DÜNYA

Allahım, necə də əzabı sonsuz,

İçimdən asılan yükdü bu dünya.
Kiminə min donlu, kiminə donsuz,
Kökündən qırılan tükdü bu dünya.

Dərya ümidlərin sükanı da o,
Vallah, alqı-satqı dükkanı da o,
Cənnət, cəhənnəmin məkanı da o,
Doğduğun məzara əkdi bu dünya.

Milçək tək bir-birin bəndə qıranda,
Naləsi göylərin bağrın yaranda,
Haqq imdada gəlib özün vuranda,
Hönlürüb sinələr sökdü bu dünya.

Fitnəyə, fəsada bulananda yer,
İnsan cəsədiylə qalananda yer,
Şəhidlər qanıyla sulananda yer,
Gözündən gurşadlar tökdü bu dünya.

Ey Tanrım, əyilən bir simə bənddi,
Məzara dönməkçin bir himə bənddi,
Bilinmir harada kim-kimə bənddi...?
İblislər önündə çökdü bu dünya.

Şadiman, zamanın kəndiri uzun,
Hər metir ölçüsü bu boynumuzun,
Hesabı çəkilən hər oynumuzun...
Özüylə qəm yükün çəkdi bu dünya!
26.10.1997

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

*«Sənsiz » analar cəmiyyətinin
sədri Zenfira Rəhimovaya.*

Zülüm ərşə bülənddi,
Həyat feildi, fənddi,

Əzrayıl himə bənddi...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Kiminin yurdu savaşı,
Kiminin gözündə yaş,
Kiminin ürəyi daş,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Birinin başda tacı,
Acın puldur amacı,
Yox sabaha əlacı,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Toxun aca rəhmi yox,
Zaman ötür fəhmi yox,
Ölümün də zəhmi yox...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Göz var min çeşmə doğar,
Göydə buludu sağır,
Selində özün boğar,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Ömür cahana karvan,
Zaman başında sarvan,
Haqqı deyənə divan...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Bəşər yollar yorğunu,
Zülüm əzər doğrunu,
Başa çəkər oğrunu,
Ay çəkənə qəm dünya,

Çəkməyəne dəm dünya.

Bir elin gülzarı bol,
Bir elin məzarı bol,
Dünyanın azarı bol,
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.

Minlər qoynunda yatar,
Minlər minini satar,
Şadımanı gəl qutar...
Ay çəkənə qəm dünya,
Çəkməyəne dəm dünya.
10.05.1994

DÜNYA, SEVİNCDƏN DOLDU,
YA KƏDƏRDƏN GÖZLƏRİN?

Baxışından min əsrin dərdi-səri tökülür,
Gündüzünün əliylə min bir zülmət sökülür,
Gözlərinə gecənlə, sanki sürmə çəkilir,
O göz yaşın deyilmi çayların, dənizlərin?
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

İdrakla çarpışmada hər yöndəmsiz duyğular,
Pak sinəndən çəkilməz dərdi-sərlər, qayğılar,
Yenə baş alıb gedir çarpışmalar, sayğılar,
Bu həyat meydanında bükülmədi dizlərin...
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Tamah həddin aşanda ağıl gələr haraya,
Bəzən elə olar ki, ağıl deyər qaraya,
Çox gəlib-gedən oldu bu bəşəri saraya,

Saxladın hafizəndə gedənlərin izlərin,
Dünya sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Əsər çılğın küləklər bağırında sağa, sola,
Min ağrı-acı dolar köksündəki haqq yola,
Atın çapar sinəndə min-min tale dördnalə...
Ömrünü başa vurur şahların, kənizlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Başında min bir qovğa əsirlər yola saldın,
Hər günü ötürəndə bir mərhələ qocaldın,
Namərd əlində enib, mərd əlində ucaldın,
Sinəndə köçün sürdü çirkinin, təmizlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

İdrakının əliylə alim verdi kəşfini,
Tamah düşdü araya hey qıçıtdı dişini,
Sən döndərdin düz yola zamanın gərdisini,
Naqislər qulağına çatmayanda sözlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

Şadimanın köksündə tükənməzdir məhəbbət,
Haqsız haqqına çatar gec-tez qoynunda əlbət,
Gül açsın sinən üstə xoş məramlar, xoş niyyət,
Çox-çox «mənəm» dedilər, incitdilər özlərin,
Dünya, sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?

16-17.03.1986

DÜNYA MƏNƏ TANIŞ GƏLİR

Qəmi boldu, sevinci az,
Hər payıza bir qış gəlir.
Hər taledə bir dəfə yaz,
Dünya mənə tanış gəlir.

Çiçəyinin arısı bol,
Küpəgirən qarısı bol,
Hər ömürün yarısı yol...
Dünya mənə tanış gəlir.

Çığırının izi ləkə,
Hər yerində min mərəkə,

Ceyranını qovur təkə,
Dünya mənə tanış gəlir.

Buludların dolan vaxtı,
Külək saçın yolan vaxtı,
Bənövşəsi solan vaxtı-
Dünya mənə tanış gəlir.

Yollarını keçəndə də,
Çeşməsindən içəndə də,
Əzrayıl tən biçəndə də,
Dünya mənə tanış gəlir.

Fələk alın yazanda da,
Əl məzarı qazanda da,
Yuxularım azanda da,
Dünya mənə tanış gəlir.

Son-əvvəlin hey təkrarı,
Əvvəl-axır Təkdə yarı,
Rəbb ovcunda bəşər darı...
Dünya mənə tanış gəlir.

Can cisimin içində sirr,
Bu cisimi sirr də kəsir,
Hər öləni yerə həsir,
Dünya mənə tanış gəlir.

Ey Şadiman, adamıyla,
Dərdlə dolu hər damıyla,
Həm fərağı, həm kamıyla-
Dünya mənə tanış gəlir.
Dünya mənə tanış gəlir.

10.12.1997

PEŞİMAN

Acılar könlümdə qübara dönüb,
Bir anlıq sevincim nübara dönüb,
Bəxtim, səadətim dübarə dönüb,
Görmədim çoxunda əqidə, iman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Dünyanın acısı-şirini zəhər,
Boğur həyatımı büsbütün qəhər,
Zaman da dördnala çapan bir kəhər...
Alır əlimizdən anları yaman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Göyün yeddi qatı sirli bir kaha,
Milyonlar öldürür naləyə, aha,
Gah toydu, gah yasdı, eyvah sabaha,
Yolur saçlarını əlində zaman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Ərəsat gününü bir düşünən yox,
Mini ac yaşayır, biri isə tox,
Dünyanın dəlisi bilənindən çox,
Heç kəs düşünməyir axirət divan...
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Hərə günahının yükünə ulaq,
Axır zamanıçın yanacaq qulaq,
Gözdən axan qanlar min çeşmə, bulaq,
Didir bir-birini sağ ikən insan!
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Vicdan yox, paranın bölgüsü gedir,
Ağılsız başların hörgüsü gedir,
Hər cür alçaqlığın süngüsü gedir,
Büdrəyən, yığılan, əzilən ümman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Bir kimsə bilməyir dünya imtahan,
Pulu-parasıyla şirindi cahan,
Harama, halala çox azdı baxan,
Gözümüz önündə hər günahsız qan,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Birinin altunu qucağa sığmır,
Biş-düşü min cürə, ocağa sığmır,
Birinin əyalı bucağa sığmır,
Yoxuşu, enişi, örüşü duman,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Zaman hədələyir bizi üreklə,
Leysanla, boranla, acı küləklə,
Allahlıq edirik, vallah, fələklə,
Döyür qapımızı ölüm, ah, aman...
Doğulan peşiman, ölən peşiman.

Demə Şadimana, Tanrı, naşdır,
Dəryalar, çeşmələr gözüm yaşdır,
Ruhum sənin, cismim Vətən daşdır!
Əbədi deyildir bəxş etdiyin can,
Doğulan peşiman, ölən peşiman.
19.09.1992

VERİLİR HAQQA CƏZA

*« İblis nədir - cümlə xəyanətlərə bais,
Ya hər kəsə xain olan insan nədir? -İblis?»*
Hüseyn Cavid

Verilir haqqa cəza,
Basıb hər yanı qəza,
Ağlayan gözlərə bax,
Maskalı üzlərə bax,
Hamı Allahlıq edir,
Haqq deyən haqqı didir.
Allahın səbri çoxdur,
Bəndənin rəhmi yoxdur.
Dünya utanır özü,
Yoxdu deməyə sözü.
Tökülən qanlarına,
Didilən canlarına,
Bəndənin içində şər,
Alışır, yanır bəşər!
Edib həlalı əsir,
Tikdirir haram qəsir.
Üzülür bədəndə can,
Haramdı damarda qan.
Bəndənin işlərinə,
O quduz dişlərinə-

Edir tamaşa fələk,
Görür haqq olur həlak.
Neyləsin göydə mələk?
Verdiyi canlarına,
Yazıq insanların-
Köməyi təkçə ölüm,
Bu da cisimə zülüm.
Tamah həddini aşıb,
Yerdə ara qarışıb.
Tazının tulası var,
Tulanın qalası var.
Bir deyən yoxdu, bəşər,
Nədir bu içində şər?
Səni insan eyləyən,
İşi asan eyləyən,
Hər şeyi düzüb-qoşan,
Başın üstə dolaşan,
Göydəkindən et həya,
Sal onu birçə saya.
Həm su, həm quru onun,
Gözü'nün nuru onun.
Göydə ki, o əndaza,
Dünya bir cismi-əza,
Başın üstə hər qəza,
Onun əmrinə əsir,
Yer ayağına həsir.
Edər çoxunu gəda,
Nədir bəs böylə əda?
Unudub haqqı-sayı,
Çəkmişiz başa vayı!
Canı qandan ayıran,
Cismi candan ayıran,
Əzrayılın işini,
Onun haqq gərdisini,
Kim edib əqlə əta
Ki, cahan yasa bata?
Dağılan yurdlara bax,
Ulayan qurdlara bax,
Gözlərin yaşı dəniz,
Saralır böylə bəniz.
Uçur haqqın sarayı,
Canın dildə harayı..!

Arar şeytanı gözü,
Şeytan insanın özü?!...
19.10.1998

ƏLƏMİN ÖMÜRÜ ZAMANDAN UZUN

Ələmin ömürü zamandan uzun,
Onu talelərə yazan kim oldu?
Çoxu qəmlə dolu bəxt yolumuzun,
Bu yolda yorulub azan kim oldu?

Hər günün acısı ürəyə zəhər,
Yapışar boğazdan ikəlli qəhər,
Qəlb dərdə düşəndə qəm verər bəhər,
Ona öz könlünü qızan kim oldu?

Bədəndən ayrılıb uçduqca hər can,
Dondu damarlarda dövrən edən qan,
Ölüm ayağında şirin ikən an...
Bir çarə arayıb, yozan kim oldu?

Hər insan dünyanın bir gülüstanı,
Payızı yetəndə solar bostanı,
Bütöv bir bəşərin ömür dastanı-
Qaldı sinələrdə, ozan kim oldu?

Bəşər bir-birinə yağdır nədən?
Torpaq, ölənlərlə dolukən mədən,
Köçəndə bir parça yerindi, bədən-
Ona gec məzarı qazan kim oldu?

Şadiman fələyin önündə sail,
O qoyduğu yola gedənlər qail,
Verdiyi əmrə Əzrayıl nail...
Onun fərmanı pozan kim oldu?
20-21.10.1998

AMAN DÜNYA

Gözüm yolda, könlüm səsdə,
Başım üstə duman dünya.

İnsaf gördün de, bir kəsdə?
Sinəmə ox, kaman dünya.

Can ağrısı qəlbi didər,
Bəxtsiz bəxti kədər güdər,
Bir gün gələn, bir gün gedər,
Yaman dünya, yaman dünya.

Acıların balta çalar,
Dədsizi də dərdə salar,
Düz axtaran düzdə qalar,
Aman dünya, aman dünya.

Qolun, imzan, fərmanın çox,
Çarəsizə dərmanın yox,
Biz tək çıxan bir canın yox,
Yaş ötürən zaman dünya.

Ətəyində öldü anlar,
Nahaq yerə çox divanlar,
Bir-birinə yad insanlar,
Ümman dünya, ümman dünya.

Şadımının bağı qandır,
Ölən ürək, çıxan candır,
Bacardıqca məni yandır...
İstəmirəm, aman dünya.

04.11.1991

DÜNYA BEŞ GÜN...

Dünya beş gün, beşi heçlə öyünər,
Bəndələri bir-birini dardar.
Gələnləri ölənedək döyünər...
Çox ömürlər sona yetər yarıda.

Məhbizləyir atın yüyrek zamane,
Meydan verər dar ayaqda yamane,
Qoyar tale oxlarını kamanə,
Qandallayar düz ilqarı sarı da.

Bükülmədi bir an belə dizləri,
Tikanlıdır cığırıları, izləri,
Ürəklərə tuşlanıbdı bizləri,
Az tapılar diləyincə yarıda.

Rüzgarları lap sərsəri əsərlər,
Yollarında min bir şəri-bəsərlər,
Dinənlərin dillərini kəsərlər...
Məzarlanar könüllər ah, zarı da!

Altunları, paraları tumarlar,
Yığdığını çin-çin düzər, hamarlar,
Ölənlərin malın, mülkün qamarlar,
Əllərdədi bu dünyanın varı da.

Çox şahları, sultanları yatırdı,
Çox yurdları yeksan etdi, batırdı,
Yer altının yeddi qatı yatırdı...
Bayquş ular çox damlarda, barıda.

Bir cüt gözü həm ağladar, güldürər,
O daş-qaşlı barmaqlarla sildirər,
Var içində can alar, tən öldürər,
Rüzgarlara yem eyləyər barı da.

Sərvət almaq, sərvət vermək qərəzi,
Dünya özü haqqı bilən tərəzi,
Köhnələri təzələmək mərəzi,
Məzarına yorğandı ağ qarı da.

Tale yolu dərddən ovuq-ovuqdu,
Kölgə kimi ölüm cismə yovuqdu,
Əzrayıl ki, yatanda da duyuqdu...
Uf demədən yardan alar yarı da.

Zaman çapar atı ərzi küləklər,
Səyyarənin ələyində ələklər,
Çiçəkləri əzər dəli küləklər,

Günah bilmə şanı yığan arıda.

Ey Şadiman, qovğaların təlaşda,
Atın çapar, zaman kimi bu yaşda,
Fələk qoymaz daş üstündə bir daş da...
Ömür gözlər dünya səni arıda.
22.10.1994

TOXUNMA TORPAĞIMA

MƏN DƏ VARAM

Tanrım qədər yüksəkdədir,
Qanda, canda, ürəkdədir-
Xalqım mənim, elim mənim.
Bülbül tək xoş ləhcəli dilim mənim,
Əzabları ürəyimin ağrısıdır,
Bircə anlıq fəlakəti-
gözlərimin uçub gedən yuxusudur.
Bir kimsəyə əyilməyən,
Xəyanətdə döyülməyən,
Ayaqlara döşənməyən,
Röyalardan üşənməyən,
Ürəyimin qorxusudur.
Bu torpaqda doğulmuşam,
Bu xalq mənim, bu el mənim,
Varlığımı məhvərindən yıxıb sökən,
Qəlb evimi qamarlayan,
Yollarımı hamarlayan-
Dəli-dolu tək sel mənim,

Doğulandan yağışının yağışiyam,
Ölər olsam, qız-gəlinin
dodağında ağışiyam.

Tanrım qədər yüksəkdədir,
Xalqım mənim, elim mənim,
Dağım mənim, çölüm mənim,
İllər keçər bu torpaqda ölüm mənim.
Bunun üçün bəxtiyaram,
Xöşbəxtliyə mən də varam!
Bu müqəddəs məmləkətə,
Başı üstə fəlakətə
ahı-zaram,
Ölüb, ya Rəbb, qarışacam torpağıma,
Bir münbitlik gətirəcəm,
Quruyan bir ağacıma, yarpağıma,
Allah, şükür bu çağımıza!
Od yurdunun birçə qarış elatında öləcəyəm,
Bu torpağın çəkilməyən dərdlərini
öləndə də ruhun zərif qanadında böləcəyəm.

Ulu Tanrım, bunun üçün bəxtiyaram,
Nə yaxşı ki, bu torpaqda doğulmuşam-
Mən də varam!

12.08.1991

BAKI

Bakının özü gözəl,
Söhbəti, sözü gözəl,
Küləkli üzü gözəl,
Damarımda qan, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Səhəri yaraşlıq,
Gecələri işıqlı,
İnsanı xoşqılıqlı,
Nurlu, çıraqban, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Əli işdən yorulmaz,
Gələnləri sorulmaz,
De kim sənə vurulmaz?
Ömrə ən xoş an, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Damarında qara neft,
Düşməninə yara, neft,
Hardan axır hara neft?
Yurda şərəf, san, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Sərvətinin tayı yox,
Hörmətinin sayı yox,
Küləyinin yayı yox,
Vətənimə can, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

Xəzərinin neməti,
Dünya qədər şöhrəti,
Uca edər milləti-
Bu Azərbaycan, Bakı,
Bakı, Bakı, can Bakı.

21.12.1997

TAĞAYDA

Göz açdım dünyaya məsum bir çağa,
Qaldı uşaqlığım düzü Tağayda.
Bəxtim yazılmamış hələ varağa,
Göründü dünyanın üzü Tağayda.

Dərd bir qılınc kimi yolu kəssə də,
Başımda sərsəri külək əssə də,
Ömür son mənzilə lap tələssə də,

Keçməz ocağımın gözü Tağayda.

Güneşli, küləkli qum təpələri,
Xəzərin cılığınca lal ləpələri,
Gurşad yağışlarda adəmdən bəri,
Qatlanar küləyin dizi Tağayda.

Ötdü cocuqluğun dadlı illəri,
Nə rıqqətə gəldi könül telləri?
Nazlı gözəllərin türkcə dilləri,
Ürəklər ovlayan sözü Tağayda.

Qənşərdən ucalan cüt, qoşa çinar,
İgid tək əl-ələ tutub dayanar,
Könlüm o illərdə hələ dolanar...
Dolaşar çəməni, düzü Tağayda.

Yanar şamdanların o gur işığı,
Gecələr pərvanə şamlar aşığı,
Bu el də yurdumun bir yaraşığı,
Neçə əsrlərin izi Tağayda.

Baxar qarşı dagdan Çıraqqalası,
Azərbaycanımın o mərd balası,
Meşəsi, çəməni, yonca talası,
Motalın, qaymagın üzü Tağayda.

Bayramda tonqallar çırta-çirt yanar,
Soyuq məzarlardan ruhlar boylanar...
Evlər al qumaşa, şala boyanar,
Toplayar Novruz da bizi Tağayda.

Necə də, İlahi, ömür yel imiş,
Bu anlarım ki var, axar sel imiş,
Candan da müqəddəs ocaq, el imiş,
Qalar yaddaşımın gözü Tağayda.

Şirin Xanım, sabah gələrsə ölüm,
Doğulduğum yurda yetməsə dilim,
Köçsəm də dünyadan, qoy bilsin elim,
Dolaşar ruhumun özü Tağayda.

03.12.1992

EY KARVAN YOLUNDAN
SORAQ, DƏVƏÇİ

*1982-ci ildə Dəvəçi bölgəsinin
Aygünlü kəndi yaxınlığında traktorla
şumlama işi aparılarkən Azərbaycanın
mərkəzi şəhərlərindən biri Şabran
aşkar edildi.*

Ey karvan yolundan soraq, Dəvəçi,
Dərbəndlə Şirvanın könlünün içi,
Tarixdən boylanan qərinə nəçi?-
Unutsun torpağın, daşın Şabranın,
Görməsin gözünün yaşın Şabranın.

Ey sənamələrdə qalan, şəhərim,
Qəsbkar əliylə talan, şəhərim,
Yandırar sinəmi yaxar qəhərim-
Dağılmış qalası, yurdu Şabranın,
Yağımı boynunu vurdu Şabranın?

Xaraba yurdunda ilanlar mələr,
İnsan sümükləri haraya gələr,
Tanrıdan can alar, can verib ölər-
İnsanı torpaqda yatan Şabranın,
Adı, cəh-cəlalı batan Şabranın.

Savaşlar şahidi, ey Şabran çayı,
Əsrlər görmüsən ömürlər sayı,
Selmi, qəsbkarmı törətdi vayı?
İtdi bu dünyadan izi Şabranın,
Qaldı tarixlərdə özü Şabranın.

Keçən əsrlərin fəryadı orda,
Yolçu, ayaq saxla, baş əy bu yurda!
Bu batan şəhərin ruhları burda-

Dolaşar başının üstə Şabranın,
Sirrini daşlardan istə Şabranın.

Orta əsrlərin, ey baş sarvanı,
Çox keçdimi yurddan dəvə karvanı?
Dəvəçi, nişan ver şəhər Şirvanı,
Necə nişan verdi adı Şabranın?
Ruhlarla alışan odu Şabranın.

O küp qəbrlərdə tapılanları,
O daşa, divara yapılanları,
Ocağı, yuvası çapılanları-
Dərin qatlarında ara Şabranın,
Kim çevirdi taxtın gora Şabranın?!..

Xəqani tək həbsə atılmışları,
Şabran zindanına qatılmışları...
Zülümkar şahlara satılmışları...
Ağlar ruhlarından soruş Şabranın,
Burada hər addım, qarış Şabranın.

Dəvəçi-oğuzun bir ipək yolu,
Beşbarmaq, Qalaltı imzası, qolu,
Şadiman, bu torpaq tarixlə dolu,
Viran dam-daşından oxu Şabranın,
Hələ torpaq altda çoxu Şabranın...
10-11.11.1998

SİYƏZƏN

Sinəsi neft qoxulu,
Gecələri yuxulu,
Nağılları qorxulu...
Başı qarlı, Siyəzən,
Dağ vüqarlı, Siyəzən.

Uca Qafqaz dirəyi,
Gömgöy Xəzər üreyi,
Daşdan çıxar çörəyi,
Siyah telli, Siyəzən,
Şirin dilli, Siyəzən.

Dərbəndə çatar yolu,
Qalaaltı sirr dolu,
Xıdırzində haqq yolu...
Dağım, düzüm, Siyəzən,
Görən gözüm, Siyəzən.

Buruqların yan-yana,
Mən övladın, sən ana,
Bu şərəfə, ad-sana,
Layiq daşın, Siyəzən,
Uca başın, Siyəzən.

Qızılburun ocağı,
Sərvətdir hər bucağı,
Çıraqqala qucağı,
Karvan yolu, Siyəzən,
Sirlə dolu, Siyəzən.

Dağlar bəldə kəməri,
Dəli Xəzri qəməri,
Qafqazın aslan əri,
Dağ qürürlü, Siyəzən,
Bəxti nurlu, Siyəzən.

Gecə-gündüz qatarlar,
Bəxtin burda taparlar,
Sağa-sola çaparlar...
Yolları ağı, Siyəzən,
Zirvəsi dağ, Siyəzən.

Səslə məni gələrəm,
Dərdi sənle bölərəm,
Dam-daşınçın ölərəm..!
Təmiz havam, Siyəzən,
İsti yüvam, Siyəzən.

Şadimana bala de,

Qəlbə atəş qala de,
Necə dözm həla de,
Səndən azaq, Siyəzən,
Qəlbədə sazaq, Siyəzən.
11.11.1998

Dəvəçi- Syəzən isti ocağım,
Tağay - doğma yuvam, uşaqlıq çağım,
Şahdağ - dağlar içrə ən uca dağım,
Coşqun, dəli-dolu Gilgilçay çayım,
Xəzər, şıltaq Xəzər, dünyaya hayım,
Anam Azərbaycan büllur sarayım!-
Qanımla qaynayan diləyimdəsiz,
Siz mənim döyünən ürəyimdəsiz!
12.11.1998

QARANQUŞ

Dərdli dərdsiz ölkələrin səyyahı,
Gəl bizdən əlini üzmə, qaranquş.
Çatdır diyar-diyar naləni, ahı,
Gəl sən müsibətə dözmə, qaranquş.

Uzanıb elimə qapqara əllər,
Kəsib yolumuzu nadürüst dillər,
İgidlər didibdi qəfil güllələr,
Süzmə bu məkanda, süzmə qaranquş.

Yaralı torpağım tikə-tikədir,
Yağı boğazında qalan tikədir,

Sinəmi dağlayan hiris, hikkədir,
Elimdə asudə gəzmə, qaranquş.

Çatdır səsimizi uzaq ellərə,
De, kilid vurulub burda dillərə,
Zindanda zəncirli qalan əllərə,
Sən bir namə çatdır əzmə, qaranquş.

Mənim tək zəncirli nə səddin vardır,
Ələmdən əyilən nə qəddin vardır,
Nə qanun əlində sərhəddin vardır,
Uç burdan, qanlarda üzmə, qaranquş.

Tökülür başlara haqsız güllələr,
Qəlbə sevincimiz didərgin mələr,
Burda qurğuşunlar od-alov ələr,
Yurdumda dinc yuva gəzmə, qaranquş.

Sən ki, köçərisən, uçub gedərsən,
Halımı Tanrıya bəyan edərsən,
Nahaqqı tutanın gözün didərsən,
Ölkəmə ağzını büzmə, qaranquş.

Bu talesiz elin haqq deyəni yox,
Çörəyin, əppəyin min yeyəni çox,
Düz sözü namərdin sinəsinə ox,
Dastan et, çək halı nəzmə, qaranquş.

Onsuz da qüssədən partladı bağrım,
Tanrı əlac etməz bir dünya ağrım,
Kimim var, haraya kimi çağırım?
Sən də vəhşətlərə dözmə, qaranquş.

Sənin tək köçəri quşam ki, uçum?
Ayrı məmləkətdə yurd-yuva açım,
Billah, Tanrı bilir, yoxdu bir suçum,
Haqq hanı, özünü üzmə, qaranquş?

İgid Koroğlular susdurulduqca,
Şəhidlər torpağa basdırıldıqca,
Həqiqət dirəkdən asdırıldıqca...
Azadlıq qoxusu sezmə, qaranquş.

Sinələr ağrılar içində yandı,
Ürəklər, bağırılar qana boyandı,
Yatmış yuxusundan fələk oyandı,
Sən də müsibətdən bezmə, qaranquş.

Torpaqda çox oğul yatıbdı dağlı,
Cavankən qalıbdı qapısı bağlı,
Söylə yad ellərə acı nağlı,
Köksünə yara tək düzmə, qaranquş.

Şadiman içindən yandı-qovruldu,
Haqqı güllələrlə göyə sovruldu,
Köksünə sağalmaz yara vuruldu,
Dünyada ədalət gəzmə, qaranquş,
Dünyada ədalət gəzmə qaranquş.
13. 07.1990///Tağay

OYANMAQDAYAM

İçimdə övlad yanğısı,
Könlümdə analıq duyğusu,
Gecəmdə cocuq uyğusu...
Alışib yanmaqdayam.
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam.

Ehey, istiqlalımı müvəqqəti çətinliyə satanlar,
İmperyaların kölgəsində yatanlar,
Qanına qəltan olmuş
Babəki, Cavad xanı unudanlar,
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam.

Öz əslini, kökünü dananlar,
Özgə peymanına yananlar,
Qorxutmasın sizi tökülən qanlar...

İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!

Atılın azadlıq yolunda savaqlara,
İnanmayın şimal küləyinin
gətirdiyi soyuq aldanışlara,
Tapının ağıllı başlara,
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!

Adım Vətən, dilim türk, məkanım
AZƏRBAYCAN,
İçimdə alışan can,
Bütün qitələrə yayılmış,
Xanəmanı dağılmış,
Otuz altı milyonluq AZƏRİNİN səsiyəm!
Anam Həvva, atam Adəmdən üzü bəri,
Müqəddəs Odlar ölkəsiyəm!
İkiyüzillik əsarət zəncirini qırmaqdayam,
Qəflət yuxusundan oyanmaqdayam!...

23.01.1993

AZADLIQ

Uyğularda nabat təkisi dadığım,
Gül qoynunda cocuq kimi yatdığım,
Məramına rüyalarda çatdığım...
Ey azadlıq, başım üstə günəş ol,
Pak içimdə odu keçməz atəş ol.

Aç əbədi o zəncirli əlləri,
Bağla haqqı tapdalayan dilləri,
Nəfəsinlə isit soyuq illəri,
Ey azadlıq, dünya olub əyləncə,
At oynadır zülüm, sitəm, işgəncə,

Yüz yetmiş il qandallanıb qolumuz,
Çən, çiskindən seçilməzdir yolumuz,
Tükənməyir haqddan qeylü-qalımız,
Ey azadlıq, gəl birləşək əbədi,
Sökək, yıxaq bu tikanlı sərhədi.

Bir ürəyim parçalanıb ikiye,
Ağır bu yük hər ölçüyə, çəkiyə,
Dönüb dünya, sanki qanlı sərgiyə,
Aciz qalıb min bir hərki-hərkiyə,
Ey azadlıq, sən susmayan sazımsan,
Qismətimə yazılmayan yazımsan.

Pərakəndə bağrımdakı diləyim,
Sazaqlarla qılınclaşan küləyim,
Kürəmizin özü boyda ürəyim,
Ey azadlıq, ölüm-itim dünyada,
Xərçəngləşib, infarktlaşıb dünya da!

Yağrı, düşmən silahlarla yüklənir,
Gücsüz, tifil harda gəldi təklənir,
Leysan tək güllə başa ələnir...
Ey azadlıq, bir gün uç gəl elimə,
İmdad eylə qifillənmiş dilimə.

Şəhidlər ki, nakam getdi torpağa,
Necə dözümlü, de, çəkilməz bu dağa?
Haqq, ədalət düşdü əcəb ayağa,
Ey azadlıq, kor gözlərə çıraq ol,
Bəd dillərdən, bəd əllərdən iraq ol.

Şadimanın yazılmayan boyusan,
Yasa batmış ellərimin toyusan,
Həqiqətin, istiqlalın soyusan,
Ey azadlıq, inam evim pirləşək,
Bu cahanda əbədilik birləşək.

22.09.1990

BAYRAĞIM

Həsret ilə xəyallarda alışdığım, yandığım,
Gecə-gündüz min hicr ilə məhəbbətlə andığım,

Vüsalını uyğularda cəfalarla sandığım,
Fırtınalı nəhrlər tək coşub-daşan bayrağım,
O əzablı tale ilə qardaşlaşan bayrağım.

Başın üstən fəlakətlər əsib keçdi yel kimi,
Qabarman da, çəkilmən də dağdan aşan sel kimi,
Taleyin də dərqli imiş bu bəlalı el kimi,
İldırımlar başın üstən çaxıb keçdi, bayrağım,
Bəxt ulduzu göylərindən axıb keçdi, bayrağım.

Yetmiş ildə yağılının əyib бүkdü belini,
O əzablı hekayətin yandırdıqca elini,
Bağladılar min bir yerdən qıfil ilə dilini...
Haqq, ədalət döyülsə də бүkülmədi, bayrağım,
Millət qanı nahaq yerə tökülmədi, bayrağım.

Ey üç rəngli ay-ulduzum, məhbus eldə doğuldun,
Fitnələrlə, fitvalarla qara əldə boğuldun,
Fəzilətdən, həqiqətdən, istiqlaldan yoğruldun,
Parla şərəf dünyasında al günəş tək, bayrağım,
Dol, bu təşnə ürəklərə bir atəş tək, bayrağım.

Haqsızlığı dolu təkü döydün qəfil gəlişlə,
Lənətlədin məhbusluğu bu üsyankar gedişlə,
Yıxıb-sökdün əsarəti sən mərdanə gərdişlə,
Od yurduna Tanrı oldun şövqün ilə, bayrağım,
Ən şiş zirvə yuvan olsun fəvqün ilə, bayrağım!

Məmməd Əmin səmasında doğan parlaq pılanet,
Sən dalğalan nəhr kimi yetmiş illik kama yet,
Aç azadlıq qapısını məmləkətə əlac et,
Gəl, bu dərqli yurdumuzda yix qəfəsi, bayrağım,
Qoy hayqırsın şimşək təkü haqqın səsi, bayrağım.

Yasaq oldun yağı əllə doğulandan dünyada,
Başın üstə kölgələndi yer titrədən qan-qada,
Tanrıdamı gücsüz oldu yetişmədi fəryada?
Sən idrakın bəxş etdiyi mükafatsan, bayrağım,
Sinələrdə üsyən edən hekayətsən, bayrağım.

Tapdalandı yurdun haqqı, millət qalxdı savaşa,
Xəyanətkar əllər ilə oxun dəysə də daşa,

Gec də olsa gəl qovuşdur sən qardaşı qardaşa,
Gəl şəhidlər eşqinə dur, yix sədləri, bayrağım,
Torpağımı parçalayan sərhədləri, bayrağım.

Aç qapısın istiqlalın, alsın nəhri əlinə,
Bir səədət bəxş eləsin Şadimanın elinə,
O tamarzı əllər yetsin həmişəlik əlinə,
Çıx qəhrəman-savaşlardan pələng tək bayrağım,
Boynumuza həmayil ol çələng tək, bayrağım.
30.10.11.1990

DARIXMA QARABAĞ, DARIXMA ŞUŞA

Yalanın ömrünə az qalıb daha,
Tezcə son qoyular naləyə, aha,
Düşmənin ümidi yoxdur sabaha,
Çırpılar zəhərli oxları daşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Bizi əyilməyə sürüklədilər,
Beş il əli-qolu hörüklədilər,
Dindik dilimizə daş yüklədilər...
Baş qaraya vərdiş, gözümüz yaşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Xainlər satdılar yurdu paraya,
Min damğa vuruldu hər köz yaraya,
Gəlir ər igidlər, gəlir haraya,
Yetməz yağlı pıllan, heç yetməz başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Ocaqlar yurdlarda pирə dönərlər,
İgidlər qızıxmış nərə dönərlər,
Qadınlı, uşaqılı ərə dönərlər,
Səcdə eyləyərik əsir dam-daşa...
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Ey əsir yurdlarım, lərzəyə gəlin,
Bu qandan Tanrıya ərzəyə gəlin,
Haqq qılıncı vursun nahaqqın əlin,
Bu gün arxa, dayaq qardaş-qardaşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Düşmən ölümüzdən qorxub qan qusur,
Oğuz harayından əzrayıl susur,
Min tülkü kolluqdan bir igid pusur...
Çıxar azadlığa yurd başdan-başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Tanrı yerdə qoymaz heç nahaq zülmü,
Min-min cavanların nakam ölümü,
Əcəl də susdura bilməz dilimi!
Verib AZƏRBAYCAN bugün baş-başa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Qırılsın zəncirlər hər əsir qoldan,
Qartallar zirvədən, sərchələr koldan,
Qurğuşun sapdırmaz bizi bu yoldan...
Yaşa qələbəyəçin, ay ellər, yaşa!...
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Böyük Üzeyirin ruhu eşqinə,
Tapın Natevanı yetirən günə,
Sığın Mühəmmədə (s), islama, dinə,
Sellərdən güclüdür el səbri daşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa.

Sinələrdə ümid coşub-çağlasın,
Xainin üzünə qapı bağlasın,
Qələmim bu qandan kitab bağlasın!
Tarixə köçəcək bu günlər haşa,
Darıxma Qarabağ, darıxma Şuşa!

20.09.1992

SALATIN

*Erməni işğalçıları tərəfindən
vəhşicəsinə öldürülmüş jurnalist
Salatın Əsgərovanın müqəddəs
ruhuna!*

Ömrünün yaz ağzı min bir diləyin,
Qəfil güllə ilə yandı, Salatın.
Vətənçin alışan, yanan ürəyin,
Tomrisin yolunu andı, Salatın.

Cəllad Kir ürəkli azğın yağılar,
Ana fəryadından yanıb dağılar,
Dolaşdı yurdunu yenə ağılar...
Sitəmdən fələk də dondu, Salatın.

Mərdliyin bir tarix o qansızlara,
Yurduna göz dikən imansızlara,
Qanunlar önündə divansızlara
Hünərin bir məzar yondu, Salatın.

Ölümün qəhqəhə kol pusanlara,
Haqqı nahaq bilib mil susanlara,
Gözü görə-görə kor insanlara
Bu qan min il keçsə qandı, Salatın.

Bir igid ər kimi keçdin mərd candan,
Yağdı yağış kimi güllə hər yandan,
Ruhun uçdu getdi haqsız zamandan
Haqqın dərgahına qondu, Salatın.

Balan ana deyib yolları haylar...
Ağı deyə-deyə ağlayar aylar,
Gəzsə də Vətəni ölümlər, vaylar,
Nə qanun, nə höküm qandı, Salatın.

Ana məmləkətin, ey cəsur qızı,
Ağlar yurdumuzun kamanı, sazı,
Yağının püşkünə çıxsın bu yazı,

Əliylə biçdiyi dondu Salatın.

Əyilməz aslanlar yetiribdi el,
Əssə də nə qədər güclü qara yel,
Birləşən amallar bir gün çılgın sel...
Yıxacaq bərəni, bəndi, Salatın.

Ey ruhu müqəddəs, ey şəhid bacı,
Ölümün nə qədər olsa da acı,
Pozmanıq, elimin başının tacı,
Qanınla yazdığın andı, Salatın.

7-10.03.1991

TACİK OĞLU

*Şərif Əzizov tacik oğludur. O, evlərindən
gizli qaçır, Qarabağda erməni daşnaklarına
qarşı vuruşur və şəhid olur!*

Tacik oğlu nə səni məcbur etdi bu işə?
Başladın vicdanınla, qeyrətinlə yürüşə,
Atıb sakit ölkəni gəldin qanlı döyüşə,
Günahsız məmləkətin tökülən qanlarımı?
Öz doğma komasında üzülən canlarımı?

Tacik oğlu, ey mənim müqəddəs din qardaşım,
Vətənimdə uyuyan, ey şəhid vətəndaşım,
Məzarının önündə tökülür bu göz yaşım,
Doğma bilib yatdığın o torpaq haqq qoxuyur,
Quzey-güney bu Vətən sənə rəhmət oxuyur.

Tacik oğlu, şəhidlik zirvəsinin sultanı,
Damarında qaynadı müqəddəs İslam qanı,
Haqq, ədalət yolunda əsirgəmədin canı,
Verdin cavan ömrünü sən Qarabağa qurban,
İzlədi hey kölgəni ölüm dabanbadaban.

Nə titrətdi sinəndə çırpınan ürəyini?
Haqqa əmanət verdin çox arzu, diləyini,
Yerə vurdun savaşa min düşmən kürəyini,
Boğdu səni qeyrətdən doğan o acı qəhər,
Qaçdın evindən gizlin qürbət elə bir səhər...

Tacik oğlu, qurğuşun yeri, göyü daşladı,
Hər dava qızıışanda ölüm-dirim başladı...
Ürəyinə yağılar qəfil güllə tuşladı,
Hər addımda qan-qırğın əlini soyutmadı,
Son anadək vuruşmaq könlünü ovutmadı.

Tacik oğlu, qəbirdə niskilli yatma, qardaş,
Demə ki, qürbət eldə qərib məzar, bu baş daş,
Sən də Azərbaycana oldun şəhid vətəndaş!
Ruhun şad olsun, igid, yurdumuzun oğlusan,
O şəhid məzarınla bu torpağa bağlisan.

Ey Şadiman, gözündən axmasın qanlı yaşlar,
Kədərini şiddətindən qəm açmasın naxışlar,
Hələ Rəbbə tapınır dünyada mərd baxışlar...
Vallah, qürbət ölkələr səsimizi duyacaq,
Boğulan haqqımızı bütün ərzə yayacaq!...

15. 07.1992

HAQQ ORDUSU

Arxamızda Rəbb özüdür,
Xalqın gözü tərəzidir,
Şər namərdin qərəzidir,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu!

Yurdlarımız çox talandı,
Namus, qeyrət xırdalandı,
Xain yurdda daldalandı,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Düşmən yansın, qoy qovrulsun,
Ocağları lap sovrulsun,
Mərd əlində xar ovulsun,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Tanrı gözü üstünüzdə,
Şər olmasın qəsdinizdə

Yağı vurmaq qəsdiniz də,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Tankla, topla yurd darıldı,
Sinəməzə qəm sarıldı,
Düzün bağı çox yarıldı!
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Nərən cəbhə yaracaqdır,
Eli zəfər saracaqdır,
Səni tarix aracaqdır,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

Ey Şadiman, el savaşda,
Qan gül açıb izdə, daşda,
Hünər yatır vətəndaşda,
Durma, qaldır el-ulusu,
Ey Vətənin haqq ordusu.

24. 06.1992

DİDƏRGİN ANA

Nədir belə taleyinə yağan yağışlar?
Qəlb içində bu ayrılıq saldı naxışlar,
Yağları ağ saçların dilsiz qarğışlar,
Sinəmizdə dağdı bu qəm, didərgin ana,
O dərdinə yanar aləm, didərgin ana.

Yurd-yuvanı atıb gəldin, ağladı ürək,
Faciənə matəm geydi, yandı o fələk,
Boşa çıxdı haqqı-sayın çox arzu, dilək...

Sən gəlmisən oban orda, didərgin ana,
Od-ocağın qaldı darda, didərgin ana.

O qabarlı əllərində illər zəhməti,
Yağların yuva qurdu çirkin niyyəti,
Hər əsrdə kor etdilər pak həqiqəti...
O gözlərin dolan bulud, didərgin ana,
Dilsiz ürək yanıqlı ud, didərgin ana.

Nədir belə içindəki haray, qışqırıq?
Könül sazın susub, fəqət tel qırıq-qırıq...
Sinəndəki o sızıltı, nalə, hıçqırıq,
Kimə qaldı yurd, mahalın, didərgin ana?!
Yurda sığmaz qəmli halın, didərgin ana.

Nədir belə gözlərində bu qədər təlaş?
O solğunca yanağında gilələnib yaş,
O ağırlı sinəndəcə asılıbdı daş,
Ünvanını kimlər pozdu, didərgin ana?
Kök-soyunu yağı yozdu, didərgin ana.

Gün gələr ki, həqiqətin müqəddəs səsi,
Qəfil ox tək dəlib keçər o daş qəfəsi,
Üstünüzdən kəsilməsin haqqın nəfəsi!
Elinizə yaraq olsun, didərgin ana,
Yolunuza çıraq olsun, didərgin ana.

10.10.1989

MƏNİM ŞAIR BABAM...

Şah İsmayıl Xətaiyə

Birlik təşnəsiylə alışıdı ürək,
Dedin ki, gur yansın ocağım, sobam.
Qoymadı kamına yetməyə fələk,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Könlündə min tonqal çatdı duyğular,
Vətənə, torpağa, yurda sayğılar,
Gecə də «birləşin» - dedi uyğular,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Alışıdı içində sönməz ocaqlar,

Birlik eşqi ilə üreyin dağlar,
Düşündün birləşməz, bu Vətən ağlar,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Dedin ki, «Təbrizdən Dərbəndə qədər,
Bir şahın əmiri, hökmü bəs edər!
Əgər ayrı düşsək yağılar didər»,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çapdın eldən-elə o yel atını,
Yollarda keçirdin şah büsatını,
Bu amalla verdin mərd həyatını!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Birləşmək yanğısı içində coşdu,
Sevgiyə, torpağa şərquilər qoşdu,
Bu duyğu dağlardan, düzlərdən aşdı,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Birlikdən alışan bu cəng, bu cida,
Yandıra bilmədi hər qəlbi oda,
Əsdi başın üstə yaman qan-qada...
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çaldıran döyüşü qanlı bir savaşı,
Oğuzla oğuzun arasında daşı,
Fələyin gözündə gilələnən yaş,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

O gün türklüyümüz düşdü ayağa,
Məmləkət büründü qara bayrağa,
O gün qan doldurdu fələk çırağa,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

O gün çarpışmada qan bir oğuzlar,
O gün söndü günəş, batdı ulduzlar,
O gün od püskürdü qanlı ağızlar,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Çaldırana suçdu oğuz savaşı,
Qırdı qılınclarla qardaş qardaşı,
Niyə Tanrı göydən tökmədi daşı?

Mənim şair babam, mənim şah babam.

Sındı Qorqudumun ruhu bu dağdan,
Partladı Vətənin bağı fərağdan,
Neçə qanlı dastan doğdu varaqdan?
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Qanadın gərdiyin torpaqlar hanı?
Qırmızı çalmalı papaqlar hanı?
Möhürlü, fərmanlı o çağlar hanı?
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Əyilib gördüyün ana məmləkət,
Alıbdı başını qara fəlakət,
Yurd içindən keçir neçə sərhəd, səd,
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Ruhun lərzə salsın ayılsın Vətən,
Fərman çıxarmasın hər yoldan ötən,
Qan yaddaşımızda qılıncla bitən-
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Ey xəqan Xətai, ey şah Xətai,
Ruhun qovuşdursun bu tay, o tayı,
Qılıncın doğrasın kölə sarayı!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

Odlar ölkəsində oddan doğuldu,
Qızın Şirin Xanım dərdde boğuldu,
Yağı savaşında o da oğuldu...!
Mənim şair babam, mənim şah babam.

08.12.1991

VƏTƏNDİ

İlhamımın tellərini dindirən,
Varlığımı zirvələrə endirən,
Od nəfəsli, şir ürəkli ər, ərən,
Od yurdunun pak qucağı - Vətəndi,
Söndürülmüş hər ocağı - Vətəndi.

İgidləri xainlərə sipərdi,

Hər cığırı sinələrə tərərdir,
Şiş qayalar düzlərinə çəpərdir,
Sis ormanlı, gen çölləri - Vətəndi,
Çılğın, daşqın gur selləri - Vətəndi.

Qeylü-qaldan qutarmazdır heç başı,
Yad ellərdən haylar qardaş qardaşı,
Qəbr evimiz, hər min illik baş daşı,
Çala-çuxur, çöl, arx-axac - Vətəndi,
Ərə arxa, qeyrətə tac - Vətəndi.

Şir ağızla yaralandı sinəsi,
Hayqırdıqca batırıldı gur səsi,
Çox döyüldü bu Azəri ölkəsi!
Min bir yerə haçalanan - Vətəndi,
O tay, bu tay parçalanan - Vətəndi.

Ağrı dağı, yasa batıb ağlama,
Anam Göyçə, başa qara bağlama,
İrəvanım, bax titrəyən daş-dama,
Qəzəbindən əsən sinə - Vətəndi,
Əsir düşmüş o yurd, binə - Vətəndi.

Əqrəb, ilan hardan girdi qoynuna?
Məkri ilə dolanıbdı boynuna,
Tarix dözməz namərdlərin oynuna,
Yad əllərdə ağlar qalan - Vətəndi,
Pak keçmiş yalan olan - Vətəndi.

Xankəndində quduz itlər ulayır,
Şər önündə yaman quyuq bulayır,
Düzlərini qanımızla bulayır,
Ağlar qalan dağım, düzüm - Vətəndi,
Yanar dilim, görənlər gözüm - Vətəndi.

Yurdlu etdik hər düzlərdə qalanı,
Bəyənmədik canımızdan olanı,
Ayaq tutub gəzməz yağ yalanı,
Düşmənlərlə yarı bölsək - Vətəndi,
Pak yolunda şəhid ölsək - Vətəndi!

10.05.1991

BU MİLLƏT

Bu sitemi ağı vərəqə nə yazım?
Ay həzarat, qarı düşmən nə lazım?
Başbilənin yağısındır dayazım,
Qoltuqlarda daldalanır bu millət,
Manat təkı xırdalanır bu millət.

Parçalanıb hər bölgəyə məmləkət,
Qapımızın ağzındadır fəlakət,
Bir-birinin cibin soymaq - bərəkət,
Bakılıdır, şirvanlıdır bu millət,
Öz-özünə divanlıdır bu millət.

Tayfabazlar parçalanır min yerə,
Birlik deyib haçalanır min yerə,
Bir ocaqda cəm olmazlar bir kərə,
Vallah, billah havalanıb bu millət,
Hər gedişdə yüz yol yanıb bu millət.

Bir paraya satanlar var bu yurdu,
Maşallah ki, bir quzuya min qurdu,
Xəzinəsin öz əliylə sovurdu,
Başdan-başa tamaşadır bu millət,
Bir-birinə bəy, paşadır bu millət.

Məmləkəti günbatannan gündoğan,
Varı-yoxu yad ellərə ərmağan,
Bir qandandır Şirvan Şəki, Mil, Muğan,
Bölər bərkdə obaları bu millət,
Məğlub edər babaları, bu millət.

Siyasətdə lap birinci sırada,
Min partiya, min bir özek arada,
Özgeşiylə gedər, vallah, görə da,
Öz başına bir bələdir bu millət,
Öz yolunda səd, qaladır bu millət.

Başqasının torpağında gözü yox,
Yadlar varın talan etsə sözü yox,
Öz-özünü, billah, görə gözü yox,
Öz kökünə yağı olan bu millət,

Dildən, kökdən, soydan qalan bu millət.

Düşmənləri qaldırmasın heç səsi,
Yağlıları daraltmasın nəfəsi,
Özü qırmaz düşdüyü bu qəfəsi,
Amadədi hər əmirə bu millət,
Öz canını qoy gəmirə bu millət.

Azadlığı - bir-birini əyməydi,
Dəyənəklə aqillərin döyməydi,
Yad ellərə min yol boyun əyməydi,
Qoyun, balam, daldalansın bu millət,
Xırdavatla qoy dolansın bu millət.

İgidləri dükanlara təpilib,
Para üçün yad ellərə səpilib,
Birə on qat bahalığı ər bilib,
Öz əliylə cibin soyar, bu millət,
Yad havayla çox oynayar, bu millət.

Məhbəslərə atar haqqa yananın,
Ömrü boyu qapı dalı qananın...
Siz almayın özü alar öz canın,
Öz başına bir kələfdir bu millət,
Kök-soyuna bir sələfdir bu millət.

26. 08. 1991

TOXUNMA TORPAĞIMA

Qəzəbimlə parçalayıb didərəm o sədləri,
Toxunma torpağıma!
Vətənimin ürəyində kök salan sərhədləri,
Toxunma torpağıma!

Min bir yerə parçalandı əsrlərlə torpağım,
Budağından qopub düşdü boy atmamış yarpağım,
Bir əsrdə milyon kərə pozuldu xoş növrəğim,
Toxunma torpağıma!

Olmayıbdı bir kimsənin yuvasında bu gözüm,
Gəl qov atma, tüstülənir min ildi odum, közüm,
Tükənəcək səbrim təki bağrımdakı ər dözüm...

Toxunma torpağıma!

Qoltuğuma sığınaraq, yurdumu yağmaladın,
Hallalıqla ömür sürən bir xalqı damğaladın,
Siyasətin quyruğunda haqqımı boğmaladın,
Toxunma torpağıma!

Sinəm içi atomdan da, nüvədən də qüvvətli,
Ürəyimdən qopan fəryad zamandan da sürətli,
Düzlüyüm var, mərdliyim var qanundan da cürətli,
Toxunma torpağıma!

Mən sinəsi alovlanan millətin fəryadiyam,
Min qanadlı Vətənimin mən də bir qanadiyam,
Sözü kəskin, qolu bağlı yaralı övladiyam,
Toxunma torpağıma!

İlahinin fərmanıyla kəsilər nahaq dilin,
Boranlardan, şimşəklərdən solar bağçada gülün,
Zamanın tərəzisindən düşər məkirli elin,
Toxunma torpağıma!

Qamarlayıb qopartdığın yurdlarım məzarlığın,
Ah, cümə mərezi tək qurtarmır azarlığın,
Böylə keçməz Haqq evindən, canı, zülümkarlığın,
Toxunma torpağıma!

O atdığı güllələrin açılar kürəyində,
Parçalanar min bir yerə qapqara ürəyin də,
Əvvəldən də haram daddı baban da çörəyində!
Toxunma torpağıma!

Tülkü tək tikə gəzən, yurddan yurda pay olmaz,
Tökülən qan bitməzmi, heç belə haqqı-say olmaz?
Bu qədər də ölüm-şivən, bu qədər də vay olmaz,
Toxunma torpağıma!

Sən süfrəsi qoltuğunda köçdən-köçə düşsənsən,
Harda qədim tarix gördün oraya ilişənsən,
İkiüzlü çörək tək hər ölçüdə bişənsən,
Toxunma torpağıma!

İkiyüz il kölə olan gözü yaşlı Arazam,
Vulkanam, od içimdədi, demə, belə dayazam!
Sərt üzümü görməmişən ərzi saran ayazam,
Toxunma torpağıma!

Yumruğumu düyünləyib güllə təkı sıxaram,
Qeyrətımı balta edib axırına çıxaram,
O hiyləgər ürəyini beşiyində yıxaram,
Toxunma torpağıma!

Poladlanmış birliyimlə açaram kələyini,
Ayaq altda tapdalaram o iyrenc diləyini,
Asi etmə, bəndəsənsə, göylərin fələyini,
Toxunma torpağıma!

Dağlarım da od püskürər div tək cumar üstünə,
Varsa vicdanını səslə, az dur haqqın qəsdinə,
Qayıt Tanrı dərğahına gəl imana, gəl dinə,
Toxunma torpağıma!

Ədaləti, həqiqəti yuvarlayıb sürgünə,
Bəsdir, daha büründüyün özgələrin kürkünə!
Azərbaycan çoxdan şahid iyrenc, qorxu-hürkünə!
Toxunma torpağıma!
25.06.1991

ŞƏHİD QARDAŞ, ŞƏHİD BACI

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
Bu dərd ağır, bu dərd acı.
Məhkum xalqın oğlu, qızı,
Vətənimin sinəsində
parıldayan dan ulduzu.
Körpələrin dodağından qopub gələn,
o narahat mışılıtsı,
zülmətin ay işılıtsı!
Qaranlıqda hər sitəmi, hər zülmü
qamarladı diləyiniz,

Yağların gülləsindən
yaralandı üreyiniz.
O tikanlı məhbəslərə
ismarlandı küreyiniz,
Siz açılan qurğuşunu
bağrınızla tikə-tikə parçaladız!
Məhkumluğun qara yolun haçaladız.

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
Siz Vətənin üstündəki hiylələrə,
fitnələrə üsyan dediz.
Ətalətin yuxusunda mürgüləyən
məmləkətə oyan dediz!
Pak bədənlər o müqəddəs
yurdumuzla qucaqlaşdı,
Bu mərdanə addımınız hər sinədə,
hər ürəkdə ocaqlaşdı.
Ruhunuzsa uçub getdi-
Tanrının haqq dərğahına,
Batırmadız o öləri varlıqları
bu dünyanın min oyunlu,
min fitnəli günahına!
Ağlınızda ölüm dediz
o tırtıllı, o silahlı ağalara,
Azadlığın, istiqlalın mənasını
anlamayan yaşı ötmüş çağalara.

Şəhid qardaş, şəhid bacı,
şəhidliyin zirvə tacı!-
İçinizin arzuları, istəkləri
bir gecənin gülləsinə qurban getdi,
Qara əllə ölər ömrün sonu bitdi.
Gecə-gündüz başım üstə
o müqəddəs, o mərdanə ruhunuz,
yamanlayır köləliyi, ətaləti, cəhaləti,
Ya qurtuluş, ya öl deyir,
Bu əzablar parçalayır üreyimi,
ağlatmayır fələyimi.
Məmələkətin oğlu, qızı,
Asimanın dan ulduzu,
Siz torpağa tapındınız,
Qəfəsindən çıxmaq istər

quşcağaz tək çırpındınız.
Ruhlarınız gecələrdə
döyəcləyir pəncərəmi,
Nə bağlayır bənd-bərəmi?
Röyalardan alır məni,
Azadlığın o müqəddəs
məbədinə salır məni.
Ya öl deyir, ya beşgünlük
zəmanədə azad yaşa,
Ya da yurdun kölə qızı,
Vurma belə əsir ömrü sən də başa,
Yada ki, yazıq Şadiman, ulu Tanrım,
Dərdlərini dərgahında bölmək istər,
Bu dünyanın hər üzünü
görməməkçin ölmək istər.

24.08.1991

KÖKÜ ÖZÜMÜZDƏN OLAN CƏLLADLAR

Boyanıb məmləkət nahaq qanlara,
Qiydınız yanvarda cavan canlara,
Son qoyun hökmə, bu divanlara,
Evləri dolaşır ahlar, fəryadlar,
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.

Əsla yaği çıxmaz qardaşa qardaş,
Daş yağdırar göydən, Tanrı qara daş,
Vətənə xidmətdə olar vətəndaş,
Papa sayəsində ad alır adlar,
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.

Soyunuza yaddı birlik əzəldən,
Gedər ad-sanınız birgündə əldən,
O qul qanunuz düşəcək dildən,
Gülür üstümüzə yağılar, yadlar,
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.

Beşgünlük şöhrətə Vətən satılmaz,
Yaği ayağına qeyrət atılmaz,
Xainin nə'shi də yurda qatılmaz-
Belə buyurmuşdu aqil ustadlar,

Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Dünyaya çox firon gəldi də, getdi,
Zülümlər zamanın köksündə bitdi,
Sizin sonunuz da beləcə bitdi,
Ağrıyla suvanıb evi bəbadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Allahın səbri də tükənib daha,
İnşallah son qoyar o bir gün aha,
Siz ki, xirtəyəcən batdız günaha,
Yetişməz Tanrıya sizdən imdadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Əliniz boyanıb millət qanıyla,
Məmləkət ucalır canyanarıyla,
Siz ki, daldalandız el ad-sanıyla,
Ürək, can alveri edən səyyadlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Çapılıb, talanan Vətən sizindir,
Odlara qalanan Vətən sizindir,
Əzabla dolanan Vətən sizindir,
Qurda yem oldumu ər oğlunda ar?
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

O şöhrət, taxtı-tac heç kəsə qalmıb,
Əldən ələ keçib bir kəsin olmub,
Heç ölkə bu qədər şəhidlə dolmub,
Döyüşə hazırdır bu gün övladlar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Nifrət, içinizdə iyrənc niyyətə,
Nifrət, ayaqlara düşən qeyrətə,
İblislər qovuşmaz əbədiyyətə,
Donmuş ağılınızda ərimeyib qar,
Kökü özümüzdən olan cəlladlar.

Sizin allahınız silahdı, gücdü,
İyrənc planınız necə gülüncdü?
Yatın, başınızın altda balıncdı,
Xarsız tanrısızlar, el içində xar,
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.

Özgəyə yem olan, ey həşaratlar,
Yüyəni yad əldə dolaşan atlar,
Xalqın qəzəbiylə bu zülüm çatlar,
Bilin savaşlarda bu canım da var,
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.

26.08.1990

ÇİNGİZ

*Telejurnalist, Milli Qəhrəman
Çingiz Mustafayevin
müqəddəs ruhuna!*

Yağı gülləsiylə köksün oxlandı,
Susdu həyatının sabahı, Çingiz.
Vicdanın qeyrətə çox arxalandı,
Dolaşdı sinəni el ahi, Çingiz.

Göylərə saplandı yurd harayları,
Qan ilə boyadı axan çayları,
Şəhid oğulların ruhu-vayları...
Ağlatdı Tanrını, Allahı, Çingiz.

Gördün analarda əyilən qəddi,
Duydun imansızlar aşıbdı həddi,
Ekranın gücüylə uçurtdun səddi,
Oldun həqiqətin pənahı, Çingiz!

Xocalı dəhşətin aləmə yaydın!
Batan səsimizə Tanrıdan haydın,
Saldın kamerana qırğını aydın,

Faş oldu qanların ürcahı, Çingiz.

Ərzə bəyan etdin cinayətləri,
Şəri ifşa edən-xəyanətləri,
Çəkdi meydiləri-qiyamətləri-
Oldu bu dünyanın səyyahı, Çingiz.

Dəydi torpağına, dağ-daşına qan,
Çökdü kameranın yaddaşına qan,
Döndü bəbəyində göz yaşına qan-
Daşdı şəhid dolu siyahı, Çingiz.

Zülüm hədd aşanda şər dövrən edər,
Müsibət tutmadı nə çeki, qədər,
Eylədi könlünü tamam dərbədən,
O qanlı harayın eyvahi, Çingiz!

Qaldı yollarında gülüzlü nigar...
Qoydu Vətəninə oğul yadigar,
Düşdü Məcnun yarın Leylisi ögar,
Ağladı muğamın segahi, Çingiz.

Sən ər oğlu idin Azərbaycanın,
Haqqa qurban getdi növrəstə canın,
Yerdə qalmaqacaq tökülən qanın...
Nə qanlı savaşın günahı, Çingiz.
3.05.1993//Pirallahı

QARDAŞ

İtkin düşmüş laçınlı Mübariz Bəhram oğluna...

Kəsib qapımızı ölüm, dərd, acı,
Yaralı qəlblərin yoxdur əlacı,
Yağılarda əsir qız, ana, bacı...
Sən bu ağrılarla çırpındın, qardaş,

Qisasçın silaha tapındın, qardaş.

Keçdi düşmənlərin əlinə elin,
Varlığın alışdı, od tökdü dilin,
Qisasa çağırırdı əsir qız, gəlin,
Ürəyin çevrildi orduna, qardaş,
Atıldın qurd tək yurduna, qardaş.

Qalxdın gavurlarla qanlı savaşa,
Evin dağa döndü, yorğanın daşa,
Şan-şərəf gətirər ar vətəndaşa,
Namusla zirvəyə ucaldın, qardaş,
Qurğuşun güllədən bac aldın, qardaş.

Bir qeyrət tacısan Azərbaycana,
Qəhrəman doğubdu səni mərd ana,
Yatmış oğullar da kaş ki, oyana...
Nəşin də yağya ölümdür, qardaş,
Yoxluğun Vətənə zülümdür, qaradaş.

Sən qan qusdururdun kol pusanlara,
Fəryada, dəhşətə mil susanlara,
Dözmədin günahsız şəhid qanlara,
Bağladın bəxtini dağ-daşa, qardaş,
Üz-üzə, göz-gözə savaşa, qardaş.

İtkin, vətən oğlu, sağsan dön geri,
Sənsən bu torpağın əyilməz əri,
Yoluna uzanıb bir qız əlləri...
Çatdır onu toya, busata, qardaş,
Qaytar mərd atanı həyata, qardaş.

Bu ürəyim ki, var-yaralı quşdur,
Dərdə olan könlüm dərdə tutuşdu,
Köz bağlamış sinəm yandı, alışdı,
Yoxluğun millətə dağlardır, qardaş,
O əsir Laçının ağılardır, qardaş...

11.05.1993// Pirallahı

İYİRMİ SƏKKİZ MAYISAN

Ürəyində dərdləri qubarlanan, bayramım,

Şanlı istiqlal eşqi qamarlanan, bayramım,
İzi-tozu silinib hamarlanan, bayramım,
Bir millətin Tanrıya ucalan ah-vayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

O böyük məmləkətin qazanılan yoluydın,
Əsir, kölə millətin açılmış əl-qoluydun,
Sildilər yaddaşlardan... tarixəsə uluydun,
Dədəm Oğuz bəyinin, sən bozqurd harayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Yetmiş il dilimizdən aldılar bu kəlməni,
Vətən bayram eylədi yağı eldən gəlməni,
Şeir nədir, xalça da işlədi bu ilməni,
Parçalanmış ölkənin qanlı Araz çayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Sən ey Məmməd Əminin ən qeyrətli balası,
Azəri türklərinin Dədə Qorqud qalası,
İstiqlal savaşında Vətən haqqı alası,
Aylara rövnaq verən əsrimizin ayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Doğuldun on səkkizin o daşnak davasında,
Boğuldun imperyanın əjdaha yuvasında,
İyirmi səkkiz aprelin qırmızı havasında,
Topxanası dağılmış, zəncir qırmış ayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

O iyirmi üç fevral xalqa kölə düğünü,
Bizə bayram dedilər, ərərə bəxşiş günü,
Düşünən beyinlərə yeritdilər süngünü...
Bəxtiqara Cavidin, Müşfiqin haqq payısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Gəl, şəhid olmuşların qanını hifz eylə,
Fəda olanlarının canını hifz eylə,
Əsir Qarabağının anını hifz eylə,
Üçrəngli kəhkəşanın ayparası, ayısan,

Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Əldən getmiş Kəlbəcər, Laçın əsir yağıda,
Qız-gəlin nalələri parçalayır dağı da,
Bu savaşı meydanını dəli nərən dağıda!
Sən əzilən millətin ikiyüzlük həyisan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Yenə də qalxıb daşnak istiqlalı boğmağa,
İmperya hamilədir köləliyi doğmağa,
Yuxulu məmləkəti inək tək sağmağa,
Çox millətli bir yurdun oxdan çıxan yayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Qolu dibdən vurulmuş Babəkini yad eylə,
Qətrə-qətrə soyulmuş Nəsimini ad eylə,
Dünyaya lərzə salan bir dəli fəryad eylə,
Məzarı bəy otağı şəhidlərin sayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Təbrizimin gözləri qoy yollardan çəkilsin,
Sərhəd deyilən yerə gül-çiçəklər əkilsin,
Çilgin sevinc yaşları xan Araza tökülsün...
Sən böyük bir millətin o tayı, bu tayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

Şadiman ki, ağlının külünü köz eyləyir,
Könlünün qubarını vərəqlərə söyləyir,
İstiqlalsız bu kölə məmləkəti neyləyir?
Azəri xalqlarının azadlıq sarayısan,
Əski Azərbaycanın İyirmi səkkiz mayısan.

23.05.1993

BAŞBİLƏNLƏRİMİZƏ

Kürsüsünə sığınıb pulun, malın öyənələr,
Millətin daş-qaşıyla üst-başın bürüyənələr,
Günahsız bəndələri savaşa sürüyənələr,
Cocuqların ürəyi yağlı cibində dollar,
Əsirlikdə qız-gəlin bağlı qalıbdı yollar.

Erməni cəlladının dilinə aldanmayın,

Namus ayaqlar altıda kişilikdən sanmayın,
Ac-yalavac kütləni bir belə də danmayın,
Körpələrin fəqanı ərşin bağına bıçaq,
Bəsdır qara camaat əlinizdə oynucaq!

Əcaba, kürsü-kürsü yabançı çəkişmələr,
Dildə xalqı aldadıb ürəkdə dəyişmələr,
Yağlıya əl uzadıb bu üzdə döyüşmələr,
Töküldü millət qanı, axdı oldu min dəniz,
Bu şərəfsiz həyatdan böylə utanmazmı üz?

Nədir belə didişmə, ölkədə hal qoymadı?
Bu tökülənlər yetər, tökdükcə qan doymadı,
«Xalq» dedikcə ucaldız, xalqı bir yol duymadı,
Dəbdəbəli imarət, daş-qaş, bol-bol pul-para,
Millətin boynu bükük, millətin köksü yara.

Hanı oğullarınız, gizlənib dər-deşikdə?
Yaşları çox uşaqlar uyuyurlar beşikdə,
El-oba qan içində girlənilər eşikdə,
Xalqın qoç igidləri şəhid olur torpağa,
Bəzəkli maşınlarda çapırırsınız sol-sağa.

«Xalqım, elim» deyənlər isti yataqda yatır,
Erməni körpəmizin ciyərin pula satır,
İlahidən törəməz, artmaz dünyada qatır!
Ey «Vətənim» deyənlər, əlacsız müşkülümüz,
Artdı, çoxaldı, ya Rəb, gündən-günə ölümüz.

İşğalda eli olan bu havanı qoxlamaz,
Qan içində məmləkət xoş günə can saxlamaz,
Güllələr tuş sinəyə, cənablar, göz yuxlamaz,
Yorulduq bu dərdlərin əlacın gözləməkdən,
Boğazlara güc verib hələ hey sözləməkdən.

Şah Xətayi savaşıda qılınc çaldı bir zaman,
Bizim Milli Məclis də dilə güc verir yaman,
Ərşə dikəlib, fəqət, bu səfalet ah, aman,
Yumşaq kürsüdən qalxın, kişilər, qeyrət dəmi,
Qurtuluşun yolunda yalnız çalın qələmi!

Bunu sizə yaralı hər ana ahı deyir,

Əsirlikdə çürüyən xalqın günahı deyir,
Azərbaycanın ölüm-qalım sabahı deyir,
Atın umu-küsünü, birləşin bir sırada,
Qırılır xalq kütləsi milçək təki arada.

Torpaq gedəndən sonra sizə kürsü nə lazım?!
Sönüb elin günəşi, qışa dönübdü yazım,
Bu amansız qırğını kağıza necə yazım?!
Əldən getdi məmləkət, sarılın silahlara,
Qayıdın meyxanadan, dönün qibləgahlara.

Ağlayan gözlərindən yaş tökülür Vətənin,
Öz əliylə başına daş tökülür Vətənin,
Ayıl, kişi, yuxudan, bax sökülür Vətənin,
Dağılın kürsülərdən, səngərdə məclis qurun,
Birləşən əlinizlə düşmənin başın vurun.

Bacı, ana namusu erməni yatağında,
Gəlinlər qara geyib gəlinlik otağında,
Məşvərət kimə lazım ölkənin bu çağında?
Güc görməsə yağılar, aldığından dönərimi?
Kişi ölər, öldürər ayaqlara enərmi?

Düz ikiyüz il öncə el o tay, bu tay oldu,
Şuşa, laçın, Kəlbəcər Zəngəzura tay oldu,
Yurdun başbilənləri niyə belə zay oldu?
Dilindən Şadımanı çəkin bugündən dara,
Öldüm, Allahım, yetər, bu yol gedir de hara?...

5-6.06.1994

ÇEÇENLƏR

*Rus işğalçıları çeçen xalqının
çökməsinə 48 saat vaxt verib!*

Üsyandı dünyanın işğallarına,
Güvənər atının ayaqlarına,
Ocaqlar sancılıb şiş dağlarına,
Yıxar məhvərindən şəri çeçenlər,
Qafqazın döyüşkən əri çeçenlər.

Qorxutmaz onları qurğuşun, ölüm,
Əyməz qürurların o qanlı zülüm,

Birləşər dağlarda el bölüm-bölüm,
Kafirin biləyin gərər çeçenlər,
Qanlı köynəyini sərər çeçenlər.

Böyük şeyx Şamilin qeyrət havası,
Qul olmuş Qafqazın o hür davası,
Tanrının dilinin heyrət duası,
Dayanıb səd kimi qala çeçenlər,
Getməz hər fitvayla yola çeçenlər.

Bitməz imperiyayla haqq savaşları,
Əyilməz zirvələr dələn başları,
Zəhmi parçalayar o sal daşları,
Qatlar yoxuşların dizin çeçenlər,
Əridər düşmənin izin çeçenlər.

Alçalda bilmədi zülüm qeyrətin,
Papağı başında dağdı millətin,
Dünya da gizlədə bilmir heyrətin.
Mənəm deyənlərə dərsdi çeçenlər,
Allahdan ucalan sədi çeçenlər.

Ey din qardaşlarım, qırın qəfəsi,
Yıxın azadlığı didən məhbəsi,
Yetişər Qafqazın Hür qələbəsi!
Düşər ayağına zülüm, çeçenlər,
Diz çökər önündə ölüm, çeçenlər.

Şanlı istiqlala şəhiddi xalqı,
Haqqın dərğahına pak yetdi xalqı,
İmperya səddini əritdi xalqı,
Köləlik məzarın qazdı çeçenlər,
Tarixi qanıyla yazdı çeçenlər.

Qadınlı, uşaqılı silah əlində,
Qanlar su yerinə axır elində,
Allahu-əkbərdir, hürdür dilində,
Ərzi məhvərinə salar çeçenlər,
Alar istiqlalın, alar çeçenlər.

16.12.1994

BİZİ ÖZÜMÜZƏ QAYTARAN OLA

İçimdə alışan şamdı ürəyim,
Dərdlərin əlindən damdı ürəyim,
Bu necə murazdı, kamdı ürəyim?
Gəlsin Şah İsmayıl, Qacar bu hala,
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Ana ətəyində gizlənən oğul,
Addımı gəlin tək izlənən oğul,
Külək nə, mehdən də gözlənən oğul,
Doğulduğun evmi qeyrətə qala?
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Kişi at belində əlində qılınc,
Başının altına qız qoyar balınc,
Utanır gözəllər-Sevda, Gül, Narınc...
Oğul dediyimiz Vətənə bəla,
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Donub damarlarda qeyrətin qanı,
Necə miskin edib Azərbaycanı?
Hanı Cavanşirin, Babəkin canı?
Qoymasın bir ana gözləri dola,
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Pulsuzlar gedirlər cəbhə xəttinə,
Vətənin yaralı qan sərhəddinə,
Nə oldu oğulun kişi qəddinə?
Ürək necə gedir qeyrətlə yola?
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Niyə içimizdə namus əzildi?
Niyə bu Vətəndən belə bezildi?
Hünər kəndirimiz əldən üzüldü,
Allah, içimizdən qorxunu ala,
Bizi özümüzdə qaytaran ola.

Yağının hələ də vayı olmayıb,
Xain ermənin tayı olmayıb,
Heç kəsə düşməndən dəyi olmayıb,

Allah nizamlasın bizi haqq yola,
Bizi özümüzə qaytaran ola.

Şadiman, çoxları qul olub vara,
Vətənin köksünə vurubdu yara,
Çəkilsin satqınlar, xainlər dara,
İblis ürəklilər payız tək sola,
Yaradan bizi də düz yola sala,
Bizi özümüzə qaytaran ola,
Bizi özümüzə qaytaran ola.

09.11.1997

EY ŞƏHİD

*Masallı bölgəsinin Tüklə kəndindən
Qarabağ savaşında şəhid olmuş İbadov
Əli İbad oğlunun müqəddəs ruhuna...*

Can Vətən, deyərək qalxdın ayağa,
Eylədin canını qurban, ey şəhid.
Boyandı al qanın ana torpağa,
Yer də, göy də dedi: Can, can, ey şəhid!

Sən ki, yurd-yuvanı bir Kəbə sandın,
Onun səcdəsiylə doğuldu andın,
Həm şərəf, həm namus oduna yandın,
Vermədin yağışa aman, ey şəhid.

Sığındı köksünə üçrəngli bayrağ,
Çəkdi yağışların sinəsinə dağ,
Qanına bələndi əsir Qarabağ,
Düşmənin hiyləsi yaman, ey şəhid.

Bu acı mətləbi duyanlar da az,
Rahət mənzillərdə uyanlar dayaz,
Yaralı Vətənin siması bəyaz,
Bulmazmı Yaradan loğman, ey şəhid?

Boyanıb Çaldıran igid qanıyla,
Torpaqlar qandallı əsir canıyla,
Dünya usanmazmı bu divanıyla?
Etməzmi bu dərde dərman, ey şəhid?

Tüklədə uyuyur o nakam məzar,
Ruhu yağılara etmədə həzar,
Şadiman bu halı ah ilə yazar...
Oxuyar, ağlayar ümman, ey şəhid.
22.06.1997 //Pirallahi

ŞƏHİDLƏR XİYABANI

Əsarətinə üsyan dünyanın qəm adası,
Nakam olmuş canların şəhid ruhlar odası,
Zəncirləri qırılmış Vətənin qan-qadası,
Şəhidlər Xiyabanı!

Gözü yaşlı analar saçın yolur ah ilə,
Məmləkət üsyan edir qul olmuş sabah ilə,
Allah necə barışır bu suç, bu günah ilə?...
Şəhidlər Xiyabanı!

Xonçası qara geymiş igidin yas ocağı,
Cocuğu gözü yaşlı gəlinlərin qucağı,
Əli qanlı cəlladın min illik umacağı...
Şəhidlər Xiyabanı!

Diləkləri, amacı sinəsində boğulmuş,
Onsəkkizdən bu yana iki dəfə doğulmuş,
Öz halal torpağında, öz qanı ilə yağrulmuş,
Şəhidlər Xiyabanı!

Görməyib səyyarəmiz bu cürə sitəm, zülüm,
Lay-divar igidlərin sinəsi dilim-dilim,
İlahidən xəbərsiz yazılmış savaşı, ölüm,
Şəhidlər Xiyabanı!

Gözüyaşlı körpələr ata yoluna baxar,
Rüzgar da qan-qadadan ərzi yandırır yaxar,
Selmi, sumu bədənələr hər gün qoynuna axar?
Şəhidlər Xiyabanı!

Sonu olacaq görən bu tökülən qanların?
Şəhidlik ünvanına yazılan cavanların,
Allah hesabın çəksin qoy sonsuz divanların!

Şəhidlər Xiyabanı!

İçimdə vulkan olan, ərzi tutan acısan,
Yağlı gülləsinə tuş sən qardaş, sən bacısan,
Özünü danan xalqın tək mənlük əlacısan-
Şəhidlər Xiyabanı!

Anaların köksünə dağ basma, özü közdü,
Yetər, daha məmləkət qanlı işğala dözdü!
Millət qul ola-ola öz canından əl üzdü,
Şəhidlər Xiyabanı!

Qərənfil matəmə boyanmış bəy məzarı,
Ağlayır sinələrdə ürəklər zarı-zarı,
Qəbirləri qucaqlar gəlin, ana, qız, qarı,
Şəhidlər Xiyabanı!

Nə vaxt sona yetəcək, ay Allah, bu müşküllər?
Lay-lay balam deməkdən qabar çalıbdı dillər...
Ağı deyir ağlayır bağçamızda da güllər...
Şəhidlər Xiyabanı!

Ey millətin istiqlal dünyasının günəşi,
Məzarlara sığınmış nakam ruhların nə'si,
Min yerə parçalanmış zəncirlərin atəşi-
Şəhidlər xiyabanı!

Sən nəhirlər ağladan ölkənin qibləgahı,
Qocadan cocuğadək hər evin səcdəgahı,
Dikiləcək min illər fələyə ana ahı...
Şəhidlər xiyabanı!

Şadiman ölsə bir gün ruhu səcdəyə gələr,
Başdaşından dünyaya ömürlük ah yüksələr,
Məzar-məzar önündə tənim doğulub ölər-
Şəhidlər Xiyabanı!
Şəhidlər Xiyabanı!
4-5.06.1994

QİSASA ÇAĞIRIR

Bizə ölmək olmaz, ey soydaşlarım,

Analar, bacılar, qan qardaşlarım,
Quru gözlərimdən axan yaşlarım,
Batıb əsirlikdə solanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Uşaqdan böyüyə ağlamaq yetər,
Özgəyə ümidlər bağlamaq yetər,
Bəsdı, sinəmizi dağlamaq yetər,
Son qoyun bu yurddan olanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bunu Pənahabad sarayı deyir,
Şuşanın o əsir harayı deyir,
Xocalıdan qopan el vayı deyir,
Batmalı qırğını salanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Harınlar kazino küncündə kişi,
Qumarda uduzmaq, udmaqdı işi,
Aslan ki, aslandı erkək ya dişi,
Batmasın saçını yolanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Ana övladına eyləyər ərki,
Basılacaq bu yurdun başına sərki,
Hər doğulan oğul sayılmaz ər ki,
Son qoysun ürəyi talanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qurtul, anam, bacım, o göz yaşından,
Qara örtüyünü götür başından,
Silah al oğlundan, hər b qardaşından,
Düşsün yurd-yüvəna dolanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qana-qan olmalı ürəyimizdə,
Şir gücü bükülməz biləyimizdə,
Savaş! Savaş! Savaş! Diləyimizdə,
Batsın Qarabağı alanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Şah İsmayıl kimi Heydərımız var,

Cavanşir qüdrətli çox ərimiz var,
Məmməd Əmin tək öndərimiz var,
Qoy düşsün min hava çalanlar yasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bizə məğlub deyir hər yoldan ötən,
Çox meydan oxuyur hər gədə, yetən,
İnsana şirindir canından Vətən!
Qartal hünərini bilsin yarasa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Qadın, yaddaşını səslə dadına,
Həcəri, Tomrisi gətir yadına,
Ağlamaq yaraşmaz indi adına,
O əllər yağını boğazdan asa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Bu namus savaşı, bu qan savaşı,
Ayağa düşməli erməni başı,
Ey yurdun qeyrətli, ər vətəndaşı,
Nərə çək, nərəndən yağ qan qusa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Ləkəli namusu qanla yuyarlar,
Namussuz olanın bağırı oyarlar,
Qan alsaq dünyada bizi sayarlar!
Qorxağı kim duya, kim qulaq asa?
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

Şadiman, silahlan, dön silahdaşa,
O əsgər papağı şərəfdi başa,
Gülle ürəyinə dəysə də yaşa...
Qoyma, bu torpağı erməni basa,
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!
Qisasa çağırır Vətən, qisasa!

26.02.1998

AĞI-DASTAN

20 YANVAR 1990-ci il
şəhidlərinin müqəddəs ruhuna...

Sinəsi yara, Bakı,
Yaxdılar qara, Bakı,
Yağının fitvasıyla
Qarışdı ara, Bakı.

Didilən canlarım oy!
Tökülən qanlarım oy!

Başım, qollarım hanı?
Axır köksümün qanı,
Qana susayan yağı,
Sən verdin, aldın canı?

Bağlanan yollarım oy!
Zəncirli qollarım oy!

İgidim ölmə dayan,
Bağlı gözün aç, oyan,
Çərxin tərsə çevrilsin,
Bizi bu günə qoyan.

Lay-divar nərlərim oy!
Qeyrətli ərərim oy!

Yağı canın üzülsün,
Bəxt ulduzun süzülsün,
Bağrıma dəyən güllə
Ürəyinə düzülsün.

Sussuz dodaqlarım oy!
Sinədə dağlarım oy!

Lənkəranda ölən mərd,
Üzdü bizi şivən, dərd,
Qara geyib gələrdim...
Kəsib yolları namərd.

Dağılan sinələr oy!
Uçulan binələr oy!

Qalanın yolu bağlı,
Qalmışam qolu bağlı,

Gəlməyə yağ qoymur,
Yol güllə dolu, bağlı.

Binədə şəhidim oy!
Əyilməz igidim oy!

Dilimi bağladılar,
Sinəmi dağladılar,
Arxamca gülənlərim
Üzümə ağladılar.

Torpağa düşənim oy!
Qanında bişənim oy!

Haqqımı min yol dedim,
Vətəndən hara gedim?
Qanun-höküm yağıda,
Kimə şikayət edim?

Ay şəhid cavanım oy!
Batırılan qanım oy!

Məzarsız qalan, şəhid,
Varlığı talan, şəhid,
Torpağında doğulub
Torpaqdan olan, şəhid.

Bəxtsiz igidlərim oy!
İtgin şəhidlərim oy!

Maşağa qana batıb,
Orda bir şəhid yatıb,
Tanrı qanı görmədi,
Dünyanın axrı çatıb.

Yollarda ölənəm oy!
Yüzə bölünənəm oy!

İstəklim güllələndi,
Köksü qana bələndi,
Ahımdan fələyin də,
Gözündən qan ələndi.

Nakam solanlarım oy!
Şəhid olanlarım oy!

Yatağın buza döndü,
Talesiz qıza döndü,
Ömrün yağı əlində
Sönən ulduza döndü.

İgid, qorxmaz ərim oy!
Didilən hünərim oy!

Bu sinəmi qəm yarar,
Gözlərim sə haqq arar,
Şəhid atasın balam
Ömrü boyu axtarar...

Əsir qalalarım oy!
Yetim balalarım oy!

Torpağa düşən, bacım,
Canla əlləşən, bacım,
Şəhid sinən didilib
Yuyulmur nəşin bacım.

Qanlı köynəklərim oy!
Ölən diləklərim oy!

Nəşimi tanklar üyüb,
Can üstə min yol söyüb,
Məhkumam döymə, yağı,
Məni öz bəxtim döyüb.

Tək ayaq məzarım oy!
Bu qanlı gülzarım oy!

Qara yanvar nə nəhsdi?
Yağı yolları kəsdi...
Əliyevin Bakımı
Öldürməyə tələsdi.

Sınan ayaqlarım oy!
Qanlı bayraqlarım oy!

Gecəmi gündüz etdim,
Zülümlə mərd böyütdüm,
Yağdı tank altda əzdi,
Əcəb kamıma yetdim.

Şəhid ananlarım oy!
Ərsiz sonalarım oy!

Şəhid anam, bacım vay,
Aşdı başdan acım vay,
Kimə dil açım, Allah,
Yoxmu bir əlacım vay?

Batıbdı harayım oy!
Uçubdu sarayım oy!

Yağdı güllələr qəfil,
Bu dərdi götürməz fil,
Sən toyların qızıydın
Yasa batdın qərənfil.

Ah, qanlı güllərim oy!
Dəhşətli illərim oy!

Neftçalanı tutdular,
Sinəsin qanatdılar,
Tikəmiş boğazlarda
Haqqı-say unutdular.

Bəbəkde sellərim oy!
Köməksiz ellərim oy!

Düşmən tələ qurubdu,
Evdə üzə durubdu,
Sinəmdən qorxan yağdı
Kürəyimdən vurubdu.

Qanlı qucaqlarım oy!
Sönən ocaqlarım oy!

Ayaqlarım yox gələm,
Sınmış qollarım qələm,
Güllə başda, sinədə,
Ürək can vermir öləm.

Dayanan saatım oy!
Pozulan həyatım oy!

Yaram sürər ağlama,
Uzun sürər ağlama,
Örəyi üzünə tut,
Yağı görər ağlama.

Ağrılı ürəyim oy!
Puç olan diləyim oy!

Anam, bacım qarada,
Min güllə bir yarada,
Yağı qaldı kənarada
Biz qırıldıq arada.

Dərdli dağım, daşım oy!
Şəhid vətəndaşım oy!

Yağı çırağın sönsün,
Sinənə əcəl ensin,
Nahaq qanlar tökənin
Qanı çaylara dönsün.

Haqqsız güllənənim oy!
Əcəlsiz ölənəm oy!

Allah, bu necə işdi?
Süngü sinəmi deşdi,
Bağrımdan keçən güllə,
Min yol yerin dəyişdi.

Zəncirli Vətənim oy!
Min ölüb-itənim oy!

Yağını dərd əyəydi,

Qapısın vay døyəydi,
Sənə dikilən güllə
Ürəyimə dəyəydi.

Bəxti kəm sevgilim oy!
Öz qismətim, gülüm oy!

Qəddi əyilən canım,
Bağrı üyülən canım,
Əsirlik zindanında
Haqsız döyülən canım.

Zəncirli qollarım oy!
Heysiyyatım, arım oy!

O vay sözüne qurban,
Çıxan gözüne qurban,
Bircə oğul itirən,
Özüm özünə qurban.

Sinəsi dağlarım oy!
Min yerdə ağlarım oy!

Dağ-daş nalədən dindi,
Yaralı qəlb döz indi,
Ölüm əcəl işidi,
Heyif, yağlı sevindi.

Yaralı gözlərim oy!
Ağlar gündüzlərim oy!

Nahaq qanlara uyan,
Zülmün Tanrıya əyan,
Balan atasız qalsın,
Məni atasız qoyan.

Qanlı dodaqlarım oy!
Sınan budaqlarım oy!

Suraxanı, yol qanlı,
Həm sağ, həm də sol qanlı,
Düşmən atan güllədən

İgidim yarımcanlı.

Çəkilməyən dərdim oy!
Qalıb yerdə mərdim oy!

Şəhid qollarım üstə,
Ağı desin el pəstə,
Səni bu hala salan-
Ürəyimdən su istə.

Soyuq otaqlarım oy!
Qara yataqlarım oy!

Min-min güllə çapardı,
Başımı tank qopardı,
Mən səni tək qoymazdım,
Qəfil güllə apardı.

Mənsiz qalan yarım oy!
Əhdə vəfadarım oy!

Yağı köksümü diddi,
Öldürdü kama yetdi,
Yarsa mənim üstümdə
Özünü şəhid etdi.

Dünyada gərəyim oy!
Sən mənim mələyim oy!

Bu güllə hardan yağır?
Tökülür ağır-ağır.
Aç gözünü bax, fələk,
Parça-parçadır bağır.

Kimdən haqq diləyim oy?
Dünyada gərəyim oy!

Gəncənin yolu müşkül,
Güllə açdı qəlbə gül...
Nahaqqı haqq eyləyən,
Qanunun başına kül.

Sönən sobalarım oy!
Dərdli obalarım oy!

Laçının yolu yağı,
Güllədir solu-sağı,
Məni Şuşamdan edən
Balan görsün yurd dağı.

Dərdli Qarabağım oy!
Pozulan növrəğim oy!

Qubanın yolu bəlli,
Tanklar gəlir yüz, əlli,
Qalmısan qan içində
Yox dada yetən, elli.

Qəfil fəlakətim oy!
Əsir məmləkətim oy!

Belə əsmə qəm yeli,
Tutub zülüm, qan eli,
Gülləni yağdıranın
Haqdan kəsilsin əli.

Bağrımı paralar oy!
Dərd məni qaralar oy!

Xankəndinə tank çapar,
İçimizə qəm yapar,
Qanımızı tökəni
Əzrayıl, özün apar.

Qurda yem canlarım oy!
Günahsız qanlarım oy!

Dilim lal, ürəyim qor,
Qanun, höküm əldə zor,
Günümüzü tar edən
Görən gözün olsun kor.

Bükülən dizlərim oy!
Boğulan sözlərim oy!

Göyçənin bağı qandı,
İnsaf, mərifət yandı,
İmperiya əliylə
İrəvan Yeravandı.

Hanı igid ordum oy?
Əldən gedir yurdum oy!

Ağdərəni tutdular,
Spitak ucaltdılar,
Bağrımdakı körpəyə
Qəfil güllə atdılar.

Evdə yananlarım oy!
Çöldə donanlarım oy!

Göyçə gölü qanlıdır,
Göyləri dumanlıdır,
Yağı əldə məzarlar,
Necə ah-amanlıdır.

Ağır müsibətim oy!
Qanlı hekayətim oy!

Ünüm haqqa ucalsın,

Düşmən dərdən qocalsın,
Məni yurdundan edən-
Yurdun yadlara qalsın.

Qanlı ev-eşiyim oy!
Gülləli beşiyim oy!

Naxçıvanım dardadır,
Haqq, ədalət hardadır?
Harda ki, qan tökülür
Allahsızlıq ordadır.

Ağrılı günlərim oy!
Bağlı düyünlərim oy!

Yaman gün gedər, gəlməz,
Mərd namərdə əyilməz,
Zor ilə alınan yurd-
Özününkü deyilməz.

Əldən gedən elim oy!
Qıfıllanmış dilim oy!

Güllə şimşək tək çaxır,
Küçədən qanlar axır...
Sən can üstə, şəhidim,
Gözüm gözünə baxır!

Gücüm çatmır sənə oy!
Düşmən daşa dönə oy!

Yağlı quduzdu, yaddı,
Kökse min güllə atdı,
Əcəl olsa nə dərdim?
Öldürənim cəlladdı.

Yoxdu bir günahım oy!
Hardadı Allahım oy?!

Ağlasın kaman, neyim,
Kəsilib daha heyim,
Öz gülləmdi sinəmdə
Bu dərdi kimə deyim?

Tanklarla döyüldüm oy!
Yetiş dada öldüm oy!

Sumqayıt yolunda qan,
Bədən öldü, uçdu can,
Alimi tank altında
Yox olsun belə dövran.

Kağızım, qələmim oy!
Qaralan aləminim oy!

Sumqayıtı çaldılar,
Qan töküb alçaldılar,
Yurdun alimlərini
Tank altına saldılar.

Şəhid olan adım oy!
Boğulan fəryadım oy!

Hava şaxta, soyuqdu,
Qəlb güllədən oyuqdu,
Allahın günahı yox,
Yuxarıdan buyruqdu.

Qanla dolu küçəm oy!
Ay imkansız gecəm oy!

Qurda ümid əbədi,
Haqsızlıq haqqı kəsdi!
Şirinxanım bir bülbül...
Çırpındığı qəfədi.

Ölən həqiqətim oy!
Didərgin millətim oy!!!
26.01.1991-27.10.1991

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

TƏK SƏNİ İSTƏYİRƏM

Tək səni istəyirəm,
Döyəsən pəncərəmi.
Qapqara zülmət ola
oyatmadan aləmi-
Açam qapını,
qıram tənhalığın sapını.
Gələsən otağıma,
Girəsən könül bağına, ilhamım.
Hər şeyi unudaq,
o zərif hisslərin acısını, şirini dadaq.
Seyrangaha çıxacaq təbimin dolan çağı,
Onsuz da bu tənhalıq mənə yağdı!
Alışacaq bir yerdə için-için,
yanaq hər ikimiz ürək üçün.

Tək səni istəyirəm gözüm dolanda,
Başımın üstünü sükut
qara bulud kimi alanda.
Çatasan dadıma,
yetəsən bu çilğın anlarda dəli fəryadıma.
Kimsəyə köndən vurulmadım,
Hardasan ey mənim adım?
Biz ki, bir-birimizlə dərdimizi bölürük,
Kağızsız, qələmsiz ölürük.

Tək səni istəyirəm, ilhamım,
Gəl, tənha gecələrimin yaraşığı,
Şirin Xanımın bəxtsiz taleyinin aşığı,
Sinəmi didib parçalayan acılara,
Dünyanın için doğrayan sancılara,
Bütün dəhşətli ölümlərə,
İnsanları müti edən zümlərə
təsəlli olaq,
Ucalıqda qalaq-
Altundan da qiymətli,
kağız və qələmlə,
Bu sirli aləmlə,
İmisti sözümlə,
Açıq gözümlə qələbə çalaq,
Qələbə çalaq...!

10.06.1992

DAŞ ÜRƏKLƏR

Daş ürəklər-
İçinizdən bir atım çay göyərəydi...
Susuzluğa həsrət,
alışan ürəyə təsəlli kimi,
Dəli fəlekler tək yüyürəydi,
insafınız cədar-cədar
kөнülləri sulamaq üçün,
Coşmayaydız ayna tək,
ürəyi bulamaq üçün.

Daş ürəklər,
Sübhün gözləri tək yaşlı gözlərə baxın,
Laqeydliyi, tanrısızlığı
siz allah buraxın,
Əlinizdə imkanınız,
sığınmağa damınız,
Vallah, yüksüz dünyaya hamınız...

Daş ürəklər,
barı, təsəlli olun bir korusan ocağa,
Axı bizi Tanrı yollayır son dayanacağa!
Ölümdən qaçmaq mı olur?
Əzrayıldan baş açmaq mı olur?

Daş ürəklər,
Bürünməyin zülm yorğanına,
Atmayın özünüzü cəhənnəmin yarğanına,
Sual-cavab günü gələr...
Allah başınıza daş ələr,
Daş ələr...

05.11.1992

GECİKMƏYİN

Bu dünyanın dərdlərini bilə-bilə,
Dərmansızın əzabların
soyutmağa gecikməyin.
Bir xəstənin yatağanı kəsib duran,
Əzrayılı yubatmağa gecikməyin.
Ürəkləri çilik-çilik eləməyə
dəqiqə, an bəs eyləyər,
Yaman dillər, yman gözlər o qədər ki,
Min bir tale yollarını nəhs eyləyər.
Ürəkləri ikiyaqlı şeytanlardan
qutarmağa gecikməyin,
Hiylələri ədalətin dəryasında
batırmağa gecikməyin.
İlahinin varlığına tapınaraq,
İblislərin kölgəsindən sapınaraq,
Yasda, vayda ağlamağa,
Toyda qəlbdən çağlamağa gecikməyin.
Lazım gəlsə el yolunda son paranı
bölməyə də gecikməyin,
Haqq yolunda kişi kimi
ölməyə də gecikməyin.
Gecikməyin.

05.11.1992

YOL GEDİRİK...

Qapılıb tənha otağıma,
Sığınıb qələmimə və varağıma,
Ümidlərimin dayanacağına
daldalana-daldalana,
Ağrı, acılardan bulana-bulana,

Qoşuluram ün yetməz axına,
Buraxmıram ilğimləri yaxına.
Yol gedirik,
Sabaha qovuşmaq üçün,
Tanrı ilə danışmaq üçün...
Yol gedirik,
Ehtiyat etdiyim bircə ürəkdir,
Qırar ömrümü yarı yolda,
Arzularımın başibəlalı,
Taleyim qalmaqalda,
Elə hamımız məzara qədər çalışırıq,
Duyğularla alışırıq, çarpışıq.
Sabahkı yoxluğumuzu düşünmədən
bir-birinin işinə qarışıq...
Nə Allah yadımıza düşür,
nə də bir gün
bu dünyadan köçməyimiz.
Yalnız yalançı zirvələrə
can atmaqdır səyimiz!
Qəlbimizlə döyüşə-döyüşə,
Taleyimizlə deyişə-deyişə,
Yol gedirik.
Kimi para üçün,
Kimi də ələcsiz dərdinə çara üçün...
Dizimiz bükülənə qədər,
Gəncliyimiz, sağlamlığımız
xəzan olub tökülənə qədər,
Bir andan sonra ölənə qədər...
Yol gedirik.
Yol gedirik.

03.02.1992

AYRILIQ

Saldın varlığını dərdə, qüssəyə,
Qoymadın könlümü bir gülümseyə,
Böldün ürəyimi iki hissəyə,
Günahsız qəlbimə talan, ayrılıq,
Canı cəfalara salan, ayrılıq.

Başdan-başa fitnə o kainatın,
Yalandır, röyadır soyuq büsatın,
Könlü qüссələrə alırsan-satın,
Qoymursan gülməyə bəxti, ayrılıq,
Sən belə qurmusan xətti, ayrılıq.

Bir zaman od qoydun Azərbaycana,
Eli dərdə saldın, qəsd etdin cana,
Cənub yad əllərdə hey yana-yana...
Yurduma dağ-düyük çəkdi, ayrılıq,
Qəmləri üstünə tökdün, ayrılıq.

Min-min qanunları hey kəşf edirsən,
Adəm qapısına, əfsus gedirsən,
Zehni mərəkəylə neyçin didirsən?
Sönübdü diləklər niyə, ayrılıq?
Sındıbdı ürəklər niyə ayrılıq?

Yamandır gəlişin qoca dünyaya,
Hesabda pisləyin heç gəlməz saya,
Əzabına dözməz nə dağ, nə qaya,
Həsərləli gözlərə nəm-yaş, ayrılıq,
Ağrılı ürəyə bir daş ayrılıq.

Həyata qüссələr axır dilindən,
Ürəklər salamat çıxmaz əlindən,
Elə saç olmaz ki, salmayasan dən,
Hökmü-əməlinədən yaman, ayrılıq,
Çəkir bəlaları zaman, ayrılıq.

Çağrılmaz qonaqsan, qəfil gəliрсən,
Qəlbləri qırmaqda zirvə dəliрсən,
İqamətgahında çox yüksəliрсən,
Qəmə, qüссələrə açar, ayrılıq,
Əlindən ürəklər naçar, ayrılıq.

Hökümlər, qanunlar çox-çox yazırsan,
Taleyə heç nədən quyu qazırsan,
Bəzən həddi aşıb, yolu azırsan,
Həçnə düşündürmür səni, ayrılıq,
Bu dəhşətə salır məni, ayrılıq.

Ah, yeddi hərfin sədasına bax,
Ürəklərə dəyən qadasına bax,
Qanunlar çıxaran ədasına bax,
Başdan-başa ölüm və qan ayrılıq,
Əlindən odlanır cahan, ayrılıq.

Qubarlı, mükəddər olur ürəklər,
Bəzən heçə dönür sonsuz diləklər,
Çilğın əməllərin xəzri küləklər,
İnsanlıq mülkünü gəzən, ayrılıq,
Amalı, istəyi üzən, ayrılıq.

Səfil diyarında oyunun saysız,
Ömür keçirmisən çox günsüz, aysız,
Dəqiqən olmayıb naləsiz, vaysız,
Şadlığa, sevincə sonsan, ayrılıq,
Sən qəfil ölümə donsan, ayrılıq.

Məhəbbət əlindən yığılıb cana,
De, əzab vermisən nə qədər cana?
Dünya əməlindən gəldi cəzana,
Ay həsrət, iztirab, zülüm, ayrılıq,
Fikrə, düşüncəyə ölüm, ayrılıq.

İldırımlar tək çox çapıb keçdin,
Qəmləri axtarıb, şadlığı biçdin,
Ürəyi özünə yurd-yuva seçdin,
Ələmdir, kədərdir balan, ayrılıq,
Qəmi kaman tək çalan, ayrılıq.

Şadimanın qəlbi düyünlü-dağlı,
O vüsal evinin qapısı bağlı,
Heç etdin şüuru, heç etdin ağlı,
Hiyləni, fitnəni quran, ayrılıq,
Qəlbimə əzəldən boran, ayrılıq.
19.04.1978/ /Yasamal

CAN ÜRƏYİM

Ahu tək səyyad əlində,

Alışdın giryan, ürəyim.
Açırsız qıfil dilində,
Odundan büryan, ürəyim.

Ahımla düşdün odlara,
Qorumdan ocağım qara,
Gətirər şəninə qara,
Həm şöhrət, həm şan, ürəyim.

Quduzlar beynini yeyər,
Qanana qanmayan deyər,
Ev yıxan hər qapı döyər,
Söyləyər hədyan, ürəyim.

Bələdir bəlkə fəzadan,
Açılmaz başın qəzadan,
Qurtula sən tək əzadan,
Bir yolluq bu can, ürəyim.

Uyma hər çağlar ahəngə,
Ağılla gəl çıxma cəngə,
Ömür ki, min yoxuş, döngə,
Biryolluq gəl qan ürəyim.

Doğuldum düşdüm bəlaya,
Atıldım bu od qalaya,
Səcdə et, Allah-talaya...
Axırı bir an, ürəyim.

Köz basıb həbsiz yarama,
Özgədən dərman arama,
Namərdlər desə qarama...
Eyləmə qan-qan, ürəyim.

Şirinə hicran evisən,
Dərnlərə dözən divisən,
Qəfəsdə haqqı sevirsən...

Can ürəyim!

Can ürəyim!

30-31.03.1991

NƏ SƏN BİLDİN, NƏ MƏN

Bacım Mirvariye

Vaxtsız ağarmış saçların
içimdən ağ cığırılar saldı,
O yaş dolu gözlərinin atəşi
əbədi gözlərimdə qaldı,
Tufan nə vaxt başımızın
üstünü aldı?
Gənclik də, hərarət də,
səadət də getdi əldən,
Nə sən bildin, nə mən.

O pənbə dodaqlarının atəşi
söndü yad nəfəsdə,
Bəxtin, taleyin, sevincin
qaldı əbədilik qəfəsdə,
Bir zaman ömrünü bağladığın
nakəs ayrı həvəsdə,
Acılı illərin dən-dən,
Nə sən bildin, nə mən.

Gözündə dondu səadətın yazı,
İçini, bənizini, həyatını puç etdi bu yazı.
Sındı əbədilik vüsəl sazı,
Çökdü taleyinə sis, duman, çən,
Nə sən bildin, nə mən.

Gözündə kölgələndi buludlar,
Bir nankor əlində hər anın, saatın buludlar,
Tufanlara dözmüş ümidlərin paldırlar,
Gözü yaşlı çocuqların ətəyindən tutar,
Özlərini o imisti qucağına atar,
Ağrılı səadətinlə qucaqlaşib yatar,
Ümidsizlik içində arzular düşdü dildən,
Ağır gəldi il-ildən,
Nə sən bildin, nə mən.

Şadimanın ağrılı yollarının mərd bacısı,
Nə çox imiş taleyimizin acısı,

Ömrümüz də, illərimiz də, dillərimiz də ası,
Halını soruşanda «yaxşıyam»
kəlməsi axdı dilindən,
Bağırın para-para, dən-dən,
Nə sən bildin, nə mən.

18.11.1991

MAVİ YUXULARIM

Gecələr qara örtüklü fələklər,
Mavi donlu mələklər,
Mavi tüllər çəkir gözlərimə,
Alovdan don biçir sözlərimə...
Alır ağuşuna könlümü diləklər,
Sanki bəmbəyaz küləklər,
Mavi yuxular,
bağrımı didən qorxular,
Atır məni kainatın izlərinə,
Batıram fikir dənizlərinə,
Göydə durnalar tək, ki,
Vücudum ən yüngül çəki,
Pənbə buludların üzəriylə uçuram,
Gah rüyadan və yalandan qaçırım,
Gah da əlçatmaz, ünyetməz,
Bu sehirin sonu bitməz
ulduzları qucuram.
O qapqara buludlara acıram,
Sanki ayrı bir dünyanın,
Gözəlliklə dolu röyanın,
Qapılarını açır,
Günəş tək, ki, nur saçır
mavi donlu mələklər üzümə,

Bütün məmləkətlər mavi şəkildə

görünür gözümə.
İçimdə acılarla dolu yasım,
Əynimdə mavi donlu libasım,
Nalə çəkən könül sazım,
Üzümə gülən alın yazım.
Qansız, savaqsız, ölümsüz,
Divansız, sərhədsiz, bölümsüz,
Bir səyyarədə dolaşırım,
Bu dünyadan çəkdiklərimi,
Vərəqlərə tökdüklərimi...
Mavi donlu mələklərə danışırım,
Bu atəşlə alışırım.
Ayrılmaq istəmirəm,
Heç kəsə demirəm,
Mavi yuxuların şirinliyindən,
Vücudumu bir heyrət bürüyür,
Və heyrət buzları əriyir,-
bu sehrin dərinliyindən.
Gecələr mavi paltarımda,
İçimdə ilham adlı yatarımda,
Mavi donlu mələklərlə,
Məni ovsunlayan fələklərlə
Tanrıya üz tuturam,
Haqqın dərğahına çatırım!..
Zaman naləsiz, ahsız,
ruhlar günahsız,
ruhlar günahkar,
ətrafımda dolaşır,
mənimlə pıçıldaşır.
Ömrün dönüklüyündən,
Cəzaların böyüklüyündən,
Dünyanın faniliyindən söz açırlar...
Önümdə o yan, bu yana qaçırlar!
Mən də mavi yuxularımla,
İçimi didən qorxularımla,
Dərdləşirəm onlarla,
Min bir dərqli canlarla!
Beləcə səhər açılır,
Nur saçılır,
Otağıma al günəş dolur,
Mavi donlu mələklər,
içimə sığınmış diləklər-

Harasa t l s n qaranlıqda solur-
Mavi yuxularımla,
 l md n ađır qorxularımla,
Bir göz qırpımında yox olur...
Əzab verən min bir x lyla,
Qanla dolu dünya,
Sinəmə ox olur...

05.12.1992

BACIM

Bacım Xanim y .

Ötən günlərimin anası bacım...
Sən yaşca məndən ki iks n,
acı taleyimin sorađı oldun,
Z lm tində yıxılıb durduđum
qara bəxtimin  ırađı oldun.
Bu tənha k nl m  ümid beşiyi,
Amandır,  ksiltm   st md n qayđıkeşliyi!
Ümidsiz günlərimin m hn tində bođulark n,
Qayđıkeş gözlərinin g n şiyil 
yenidən dođulark n,
 lini  ekm   st md n!
Vallah gözlərim acısır
i d n qoru alıřmayan t st md n.

Ötən günlərimin anası bacım...
D rd hər gün d y r
qəlbimin qapı-pəncərəsini,
Anlarım  l  -ölçü qəmin dərəcəsini-
Zaman qapımdan qaçaq d ş r,
Əllərim bir-bir suya həsrət
balıq t k əlimdən sürüşür...
Mənim də bəxtimə
gecə-gündüz q m yemek d ş r.

Ötən günlərimin anası bacım...
Hərdən əsəbi oluram
taleyin bəd g rdiřind n,
Qopara bilmirəm qara bəxtimi
fələyin qanlı diřind n!
Bořalıb-doluram řimş kl rl   c ş n,

Yaşamaq eşqiylə əzrayilla əlləşən-
ürəymin yeri-göyü titrədən fəryadından.
Amandı, sən Tanrı, sil bu umu-küsünü
yadından, yaddaşından.
Usanma bu narahat bacının
Qapqara, imisti göz yaşından.
Düşün, bu tənha bacının
insan hənirtisinə həsrət ehtiyacını,
Qırma soyuq ürəkdən,
soyuq dillərdən qopan sözlərlə
könlümün son əlacını.
Atma yad küncələrə,
yad gecələrə bu tənha bacını.
Qorxuram tənhalığın o qurd hovundan,
Bir canlının əsir edəcək məkirli tilovundan.

Çətin günlərimin anası bacım...
Bu şair könlümü ovutmağa,
Dərdimi başımdan dağıtmağa-
Bir xoş baxışın bəs edər mənə,
Əksiltmə bir an belə onu ürəyindən,
Bu gün agah edirəm səni bu diləyimdən.

Çətin günlərimin anası bacım...
Bir ovuc ürək hərərətinlə,
yaralı könlümə yara.
Səndən uzaq olsam belə ayla, illə,
Sən məni dinlə,
Sən Allah, sən Tanrı,
Sən məni ara,
Sən məni ara.
Çətin günlərimin anası bacım...

03.06.1992

QANUNSUZ DOĞULMUŞ QIZCAĞAZA

Sənin göz yaşların
atəşli könlümə ocaq,
Qəlbimdə oyandı
mərhumət hissi qucaq-qucaq.
Titrək əllərim uzanar yoluna...
Qolarım sarılar qoluna.

Yaralı köksüm sənə isti qucaq,
Ana nəvazişindən,
ata qayğısından uzaq bala,
Saldı həyatın uçurumları
cocuq həyatını qeylü-qala!
Nə çılgıncasına hönkürtüylə
nalə çəkdin?
Qəmini qəlbimə tökdün.
Onsuz da yaralı könlümdə
min bir dərdi-qəm,
Ağlatdı qəlbimi
narahat baxışlarındakı nəm.
Səni bu dünyaya atana-ölüm,
Qiyamət günü gələr
kəsər qapısının kəndarın zülüm.
Sil göz yaşlarını,
dünya keşməkeşli,
Bizi anbaan izləyən həyat canavar-dişli.
O kiçik vücudunu ələ al,
Özünü zamanın axarına sal.
Döyüşkən iradənlə irəliyə get,
Ən uca zirvələrə yet.
Dünya başdan-başa mübarizə,
Ölümüylə, zülmüylə qan çıxıb dizə,
Bu əzablı yolları şərəflə keçmək qalır bizə.
Ümidini qırma,
sığınıb Allaha-
məğrurluqla, namusla get sabaha.
Anan içkiyə möhtac,
Atanın ölmüş cismində ruhu ac,
Sən isə iradəsiz qadının,
Qeyrətsiz kişinin atdığı
səhv addımın qurbanı.

İndi sən tənha ikən,
səni bu dünyaya atanlar hanı?
Qanunsuz doğuldun
bir ağılsız qadının bətnindən,
Bəlkə də xəbəri olmadı
onun heç bir dindən,
Allah özü saxlasın iradəsiz
qadınları bu rüsvayçı gündən...

İndi içki məclislərinə qul anan,
Özü bildiyi kimi halına yanan-
Necə qoruyacaq
on bir yaşlı qız vücudunu?
Ay qanunsuz doğulmuş biçərə qızcağaz,
Bəxtin parça-parça, qırıq-qırıq saz,
Qəmli gözlərindən
görürəm bədbəxt olduğunu,
Bişərəf anan bilmirmi
bu adla doğulduğunu?

Ey dünyaya qanunsuz
körpələr gətirənlər,
Namusunu, qeyrətini
heyvani hisslərlə itirənlər,
Kişilərin bir saatlıq
şirin dilinə aldanmayın,
Hər riyakar ürəyə yanmayın.
İradəsiz vücudunuzla döyüşün,
Baxın hara gedir axırı bu yürüşün?
Qanunsuz doğulanlar dünyaya zillətədi,
Kiçilən, heyvaniləşən millətədi.
Nədir bu günahsız tiffillərin günahı?
Gec-tez tutar sizi onların ahı.
Hər məkirli qəlbə, ürəyə yanmayın,
Ömrünüzdə bircə an da aldanmayın.
Cocuqlar hamısı məsum, hamısı fağır,
Səhv addımdan fəlakət doğur!

Siz deyın, ey məhəbbəti
özünə eyş-işrət bilənlər,
Dünyanın güclü varlıqları «ərlər, ərənlər.»
On bir yaşlı köməksiz qızcağaz
kimdən imdad diləsin?
Kimə ata, ana desin?
Bu tiffili kim atıbsa bu məkirli dünyaya,
Tanrı dözməyəcək vaya.
Haqqın gözü imanlarla, dinlərlədi.
Bu tiffillər minlərlədi,
Bəbəkləri əbədilik nəmdi.
Onları cahana atanların
axirəti cəhənnəmdi,

Cəhənnəmdi...

26.06.1992

NİGARANAM

Bu dünyanın qüسسə dolu sabahına inamım az,
Qarlı qışdan üzü bəri uzaqlardan əl edir yaz,
Göylər sirli, günəş altun, yol gözləyən yollar bəyaz,
Bu sərsəri oyunların hər sirrindən, nigaranam,
Dünyanın üst qatı asan, mən dərinədən nigaranam.

Ağrı-acı qıvrılıbdı ilan tək köks içində,
Çöhrə gördüm, könül gördüm, vicdan gördüm hər biçimdə,
Bu nakişi zamanənin nə var desən o içində,
Haqq qıfılı itirilmiş açarından, nigaranam,
Sürünəni ayaqlarda, uçarından, nigaranam.

Dünya içi alovlanan bir məşəldi yanacaq hey,
Namərdi min qədd əylən, mərdi sızlar yanıqlı ney,
Sürükləyir eniş-yoxuş min illərdi bizi giley,
Yerlərə səd ət bədənələr, ölümlərdən, nigaranam,
Ərzi-göyü ram eyləyən zülümlərdən, nigaranam.

Sinəm, bağrım köpüklənən bir nəhrdi qalxıb ərşə,
Əyilməzdir dağ vüqarım, amadədi hər döyüşə,
Zərif qadın vücuduma sığmaz, Tanrım, bu əndişə,
Acıları dağlar boyda insanından, nigaranam,
Hiyləsi min fil aşırın hər anından, nigaranam.

Şadimanın sinəsində dünya sığmaz möhnəti çox,
Səadəti bircə anlıq ömrü boyu zilləti çox,
Bu dövrənin hər addımı ürəyinə zəhərli ox,
Min il belə hönkürəcək sözlərimdən, nigaranam,
Ürəklərin için görənlər gözlərimdən, nigaranam...

07.10.1992

RÜBABƏ

*Sevimli şərqi ustası Rübabə xanım
Muradovanın müqəddəs ruhuna.*

Bu nə atəş, bu nə yanğı, bu nə od,

Bu nə niskil, bu nə nalə, bu nə dad,
Od qaladı bağırma o ah, fəryad,
Səsindəki iniltilər, Rübabə,
Qəlbə doldu giziltilər, Rübabə.

Zəngulədən könlümə od hopubdu,
Hər şərqiindən min yol qəlbim qopubdu,
İlham atım əngin göydə çapıbdı,
Acıları vurmub üzə, Rübabə,
Güc gəlibdi yanan sözə, Rübabə.

Gecələrin Araz keçən uyğular,
Gündüzlərin haqsızlıqlar, qayğılar,
Zəncirlənmiş, sərhədlənmiş duyğular,
Ürəyində tonqal çatdı, Rübabə,
Sənətini dərd yaratdı, Rübabə.

Allah verdi sənə gözəl bir səsi,
Həm bənzərsiz, həm qənirsiz nəfəsi,
Çoxdan söküb sərt, tikanlı qəfəsi,
O Koroğlu zəngulələr, Rübabə,
Min il keçsə qəm güllələr, Rübabə.

Şərqiin böyük ulduzusan el bilir,
Hər ağrını dəli mizrab, tel bilir,
Təbrizimə yetmiş səsi yel bilir...
Əcəl qondu qəfil cana, Rübabə,
Ruhun uçdu Savalana, Rübabə.

Heydərbaba qara ördü başına,
Ağ buludlar güc gəldi göz yaşına,
Duman çökdü Ərdəbil dam-daşına..!
Araza da qan ələndi, Rübabə,
Musiqimiz güllələndi, Rübabə.

«Bəxtiyarlıq» yazarımız yazardı,
Öz əliylə öz qəbrini qazardı,
Sənin şərqiin şad ölkədə azardı...
Uçardı hey Araz üstə, Rübabə,
Ürək xəstə, könül xəstə, Rübabə.

Parçalanmış yurd ağlatdı Allahu,
Ayrılıqdan ölenlərin günahı,
Qəm örtüklü gecələrin sabahı,
Tilsimləndi boğazında, Rübabə,
Zili ötdü avazında, Rübabə.

Vətən qızı, ruhun könlün mehmanı,
İsmaırladın haqq səsinə sən canı,
Nəğmənin coşan damarımın al qanı,
Şərqi ulu səs anası, Rübabə,
Muğamatın haqq sonası, Rübabə.

Şirin Xanım, elin sözü yaqutdu,
Füzuliylə Rübabəni bir tutdu,
Ruhun cənnət, cismnin qəbrə tabutdu,
Yaşayarsan min illərdə, Rübabə,
Adın gəzər bu ellərdə, Rübabə.
13.09.1992

ANLARIM

Könlüm bir qığılcım,
Yana-yana gedirəm bu yolu.
Duyğularımın zəncirli qolu,
İlləri bağırımın atəşinə bükə-bükə,
Ümidlərim tikə-tikə,
Atıram illəri zamanın zindanına...
O döyəclədikcə,
boyanır arzularım,
istəklərim al qanına,
Bir ağrı çökür duyğularımın canına!
Qəfəsində çırpınan
bir quşdur hər saatım,
Narahatdır bu həyatım.
Uçmaq istəyir
ünyetməz ənginliklərə,
Ümitsiz çağa tək
hıçqıra-hıçqıra min kərə,
Əl açır günlərin mürvətinə,
Sığınır haqqın, ədalətin qeyrətinə.
Günü-günə calayır,

Bu oddan yoğurulmuş
Şirin Xanımın içində
bir anda min ocaq qalayır.
07.12.1991

ÜŞÜDÜM

Üşüdüm gözlərin xəyanətindən,
İblis ürəklərin bəd niyyətindən,
Üşüdüm sevginin soyuqluqundan,
Sısqa baxışların donuqluqundan,
Müdrək duyğuların oyuqluqundan.
Üşüdüm yalanın qaralarından,
O haram ciblərin paralarından,
Dünyanın sağalmaz yaralarından...
Əyilməz qəddimi əydi bu ələm.

Üşüdüm, tək otaq, bir mən, bir qələm.
Əyilməz qəddimi əydi bu aləm,
Yetmədi Tanrıya, yetmədi naləm.
Zaman çıraq tutdu əyri işlərə,
Ürəklər sındıran pis vərdişlərə,
Quduzluq bəxş edən haram dişlərə.
Soyuq baxışların dönüklüyündən,
Eşqin, məhəbbətin sönüklüyündən,
Qara yalanların böyüklüyündən,

Üşüdüm, İlahi, üşüdüm, yenə,
Yandı sitəmlərdə günahsız sinə.
Üşüdüm–tökülən nahaq qanlardan,
Yaşamaq eşqiylə solan canlardan...
Bir-birinə yağdı bu insanlardan!
Sitəmləri sonsuz dünya nə yaman?
Aman istəyirəm, ey Tanrım, aman!
Üşüyə-üşüyə soldu varlığım,
Çırpındı qəfəsdə can vüqarlığım,
Qaraya büründü bəxtiyarlığım.
Dünyanın fəqanı göylərdə gülüş,
Qurtarmaq bilməyir min illər döyüş.
Əzablı vuruşda bu Şadımın,
Tanrım bilməm niyə almayıq canın?!

03.12.1991

BU HƏYATI İSTƏMİRƏM

Ürəyimi döyəcləyən əzabların ölçüsüyəm,
Hər ağrıya, hər acıya mən dəmirəm.
Ulu Tanrım, həqiqətin, səadətin elçisiyəm,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Min illərdir yol yoldaşı xeyrlə şər,
Qəzəbiylə bir-birinin köksün deşər,
Ayaqlara qapanıbdı yazıq bəşər...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Həqiqətim qapıların arxasında öləcəksə,
Əliqanlı yağı, düşmən torpağımı böləcəksə,
İftiralar ayaq açıb pak üzlərə güləcəksə,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Əgər dövrən arxa dursa hər əməldə xəbislərə,
Ağıl, idrak meydan versə qara ağızlı hisslərə,
Dərgahına sığındığım Tanrım yolsa iblislərə...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Ey Allahım, torpaqlara gömülmə pak diləyimi,
İnsaf eylə gözlərimdə qoyma, böylə istəyimi,
Fəqət, sonra al, parçala murazınla ürəyimi,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Xəyanətlər bu dünyanın gözün deşir,
Yalan, hiylə dərisinə heç sığmayır hər gün şişir,
Əcəlsiz də hər insanın taleyinə ölüm düşür...
Bu həyatı istəmirəm.

*

Mənsəbbazlar, tayfabazlar parçalayır
torpağımı para-para,
Həqiqətlər, sədaqətlər düşüb tora,
Bu zülümlər, bu əzablar çəkir dara,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Düzgünlüyü aramızdan süpürənlər,
Namusa da, qeyrətə də, insafa da tüpürənlər,

Vicdanların qarşısında «pir» edənlər,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Qıymə-qıymə varlığını çəkin şişə,
Bu əzablı məhv olmağım ruhunuza versə nəş'e,
Qoymaram ki, bu etiraf bağı deşə,
Bu həyatı istəmirəm.

*

Ey Şadiman, sinəm içi atəşlərə qalansa da,
Onsuzdakı hər istəyin, hər məramın talansa da,
Ocaq çatmış yazıq təbin bir istəkli balansa da...
Bu həyatı istəmirəm!
Bu həyatı istəmirəm!

04.09.1991

TAPILMAZ

Sevimli şərqî ustası Zeynəb xanım Xanlarovaya

Hər sinədə şələlələr çağlamaz,
Hər ürəyə alov, atəş yapılmaz.
Hər iç, könül nəğməyə qəlb bağlamaz.
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Şaqraq səsi sellər tək daşacaq,
Hələ neçə məmləkətlər aşacaq,
Zəngülələr bəmdə, zildə coşacaq,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Ellə çağlar, ellə ağlar kamandır,
Qəmli gündə səsi ahdır, amandır,
Tomris kimi düşmənlərə yamandır,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Mərd savaşa qəzəblidir haqq səsi,
Od qızıdır, yurdu Odlar ölkəsi,
Nəğməsiylə ovsunlayır hər kəsi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Gur sellərdir içindəki qəzəbi,
Coşduracaq ürəkləri, pak təbi,
Ram edəcək çox Misiri, Hələbi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Odlu köksü türkülərə diləkdir,
Tanrısından haqq diləyən mələkdir,
Musiqinin göylərində fələkdir,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.

Sinəsində Azərbaycan atəşi,
Çöhrəsində şərqilərin günəşi,
Bir tilsimdir nəğmələrlə şux işi,
Zeynəb təkdir, Zeynəbə tay tapılmaz.
29.06.1991

YANACAĞAM

İçimdə alışan yanan bir odam,
Eşqi ərşə bülənd dəli fəryadam,
Məndən od alıbdı Həvva və Adam,
Min ildi qovuyla közsüz ocağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Köksə İlahidən basılıb atəş,
Ki, hərərimdən od alır Günəş,
Yer-göy bu alovdan qəş eləyir, qəş!
Dünyanın sazağın mən anacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Savaş istəyirsə ürək, savaşım,
Bir dəli çeşmə tək qaynayıb-daşım,
Boğulub içimdə acı göz yaşım,
Əsla son mənzildə dayanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Söndürə bilməyir odumu rüzgar,
Odur ki, arada qalıbdı ögar,
Qovrulur köksümdə ürək, can-cigar,
Külümlə alova boyanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Dad çəkir əlimdən uca fələklər,
Yanır atəşimdən odsuz ürəklər,
Göydə qanad açır mavi mələklər,
Demə ki, ey könül, usanacağam,

Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

İçimin odundan alışır zaman,
Zili bağırırmda boğulan kaman,
Dad çəkir əlimdən eyləyir aman!
Torpaqdan alovla oyanacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!

Atəşlər sarılıb, sanki anıma,
Düşüb bu dünyanın odu canıma,
İlğim qarışıbdı yoxdan qanıma,
Od olub Günəşə mən qonacağam,
Ölsəm də məzarda hey yanacağam!
28.04.1997

SAZIM ÇAL

Dərdlərimin təzəsi çox, azı yox,
Ölər ömrün sərt qışı var, yazı yox,
Heç alında yazım kimi yazı yox,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Mən gələli dünya yaman dünyadır,
Yazıq başım gecə-gündüz qaldadır,
Var-dövləti gözümüzü aldadır,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Ellərimin qan ağlayan gözləri,
Alışdırır bağrın için közləri,
Yağılara göz dağıdır özləri,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Dərd sinəmi min bir yerdən oxladı,
Bu kor olmuş bəxtim yenə yuxladı,
Gül bəslədim, ətrin yağdığı qoxladı,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Nədəndir ki, buludlanmış nəhirlər?
Boğdu məni min bir yerdən qəhərlər,
Dünya zalım üsbəüstdən zəhərlər,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Zəmanənin üzünü dönüb yenə də,
Min yara var qəmə batmış sinədə,
Tarix ağlar uçuqlanmış binədə,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Tale quşu bağrımızdan uçubdu,
Əlçatmayan zirvələri qucubdu,
Bəxt sarayı başımıza uçubdu,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Acılara ağlayan kim, gülən kim?
Dünya varın min bir yerə bölən kim?
Altunlarla çarpışan kim, ölən kim?
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Saçın yolur halımızdan mələklər,
Şimşəklərdən şivən qurur fələklər,
Qüsurlunu, qüsursuzu ələklər...
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

Ey Şadiman, dünya mənim deyənlər,
Varın, pulun, əyin-başın öyənələr,
Haqqı danıb, tərəzini əyənələr,
Bir gün Tanrı dərgahında hey inlər,
Yaralanmış könlü al,
Qopuzum çal, sazım çal.

27.10.1991

GƏLNİMİZ

Şüğlü çox ağırdı, səbrisə sonsuz,
Ağrıya-acıya dözər gəlnimiz.
Evimizdə keçməz bir iş də onsuz,
Üzlərdə təbəssüm gəzər gəlnimiz.

Bahar buludu tək keçər qəzəbi,
Dünyadan müqəddəs, pak ana təbi,
Ərinə sevgili, oğluna Nəbi,
Min bir çətinliyi üzər gəlnimiz.

Bir üzü qızcağaz, bir üzü gəlin,
İşdən yorulsa da boşlamaz əlin,
Evimizdə bilər hər kəsin dilin,
Nə bir yol inciyər, bezər gəlnimiz.

Arxadır oğulu, qızı özünə,
Həya pərdəsini çəkər üzünə,
Yaman da deyilsə bir haqq sözüne,
Hamın məhəbbətlə süzər gəlnimiz.

Dağlardan ucadır təmiz ürəyi,
Bala böyütməkdir ən pak diləyi,
Elimin, yurdumun gözəl mələyi,
Ən incə mətləbi sezər gəlnimiz.

Hər bir buyuruğa uşaq tək qaçar,
Qəfil qonaq gəlsə olmayır naçar,
Bir gündə neçə yol süfrəni açar,
Dadlı xörəklərlə bəzər gəlnimiz.

Elimin hal bilən ədəbli qızı,
Daim uca tutar qayın, baldızı,
Çəkər qayınata, qaynana nazı,
Bərəkət içində üzər gəlnimiz.

Ondan uzaq oldu hər dedi-qodu,
Evin yaraşığı, ocağı odu,
Dinləner bağrımın kamanı, udu,
Könlümə nəğmələr düzər gəlnimiz.

14.07.1991

DEMƏYİM NEYLƏYİM?

Min yerdən könlümə düşən dünyənə,
Dəyməyim neyləyim, dəyim neyləyim?
Bu sadələvh ürək qaldı nə günə...
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Acılar sinəmdə baş-başa verib,
Sinə boşaltmaqçın göz yaşa verib,
Zaman öz işində güc yaşa verib,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Sevgim gözlərimdən irağa düşdü,
Tənha gecəmdə zor çırağa düşdü,
Ürək dildən öncə sorağa düşdü...
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Üzümə gülənlər arxamda yağı,
Çəkildi sinəmə yüz namərd dağı,
Yurdlar yad ocaqı, özgə növrağı,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

Şadiman, bağrında ömrün gileyi,
Kəsilib vücudun taqəti-heyi,
Ürək iç evinin bir ağlar neyi,
Deməyim neyləyim, deyim neyləyim?

19.09.1992

NEFTÇİLƏR

*Heyatını dəmir dirəklər üstündə keçirən,
Xəzərin qorxunc fırtınalarına sinə gerən
aslan ürəkli dəniz neftçilərinə!*

Hansı şəhər bənzər Neft Daşlarına?
Oxşar göy ləpələr göz yaşlarına,
Dönər şah Xəzərin sirdaşlarına,
Şirin xəyallara dalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Taleyi asılı dirəklər üstə,
Yatır min bir möhnət ürəklər üstə,
Tufanlar əridən diləklər üstə,
Dənizi ram edər, alar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Qopan fırtınadan qorxuları yox,
Gecə növbəsində yuxuları yox,
Əzabları sonsuz, qayğıları çox,
Xəzərə qələbə çalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Burada hər tale dirəyə bağlı,
Dənizlə döyüşmək ürəyə bağlı,
Ömrün hər bir anı fələyə bağlı,
Qartal tək zirvələr çalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Ah, Xəzri coşanda Xəzər şir olar,
Aslan dağlarla o əlbir olar,
Sanki dünya qopar, yer-göy bir olar,
Ölümlə üz-üzə qalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Evinə sağ dönmək tək umacağı,
Balayçın alışıq yanar qucağı,
Yadına düşəndə isti ocağı...
Kövrəlib bulud tək dolar neftçilər.

Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Fırtına yalquzaq canavar tək ac,
Əlinə keçənə heç verməyir bac,
Hər ürək bir damcı ümidə möhtac,
Qorxunun sinəsin talar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Cahanda nə çatar halal zəhmətə?
Mərdanə ömürə, namus, qeyrətə,
Ucalıq gətirər bütöv millətə,
Qazi də, şəhid də olar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

Şadiman, gah Xəzri, gah da meh əsər,
Gah da fırtınalar yolları kəsər,
Evdə də ürəklər işə tələsər...
Köksünə od-alov qalar neftçilər,
Dünyanı heyrətə salar neftçilər.

22.09.1998

NƏ ÇƏKDİYİMİ BİLƏN YOX

İçimdə acı bir kədər qaynayır,
Ömrümün narahat anları ilə
Cocuq kimi oynayır...
Zaman boynuma
ağır yük təki çöküb,
Dünyanın haqsızlıqları
Bağrımın yurd-yuvasını söküb.
Məlikməmməd kimi
düşmüşəm dərin bir quyuya...
Kaş işıqlı dünyaya çıxana kimi
qara divlər uyuya.
Yollar uzanır acı bağırsağ kimi,
Harayıma kimi çağırım, kimi?
Bu əzabları mənimlə bölən yox,
Nə çəkdiyimi bilən yox!..

29.08.1993

DƏNİZLƏ MƏN

Dənizdə uğultu tufan, sərt külək,
İşdəyəm, narahat vaqon otaqım.
Yenə də üzülür dəhşətdən ürək,
Donur əllərimdə qələm-varaqım.

Dəmir dirəklərin üstündə bu an,
Boylanıb baxıram coşan dənizə.
Allah, rüzigarı qan tutubdu, qan,
Durub dalğalarla yenə üz-üzə.

Elə güman etmə bu sətirləri,
Qorxudan qələmə alıram, külək.
Bu bəxt yazısıyla illərdən bəri,
Cəsarət donunu geyinib ürək.

Dəmir dirəklərin üstündə keçdi,
Ömrümün cavanlıq, gənclik illəri.
Taleyim gah nəş'ə, gah kədər içdi...
Ağartdı əndişə məhzun telləri.

Deməyin, küləklər qorxudur məni,
Bu şair könlümə şərqidir onlar.
Titrəyir bəxtimin tənha yelkəni,
Onu ovundura bilmir tufanlar.

Bilsin taleyimdən xəbərsiz ellər,
Bir şair yaşadı Neft Daşlarında...
Aldı ağuşuna nəhs bəxt, nəhs illər,
Dəniz də qabardı göz yaşlarında..!
24.01.1993

BƏNZƏR

Əsir taleyimdə acı rüzigar,
İsti ilğımları yellərə bənzər.
Ələnir başıma illərdən ağ qar,
Buzları ərimiş sellərə bənzər.

Niskilli günlərim ötüşmür yenə,
Hicran yaraları bitişmir yenə,
O vüsal məqamı yetişmir yenə,

Yurdu darda qalmış ellərə bənzər.

Dünyanın acısı bəxtimi uddu,
Binəva üreyim dolmuş buluddu,
Bəmdə nalə çəkən könlüm bir uddu,
Simləri qırılmış tellərə bənzər.

Qalmadı cahanın zülümdən hayı,
Gəlib-gedəninin çıxıbdı zayı,
Ərzi alışdıran könlümün vayı...
Ölüsünə ağlar dillərə bənzər.

Ömrümün anları saralan xəzan,
Minbərdən inama hayqıran əzan,
Hər səhər qapımı döyəcəyən an,
Bağımnda saralmış güllərə bənzər.

Qələmim vərəqi yordu dedilər,
Hər gələn, hər gedən sordu dedilər,
Şadiman od altıda qordu dedilər-
Sönmüş ocaqlarda küllərə bənzər.

18.02.1995

HİCRAN BAYATILARI

Mən ki, ələmə qulam,
Dara çəksə boğullam,
Bu bəlalı illərdə
Hər gün ölüb-doğullam.

Arada bu nə səddi?
Bükdü qaməti, qəddi,
Evimə sahib çıxan
Ayrılıq bilmir həddi.

Qəmin nə çarəsi var?
Sinəmin yarası var,
Min bir yerdən paralı
Sağ olan harası var?

Qapımda qəm alayı,
Dustaq edib harayı,

Hicrana höküm verir
Uçulur eşq sarayı.

Tutuşur içdə ahım,
Sənə əyan, Allahım.
Hicran yatağı zülüm
Açılmayır sabahım.

Eləmi, qəm dedilər,
Bəbəkdə nəm dedilər,
Sinəmdə yara açdın
Buna qələm dedilər!..

Tükənməz qəlb təlaşı,
Sevgilərimiz naşı,
Qismət olub hicrana
Ocaqımızın başı.

Sevgi qəmə tuş oldu,
Əldən uçan quş oldu,
Bu bəlalı eşqimiz
Hicranlara nuş oldu.

Gözümdə yaşım ağlar,
Ürəyim, başım ağlar,
Şadiman, qürbətlərdə
Torpağım, daşım ağlar!
20.02.1995

ZAMAN ŞƏRQİSİ

Zamana bax qaççaqaçda yel ilə,
Məzarlayır bədənləri bel ilə,
Göz yaşını çeşmələyir sel ilə,
Qabar çalar vay deməkdən ağızlar,
Acılara hədəf olar kağızlar!..

Zalım fələk başlar üstə çapar, hey,
İstədiyini yerində tapar, hey,
Can dediyim cisimindən qopar, hey,
Gedənlərin gözündə yaş boğular,

Min ölənə min biri də doğular...

Ağladanın ağlayana üzü yox,
Ölənlerin varı yağı, özü yox,
Bu dünyanın, o dünyada gözü yox,
Gələn bilmir gedənlərə tay olar,
Toy olana bir gün dönüb vay olar!

Haram dadıb yoldan, izdən sapanlar,
Saray, qala, imarətlər yapanlar,
Harınlaşıb sağa-sola çapanlar,
Zalım fələk son mənzilə gün yazar,
Hamımıza müdhiş ölüm, dar məzar!

Ey Şadiman, ömür yel tək çapmada,
Son nidalar dodağını qapmada,
Əzrayıl da qapımızı tapmada...
Can boğazdan çıxar bir gün zülmə,
İmtahandı son məqam da ölümə..!
2-3.XI.1996

EYLƏR

Göz yaşı oldu sellər,
Deryalar həzar eylər.
Qürbətdə qaldı ellər,
Ocaqlar ah-zar eylər.

Sındı ürəklər qəmdən,
Kipriklər yaşdı nəmdən,
Bu ağlayan aləmdən
Yerlər, göylər zar eylər.

Ürəkdə qalar kamlar,
Uçar yuvalar, damlar,
Allah, miskin adamlar,
Dünyanı bazar eylər.

Haqqı-say unudanlar,
İnsanlığı udanlar,
Haqsız qan axıdanlar-
Savaşı azar eylər.

Bəni-bəşər yağılar,
Malu-mülkü dağılar,
Dodaqlarda ağılar-
Hal əhlin yazar eylər.

İçlərdən qopan nida,
Olar Tanrıya fəda,
Qəddləri əyən əda-
Hər addımda zor eylər.

Şadiman, fələk seçər,
Əzrayıl da qan içər,
Gəlib qapından keçər...
Cismini məzar eylər.
18.02.1995

GÜNLƏRİM

Tökülüb ömrümdən itən günlərim,
Qəmli hekayətlə bitən günlərim...

Gah acı zəhərdir, gah şirin baldır,
Hər sönük baxışla min qeylü-qaldır,
Gah incə mətəlbdir, gah qəmli haldır,
Düşüb yoxuşlarda qalan günlərim,
Günəş tək qürubdə solan günlərim.

Kədəri üşüdən boranlı qardır,
Bağrıma sarılan nazənin yardır,
Bəxtim tək qovğaya düşəndə xardır,
Zaman meydanında çapan günlərim,
Öz soyuq məzarın tapan günlərim.

Bəzən qəlbə mehman xoş nəş'ələrlə,
Bəzən də yandırır əndişələrlə,
Ömrə saray yapar saf şüşələrlə,
Gecələr ay tək batar günlərim,
Sığınıb köksümə yatar günlərim.

Tutub tufanlara tale havamı,
Eşitməz dilimdən qopan duamı,

Heç isidə bilməz könül yuvamı,
Dönər zamanım tək quşa günlərim,
Vurar öz ömrünü başa günlərim.
08.01.1995

SÜRÜKLƏYİR BƏŞƏRİ...

Arzu, dilək qan ağlayır ürəkdə,
Çarə qılmaz, əlac etməz fələk də,
Gün ələdir zaman adlı ələkdə,
Süzür tənə əzrayıl da qədəhə,
Mey tək içir, eyvah çəkir qəhqəhə.

Dərd soldurur bağrımızda gülləri,
Bəxtimizi kor elədi milləri,
Qovur tarix arxasına illəri,
Olmuşları keçmişlərə yükləyir,
Harda gəldi taleləri təkləyir.

Unuduruq acıları güləndə,
Bir-biriylə qəm yükünü böləndə,
Qurtuluruq əzrayıldan öləndə...
Tamah-günah ömrümüzə bir yağlı,
Dünya kitab, məmləkətlər varağı.

Qurtuluşu anlayan yox, anan yox,
Bir-birinin əhvalına yanan yox,
Bir gün yoxluq anlamını qanan yox,
Əzrayılıq canımıza savaşıda,
Para dərdi ağıl qoymur heç başda.

Bu dünyaya baxmaq olmaz ötəri,
Zalim zaman alıb qaçır yetəri,
Ürəklərə sancılıb an neştəri...
Büdrəyəni qan içində çalxadır,
Zəka qəlbə Rəbdən gələn arxadır!

Paramparça ürəklərdə kam hanı?
Sürünənin başı üstə dam hanı?
Məzarlanmış ömürlərə şam hanı?
Ey Şadiman, altundandır can şəri,
Min illərdir sürükləyir bəşəri.

20.12.1994

PİLLƏLƏNDİ

Zaman küləkləri əsdi başımda,
Min yol gözlərimdə yaş gilələndi.
Odlu diləklərim boy-boy qarşımda,
Bir pillə qalxmamış tez güllələndi.

Bir qərib quşuyam mən bu dövrənin,
Əlindən qan qusdum acı zamanın,
Çıxdı axırına qəmlər hər anın,
Qara taleyimə kədər ələndi.

Ürək paramparça, ürək şühədə,
Odlu sevgilərim yolunda fəda,
Yıxdı hər addımı hər iyrenc əda,
İçimin atəşi ərşə bülələndi.

Şadiman, səadət axtarma adda,
Ömrün zamanları acı fəryadda,
Qalarsa bir sözün yaddaşda, yadda,
Bil ki, zaman-zaman qəlb pillələndi.

26.10.1994

KÖRPƏ GÜLÜŞÜ

Tağına şəh dəymiş qönçəyə bənzər,
Canlara dərmandı körpə gülüşü.
Könüllər oxşayan baxışları tər,
Hər evə loğmandı körpə gülüşü.

Hiylədən uzaqdı o pak çöhrələr,
Hələ lap fidandı zərif pöhrələr,
Unutsan dünyanı qəmlə qəhr elər,
Ahıyla yamandı körpə gülüşü.

Kiçik varlığıdı bəşərin o da,
Atılsa, tuş olar atan fəryada,
Bizdən sonra qalır hələ dünyada,
Gələcək zamandı körpə gülüşü.

İlahi, hökm edən yalanlara de,
Dünyanı fitnəyə salanlara de,
Savaşıda günahı olanlara de,
Bəşərə ümmandı körpə gülüşü.

İnsan başdan-başa feilsə, qansa,
Bir körpə qurğuşun odunda yansa,
O pak təbəssümü dodaqda donsa...
O zaman divandı körpə gülüşü.
25.04.1997

VAR

Kölgəsi az olur tək ağacın da...
Hələ tufanlara tuş olması var.
Şərəfi beşgünlük başda tacın da,
Əldən-ələ keçib tez solması var.

Açır çiçək kimi ömürlər bir-bir,
Dünyaya gələnlər, gedənlər də sirr,
Bəşər Yaradanın əlində əsir...
Əzrayıl əliylə can alması var.

Kiminə göz yaşı dəryalar qədər,
Kiminə qəm, fəraq rüyalar qədər,
Kiminə səadət xülyalar qədər,
Qəlb buludlayanda göz dolması var.

Can ki var, mələklər sırasındadı,
İdrakla ürəyin arasındadı,
Bədənin ən qəfil yarasındadı...
Tənindən ayrılıb tək qalması var.

Şadiman, ölümdü sonda rəsimin,
Pis olsan sorulmaz, vallah isimin,
Can uçar, torpaqda qalan cisimin-
Məzarda əbədi yurd salması var...
25-26.04.1997

DAĞDAN AĞIR OLUR

Bəzən ümid dönür gərəyimizə,

Fikir dənizində qəlb təklənəndə.
Allah, yumruq boyda ürəyimizə
Dağdan ağır olur dərd yüklənəndə.

Diləklər, arzular verir baş-başa,
Həzin xatirəyə dönür ötən gün.
Həyat səhnəsində anlar tamaşa,
Hər alın yazısı həm yas, həm dünyən.

Bəşərin taleyi ağaca bənzər,
Yarpağı saralır payız yetəndə.
Nə qədər qiymətli libas olsa zər
Əvəzi ağ olur ömür bitəndə.

Çəkir ürəklərin tale yükünü,
Gah zirvəyə qalxır, gah enir ağıl.
Fələk soyundursa o can kürkünü,
Həyat da, zaman da, ömür də nağıl.

İlahi, nədir ki, cana tay olan?
Dəyəri ölçülmür heç neylə onun.
Madam ki, yoxdursa axıra qalan-
Bəs niyə dərk etmir bir kimse sonun?!..

Bəzən ümid dönür gərəyimizə,
Fikir dənizində qəlb təklənəndə.
Allah, yumruq boyda ürəyimizə-
Dağdan ağır olur dərd yüklənəndə!..

25.04.1997

OLMADI

Çırpındım, döyüsdüm bu dar dünyada,
Dadlı duyğulara aman olmadı.
Alışdım şam kimi həddən ziyada,
Oddan qurtulmağa guman olmadı.

Qovuşdu anlarım tale yolu tək,

Qollarım bağlandı haqqın qolu tək,
Göz yaşım yağışı uddu dolu tək,
Leysanları boğan duman olmadı.

Ömrün şamdanları həyat tək uzun,
Əridə bilmədi könlümün buzun,
Bəxtimin əlindən axmış ulduzun
İçiboş dünyada uman olmadı.

Şadiman, qollarım ögar qoynumda,
Doğulmaq günahım yükdü boynumda,
Mat qaldı ömür də bəxt oyunumda-
Könlü ovutmağa zaman olmadı

01.09.1995

NİYƏ

Həyat fanidir,
İnsan anidir,
Ölüm canidir,
Sormaz ismini,
Udar cismini!

Külək tək əsər,
Qapını kəsər,
Edər can-bəsər,
Qoparar bir yol,
Aparar bir yol...

Madam, Şadiman,
Dünya ölüm, qan,
Bir gün çıxar can...
Gəlməyin niyə?
Ölməyin niyə?

30.07.1996

KİMƏ NƏ?

Dərdlərimin hesabı da çözülməz,
Çarə tapmaz loğmanı yox, kimə nə?
Qəmin əli ətəyimdən üzülməz,
Bir xoş gələn zamanım yox, kimə nə?

Qara-qara yuxuları yozmağa,
Yazılmışı alınımdan pozmağa,
Dərdlərimi vərəqlərə yazmağa,
İqtidarım, amanım yox, kimə nə?

Ələyində ələnirəm dövrünün,
Alıb üstün, yıxıb evin qəm canın,
Qamçısıyla döyülürəm hər anın,
Bu halımı umanım yox, kimə nə?

Şadımanı həyat çəkdi çarmıxa,
Zalım fələk, qaçar olsam sar mıxa,
Cəllad yara, yaralara göz baxa...
Təbib bulan dərmanım yox, kimə nə?
25.04.1994

BU GÖYLƏ YER ARASI

Buludun axar yaşı,
Gözlərin çıxar yaşı,
Çatladar dağı, daşı,
Allah bəşərdən ası,
Bu yerlə göy arası.

Göydən gələn bəndələr,
Göylə yeri bənd elər,
Dünya heyrətdən ölər,
Qurar özünə yası,
Bu yerlə göy arası.

Özün öldürən bəşər,
Haqqa güldürən bəşər,
Bir gün torpağa düşər...
Pozular hey sırası,
Bu göylə yer arası.

Fələk yeri silkələr,
Daş-divarı övkələr,
Sönər ahla hikkələr,
Can üstə can yarası,

Bu göylə yer arası.

Göydən gələn adamlar,
İçdə təccübü damlar,
Susar ocaqlar, damlar,
Donar gözün qarası,
Bu yerlə göy arası.

Uçan nimçələr atı,
Harda, necə həyatı?...
Sirr – göyün yeddi qatı!
Bəşərlə yox arası,
Bu göylə yer arası.

Fəzanı partladanlar,
Azonu çatladanlar,
Dünyanı qatladanlar,
Ölümün nə çarası?
Bu yerlə göy arası.

Şadiman, nə mərəzi?
Dünyamızın qərəzi?
Səyyarəmiz tərəzi-
Əyilməyən harası?
Bu göylə yer arası.
30-31.05.1997

TUMSATAN OĞLAN

Dörd yaşlı bir oğlan uşağı, Allah,
Minir elektrik qatarına tək,
Tumla dolu torba əldə hər sabah,
Kədərli üz-gözü, çirkli əl, ətək.
Tum var deyə-deyə gəzir salonu,
Hüzünlü baxışlar izləyir onu.

Dörd yaşlı oğlanın uşaqlığına-
Zaman da bayağı, Haqq da bayağı,
Girib körpəlikdən qəm qılığına,
Köhnə çəkmələrdən yara ayağı...

Gah yayın istisi, gah qış sazağı,

O kiçik ürəkdə yoxsulluq dağı,
O baxır həsrətlə həmyaşlarına,
Gözündən dikəlir həsəd dalğası.

İçində boğulan göz yaşlarına,
Tutub bapbalaca sinəsi yası.
Qisməti yoxsulluq, aclıq səhnəsi,
Çox evdə indi boş çörək təhnəsi..!

Dördyaşlı uşağın torbası köhnə,
Qatar şütüdükcə körpə tələsir.
Ürəyi olanı üzür bu səhnə,
Zəif vücudlar da salon tək əsir...

Kimdədir, ay bala, söylə bu günah?
Atanda, ananda, yoxsa dünyada?
Səni də doydurur yəqin ki, Allah,
Noğulla, nabatla yalnız røyada.
02.05.1997//Pirallahı

ANA DÜNYASI

Ana, səmalarım, havam, dənizim,
Ey mənim yaxınım, doğmam, əzizim!
Titrək dodağınla layla çalanım,
Hətta, yuxumda da könlü alanım.
Bətində olanda duydum səsini,
O isti, o yumşaq pak nəfəsini.
Dünyaya gətirdin məni bir səhər...
Gecələr yuxuna hey qatdın zəhər!
Yatmadın sübhədək beşik başında,
Əritdin ömrünü cavan yaşında.
Titrək addımlarla yeridim bir gün,
Bu sənə həyatda oldu toy-düyün.
Soyuqdan, sazaqdan xəstələnəndə,
Azacıq alınım istilənəndə,
Ana, gözlərinə doldu qəm yaşı,
Ağrdı könlünün qüssədən başı.
Qopdu dodağından Tanrıya dua,
Sənə nuş olmadı çörək, su, hava.
Allahdan canıma sağlıq dilədin,
Elə bil könlümə sən nur ələdin!

Vaxt olub sözündən çıxaraq, ana,
Adıca bir zəhmət vermədim cana.
Ağlım kəsməyəndə incitdim səni,
Elə yana-yana böyütdün məni!..
Arada uşaqlıq oldu bahanə,
Sənin duyğuların necə şahənə?
Hər şey arzuladın körpə balana,
Səni zəhmətlərə hər gün salana.
Qəlbinə dəydiyim anlarımda mən,
Çöküb ürəyinə yəqin duman, çən.
Sən qurban vermişən umu-küsünü,
Bulud tək bir anlıq o hirisini-
Doğma övladının şirinliyinə,
Getmədin hər sözün dərinliyinə.
Mən üz döndərəndə kəsib yeməkdən,
Dilin yorulmadı, bala, deməkdən.
Üzümdən, gözümdən öpdün min kərə,
Məni qucağından qoymadın yerə.
Oxşadın laylayla könlümü pəstdən,
Özünü günahkar göstərdin qəsdən.

Bir gün böyüyərək uçdum ocaqdan,
Ana, ayrı düşdüm o pak qucaqdan.
Həsərlə yollara dikildi gözün,
Tutuldu bulud tək qüssədən üzün.
Yandırdı içini bala həsrəti,
Budur, analığın saf təbiəti!
İndi o qapqara tellər ağarıb,
Qocalıq palanın çiyinlə sarıb.
Fəqət, saxlamısan sonalığını,
İlahi, müqəddəs analığını!
Mən sənin nazını çəkməkdən belə,
Sən mənim nazımı çəkirsən elə.
Ana, bu sevgidən dolur gözlərim,
Titrəyir ağızda, dildə sözlərim.
Çəkdiyən xiffətin bağrını deşər,
Ürəyin başında balan yerləşər.
Üstünü kəssə də qocalıq çağın,
Balayçın alışar, yanar qucağın.
Ana, yerin, göyün nurlu mələyi,
Sənə Allah verib gözəl ürəyi!
Məni ucaltmışan səcdələrinlə,

O haqdan doğulan müjdələrinlə,
Nə qədər sağamsa, bir qulam sənə,
Çünki bu həyatı sən verdin mənə.
Məzarda olsa da bədənim əgər,
Ruhum hüsurunda hər an baş əgər.
Ana, qurban olum qocalığına,
Ey vücudu pakım ucalığına!
Ana, əzabkeşim, ey zəhmətkeşim,
Sənin ayağına səcdədir işim.
Mənə çıraq etdin baxışlarını,
Ömrünün rəngarəng naxışlarını-
Çəkdi taleyinin səhvələrinə,
Mürəkkəb həyatın lövhələrinə.
Yazıldı bəxtinin anları belə,
Bir müdriklik verdi ağaran telə.
Alıb başın üstün indi qocalıq,
Gözlərin arayır elə xoşqılıq.
Tez-tez xəstələnib üşüyür canın,
Buzlanır damarda o isti qanın.
Qanımi, canımı verərəm sənə,
Mən yatağa düşüm sənin yerinə!
Yasdığım yanında bir layla oxu,
Alsın gözlərimi şəfali yuxu...
Qəlbə məlhəm eylə odlu nəfəsi,
Oxşasın ruhumu o ana səsi.
Yenə də bas məni isti bağırina,
Ana, qurban olum acı-ağrına.
Başım ayağına səcdəyə gələr,
Sənə fəda olub, bədənim ölər.
Ruhumsa dolaşar səmalarda hey,
Nə yorulmaq bilər, nə edər giley.
Sənin işığının fəvqündə uçar,
Sənə qovuşmaqçın haqqa yol açar...
Hər zaman can atar sənin adına,
Sən də can deyərsən öz övladına.
Ana, ürəyimdə hər dərdi-sərim,
İzin ver, qəlbimi yoluna sərim.
Dodağından qopan təsəlliləri,
Ana, o mübarək, titrək əlləri,
Qoy könlüm başına, ey səcdəgahım,
Həm Kəbəm, Nəcəfim, həm Gibləgəhim!
Göydə Tanrım, yerdə sənsən Allahım!

Başım ayağına səcdəyə gələr...
Sənə fəda olub Şadiman ölər!..
04.10.1998

SƏNİ UCALIQDAN DÜŞÜRMƏYƏYDİLƏR...

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Gah çirkinlikdə, gah təmizlikdə
yanan ürək.
Kaş səni cocuqluqda olduğun kimi,
Büllur doğulduğun kimi
Saxlaya biləydilər,
Səni güləb tək qoxluya biləydilər,
Beyni, idrakı bişirməyədilər,
Səni ucalıqdan düşürməyədilər.

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Hər sinədə yanan ürək.
İtirdin həyanı,
Qazandın rıyanı.
Yerin adəm bədənində bir bucaq,
Sən bəşərin əlində oyuncaq.
Murdar hissələrin cəngində,
Həm yoxsulda, həm zəngində...
Boğulmaqda,
Partlayıb iç dünyamıza dağılmaqda.
İndi nə bilim loğmanlar, həkimlər,
Daha bilmirəm kimlər?-
Səni infarktın əlindən almaq istəyir,
Ey bəşərin tacı,
Varmı dərdinin əlacı?...

Ey insanların günahını,
Müqəddəs Allahını-
danan ürək,
Hər qazanda yanan ürək.
Sənin törətdiyin cinayətlər,
Dünyanı qanlı köynəyinə

Buladığın bəd niyyətlər...
Yerə müharibə gətirdi,
Təmizliyi itirdi.
Sən adəm övladına gərəksənsə,
Beyni əsir edən ürəksənsə,
Niyə idrakı bişirdilər?
Səni ucalıqdan düşürdülər!
Sənə üz verən bəla,
Saldı bizi miskin hala.
Bu insanlığa zülm,
Neçə-neçə yarımçıq arzu, qəfil ölüm.
Sən bu suallar önündə əsir,
Varlığın həyatla ölüm arası sirr...
Kaş idrakı bişirməyəydilər,
Səni ucalıqdan düşürməyəydilər!..
29.12.1997

BU XƏBƏR

*Mərhum qəzəl ustadımız Hacı Mailin
əziz xatirəsinə*

İçimdə acıya döndü bu axşam,
Söndü gözlərimin gecəsində şam,
Aldı ürəyimdən kədərlerim kam,
Sel etdi gözümün yaşın bu xəbər,
Yandırdı qəlbimin başın bu xəbər.

Əsil insanları itirmək çətin,
Ən ağır itgisi bəşəriyyətin,
Ey fələk, sarsıtdı məni niyyətin,
Ağlatdı könülümün gözün bu xəbər,
Göstərdi ölümün üzün bu xəbər.

İlahi yaxşını həyatdan alar,
Onun yoxluğuyla qəlbləri çalar,
Duyğulu canları ələmə salar,
Saldı ürəyimi qəmə bu xəbər,
Atdı gözlərimi nəmə bu xəbər.

O candan sevardi Azərbaycanı,
Həyatı, cahanı, hər keçən anı,

Fələk ayrı etdi tənindən canı,
Saldı matəmimi dilə bu xəbər,
Mailin yoxluğun elə bu xəbər.

Füzuli oduyla alışan şair,
«Şəbi-hicran» ilə yarışan şair,
Məcnun atəşinə qarışan şair,
Partladı bağrımda necə bu xəbər?
Mənə matəm oldu gecə bu xəbər.

Sanki Simurq quşu uçdu da getdi,
O haqq dünyasında kamına yetdi,
Bir ömrün Füzuli harayı bitdi...
Barışmaz qəmiylə daha bu xəbər,
Batdı könlüm ilə aha bu xəbər.

Baxışın Füzuli baxışı aldı,
Qəzələ bir Vahid naxışı saldı,
«Füzuli» məclisi Mailsiz qaldı...
Özünü rüzgara qatdı bu xəbər,
Bütün məmləkətə çatdı bu xəbər.

Şadiman, ürəyin ağlamasın heç,
Mail qəzəlində ölməzliyi seç,
Dünyanın ayrılıq əzabını biç...
Qəlbinə qəm yükü töksə bu xəbər,
Üstünə zülmət tək çöksə bu xəbər.
29-30.X.1999

QAN, FƏLƏK

*«Xəzərdənizneftgeofizika» trestinin
səbiq baş mühəndisi mərhum Əliyev
Ənvər Həsən oğluna!*

Heç olmayan rəhminə,
O misilsiz fəhminə,
Canlar üzən zəhminə-
Kim olmadı tuş, fələk,
Etdin təni nuş, fələk.

Cavandan can alanda,

Onu qəbrə salanda,
Cisim cansız qalanda,
Can oldu nakam, fələk,
Özün aldın kam, fələk.

Əsdirdin ölüm mehi,
Uddun əməl-salehi,
İki dünya fatehi,
Doymadın qandan, fələk,
Aldığın candan, fələk.

Qoydun gözlərdə kamı,
Dillərdə həyat tamı,
Çoxunun başsız damı,
Hər ömür yarpaq, fələk,
Hər bədən torpaq, fələk.

Bəşərə ömür yazdın,
Yazdığını tez pozdun,
Əliylə məzar qazdın,
Çəkdirdin cəfa fələk,
Etmədin vəfa, fələk.

Viran etdin insanı,
Hər başın tükü sanı,
Bəs səndə insaf hanı?
Verdiyın alan, fələk,
Özü tək qalan, fələk.

Gah ürəkdən yapışdın,
Gah əsəblə tapışdın,
Hey adəmlə çarpışdın...
Gəlməkdən haya, fələk,
Sən saldın vaya, fələk.

Şadiman de neyləsin?
Haqqa dərdi söyləsin-
Səni yoldan əyləsin,
Etməyəsən qan, fələk,
Almayasan can, fələk.

05.10.1998

LƏNƏT VƏ RƏHMƏT

İki şeydən birin qazanır insan,
Biri lənətdirsə, o biri rəhmət.
Lənətə sahiblik nə qədər asan,
O ki, tələb etmir heç kimdən zəhmət.

Rəhmətin yiyəsi olmaq çox çətin,
Adəmdən Tanrıya lənət-xəyanət!
Rəhmət qazancıdır bəşəriyyətin,
İnsanlıq adına lənət-cinayət.

Nə dövlət, nə sərvət, nə pul, nə para,
Heçnə aparmadı gedən dünyadan.
Vurduq bir-birinin köksünə yara,
Niyə gen gəzərək bu pak qayədən?

Rəhmətlə anılan insanlar böyük,
Onlar aynasıdır yaxşı işlərin,
Lənətə tuş olan dünyaya bir yük,
O ki, meyarıdır pis vərdislərin.

Deyirlər cahana gələndə hər kəs,
Anadan saf olur, sonra pozulur.
Mənimsə qayəmdə bu fikir əbəs,
İnsanın kimliyi köklə yozulur.

Kökdə haram varsa, demək, soy haram,
O, naqis işlərdən yapışacaqdır.
Doğulan zamandan tapmayıb aram,
Düzlüklə, şərəflə çarpışacaqdır.

Hər lənət qazanan nə qədər müti,
O ki, məzarda da məzara yaddır.
Ondan çox anılır qapının iti...
Hər iki dünyaya rəhmət həyatdır!..

Rəhmətdir bəşəri şərdən qoparan,
Onunla açılır, ey həyat, gözün,
O biri dünyaya lənət apararı-

Lənətə boyadın dünyanın özün!..

06.10.1998

AY BAŞIDAŞLI ÜRƏK

Ümidinin əlində gözləri yaşlı, ürək,
Hər anında doğulan əlçatmaz dağlara bax,
Zamanın sitəmindən, ay başıdaşlı ürək,
Haqqı ayaqlar altıda bu qəmli çağlara bax.

Sızladıqca sitəmdən ağrıların dəryadır,
Mənim həyat qayıqım batıbdı dənizlərdə.
Dünənki ötən ömür bugün, eyvah rəyadır,
Saralmış payızların xəzanı izlərində.

Çırpınma qəfəslərə düşmüş bülbüllər sayaq,
İqtidarım çatmayır yarana məlhəm qoyum.
Qapımı döyən gecə mənim tək qalır oyaq,
Bu acılar içində söylə, necə mən uyum?

Şadiman ki, ruhuna əsirdi doğulandan,
Ürək o döyüntülər içində nalələrdir.
Yaranışdan bu dünya qan ilə yoğrulandan,
Torpağa getmişlərin ürəyi lalələrdir!..

08.12.1997

TELEFON ZƏNGLƏRİ

Telefon, danışsana,
Könlümə qovuşsana,
Dilimə yovuşsana,
Titrəməsin qoy səsin,
Necə şirin nəfəsin?

Telefonun zəngləri,
Səslərin öz rəngləri,
Tellərdə inci-inci,
Gah qəmi, gah sevinci-
Səndən alır ürəklər,
Qanadlanır diləklər.

Ey telefon, möcüzə,

Müjdə verirsen bizə.
Səndə həyat rəngi var,
Sevgilimin zəngi var...
Dünyanın sirdaşısan,
Vaxtımızın başısan.
08.12.1997

YANAN KİM?

Başdı vücuda qala,
Salır ürəyi dala,
Düşdürür haldan-hala,
Alışanda qorlaşır,
Çox yandıqca korlaşır.

Hər insanın öz canı,
Hər canın öz ünvanı,
Hər ünvanın divanı,
Ömürün bir günündə,
Əcəl vay-düyünündə...

Gələn bilmir gedən kim?
Yalnız Yaradan hakim,
Kim kimə olar həkim? -
Əzrayılın zəngində,
Ölümlə can cəngində.

O dünya düşməz yada,
Can olar vara fəda,
Kim yetəndi fəryada? -
Can yataqda qalanda...
Əzrayıl can alanda!

Kim gəldi, kim getmədi?
Bu gethaget bitmədi,
Zamana əl yetmədi,
Ürək baş həzarında,
Bəşər var azarında.

Şadiman, can can deyil,
Can cana ünvan deyil,

Nə olub divan deyil?
Beyin ürəyə hakim,
Yanan kim, yandıran kim?
24.03.1998

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

Ömür əlimdə darı,
Günlərimi arıram.
Bala gül yağın arı...
Özümü axtarıram.

Ötən günlərə varıb,
Qəlbi zamana sarıb,
Qəmin sinəsin yarıb-
Özümü axtarıram.

Bəşərin damı uca,
Hər dama da bir baca,
Özümdən qaça-qaça-
Özümü axtarıram.

Həyat sobası isti,
Ömür bacası tüstü,
Alıbdı möhnət üstü,
Özümü axtarıram.

Ağıl cana təsəlli,
Can yiyəsinə bəlli,
Tutub vaxtdan ikəlli-
Özümü axtarıram.

Diləklərim havada,
Ürəyimlə davada,
Dilim haqqa duada,
Özümü axtarıram.

Şadiman doğulandan,
Ələmlə yağrulandan,
Can qəmdə boğulandan-
Özümü axtarıram...
Özümü axtarıram...

22.11.1998

TƏBİƏT RUHUMDA NƏĞMƏ TƏK GƏZƏR...

NAZLI GƏLİŞİNƏ
MƏN OLUM HEYRAN

Nazlı gəlişinə mən olum heyran,
Dərdini, bəlanı alımmı, bahar?
Bu dağlar gülüstan, bu düzlər seyran,
Qoynunda xəyalə dalımmı, bahar?

İzin ver dolanım çölü, çəməni,
Gah lələ qoxlayım, gah yasəməni,
Yenə təlatümə gətirdin məni,
Ud olum bir «Cəngi» çalımmı, bahar?

Dəli leysanlarla yu üz-gözümü,
Yenidən axtarım tapım özümü,
Təkcə cəmalıma heyran sözümlü-
Boynuna çələng tək salımmı, bahar?

Eşqi, səadəti əlində gətir,
İtir, bu dünyadan bədxahı itir,
İnsan ağılında təmizlik bitir...
Bu dəli istəklə dolummu, bahar?

22.03.1987

NOVRUZDA

Yanar el-obada bayram şamları,

Gülər qız-gəlinin üzü Novruzda.
Qumaşa bürünər el axşamları,
Keçməz tonqalların gözü Novruzda.

Al-əlvan geyinər gəlinlər, qızlar,
Göydə çıraq tutar min-min ulduzlar,
«Cəngi»nin üstündə köklənər sazlar,
Aşığın tükənməz sözü Novruzda.

Xalçalar sərilər, el yallı gedər,
Yurd igidlərinin eşq bağrın didər,
Qızlar çərşənbədə qapılar güdər...
Həyadan al olar üzü Novruzda.

Səməni göyərər bir həftə qabaq,
Şəkərbura, qoğal hey dolar tabaq,
Beləcə olubdu min il də qabaq,
Dəyişməz donunu düzü Novruz da.

Qapılar pusular, torba atılar,
Hər qapı ağızında tonqal çatılar,
Pusquda gizlənən igid «satılar»...
Gülüşlər dolanar düzü Novruzda.

Elin ağsaqqalı çəkilər başa,
Nişanlı axtarar bacı qardaşa,
Hər ocaq yer verər pilova, aşə,
Artar bərəkəti, duzu Novruzda.

Səməni halvası xonçalar gəzər,
Hər adambaşına şam süfrə bəzər,
Nişanlı qızları bir həsrət üzər...
Boylanar eyvandan gözü Novruzda.

Şadiman, əsrlər çox gəlib keçər,
Zaman əlimizdən illəri biçər,
Müqəddəs adətdən el necə keçər?
Qarşılar hər bahar bizi Novruz da.

05.03.1989

GECƏ

Qara tellərini töküb çiyinə,
Alıbdı dünyanı əlinə gecə.
Geyinib qara bir atlas əyninə,
Ayı kəmər edib belinə gecə.

Parlaq ulduzları boyunbağdır,
Qara buludları, sanki dağdır,
Yellərin sinəmdən qəmi dağdır,
Bir sərinlik axır elinə, gecə.

Odlu vüsallarla bağrın alışır,
Həsərlə, hicranla könlün barışır,
Toran mehlərinə sevgi qarışır...
Bir yaraşlıq verir telinə, gecə.

Çaylar həzin-həzin laylanı çalır,
Qaranlıq boynuna qolunu salır,
Şadiman bu axşam qadını alır.
Qat tüti dilimi dilinə, gecə.

25.05.1987

KİM DEYƏR HANSI YAXŞI?

Göyün min bir ulduzu,
Yerin öz dadı, duzu,
Ayın nuru, sal buzu,
Bu İlahi baxışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Adəmin öz nəsili,
Hər nəsilin əsili,
Ömrə düşən fəsili,
Yaz-yayı, payız-qışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Səmanın neçə rəngi,
Şimşəklərin ahəngi,
Dolanda çalar «Cəngi»,
Buludunun yağışı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Torpağa nemət bəşər,

İçində xeyir, ya şər,
Yer altında yerələşər...
Canına bəla başı,
Kim deyər hansı yaxşı?

Göy yeri tarazlayar,
Can cisimdə nazlayar,
Əzrayılı yazlayar,
Gələn-gedən də naşı,
Kim deyər hansı yaxşı?

İblis bəşər içində,
Gecə-gündüz biçində,
Ey Şadiman, hər dində-
Tanrının haqq baxışı,
Kim deyər hansı yaxşı?
24.03.1998

MƏNƏ PAYIZLARI GƏTİRMƏ, ZAMAN

Saralıb tökülən yarpaqlar kədər,
Hər can qarşısında son qoyub Qədər,
Xəzanlı bağ-bağça bağrımı didər,
Alar könlüm evin yenə sis, duman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Lələli çəmənlər, düzlər solanda,
Yamyaşıl ağaclar donsuz qalanda,
Fələk qara geyib yer-göy dolanda,
Doğar ürəyimdə kədər, ah, aman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Göyün sinəsində qopanda nalə,
Ölür boynubükük bənövşə, lələ,
O sərxoş buludlar dolu piyalə,
Üzər yarpaqları budaqdan yaman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Şimşəklər atlı tək çapıb keçəndə,
Xəzan bağça-bağın bağrın biçəndə,
Buludlar səmanın qanın içəndə,
Bənzər bir savaşa əldə ox, kaman,

Mənə payızları gətirmə zaman.

Xəzri zilə qalxar ağlar havalar,
O gömgöy Xəzərin burnun ovalar,
Torpağın bağrından qopar dualar...
Göylərə əl açar, diləyər aman,
Mənə payızları gətirmə, zaman.

Xəzəli yetişib Şadimanın da,
Qışın sazağı var donan qanında,
Dünyanın duyulur xəzan canında...
Udur yalquzaq tək yaxşını yaman,

Mənə payızları gətirmə, zaman.
Mənə payızları gətirmə, zaman.
17-18.09.1998

XƏZƏR

Zülmət duman köçün atıb dalına,
Sən də qaşlarını çatmısan, Xəzər.
Bürünüb gecənin qara şalına,
Necə xumar-xumar yatmısan, Xəzər.

Elə mışıl-mışıl uyub ləpələr,
Nöqtə tək qaralır kiçik təpələr,
Ulduzlar bağrına işıq səpələr,
Röyalar içində batmısan, Xəzər.

Necə sakitlikdir Neft Daşlarında,
Ayrı bir eşqi var sirdaşlarında,
Gecənin bu şəhli göz yaşlarında
Yuyunub vüsala çatmısan, Xəzər.

O göy gözlərini dikib gözümə,
İlahi eşqiylə baxdın üzümə,
Töküb atəşini odlu sözümə,
Sevgini sevgimə qatmısan, Xəzər.

Gəl, sən qulağıma bir nağıl danış,
Biz olaq əfsanə oduyla tanış,
Harayın, sükutun könlümə tanış,

Məni nağıllara atmısan, Xəzər.

Dur yenə bu gecə qol-boyun olaq,
O göy sularının üzündə qalaq,
Zülmətin boynuna bir çıraq salaq,
Qəlbimə min hikmət çatmısan, Xəzər.

Sən ki, Şadimana sonsuz işıqsan,
Könlünə, gözünə bir yaraşıqsan,
Sinəsi tükənməz sazlı aşıqsan...
Məni ilhamına satmısan, Xəzər.
23.01.1987

YARALI PAYIZ

Əzilən ümidlərimin möhnəti, payız,
Bütün fəsillərin zəhməti, payız-
Ömrümün günləri budağından
tökülmüş yarpaqlar kimi.
Dünyanın üzünün hörməti, payız,
Dumana bürünmə əsir düşmüş
torpaqlar kimi...
Saralmış xezəllər ayaqlar altından
nə pıçıldar mənə?
Salma özünü dumana, çənə,
Əsən yellərin sədası,
O bulud karvanın ədası.
Qızılı yarpaqları
bağçalardan alıb qaçar,
Başına dərd açar.
Soyundurur ağacların donunu,
Göstərər ona dünənin sonunu.
Dünya imkansız,
Zaman məkansız.
Hüduzsuz göylərin nağılı, payız,
Nicat qapıları bağlı, payız.
Dünyadan çox gördüm yamanlığı,
Fəqət heç dadmadım şadimanlığı...
Saraldı bağ-bağatın tək istəklərim,
Qopdu budağından diləklərim.
Qalma bu könlümdən aralı, payız,

Tənha çöllərin maralı, payız.
Mənim tək min bir yerdən yaralı, payız,
Yaralı payız.

26.10.1997

BU PAYIZ

Bu payız yarpaqlar sarı kəhraba,
Axır günlərini yaşayır, eyvah.
Buludlar qapqara geyinib əba,
Dumanlı, çiskinli açılır sabah.

Hərdən də göylərdən parlayan şimşək-
Səmanın ürəyin yarır ikiyə.
Dolaşır bağlarda xəzri tənha, tək,
Sərçələr özünü vurur səkiyə.

Bu payız torpağın bağı qaralıb,
Quşlar pəncərəmə sığınıbdır hey.
Günəş də heyva tək sanki saralıb,
Üzündən, gözündən oxunur giley.

Küləklər ruhumda nəğmə tək gəzər,
Bu nəğmə könlümə duman ələyər.
Anasından ayrı quzuya bənzər,
Payızın əlindən yer-göy mələyər.

Sanki ac canavar torpağın özü,
Saplağından qopan yarpağı udur.
Balasını atan insafsız düzü,
Təbiət bağçanı, bağı unudur.

Payızın bilmədən yaşayır insan,
Ölərken həyatı ona bir andır...
Budağdan ayrılan hər yarpaq bir can,
Həyatın o üzü ona divandır..!

08.11.1998

SARI QAR

Payız – sarı çiçəklər,
Xəzəl olar ləçəklər,
Özün gizlər böcəklər,
Göylər buludu sağır,
Göydən sarı qar yağır.

Xəzri gələndə başa,
Qan uddurur torpağa,
Xəzəl düşür yarpağa,
Uçuşur ağır-ağır,
Göydən sarı qar yağır.

Xəzan bağları qucur,
Köçəri quşlar uçur,
İsti yerlərə qaçır,
Kəsilir o çal-çağır,
Göydən yerə qar yağır.

Payızla qış birləşir,
Xəzri salır hay-həşir,
Xəzəllər sehirləşir,
Örtülür hər yol, cığır,
Göydən sarı qar yağır.

Günəş göydə saralır,
Günün ömrü daralır,
Havalər tez qaralır,
Soyuyur sinə, bağır,
Göydən sarı qar yağır.

Saçda sarı xəzəllər,
Üz-gözümü bəzəllər,
Ayaq altıda gəzəllər,
Ağaclər məsum, fağır,
Göydən sarı qar yağır.

08.11.1998

BU XƏZƏL YAĞIŞI

Yağışlar göylərdən yağar deyillər,
Qapqara buludlar özün öyüllər,
Torpağın başına yaman döyüllər,
Bu ki, təbiətin özgə naxışı.
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Bağçalar libasın soyunub qalar,
Xəzri söyüdlərin saçını yolar,
Bəmbəyaz səmanın ürəyi dolar,
Başlar şimşəklərin odlu axışı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Yarpaqlar dərbədər düşər budaqdan,
Ağaclar ah çəkib yanar bu dağdan,
Bağçadan, ormandan, dərədən, dağdan,
Duyular payızın soyuq baxışı...
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Ağlar çeşmələrin gözü soyuqdan,
Kəkliklər, turaclar çıxmaz oyuqdan,
Atlanmış küləklər düşməz duyuyqdan,
Yandırır dərəni, qayanı, daşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Məzara döndərər xəzan torpağı,
Ayaqlar altına salar yarpağı,
Qalar budaqlarda sarı saplağı,
Donar buludların gözündə yaşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

Bahar aldanışı pak təbiətin,
O yay nağılından ayrılmaq çətin,
Bütün fəsillərdən payızdı mətin,
Hər şeyin sonunu göstərir yaxşı,
Bu xəzəl yağışı, bu yer yağışı.

09-10.11.1998

PAYIZ KÜLƏYİ

Girər bağça-bağın qoynuna necə?
Soyunar libasın həm gündüz, gecə,
Ağlayar yol-yoxuş, hər cığır, küçə,
Göylərin ərköyün dəli mələyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Gecənin, səhərin sinəsin oyar,
Bütün ağacları geyimsiz qoyar,
Çılğın sədasını dünyaya yayar,
Fəsilin xəlbiri, sarı ələyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Şaxtanı, sazağı qovar qul kimi,
Öpər ovucları para-pul kimi,
Hirisi, hikkəsi, hənuz dul kimi,
Titrədir qəzəbi daşı, dirəyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Xəzərin qəddini əyən, sanki yay,
Qara buludların gözlərində çay,
Qopar meşələrin sinəsindən vay,
Saralmış xəzanmı eşqi, diləyi?
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

Sapsarı xəzəldən könül pərişan,
Ayaqlar altında xəzanmı bir şan?...
Alıb Şadimanın köksünü nişan-
Gülləbaran edər yazıq ürəyi,
Ah, payız küləyi, payız küləyi.

10.12.1997

BU PAYIZ YAMAN YAĞAR

Göydə pəmbə buludlar,
Bağrım başın buludlar,
Qəhər ürəyi odlar...
Qəmi ikəlli boğar,
Bu payız yaman yağar.

Səhərin örpəyi ağ,
Saralar hey bağça-bağ,
Çəkib ürəyimə dağ
Könlümə duman yağar,
Bu payız yaman yağar.

Göyün gözünün yaşı,
İsladar dağı, daşı,
Dərddən könlümün başı,
Elə qüssə, dərd doğar,
Bu payız yaman yağar.

Yarpaq budaqdan qopar,
Özünü yerdə tapar,
Xəzri, sanki bir çapar,
Torpağa xəzəl yığar,
Bu payız yaman yağar.
25.10.1998//Pirallahı

BƏYAZ QARIN NAĞILI

Biri varmış, biri yox,
Ətəyində qarı çox,
Bir payız səhərində,
Ağ atın yəhərində-
Saqqalı buzdən olan,
Çiyinə əba salan,
Əlində bir ağ əsa,
Mənzil uzun, yol qısa.
Qoca pirani kişi,
Qəfil oldu gəlişi.
Döydü qapı-bacanı,
Üşütdü qəlbə canı.
Necə özün yetirdi?
Payızda qış gətirdi.
Bakının küçələri,
Küləkli gecələri,
Gəlin tək ağ geyindi,
Şaxta, sazaq öyündü.
Buz bağladı yol-ırız,
Dondu hər cığır, hər iz.
Yollarda bir mərəkə,

Saldı hər kəsi bərkə.
Maşınlar əyləndilər,
Sürənlər söyləndilər.
Belədir qışın işi,
Qayğılıdır gəlişi.

Soyuğun insafı yox,
Evinə möhnəti çox.
Aman et, Şaxta baba,
Neyləsin yazıq soba?
Hardan tapsın od-ocaq?
Müşkül işdir yanacaq.

Göy üzündə bir həşir,
Xəzri əsəbi bir şir,
Elə ki, ələndi qar,
Evdə nəki uşaq var?
Töküldü dışarıya,
Pətəkdəki arıya-
Bənzədi o gün onlar.
Suvaşdı qarla donlar...
Səbinə və Təhminə,
Briliant və Əminə,
Yeganə, Gülşən, Bahar,
Gülnaz, Gülnar və Aysel,
Əllərində kiçik bel,
Çağırıldı Əzizi-
Qartopuyla vur bizi.
Mustafa, Cavid, Turan,
Rəsul da gəldi bu an,
Cəfər, Kərim və Vüqar,
Əllərində topa qar,
Qızlara sarı qaçdı,
Sevinc səsi gül açdı.
Samirənin üzündə,
O qapqara gözündə,
Səadət nuru vardı,
Küçə onlara dardı...
Qarla dolu qurşaqlar,
O qayğısız uşaqlar,
Küçədə öcəşirdi,
Allah, bu nə həşirdi?

Onlara şaxta, sazaq,
Dərdi-sərdən çox uzaq-
Bir əzəmət gətirmiş,
Ürəklərdə bitirmiş.

Ay uşaqlar, necə də,
Bu gün bizim küçədə,
Ovsunlamış ağılı,
Bəyaz qarın nağılı!..
21.12.1997

SOYUQ BUZLAR ASILIB

Saçlarımdan soyuq buzlar asılıb
ürəyimin acı yelləri kimi.

Bənizi sapsarı payız bağrıma qısılib
pərişan zülflərimin ağ telləri kimi.
Göz yaşımıla isladırım şehli kipriklərimi...
Acı rüzgar üzümdə gəzdirir
xırdaca əlində tutmuş yelpiklərini.

Tənha, kimsəsiz otağında
qəmlərimlə qol-boyun,
Allahım, bitməzmi bu oyun?!

Bütün vücudumla usandım əndişələrdən,
Tanrı çox-çox uzaqlara atdı məni nəş'ələrdən.

Eşikdə acı küləklər əsir,
Soyuq qar qapımdan,
bacamdan girməyə tələsir.

Mən də kor bəxtimlə amadə,
Ömür dodaqlara pənah aparmış bir içim badə.

Ağlayır acı taleyim kimi,

Qəhərə dönüb içimdə gileyim kimi.

Mən, ömrüm və acı fələyim
əl-ələ tutmuşuq,
Hər şeyi – bütün zümləri,
Ağılla ürək arası bölümləri unutmuşuq.

Sarılib payızın acı küləklərinə,
Bənizi qarqara qaralmış fələklərinə,
Üzümüzü Tanrıya tutub
Hər acını unudub-
Aman diləyirik!
Sanki bütün qəmlərimizi güllələyirik.

Haqqım əlimdə,
Sözüm dilimdə
alışmaqdayam,
Acı taleyimin bu qəm qovğasıyla
barışmaqdayam.
Ömrüm zaman astanasında
dayanan payızlar kimi,
Saçlarımdan asılıb soyuq buzlar kimi...

22.10.1994

SEVGİ DUYĞULARI

GECƏNİN YARISI

Könlümdə acı bir əndişə,
Yuxum çəkilib ərşə.
Ürək ası, can ası.
Gecənin yarısı...

Bir an belə sənin xəyalın
məni tənha buraxmır,
İstər uyğularımda,
İstər duyğularımda.
Durub qarşımda məsum-məsum
baxır üzümə,
Mat-məəttəl qalmışam içimdəki dözümə.

Gecənin yarısı...
Ürəklə sevgi arası
acı bir didişmə,
Fələk qandalını vurub hər işimə?
Zamanım röyalarda,
Könlüm xülyalarda-
Ötüb keçir bir an təki,
Ürək də üşüyür dövrən təki-
Göylə yer arası,

Bu gecənin yarısı...

Sən məndən uzaq,
İçimdə ərzi donduran sazaq.
Ömrümün payızı,
Mənim taleyimə düşdü
böylə bir alın yazı.
Gözlərim acısır ötüb
keçən zamanıma,
Kimsə yetməz amanıma.
Sönüb bəxtimiz üşüyən ocaqlarda...
Sən məndən uzaqlarda.
Qucmusan xəyalın boynunu,
Mənimlə içimdə acı bir sevda oyunu...

Ey Şadiman, az çək-çevir et,
bu dünyanın işlərini,
Müəmalı vərdişlərini,
Ürək can evinə uyuşmaz,
Bağrımdan sevgi sovuşmaz,
Yerlə göy arası...
Bu gecənin yarısı...

17.12.1994

BƏYAZ GECƏLƏR

Könlüm tənhalıqdan göz yaşı tökür,
Bağrımın ormanına sis, duman çökür.
İçimdə vüsalın acı gileyi,
Dodaqlarıma qonub şəh tək həsretin meyi.
Ömrüm də zaman kimi incələr,
Bu bəyaz gecələr...

Başımda sevdanın möhnəti,
Kəsib qarşımı qəfləti.
Həsret bir kabus kimi,
Eşqin başıma sərkimini?
Amansız vərdişlərdə,
Qan ağladan gərmişlərdə.
İçimə sarılır bilməcələr,
Bu bəyaz gecələr.

Qürurum sevgidən yuxarı,
İrizini itirmiş çayın axarı.
Könlüm həsrətdən naxış-naxış,
Gözlərimdən süzülür gurşad yağış.
Kəsib qapımı necələr...?
Bu bəyaz gecələr.

Sevda dənizlərində boğulur diləklər,
Qan ağlayır bir-birindən ayrı ürəklər.
Halımızdan pərişan fələklər,
Sinəmizin duyğuların hicran yelləri ələklər,
Həsret də vüsala işgəncəsindən dincələr,
Bu bəyaz gecələr.

Üşüyər içimdə bir acı sevda,
Bütün varlığı ilə bədbəxt eşqimizə fəda.
Şadımının könlü şəhidi-şüəda!
Şərəfinə ağ kağızı bəzər incilər...
Bu bəyaz gecələr...
Bu bəyaz gecələr...

16.12.1994

SƏN YADIMA DÜŞÜRSƏN

Sönür könül işığı,
Pozulur yaraşığı,
Qəm olub qəlb aşığı...
Sən yadıma düşürsən.

Ürək boynun bükəndə,
Qəlbə duman çökəndə,
Gözlərim yaş tökəndə,
Sən yadıma düşürsən.

Yanır ağızda dilim,
Doğranır dilim-dilim,
İtir can ilim-ilim,
Sən yadıma düşürsən.

Sönür eşqin çırağı,
Yanır tale varağı,

Artır sinəm fərağı,
Sən yadıma düşürsən.
23.11.1998

SEVGİ DUYĞULARI

Könlümün içində həzin bir atəş,
Keçən ocağımın külü də közdü.
Parladı eşqinlə sinəmdə günəş,
Bağrım məhəbbətin gölündə üzdü.

O isti əllərin hərərətindən,
Soyuq ürəyimin alovu artdı.
Səadət vüsalı doğdu bətindən,
Eşqisiz dünyamda həyat yaratdı.

Gözündən gözümə bir işıq axdı,
Ömrün qaranlıqda çırağı oldu.
İlahi bircə yol mənə də baxdı...
Bu eşq taleyimin varağı oldu.

Qəlbədən haray çəkən çılğın duyğular,
Könlümə gah kədər, gah da ki, nəş'ə,
Alıb ağuşuna məni uygular-
Öldürür, dirildir bu xoş əndişə.

Mübarək baxışın gecəmə işıq,
Gəzər Şadimanın pak aylarında,
Bir könül bəxş etdin sevgi qarışıq,
Çapacaq ömrümün dolaylarında.
08.01.1993

BU BƏLALI BAŞIMA

İçimi bürüyüb ah,
Batmışam göz yaşına.
Nələr gəldi, ay Allah-
Bu bəlalı başıma?

Ümidlərim puç oldu,
İstəklərim heç oldu,
Səni sevmək suç oldu-

Bu bəlali başıma.

Eşq önündə qəlb çökdü,
Altun nəş'əmi sökdü,
Üsbəüstdən dərd tökdü-
Bu bəlali başıma.

Ağladım için-için,
Sevirkən yana için,
Qəm dolu tökdü neçin?-
Bu bəlali başıma.

Günüm qəmə tuş oldu,
Dərdə tutulmuş oldu,
Eşq əlçatmaz quş oldu-
Bu bəlali başıma.

Ürək ağlar bir neyim,
Qəlblə coşan gileyim,
Mən necə əlac deyim?-
Bu bəlali başıma.

Bu könül qəm çeşməsi,
Bürüyüb ərzi səsi,
Düşüb dünyanın nəhisi-
Bu bəlali başıma.

Acılar zirvə aşdı,
Ələm ilə qarışdı,
Bu sevgi qara daşdı
Bu bəlali başıma.

Düşdü ömür sərt qışa,
Neylər dərd qarqamışa?
Sevgin qurdu tamaşa
Bu bəlali başıma.

Acılar kəsdi yolu,
Bağladı əli-qolu,
Yağdı çox leysan-dolu
Bu bəlali başıma.

Şadiman dərddən qaçar,
Dərdə qapısını açar,
Ələm sarayı uçar-
Bu bəlalı başıma.

19.10.1991

GÖZBƏBƏYİM

Sənsiz bil ki, mənə aləm,
Talan oldu, gözbəbəyim.
Ayrılığın sinəyə qəm
Salan oldu, gözbəbəyim.

Hicranın ocağında,
Yandı ömür bu çağında,
Ürək həsrət qucağında
Qalan oldu, gözbəbəyim.

Könül verdin, əhdi dandın,
Özgəsiylə oda yandın,
Söylə, görüm niyə andın-
Yalan oldu, gözbəbəyim?

Niyə yetməz haqqa dua?
Qapımızdan qəmi qova,
Bulud gözdə qurdu yuva
Dolan oldu, gözbəbəyim.

Ey Şadiman, qəm başımda,
Yalvarış yox göz yaşımda,
Demə, mənə bu yaşımda
Olan oldu, gözbəbəyim.

29.04.1997

TELEFON TELLƏRİ

Üzmə bağırimi sən belə,
Qovuşdur həsrət dilləri.
Heç könül görmüb çən belə
Aman, telefon telləri.

Hicran içimdə qəm yükü,
Qırıldı səbrin can tükü,
Həsət bağırima bir süngü,
İnan, telefon telləri.

Yar ayrı düşüb yarından,
Qurtar könlü qəm darından,
Başımda hicran qarından
Duman, telefon telləri.

Bu qor ürəyi alışdır,
Yarı yarına ulaşıdır,
Niskilliləri calaşdır,
Bir an, telefon telləri.

Şadiman qəmə lap tuşdu,
Vüsal hicrana tutuşdu,
Uçan köçəri bir quşdu...
Zaman, telefon telləri.

26.05.1991

OLAYDI...

Məni əzablarda qoyan vəfasız,
Sənə sevgilərim yalan olaydı.
Ömürlük yolunda qalan gözlərim,
İndi nə boşalıb, dolan olaydı.

Həsət məni çəkir günlərlə dara,
Dolaşır taleyim hey qanıqara,
Qədərim, bu eşqi sən yazdın qara,
Kaş sənli günlərim yalan olaydı.

Möhnəti-hicranın niyə gərəkmış?
Bu necə arzumuş, necə diləkmış?
Sənin gözlərində sevgi mələkmış...
Uçurtdun sinəndə qalan olaydı.

Əbədi dünyada ömür gedəri...
Düşdü ayağına sevgi qədəri,
Cahanı dolaşan eşq dərdi-səri
Bulaq tək sinənə dolan olaydı.

Mənim məhəbbətim nə qədər gücsüz,
Doyub yoxuşlardan çox axtarır düz,
Birgə yaşayaydıq bu dünyada biz-
Sevgim ən istəkli balan olaydı.

Birgə adlayaydıq yoxuşu, düzü,
Birgə dolaşaydıq gecə-gündüzü,
Şadımanın onda gülərdi üzü...
Köksündə sevgimdən qalan olaydı.
08.01.1987

GƏLMƏ YUXULARA

Könlümü qəmlərə tuş eyləmişən,
İçimdən bir anda dikəlir min ah.
Qəm bilməz gözümü yaş eyləmişən,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Unut olmuşları, unut bir daha,
Batırma özünü sən də günaha,
Bu sevgin ki, mənə çox gəldi baha,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Yatmış duyğuları saldın didərgin,
Nə qədər keçəcək ömür, gün gərgin?
Öldürür, dirildir rüyalar sərgin...
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Dəryada kimsəsiz xəyal yelkənim,
Qılıncı sıyrılmış kədərim qənim,
Əzəldən bir bəxtim olmadı mənim,

Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

İçimin ağrısı dünyanı udar,
Eşqi də, səni də biryol unudar,
Bu qara taleyim zindandan da dar,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

Qəlbi gəlişinlə ovutmayırsan,
Yanan ürəyimi sovutmayırsan,
Sən ki, bircə yolluq qayıtmayırsan,
Gəlmə yuxulara, gəlmə, sən allah.

13.07.1991

OLMAYACAQSAN

Bütün məmləkəti tutacaq ünüm,
Ahımdan boşalıb dolmayacaqsan.
Sənsiz yaxasını cıracaq günüm,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Şimşəklər acıqlı çaxacaq yenə,
Buludlar gözünü sıxacaq yenə,
Günəş də yandırıb yaxacaq yenə,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Dağları, daşları gəzəcək külək,
Gündə min bir dona girəcək fələk,
Ağlaya-ağlaya öləcək ürək..!
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

İçin-için gözüm yaş tökəcəkdir,
Önümdə xəyalın diz çökəcəkdir,
Həsrətin başıma daş tökəcəkdir,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

Sevgimiz rüyada ulaşacaqdır,
Hicranın sisinə bulaşacaqdır,
Uyğum da uyğuna sarışacaqdır,
Təkcə sən mənimlə olmayacaqsan.

02.09.1991

YAŞIL GÖZLƏR

Yaşıl gözlər, könlün için,
Od-ocaqla qalamısan,
Söylə görüm, xudam, neçin?-
Dərdi mənə calamısan.

Yıxıb sınımaz dirəyimi,
Oxlamısan diləyimi,
Eşqlə dolu ürəyimi
Həsretinlə talamısan.

Yaşıl gözlər, əfsunlandım,
Bir baxışla ovsunlandım,
Alovunla qorsunlandım,
Göydən enən bəlamısan?

Taleyimin yoxuşları,
Saldı ömrə naxışları,
Evlər yıxan baxışları-
Nə tuşladın qalama sən?

Yaşıl gözlər, bəxtin tacı,
Başdan aşır ağrı-acı,
Dərdlərimin tək əlacı,
Gəl, yox eylə bəlamı sən.

Yaşıl gözlər, gözüm yatmaz,
Özgə istək qəlb oyatmaz,
Əllərinə əlim çatmaz-
Dəryada bir talamısan?

Şadımanı alışdıran,
Sevgisinə ulaşıdın,
Eşqi qəlblə vuruşduran
Bir tilsimli qalamısan?
26.03.1995

İKİMİZDƏ YANIRDIQ
NƏ VAXTDAN BU ATƏŞƏ

İkimiz də yanırıdık nə vaxtdan bu atəşə?

Biz ki, od-alov verdik bu sevgiyə günəşə,
Harda qaldı o istək, o od, o yanğı, nəş'ə?
İtirdik bu sevgini o boranda, o qarda,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Qınadı tanıyanlar, tanımayanlar bizi,
Unutduq sevgimizə şahid gecə-gündüzü,
Məhəbbətin nə qədər dönük olmuş üzü?
Soldu istəyimiz də, məramımız da darda,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Çilədi sevgimizin üstünə həsrət zəhər,
O dəli duyğulardan ürək görmədi bəhər,
Qınadı bizi axşam, qınadı bizi səhər,
Aradakı hicrana dodaq büzdü bahar da,
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

Gəl birləşsin ayrılan əllərimiz yenə də,
Gör nə qədər arzu-kam, baş qaldırıb sinədə?
Sitəm edir bu illər həsrət, hicran mənə də,
İncidərmə bu qədər yarını sevən yar da?
İndi sən harda qaldın, mən isə söylə harda?

22.03.1987

KAŞ OLMAYAYDI...

Vüsali saralan bir bahar kimi,
Bəxtimiz hicrana tuş olmayaydı.
Sənin ürəyində sevgi həsrəti,
Mənim gözlərimdə yaş olmayaydı.

Nə xoşbəxt olardıq ikilikdə biz?
Zülmət gecəmiz də süd kimi gündüz,
Əhdi-ilqarımız, peymanımız düz,
Ayrılıq vüsaldan baş olmayaydı.

Həsrət sinəsini cırıb töksə də,
Kədər badəməzə zəhər töksə də,
Aydın fəzamıza zülmət çöksə də,
Günəşi qaralan qış olmayaydı.

Uçub əlimizdən getdisə günlər,

Qədər bəxtimizə saldı düyünlər,
Dəli ayrılığa uyan beyinlər,
Min bir hava çalan baş olmayaydı.

İllərin qəmindən boşalıb dolan,
Hər günü yarpaq tək saralıb solan,
Hicranın əlində oyuncaq olan-
Məcnun sevgimizdə yaş olmayaydı.

Bizi bir-birindən aralı qoyan,
Qaniçən cəllad tək dərilər soyan,
Şeytanın, iblisin dilinə uyan,
Həsərin sinəsi daş olmayaydı.

İndi bu ürəkdir cəfalar çəkən,
İlk məhəbbət adlı ağır yük çəkən,
Sinəmi oduyla yandırıb tökən-
Çəkdiyim ağrılar boş olmayaydı.

Şadiman hardadır, sən isə harda?
Odlu duyğularsa boranda, qarda,
Sevgimiz beləcə qalıbdı darda,
Dünyada ayrılıq kaş olmayaydı,
Dünyada ayrılıq kaş olmayaydı.
14-17.01.1987

BİR ANIN SƏADƏTİ

Ürəyim ürəyinin atəşinə boyanıb,
O yatmış duyğularım hönkürür dağ seli tək.
Eşqim, sevgim, həyatım qarşındaca dayanıb
Haray çəkib sızlayır sirli kaman teli tək.

Dilim lal olub qəfil bu sevgili gəlişdən,
Kəsilibdi taqətim bir səsım, hənirim yox.
Dodaqlarım od alıb o sehirli görüşdən...
Tilsimlənilib qalmışam qaçmağa hünərim yox.

Alovlı baxışların ağılıma tor toxuyur,
Bu atəş qarşısında necə acizəm bilsən.
Dağ vüqarlı körkəmin mənə meydan oxuyur,
Sevgin könlümə mehman, özün mənə deyilsən.

O istekli anları unudacaq halım yox,
Sevsən də, sevməsən də eşqimin allahısan.
Ürəyin özününki, sənle qalmaqalım yox,
Heyhat, Tanrı önündə ən məş'um günahımsan!

Dəli könül amadə bir anlıq görüşünə,
Səni deyib haylayır gecəm də, gündüzüm də,
Dözüm qalmıb sinəmdə amansız gərdisinə,
Sənsən səadətimin eşq məcnunu gözümdə.

Əzizləyib illəri yanacam bu odıyla,
Həsretin ilğimində acışacaq gözlərin.
Gələcəksən, fəqət gec, Şadımının adıyla,
Məhbus olub qalacaq qapımdaca izlərin...
07.10.1992

KÖÇDÜ BU SEVGİ

Tanrı dərğahında didərgin, səfil,
Boynumda ən böyük suçdu, bu sevgi.
Qəfil gəldiyi tək, yol aldı qəfil,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Bir şahmat oynudur amansız həyat,
Dad onun yöndəmsiz işlərindən, dad,
Sındı əzabından, qopardı fəryad,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Ağrılı illərim qopdu yaşımndan,
Dəli ilğim tək keçdi qarşımdan,
Gözüm görə-görə çıxdı başımdan,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Töküb gözlərindən tale yağışı,
Sanma məhəbbəti fələk qarğıışı,
Gətirib könlümə ayazlı qışı,
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Bu gözüm yollarda qalan deyil ki?
Daha bir kimsənin olan deyil ki?
Bu bir həqiqətdir, yalan deyil ki?

Köçdü ürəyimdən, köçdü bu sevgi.

Həsrətin tikan tək qəlbə göyərdi,
Özün bəxt gülünün üstünə sərdi,
Cənnət gülzarımın qolların gərdi...
Köçdü ürəyimdən, köçdü, bu sevgi.

Daha Şadimanı gəlib arama,
Könlünü söylətmə min yol qarama,
Viran taleyimə dərd dama-dama,
Köçdü ürəyimdən, köçdü bu sevgi.
03.09.1991

SƏN OLDUN

Könlümü köpürən dəli sellərə,
Bir göz qırpımında atan sən oldun.
Min bir qəm gətirən qəmsiz illərə,
Məni dərdlilərə qatan sən oldu.

O lal gecələri uyğusuz edən,
Pak məhəbbətimi sayğısız edən.
Özgə yuvasına eşq üçün gedən,
Beşgünlük sevgilər tutan sən oldun.

Sevdamı Məcnun tək düzlərə salıb,
Ağlımı, hüşumu əlimdən alıb,
Bağrımın başından ilan tək çalıb,
Çiynimə həsrəti çatan sən oldun.

Qırğı tək bir dünya nəş'əmi didib,
Özgə qapısına əhd üçün gedib,
Elə Şadimanı qərsiz edib,
Ömürlük könlümdə yatan sən oldun.
12.08.1991

OLMASIN

Ey sevgilim, hicran vaxtı,
Kipriklərin nəm olmasın.

Tanrı xoşbaxt etsin baxtı,
Aralıqda qəm olmasın.

Səadətin buta-buta,
İraq olsun min yol xata,
Bir yol gəldik bu həyata,
Bir gün də pis dəm olmasın.

Ömrü vuraq başa həlal,
Uzaq olsun qüssə, məlal,
Gəlməsin heç eşqə zəval,
Sevinc bizdən kəm olmasın.

Haqdan gələn alın yazım,
Sənlə gəlir bahar, yazım,
Sənlə dinir könül sazım,
Zili olsun, bəm olmasın.

Həyatımız çiçəkləsin,
Gülü min-min ləçəkləsin,
Hər arzumuz gerçəkləsin,
Səadətdən dəm olmasın.

Şadimanın ağ telində,
Cəfa ömrün hər ilində,
Ay sevgilim, o dilində
Bir yol acı təm olmasın.
28.04.1997

O BAXIŞLAR

İsindirir günəşiyə,
Can alandı, o baxışlar.
Qəlbə odu, atəşiyə,
Hey qalandı, o baxışlar.

Hicran adlı qorxu oldu,
Köksə həsrət oxu oldu,
Acı-şirin yuxu oldu...
Ah, yalandı, o baxışlar.

Qoydu gözdə diləyimi,

Yıxdı ümid dirəyimi,
Gürzə tək üreyimi,
Tez çalandı, o baxışlar.

Hicranın acı təmi,
Kimə deyim bu sitəmi?
Nə bitmədi heç matəmi,
Nə talandı o baxışlar.

Şadiman da yaz çiçəyi,
Şeh toxuyur tər ləçəyi,
Dilim desə lap gerçəyi,
Qan salandı, o baxışlar.
13.03.1997

HİCRAN AĞRISI

Həsretin gözümdə qanlı yaş oldu,
Seli çeşmələrə, çaylara döndü.
Ağlaya-ağlaya ürək daş oldu,
Ahı qəlbdən qopan vaylara döndü.

Nə sən bu sevdadan dönə bilmədin,
Nə mən bu sevgini unuda bildim.
Nə sən qürurundan enə bilmədin,
Nə mən saf eşqimi tanıda bildim.

İkili yansaq da ocağımız buz,
Bir anlıq vüsala könlümüz təşnə,
Söndü bəxtimizin göyündə ulduz,
Canlarsa tutuşdu eşq atəşinə.

Sinəmdə bir sevgi ocağı çətdin,
Qurtula bilmirəm oddan doğrusu.
Elə Şadimanı qəmlərə atdın
Ki, getməz sinədən hicran ağrısı.
17.03.1987

QIRMA ÜMİDİMİ...

Keçmişə geriye qaytarmaq çətin,
Dikəlik içimdən asimana ah.

Məni peşman etdi bu səadətin...
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Ürəyim, bağırim, qəlbim didərgin,
Keçir saatlarım, anlarım gərgin,
Bitib-tükənməyir acılar sərgin...
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Rüzigar sərt əsdi tale bağımda,
Dərdin dastan oldu qəlb varağımda,
Ayrılığın gəzir nə sorağımda?
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Nə qəmli könlümü güldürə billəm,
Nə qəlbə sevgini öldürə billəm,
Nə bəxtdən yazımı sildirə billəm,
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Yoluna dikilən gözümü qoru,
Qapımda sərgərdan izimi qoru,
Səni əzizləyən dözüümü qoru,
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

Şadiman onsuz da canından bezar,
Tale acıların vərəqə yazar,
Sənsiz ürəyimə ürəyim məzar..!
Qırma ümidimi, qırma, sən allah.

22.12.1994

MƏNİ BAĞIŞLA

Nurlu sabahımın parlaq günəşi,
Üzmə ürəyimi min bir baxışla.
Yanan ocağımın odu, atəşi,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Sözün sözümlə düz gəlməyəndə,
Bir acı tənbehə üz gəlməyəndə,
Könül savaşına söz gəlməyəndə,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Taleyin şərqişi gah zildi, gah bəm,
Gözdə gah ələmdi, gah nəş'ədən nəm,
Əbədi deyil ki, acı-şirin dəm,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Yaşın çoxluğunu il deyəndə də,
Ürək deməyəni dil deyəndə də,
O göz yaşlarını sil deyəndə də,
Əgər bacarırsan məni bağışla.

Dinlə Şadimanı könül sirdaşım,
Bir acı tənədən çatılsa qaşım,
Qəlb buludlayanda, axsa göz yaşım...
Əgər bacarırsan məni bağışla.

24.04.1997

DEMƏ

Töküb kipriklərdən acı yaşları,
Demə, həsrətindən bezə bilmirəm.
Günahkar-günahkar çatıb qaşları,
Demə bu müşkülü sezə bilmirəm.

Sən ki, özün verdin hicrana fərman,
Qırıldı həməən gün o əhdi-peyman,
Demə ki, tapılmır dərdinə dərman,
Daha yataqdayam gözə bilmirəm.

Demə, başımdadı sevda dəmləri,
Gəzdirmək çətindir bu ələmləri,
Dərdli gözlərimdə bəyaz nəmləri
O solğun çöhrənə düzə bilmirəm.

Demə, eşq bağımında güllər açılmış,
Ətri, rayihəsi ərzə saçılmış,
Sevirəm kəlməsi dildən qaçılmış,
Budaqdan gülümü üzə bilmirəm.

Demə ki, Şadiman gələr fəryada,
Verər şərəfini bu yolda bada,
Demə ki, hələ də yanırım oda...
Demə ki, mən sənsiz dözə bilmirəm.

28.04.1997

SƏNİNLƏ

Sinəmdəki duyğularım baş-başa,
Ay sevgilim, sükuta dal, gəl dinlə.
Səadətə birgə edək tamaşa,
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Yaman olur dünyada el qınağı,
Göz yaşımız üşütməsin yanağı,
Dəf eləyək hər müşkülü, sınağı,
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Əsdirməsin fələk vaxtsız yelləri,
Soldurmasın bağçamızda gülləri,
Məhəbbətlə başa vuraq illəri...
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

Sarmaşığı tək əhdimizə sarışaq,
Bu sevdaya qan bir olub qarışaq,
Məzaradək atəş ilə alışaq...
Qəlb yoldaşım, can sirdaşım, səninlə.

30.04.1997

SƏNİ

Sən mənim bəxtimə düşən işıqsan,
Yolumdan qovmaqçın çiskini, çəni.
Ömrümə, günümə bir yaraşıqsan,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni!

Yoxdu bu sevginin dünyada tayı,
Ürəkdə od yoxsa, yanmaz havayı,
Yox canıma munis səndən savayı,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.

Odlu nəfəsindən torpaq yazlanır,
Cahanın könlündə eşq avazlanır,
Vüsəl libasında sevgi nazlanır,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.

Oxşa, Şadımanı ovutmaq üçün,
Alışan köksümü sovutmaq üçün,
İçimin dərdlərin dağıtmaq üçün,
Mənə Yaradanım göndərmiş səni.
01.05.1997

SƏN MƏNİM KÖNLÜMÜN MÖHNƏT YUVASI

Sən mənim könlümün möhnət yuvası...
İçimdə ağlayan günahlarımsan,
Dilimin ovunmaz hicran duası,
Həs-rətə tuş olmuş sabahlarımsan.

Qara gözlərimin yaşından doğan,
Dünyanı çalxadan dəryalarımsan.
Gecələr könlümü yataqda boğan,
Vüsala minnətçi rüyalarımsan.

Mən simurq quşuna dönüb axşamlar,
Pəncərənin önündə gizli səkə-rəm.
Qəfil otağında sönəndə şamlar,
Mən də göz yaşımıla hicran əkə-rəm.

Səni ürəyimə buraxan gündən,
Artır, azalmır ki, işgəncələrim.
Bəxtimdə açılmaz min bir dünyəndən,
Hönkürür mənimlə hey gecələrim.

Bir azca hə-rət oduna möhtac,
Əfsus, ayaz vurmuş istəklərim-sən.
Sən mənim dərdinə tapılmaz əlac,
Məzara gömülmüş diləklərim-sən...

Hansı bəhanələr gətirim, fələk,
Hicran əzabını sına-yanlara?
Cavabsız məktuba çevrilib ürək...
İndi Şadımanı qınayanlara!

01.05.1997

GÖZLƏRİNƏ TƏŞƏKKÜR

Gözlərindən bilirəm,
Dilindəki yalanı.
Ağlamaqdan gülürəm,
Mənə denən olanı,
Salma qəlbə talanı.

Sonu olmayan əzab,
Səbəb olar günaha,
Qalmadı könlüdə tab,
Bəsdə zülümlər daha,
And verirəm Allaha.

Ömür acı, gün acı,
Zamanım belə itər.
Sandım başımın tacı,
Sənə canımdan betər,
Can dedim daha yetər.

Şadımanı qandıran,
Baxışlar qəlbi sökülür.
Ürəyimi yandıran,
Haqqı anladım şükür,
Gözlərinə təşəkkür.

01.05.1997

SEVGİLİM

Sevgilim, könlümü yıxma cəhd ilə,
Demə, söküləni tikməyə nə var?
Mən sənə bağlandım min bir əhd ilə,
Demə, ayrılığı çəkməyə nə var?

Sənin eşqin ilə zülmətim səhər,
Ağardır gecənin qara üzünü.
Üzər sən olmasan könlümü qəhər,
Qoyma kül olmağa eşqin közünü.

O nurlu çöhrənin ziyalarıyla,

İşğlat ömrümün sabahlarını.
Yuxulu gecəmin rüyalarıyla,
Bağışla könlümün günahlarını.
06.04.1997

DEYİR

Sevgilərin nədir belə?
Ürəyimə alış deyir.
Salıb eşqi dildən-dilə,
Bu sevdəylə barış deyir.

Ülfətindən dönmək çətin,
Mənə loğman səadətini,
Öldürür o qədd-qamətini,
Yanıb külə qarış deyir.

Baxışların könlə ocaq,
Atəşlərin qucaq-qucaq,
Ürəyimə düşən sığaq-
Həsərlərlə vuruş deyir.

Eşqin yolu yoxuşlarda,
Ömrə düşən naxışlarda,
Yollarında baxışlar da-
Qəlb gətirməz duruş deyir.

Hər diləyə əlac hanı?
Fələk asan vermir anı,
Salır oda şirin canı,
Zamanınla yarış deyir.

Bəxtim gəlməz neçin yola?
Qəmin qandal vurub qola,
İlahi bu vüsal yola-
Yet ki, qarış-qarış deyir.
17.02.1995

QOVUŞARIQ İNŞALLAH

Nə çarə ki, sevgim başa suç oldu,
Od içində büryan olan iç oldu?

Ömür keçdi, cavanlıq da puç oldu,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Fələk bizi çəkir yaman sınağa,
Tuş oluruq addımbaşı qınağa,
Həsret yağır gözdən lalə yanağa,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Sevgi pünhan könlümüzdə pak guşə,
Məngənəyə saldı qəlbi əndişə,
Taqətimiz qalmayıbdı gərdişə,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Gecəmişə ayrılıq qəm çilədi,
Bəxtimizi tufan saran çillədi,
Bağrımıza tuşlanan bir güllədi,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Zülüm oldu bizə həddən ziyada,
Vüsal atlı, hər ikimiz piyada,
Ağlar gözdən azalıbdı ziya da,
Acılardan sovuşarıq, inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

Bu Şadiman gün görmədi yaşından,
Ləpə verir kədər elə başından,
Baxma daşdı Xəzər də göz yaşından...
Acılardan sovuşarıq inşallah,
Qismət olsa qovuşarıq, inşallah.

06.01.1995

GƏL

Suallar üz-üzə durub ürəkdə
Məni xatirəyə aparır bu yol,
Ahım buludlara dönüb fələkdə-
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

Dodaqda gülüşlər donubdu, sənsiz,
Üzümə qəm, kədər qonubdu, sənsiz,
Vallah, bilsən necə sonumdu, sənsiz,
Gəl, yanan könülümə bir içim su ol.

Sanki qürbətdəyəm indi elə bil,
Eyvah, bu ürək də mənimki deyil,
Gözlərim yollarda didərgin, veyil,
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

Şadiman gecələr alışan şamdı,
Dünya başdan-başa sənsiz axşamdı,
Dərdin dirək dözməz nə ağır damdı?
Gəl, yanan könlümə bir içim su ol.

02.03.1997

O GÖZLƏRİN

Əzrayıl tək şirin canı,
Alan oldu, o gözlərin.
Aramıza nahaq qanı
Salan oldu, o gözlərin.

Könül verdim bir gün sənə,
Saldın onu siskin, çənə,
Bu sinəmdə, eyvah, yenə,
Qalan oldu, o gözlərin.

Eşq əridi qorxularda,
Ətri gül tək qoxularda,
Gecəgözlü yuxularda...
Yalan oldu, o gözlərin.

Dünya tutmaz ədasını,
Yüz yol aldım qadasını,
Yenə könlün sədasını,
Alan oldu, o gözlərin.

Bir göy altda bu cahana,
Gəldik, sevdik yana-yana,
Yenə də bu Şadimana-
Qalan oldu, o gözlərin.

17.03.1997

BİLMİRƏM

Mən sevgindən uzaqda,
Heç dürlü an bilmirəm.
Üşüyürəm sazaqda,
Bu necə can bilmirəm?

Boğdu gözü qəm yaşı,
Qısqanclıqlar da naşı,
Saldı ara savaşı,
Düşübdü qan bilmirəm.

Bu möhnəti ara da,
Pozulubdu ara da,
Sevgimiz də arada
Verəcək can, bilmirəm.

Qəmlə dolu sabahım,
Sevmək olub günahım,
Yar insafsız, Allahım,
Dostdu, düşman bilmirəm?
03. 03.1995

KEÇİLMƏZ

Hicran soyuq yatağında mürgülər,
Gün biçilər, heç vaxt dardan seçilməz.
Qapımızı kəssə qorxu, hürkülər,
Can keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Səadətim yollarında naçarsa,
Bağlı qalan qapımı qəm açarsa,
Gecələrım al səhərdən qaçarsa,
Dan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Var başımda yuva quran quş olsa,
Dünya malı şirin cana nuş olsa,
Uca-uca şöhrətlərə tuş olsa,
Şan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Gördüyünə kor olan da gözümdü,
Hər fəsilin qovğasında üzümdü,
Pak adı da cilovlayan dözümdü,
An keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.

Şadimanı qiymə edin dilindən,
Dara çəkin saatda hər telindən,
Yarın bağrın, dərya tutun selindən...
Qan keçilər, heç vaxt yardan keçilməz.
07.01.1995

EYLƏMƏ PEŞƏ

Ürək incitməyi eyləmə peşə,
Onsuz da dünyanın dərdləri böyük.
Üzür bu könlümü hər gün əndişə,
Dağlardan ağırdır çiyinimdə yük.

Boğazdan yuxarı deyilən sözlər,
Doğrayır sinəmi bir xəncər kimi.
Nə qədər simasın itirmiş üzlər...
Payızda saralan ot-əncər kimi.

Sən soyuq baxışla qəlbi buz etmə,
Üzü sazağadır, ömrümüz daha.
Mənim hisslərimlə dərinə getmə,
Sənə and verirəm böyük Allaha.

Şadiman eşqinlə cahanda şaddı,
Gəl onun könlünü üzmə zülümlə.
Fələk hərəməzə bir ömür daddı,
Fəqət hədələyir hər an ölümlə..!
02.03.1997

QALMAYIB

Ümidlər tükənib bitmiş ömür tək,
Daha gəlməyinə guman qalmayıb.
Cəllad əllərində qanun əmir tək,
Bu eşqə edəsi divan qalmayıb.

Məlaldan xəstədir könül yataqda,

Yenə mən dururam, vallah, bu tağda,
Əriyib gedibdi ürəkdə yağ da,
Kəsilib taqətim aman qalmayıb.

Bu qara taleyin əlacımı var?
Dünyada acım tək bir acımı var?
Belə müsibətli eşq tacımı var?
Taxtına dəyməmiş yaman qalmayıb.

Ay Allah, başımdan, getməz ki, qovğa,
Ayrılıq buraxmır, eyvah, yovuğa,
Olub ocağında qəlbim qovurğa,
Bu dərdi çəkməyə heç can qalmayıb.

Əsir taleyimə qəmli ruzigar,
Ömür yollarımda olmuşam ögar,
Kəsibdi qapımı boran, çiskin, qar,
Başıma çökməmiş duman qalmayıb.

Hicran dodağıma qonan piyalə,
Alışır görənlər bu miskin halə,
Şadiman, ömrümüz gəlib zavələ,
Anların ahından zaman qalmayıb.
19-20.11.1995

BAŞIMIZDAN GETMƏDİ

Nə müddətdi ki, gözlərimdə
baxışlarının şamı sönüb,
Bu sevdalı aylarımız,
sevgili anlarımız yollarından dönüb.
Barat etmədin mənə öz sevgini,
Bayram edə bilmədik o günü...
Açılmadı bəlalı bəxtimizin düyünü.
Gözlərimiz acı yaşlarla dolu,
Bağlandı ömür dünyamıza sevda yolu!
Qaldı məhəbbətimiz həsrətlə çarpışmalarda,
Əllərimiz ümidimizdən yapışmada.
Boğuldu gözlərimiz qanlı yaşlarda,
Ağıl qara geydi başlarda.
Bu nə acı bir eşqi imiş canım?
Kəsildi amanım,

Bitmədi divanım
ayrılıq qapımdan girəndən,
Qisas arabasını astanama sürəndən,
Zaman qaçhaqaçda
əllərimiz bir-birinə yetmədi,
Həsretin qurduğu oyun bitmədi,
Eyvah, bəlali sevda başımızdan getmədi.
06.11.1994

BİR ƏLAC ETMƏDİ

İçimdə acı bir vüsal həsrəti,
Bu dönük eşqinlə savaşıcağam.
Ürək də başına döyür xəlvəti,
Ömrün hər fəslə qarlı qışdayam.

Bu acı möhnətə giriftar canım,
Çox dolub boşaldı yaz buludu tək.
Həsretdən don geydi dəqiqəm, anım,
Ağladı ürəyim elin udu tək.

Gəl bağlı qapımı aç bir gün qəfil,
Qəlbi ilğimlərin əlindən qurtar.
Arada eşqimiz olubdu səfil,
Hər acı mələlin bir niskili var.

Düşübdü çöllərə ürək sərgərdan,
Ağlayır acışan bu niskillərə.
Şadiman eşqinə bəxşiş etdi can,
Sənsə qurban verdin hey müşküllərə.
05.12.1994

NƏ SÖYLƏYƏR?

Gözlərində hicran qəmi,
Baxışımı nəm eyləyər.
Vurar başa sevda dəmi,
Baxışların nə söyləyər?

Mübtəlayam cəzasına,
Düşdüm qəfil qəzasına,
Qalib allah rızasına...

Baxışların nə söyləyər?

Bu yolun ki, ciğiri yox,
Ayrılığın bağı yox,
Dərdin bundan ağı yox,
Baxışların nə söyləyər?

Şadimanı illərdən sor,
Keçmiş odun küllərdən sor,
Dolduraraq könlümə qor,
Baxışların nə söyləyər?

04.03.1995

NƏ DEYƏRSƏN

Kaman tək qaşlarını
Nə əyərən, nə əyərən?
Qurutsam göz yaşlarını...
Nə deyərən, nə deyərən?

Kipriyinə qonsam şəh tək,
Pəncərəni öpsəm meh tək,
Qəlbə girsəm bir fateh tək...
Nə deyərən, nə deyərən?

Dönsəm vüsal yuxusuna,
Qələm çəksəm qorxusuna,
Gəlsəm sevda qoxusuna,
Nə deyərən, nə deyərən?

Çəşmələr tək ləpələnsəm,
Üz-gözünə səpələnsəm,
Ovucunda təpələnsəm,
Nə deyərən, nə deyərən.

Şadimana hicran məhrəm,
Can üstədir eşqlə bahəm,
Desəm ki, sən dərdə məlhəm,
Nə deyərən, nə deyərən?

04.03.1995

GÜLUM

Bitib-tükənməyən bu qalmaqaldan,
Kipriklər yenə də nəmlidir, gülüm.
Toruna düşdüyüm həsrətli haldan,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Bu acı sevdanı ayrı yaşarıq,
Yalnız uyğularda qoşalaşarıq,
Biz ki, xəyallarda pıçıldeşarıq,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Daha ümidimiz gumanda batıb,
Bəxtimiz ahlarda, amanda batıb,
Hicran yaşlarını oduna qatıb,
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?

Nədir baxışlarda o sehr, dua?
Şadiman qurbanlıq bu qəfil ova,
Əsirmi olubdu yenə söz-sova?
Gözlərin nə yaman qəmlidir, gülüm?
04.03.1995

AMALI YOX

Sənə sevgilərim sonsuz fələklər,
Onu ayağına atmaram daha.
Yansın ayrılıqda min yol ürəklər,
Çarə yox bu vüsəl qalıb Allaha.

Zavallı könlümü qəm parçaladı,
Baxdın özgülər tək soyuqcasına.
Sevgin ürəyimə buzlar qaladı.
Öldürdün eşqimi, gəldin yasına.

Ağla, sevdamızın məzarı üstə,
Yenidən doğulmaq ehtimalı yox.
Düşüb yataqlara Şadiman xəstə,
Dübarə sevəcək bir amalı yox.
06.09.1994

SÖNƏR

Gözünün atəşi içimi diddi,
Alışır qorundan könül ocağı.

Eşqin yollarında qalan ümiddi,
Hicranla, həsrətlə dolu qucağı.

Kəsilib qəlbimin taqəti daha,
Üzür varlığımı acı əndişə.
Mənim səadətim qalib Allaha,
Çəkir həyatımı ayrılıq dişə.

Baxışlar, ürəklər, dillər qərsiz,
Nəfəsi kəsilən eşqilər ağlar.
Hönkürür bulud tək sinəmiz yarsız,
Ölsək bir-birini ruhlar soraqlar.

Gəl acı həsrəti çırpacaq daşlara,
Unudaq niskilli hər şeyi nə var.
Dönək bu sevdada biz sirdaşlara,
Yoxsa qəm vüsalın burnunu ovar.

Şadimanın qəlbi sənsiz buzlaşır,
Cahanın yazları qışlara dönər.
Əgər birləşməsək eşq ucuzlaşar,
Taleyin göyündə bəxtimiz söner.
04.06.1994

YANDIRSAN YANARAM...

Könül rübabının sarı simiyəm,
Dindirsen dinərəm, dindirməsən yox.
Sənə əlçatmayan mələk kimiyəm,
Endirsən enərəm, endirməsən yox.

Gəl acı taleylə belə oynama,
Su tək ocağıma düşüb qaynama,
Cəmalın bənd olub könül aynama,
Döndərsən dönərəm, döndərməsən yox.

Bu yolda bağlanıb neçə bənd-bərə,
Qarşıda uçurum, yoxuş, gen dərə,
Peyman qapısında qəlbi min kərə,
Sındırsan sınıram, sındırmasan yox.

Getməyir başımdan sevdanın hovu,
Qoyma sipər olsun könlünün ovu,
Dünyanı qızdıran bu od-alovu,
Söndürsən sönerəm, söndürməsən yox.

Şadiman can üstə hicrində müddət,
Edir günbəgündən halı da şiddət,
Çatdığı o vüsal oduyla əlbət,
Yandırsan yanaram, yandırmasan yox.
06.06.1994

ARAM-ARAM OXUDA

Bürünmüşük həyamızın kürkünə,
Sən də, mən də üşüyürük qorxuda.
Ondan-bundan biz çəkinə-çəkinə,
Bəxtimiz də yatır hələ yuxuda.

Röyalırın gizli gələr gecələr...
Sabahadək otağımızda dincələr,
Yolumuza düşən işıq incələr,
Sinəyə tuş hicran, həsrət oxu da.

Ocaq çatdı eşqimizdən ürəklər,
Aramıza sərhəd çəkdi fələklər,
Ağlar qaldı içimizdə diləklər...
Uçdu getdi, gözümüzədən yuxu da.

Dillərdədi niyə qəmli halımız?
Şərıklidi yazıqlar ki, malımız,
Ömür keçdi, bitməz qeylü-qalımız,
Gizli eşqdən duyuyq düşdü çoxu da.

Hicran qırar ürəklərin telini,
Üstümüzədən götürməz heç felini,
Ey Şadiman, harayla öz elini...
Yazdığını aram-aram oxuda.

07.01.1995

SEVGİM TAXTLARA SULTANDI

Sevgim taxtlara sultandı,
Eşqin elində dastandı,
Kaş, pozmayaydın bu andı,
Düşmüşəm dilə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.

Ayrılıqlar bir çəpərmiş,
Dodaqdan hicran öpərmiş,
Araya kədər səpərmiş,
Ağ düşdü telə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.

Artdı ürəkdə eşqimiz,
Tüğyan eylədi şövqümüz,
Puç oldu niyə zövqümüz?
Bircə yol gülə bilmədim,
Yar səni belə bilmədim.

Bəbəklərin nə şehlidi?
Həsret gecəsi mehlidi,
Şadiman da qəm əhlidi,
Can üstə ölə bilmədim,
Yar, səni belə bilmədim.

22.10.1994

QAYITMA

İçimdə alışan könül yarımcan,
Sən də yadlar kimi haya qayıtma.
Əzablar içində can verirəm, can...
Salmadın bircə yol saya, qayıtma.

Eyvah, bu gözlərim dolmaz yaş ilə,
Yorma diləkləri yorğun baş ilə,
Sinəndən asılan qara daş ilə,
Uçurtdun bəxtimə qaya, qayıtma.

Hicran süfrəsində çox şam eylədim,
Günlə yol gözlədim, axşam eylədim,
Gecələr ürəyi mən şam eylədim,
İllərlə getmisən, aya qayıtma.

Daha məzarlıqdı bu eşqin işi,
Yağı da eyləməz böylə gərdişi,
Doğradı xəncər tək həsrətin dişi...
Sevgim çiyinlərdə, vaya qayıtma.

Əfsus, ayrılıqdı sevdanın sonu,
Neyləyim, qoruya bilmədim onu?
Əynimdə ağappaq gəlinlik donu...
Özgəyə çalınan toya, qayıtma.
08.02.1985

ÜRƏYİ

Sızqa ümidlərim söndü şam kimi,
Daha oğrun-oğrun yolumda bitmə.
Könlüm açılmadı bağlı dam kimi,
Vüsal qapısına üzün yox getmə.

Dönüb buz olacaq ürəyin daha,
Onun sazaqları dondurar səni.
Qəmli baxışları dikmə sabaha,
Həsrət ilğimləri yandırır səni.

Günahı zamanın üstünə yıxma,
O ölçü meyarı min illər yaşar...
Gedən eşqimizin dalınca baxma,
Yollar uzandıqca gözlərin yaşar.

Ayrılıq sitəmi qurubdu divan,
Fərmanı zindana salıb ürəyi,
Bəmdə, zildə ötür yaman eşq havan,
Bir yolluq sinəndən alıb ürəyi.

Sən ucuz tutduqca sevgim ucaldı,
Əbədi bir saray yaptı könlümdə.
Şadiman, möhnətdən demə qocaldı,

Eşqinə sayğını tapdı könlümdə.
18.02.1995

QAYIDACAĞAM

Gəzib dolanacam sənsiz aləmi...
Həsreti vüsala oxşadacağam.
Didib, parçalayıb qəmi, ələmi,
Yatmış xəyalları oyadacağam.

Hər gün çözlənən bu müşkülləri,
Könlümdə ah olmuş o niskilləri,
Bəxtimin bağında solan gülləri...
Dadlı xatirənlə boyadacağam.

Əfsanə olacam simurğ quşu tək,
Xaraba yuvanın dağılmış tək,
Fələyin bəxtimi qarğımış tək,
Tanrı havasında qəm udacağam.

Eşqi əzizləyib duyğularımla,
Oxşaram əbədi sayğılarımla,
Ən zərif, ən ülvi uyğularımla,
Səni röyalarda yaşadacağam.

Əcəl yazar olsa bəxti məzara,
Salsa Şadimanın cismini tora,
Tapıb bu yoxluğa bir yolluq çara,
Ruhumla yanına qayıdacağam!
10.11.1994

EŞQLƏR YALAN

Axan göz yaşlarım çeşmədi daha,
Həsretlər, hicranlar üzəcək məni.
Ümidim, gumanım qalıb Allaha,
Qıymaya bəxtimə çiskini, çəni.

Fələk tərsi çaldı mənə qələmi?
Yağı tək ayrılıq düşüb araya.
Günahsız könlümün sevgi aləmi,
Atdı taleyimi qəmli saraya.

Hardan mənə tapdı bu sevgi, istək?
Acısı könlümdə tufan qoparır,
Bir damın altında vücudumla tək,
Bu eşq tənhalığa mənə aparır.

Könül sənə aşıq suya təşnə tək,
Döyünən qəlb kimi ehtiyacımsan.
Unuda bilməyir səni bu ürək,
Əlacsız dərdimə sən əlacımsan.

Doğra acıları sevgilərinlə,
Salma ümidimi, gülüm, təlaşa.
Qaytar səadəti öz əllərinlə,
Bulud tapınmasın axan göz yaşa.

Şadiman, köksündə nə işgəncələr?
Bağrım da, könlüm də, canım da talan.
Bu ömür insafsız əldə gecələr...
Yalanmış, Allahım, bu eşqlər, yalan!
06.07.1994

OYNAMA HƏSRƏTLƏ

Gülüşüm dodaqda donub buz kimi,
İsit atəşinlə bu soyuqları.
Çıx qara bəxtimə Ay-ulduz kimi,
Ərit taleyimə bu yağan qarı.

Mənim ümidimin sənsən açarı,
Qapısı açılmır bir əlac eylə.
Böylə acılara salma naçarı,
Həsərəti, hicranı yolundan əylə.

Nə sən əbədisən, nə mən əbədi,
Bizi bir-birindən ayırır ölüm.

Arada at çapan soyuqluq nədi?
Gəl, bu dönüklükdən dön daha, gülüm.

Qəlb dağa qısılan tənha şələlə,
Onun sığınmağa məkanı hanı?
Damlalar dəryada qoparır nalə,
Döyür dalğalarla bu Şadimanı.

Dindirmə könlümün müşküllərini,
Toxunma mizraba, gəl qıyma telə.
Gəzdirmək çətindir niskillərini,
Oynama həsrətlə, oynama belə.
07.07.1994

DÖNMƏRƏM ƏSLA

Tökülə içimə qəm,
Gözümü kor edə nəm.
Gülə bu eşqə aləm,
Susub dinmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Dönə ürəyin daşa,
Unuda əhdi haşa,
Düşə könül təlaşa,
Dağam, enmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Əhli-eşq rizasına,
Qəlbim min yerdən sına,
Bu eşqlə məni qına,
Yar, isinmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.

Könül qəmdən alışa,
Yanıb külə qarışa,
Ocağına sarışa,
Közəm, sönmərəm, əsla,
Səndən dönmərəm, əsla.
11.09.1994

TƏK SƏNƏ QOVUŞMAĞA

Bəbəklərim qan ola,
Hicran saçımı yola,
Dözüb gedərəm yola,
Ələmdən sovuşmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Oyat məni bir səhər,
Qədəhimə süz zəhər,
Sanaram bu qəm, qəhər,
Vüsalla barışmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Könül bağda gül ola,
Eşqin bir bülbül ola,
Qəlb odunda kül ola...
Göz-gözdən alışmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

Gəl, gülüm, eşq bağına,
Gül töküm qucağına,
Düşmüşəm ocağına...
Oduna qarışmağa,
Tək sənə qovuşmağa.

12.05.1997

O ODLU GÖZLƏRİN KÖNLÜMƏ ATƏŞ

O odlu gözlərin könlümə atəş,
Tanrı bu ocağı söndürməydi.
Doğaydı hər səhər zirvədən günəş,
Onu ucalıqdan endirməyəydi.

O yaşıl gözlərin qəlbə min çalar,
Lapdan varlığını tilsimə salar,
Hərdən bir qərinə xəyala dalar...
Bu xəyal zülümü andırmayaydı.

Yar əgər tapırsa ürəkdən yarı,
Nədir bu dünyada dünyanın varı?
Tale tufanıyla hicranın qarı,
Yanan qəlbimizi dondurmayaydı.

Sarılib ilğim tək yanan köksünə,
Bir heykəl yapaydım oddan əksinə,
Çıxıb könülmüzün fələk əksinə,
Qəlbləri hicranla yandırmayaydı.
04.08.1996

VÜSAL YAŞLARI

Əriyən illərin dağların qarı,
Selləri hər günə min çeşmə doğar.
Tanrı qocaltmasın, Allah, bu yarı,
Yapışar boğazdan bu qəm can boğar.

O polad sinənə sığınım qalım,
Qolumu eşq ilə boynuna salım,
Sənin atəşinlə yanar vüsalım,
O sevgi günəşi qapımda doğar.

Könlüm səadətə bucağı olar,
Otağım sevginin qucağı olar,
Şadiman eşqinin ocağı olar...
Vüsal yaşları da gözlərdən yağar.
04.08.1996

SƏNİNKİ, DEYİL

Sən daha alışma o dodaqlara,
O atəş, o ocaq səninki deyil.
Qonub bir niskilli qəm yanaqlara,
Ah bu od, bu sığaq səninki deyil?

Könlümə, qəlbimə qarışma daha,
Tutuşan hər dilək səninki deyil.
Getmisən bir yolluq barışma daha,
Bu atəşli ürək səninki deyil?

Kor olan ümidlər düşüb çovğuna,

Onların sabahı səninki deyil.
Buraxa bilmədin könlü yovğuna,
Bu eşqin günahı sənin ki, deyil?

Vüsala yetməyə guman arama,
Əlin çatmayacaq səninki, deyil.
Eşq ilə alışan zaman arama,
Hicran bitməyəcək sənin ki, deyil?

Baxışlar baxışa daha toxunmaz,
Əgər toxunsa da səninki deyil.
Bu ürək bir nəğmə, dillə oxunmaz,
Hərçənd oxunsa da sənin ki, deyil?

Mənə qiymədiyini Tanrı qiymədi,
Şadiman ki, daha səninki deyil.
Sənin hicranınla sinə oymadı,
Eşq, şükür Allaha, sənin ki, deyil?
23.03.1995

SƏN DEYƏN OLDU

Fələk yazıbımı yazını,
Qəlbə eşq doldu, a yarım?
Çəkdi sevginin nazını,
Sən deyən oldu, a yarım.
Sən deyən oldu.

Gəl o işvəni az elə,
Könül bağını yaz elə,
İndi vüsala naz elə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Dolmasın gözlər yaş ilə,

Kiprik tanınar qaş ilə,
Bulma məni daş-qaş ilə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Acılar sonsuz ürəkdə,
Ələnir ömür ələkdə,
Qismət yazılıb fələkdə,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.

Vüsalını çat sabaha,
Şadiman dürdür, dür baha,
Şükürlər olsun Allaha,
Sən deyən oldu, a yarım,
Sən deyən oldu.
23.03.1995

O GECƏ

O gecə, sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Fəryaddan ürəyim doldu ah ilə,
Zülmət də öcəşdi xoş sabah ilə,
Allah da barışdı o günah ilə,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Sənin gözündəki nifrəti gördüm,
Üzündə xəyanət surəti gördüm,
Hədəylə boğulan heyrəti gördüm,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Mənim gözlərimdə çırpındı yaşlar,
Səndə həqarətlə çatıldı qaşlar,
Ələndi zülmətdən başıma daşlar,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Sənin dodağının sözü boğuldu,

Mənim ürəyimin özü boğuldu,
O zaman içimdə nifrət doğuldu,
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Gözlərim önündə sevgi verdi can,
Etdin məhəbbəti heç nəyə qurban,
Mənim fəqanım dünyaya dedi, can,
O gecə sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Səbrim üsyan dedi, hey ədalara,
Zaman səcdə etdi o vidalara,
Fələk də ağıladı əlvidalara,
O gecə sevgimin talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

Dilin ürəyimi böldü, o axşam,
Aləm üstümü zə güldü, o axşam,
Şadımın eşqiylə öldü, o axşam...
O gecə könlümün talan gecəsi,
Bütün sevgilərin yalan gecəsi.

15.10.1997

SÖNDÜ, NƏ SÖNDÜ

Yorma baxışlarla sən oğrun yolu,
İzlər izlərindən döndü, nə döndü?
Tale göylərini çox döydü dolu,
Başıma leysanlar endi, nə endi?

Zaman fırtınası ömrümdə çaxdı,
Həsərin sinəmi yandırır yaxdı,
Yazan niyə yazdı bu qara baxtı?
Ömür qışa dözən göndü, nə göndü?

Daha o vüsalla məni arama,
Özün köz basmısan min yol yarama,
Fəqət nə söyləsən indi qarama,
Tale ulduzumuz çöndü, nə çöndü?

Günahkar bilmə gəl bu Şadimanı,
Yandı ürəyimdə olan gumanı,
Bir vaxt alışardı eşq ilə canı,
İndi ocaqları söndü, nə söndü?
24.03.1995

BU NECƏ SEVGİ, ALLAH?

Baxışların aldadır,
Gah zərdə, gah aldadır,
Gah zəhər, gah bal dadır,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Bağrıma sözü bıçaq,
Həsərdə özü qoçaq,
Könlümdə közü ocaq,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Həsərin başında tac,
Vüsala verməyir bac,
Nədir bu eşqə əlac?
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Bağrı üzdü fəryadlar,
Yetməz dilə imdadlar,
Görsün könlüabadlar,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?

Baxan görmür halımı,
Bu küskün əhvalımı,
Həbs edib vüsalımı,
Düşmüşəm oda vallah,
Tanrıdan vergi, Allah,
Bu necə sevgi, Allah?
20.02.1995

YAR, YAR

Bağçamıza giresən,
Yar, yar.
Bir dəstə gül dərəsən,
Yar, yar.
Səni candan sevensi,
Yar, yar.
Gül dibində göresən,
Yar, yar.

Alışdıraq şamları,
Yar, yar.
Nur edək axşamları,
Yar, yar.
Gözdolusu görək hey,
Yar, yar.
Ürəkdəki kamları,
Yar, yar.

Sinəmdə qəmlərim var,
Yar, yar.
Bəbəkde nəmlərim var,
Yar, yar.
Sənə könüldən barat,
Yar, yar.
Sevgili dəmlərim var,
Yar, yar.

Gülməsin hicranları,
Yar, yar.
Ayırır hey canları,
Yar, yar.
Şadimanın ömrünə

Yar, yar.
Bəxş elə xoş anları,
Yar, yar.
11-12.05.1997

SÖYLƏTMƏ

Ürəyim himə bənddi,
Əylətmə, gəl, əylətmə.
Keçmə sərhədi, səddi,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Hicran gülün dərən var,
Bizi birgə görə var,
Həsətlə gün sürən var,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Qəlbde tükənmez qəmlər,
Viran etdi ələmlər,
Qayıtmaz ah, o dəmlər,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Həsət heç niyə baxmaz,
Ətəyimdən buraxmaz,
Bu eşq yandırır-yaxmaz,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Hicran ömrü zəhərlər,
Ayrılığı yəhərlər,
Boğazımda qəhərlər,
Söylətmə, gəl, söylətmə.

Şadiman ahlırladı,
Qəmli sabahlırladı,
Həsət günahlırladı,
Söylətmə, gəl, söylətmə.
18.02.1995

AĞLAMA, KÖNÜL...

Yoldan keçən vəfasıza,
Bağlama könül, bağlama.

Hər əhdsiz, hər ilqarsıza,
Ağlama, könül, ağlama.

Yazını yazan, qədərdi,
Sevgilərdə son kədərdi,
Ayrılıqların nə dərdi?
Ağlama, könül, ağlama.

Sinəyə hakim acılar,
Bağrına hicran sancılar,
Öndə uçurlar açılar,
Ağlama, könül, ağlama.

Əhdi dönüklər bilməzlər,
Dərdi dərd bilib bölməzlər,
Ölənle, vallah, ölməzlər,
Ağlama, könül, ağlama.

Ümidsiz eşqin çox ahı,
Şadimanın nə günahı?
Ayrılığın yox Allahı,
Ağlama, könül, ağlama.
18-19.11.1995

ÜRƏK HICRANDAN DƏLİ

Könlümü parçalayır,
Həsətin qara əli.
Yolu qəm haçalayır,
Ürək hicrandan dəli.

Qan ağladı varaqlar,
Gəzdi ərzi soraqlar,
Gəldi aha uzaqlar,
Ürək hicrandan dəli.

Yox yarama loğmanım,
Həsərdən donub qanım,
Dərdimi necə sanım?
Ürək hicrandan dəli.

Şadiman, bilənlərə,

De, dərdi bölənlərə,
Eşqindən ölənlərə...
Ürək hicrandan dəli.
18.02.1995

MƏNİ SƏNDƏN AYIRAN

Məni səndən ayıran bu acı bilməcələr,
İç-içə pərçimlənmiş ürək didən necələr,
Bu həsrət savaqları, de nə zaman incələr?
Çözülməyən dərdlərin dəvası səndədir, yar,
Ələdi könlümüzə hicran yenə boran, qar.

Tilsimlənib duyğular, tuş olub dumanlara,
Bəxtimiz qan ağlayır yüyənsiz zamanlara,
Əyildi ümidlərim bu başsız gumanlara,
Gəl qaranlıq könlümdə alışdır çıraqları,
Qəmli ağrıya ürcah bəxtimin varaqları.

Bir hönkürtü qoparır ürək bu matəmlərə,
Dözümü qurban kəsdik amansız sitəmlərə,
Tutuşdu bəbəkərim qəm qoxuyan nəmlərə,
Qahmar çıxıb hicrana, bu divana talemi?
Bəxt qədəh dodağına qonmuş acı bir meymi?

Başım üstündə duran xəyalın göy, fələkdir,
Baxışlarım yollarda, irizlərdə həlakdır,
Şadımanı ayağa endirən bu ürəkdir,
Gözlərinin oduna könlüm də ocaq çatıb,
Köz olmuş amalları əliylə oda atıb.
20.12.1994

SƏSİN GƏLDİ QULAĞIMA...

Üşüyən könlümü atəşlər sardı,
Bağrıma büsbütün sədət vardı.
Allahım, bu necə mərhəmətdən doğan vardı?
Düşdü insafsız həsrətlər ayağıma,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

Ümid qəndilləri könlümü nura qərq elədi,
Vüsal şamları içimə nur ələdi,

O məsum sevgin haqqımı əlimdən
almış hicranı güllələdi!
Sinəmi xoş duyğular aldı qucağına,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

Gizli-gizli bağrımda ümid göyərdi,
Sevgi yollarına vüsal xalıları sərdi,
Qara geymiş ayrılıq dözməyib
bu müjdəyə gəbərdi,
Sevgin tuş oldu alışan könlümün ocağına,
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

Qurtuldu Şadimanın qəlbi bu əndişələrdən,
Gizli-gizli istəklərim qopdu ürəyimdəki
ən dərin guşələrdən.
Çəkildi könlümün göylərindən sis, duman,
Əcəb sevdalı oldu, Allahım, bu zaman!
Gözlərimdən vüsal yaşları
töküldü bəbəklərimin bulağına,
Telefonda səsim gəldi qulağıma.
Telefonda səsin gəldi qulağıma.

20.12.1994

DİLİNDƏ ADIM, EY YAR

Dilində adım, ey yar,
Qolum-qanadım, ey yar,
Ağızda dadım, ey yar,
Vallah, sözün incidi,
Könlümün sevincidi.

Mənim ki, vüqarımsan,
Həm əhdim, ilqarımsan,
Aləm bilir yarımsan,
Ürək uzun gecələr,
Həsretinlə incələr.

Dağlarda lalən də mən,
Əldə piyalən də mən,
Unutsan, nalən də mən,
Hər an gərəyin ollam,
Sevsən ürəyin ollam.

Könlümün taxtı-tacı,
Vüsalla olma acı,
Səndə dərdin əlacı,
Əhdimizdə qəti ol,
Üzümün hörməti ol.

Şadimana can denən,
Hicranlara qan denən,
Min il sənə yan denən,
Yanmasam üzüm dönsün,
Dilimdə sözüm dönsün.

21.12.1997

HƏR HAVA ÇALAN GÖZLƏR

Ürəyi oda saldı,
Aha, fəryada saldı,
Sinəmə qada saldı,
Könlümü alan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Ürəkdə ələmim var,
Sirli bir ələmim var,
Bəbəklərdə nəmim var,
Eşqində yalan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Əqlimi alıb əldən,
Salıb könlümü dildən,
Yanağımdakı seldən,
Yenə kam alan gözlər,
Hər hava çalan gözlər

Etibarın sınıadım,
Yüz yol, min yol qınadım,
Baxışlarda sonadım...
Elədi talan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Baxışı can ovlayır,
Hicranları qovlayır,

Könlümü alovlayır,
Cana od salan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.

Şadimana canımı oy?
Can cana ünvanımı oy?
Aramızda qanımı oy?
Düşmənim olan gözlər,
Hər hava çalan gözlər.
20.12.1997

İLƏHİ BAXIŞLARDA

Həsret rəngkar fırçasıyla,
Qəlbə ilmə naxışlarda-
Birdi ələm boğçasıyla,
O ilahi baxışlar da.

Qara geydi qəlb axşamlar,
Masa üstə dondu şamlar,
Cilvələndi eşqlə kamlar,
O ilahi baxışlarda.

Söndü göydə bəxt ulduzu,
Eşq-imdadsız mələr quzu,
Ərimədi həsret buzu...
O ilahi baxışlarda.

Çarə bulmaz Tanrı qəmə,
Fələk çalan bu qələmə,
Qan suvardır hicran nəmə-
O ilahi baxışlarda.

Yuvarlanıb qəlb toruna,
Alışırım mən qoruna,
Ürək, cavab tap soruna
O ilahi baxışlarda.

Ey Şadiman, bu günləri,
Qan ağlayan səs, ünləri,
Ara bəxtdə düyünləri...
O ilahi baxışlarda.
20.12.1994

ÜZDÜ ÜRƏYİMİ BU İZTİRABLAR

Üzdü ürəyimi bu iztirablar,
Yandı içimdəki guman, bilmədin.
Ömrüm qədəhində acı şərablər...
Çəkdiñ dodağına yaman, bilmədin.

Qaldı qoltuqlarda acı taleyim,
Dəldi asımanı qanlı gileyim.
Hicrindən kəsildi taqəti-heyim,
Ərşi büryan etdi aman, bilmədin.

Nə mənim bəxtimə güldü diləklər,
Nə imdada yetdi ünsüz fələklər,
Yandı bir-birindən ayrı ürəklər...
Könlüm nalə çəkən kaman, bilmədin.

Ömrümün günləri çaş düşüb yenə,
Tilsimin salıbdı bəxti düyünə,
Eyvah, eşq də döndü ərkəsöyünə,
Ələdi başıma duman, bilmədin.

Döyür qap-bacamı hey ağrı, acı,
Görünmür çəkdiyim qəmlərin ucu,
Bulmaz dərdlərimə loğman əlacı,
Ahımdan ağladı ümman, bilmədin.

Şadiman tuş gəlib sən tək zalıma,
Ürəyin daş olub qəmli halıma,
Xatirən bir ağrı bu xəyalıma...
Əritdi ömrümü zaman, bilmədin.
20.12.1994

QAYIT

Buraxıb sevgini başlı-başına,
Tapşırđın sevdanı yenə Allaha.
Son qoy ayrılığın qəm savaşına,
Qayıt, ümidgahım, qayıt-gəl daha.

Hicran nıskilləri qonub çıynimə,
Sanki taleyimın quşudur deyən.
Zaman da donunu biçib əynimə,
Ağrıyan könlümün başıdır deyən.

Evimdə körpəyə dönüb acılar,
Ağlar süd həvəsli dodaqlar kimi.
Axı hər əzabın bir əlacı var,
Sındırma ümidi budaqlar kimi.

Sevgimiz rüzgardan titrəyən yarpaq,
Qopub düşməyinin qorxusu zülüm.
Sabah cismimizdən doğacaq torpaq,
Hər ömrün sonuncu yuxusu ölüm...

Ataq müşküllərin daşın boşluğa,
Qayıt, diləkləri sən çin-çin eylə.
Tutuşub anlarım ah, naxoşluğa
Dərdli yuxuları bir yol çin eylə.

Dilsiz gecələrin sönüb çırağı,
Əriyir Şadiman yenə şam kimi.
Qayıt, tərsinədir tale varağı,
Qaralıb bəxtim də bir axşam kimi.
04.03.1995

ÜSTÜNƏ

Necə olsun dilşad ürək?
Vüsal qonub dağ üstünə.

Yar heç aman verməz fələk,
Dağı çəkir dağ üstünə.

Bəbəklərim yaz buludu,
Sızıllayır könül udu,
Qapımdadı, sevda budu,
Gəlib ağlar çağ üstünə.

Ayrılıqlar arada qan,
Eşq yataqda can verir can,
Hicran gəlib elə bu an,
Qara çəkir ağ üstünə.

Köz tutub könüldə yara,
Əsər etmir əfsus yara,
Əlindədir hərçənd çara,
Çəkməz bir yol yağ üstünə.

Hicran da gen getmədi ki,
Yar da əlac etmədi ki,
Xoş günündə yetmədi ki,
Şadımının sağ üstünə.

03.03.1995

CANIM, SEVGİLİM

Sən mənim içimdə alışan közüm,
Damarda qövr edən qanım, sevgilim,
Dilimdə çağlayan sevgili sözüm,
Bədəndə ən şirin canım, sevgilim.

Sənin alovunla dünyada odam,
Sənin həsrətinlə qəm sinəmdə dam,
Yoxluğun içində dəli fəryadam,
Sən mənim müjdəli anım, sevgilim.

Qatı zülmətinə çırağın mənəm,
Telini oxşayan darağın mənəm,

Hələ yazılmayan varağın mənəm,
Sən mənim pak adım, sanım, sevgilim.

Oxşa Şadimanı dildə sözünlə,
Axtar bu dünyada məni gözünlə,
Səadət lazımdı mənə özünlə,
Unutma, sən mənim canım, sevgilim.
10.12.1997

GƏLMƏSƏN

İçimdə qəm, kədər doğular sənsiz,
Dodaqda gülüşlər boğular sənsiz,
Mənimçin kainat dağılar sənsiz,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

Məni səadətə səsleyən də sən,
Ürəkdə eşqimi bəsləyən də sən.

Buludlar ağıladar sabahlarımı,
Tanrı bağışlamaz günahlarımı,
Əritməz ümidlər bu ahlaramı,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

İsit gecələrin ayazlığını,
Göstər səhərlərin bəyazlığını.

Ürəkdə qovrulan o nidalara,
Dilimdə alışan səs-sədalara,
Yanacaq dodaqlar əlvidalara...
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.

Başımın sərवəti, eşq tacım da sən,
Dünyada yaşamaq əlacım da sən.

Şadiman duada böyük Allaha,
Qurumaz gözümün yaşları daha,
Batacaq bu dünya büsbütün aha,
Gəlməsən, gəlməsən, vallah gəlməsən.
14.11.1997

HEYKƏLƏ DÖNÜBDÜ

Sən acı həsrətin möhlət qayığı,
Üzürsən hicranın dənizlərində.
Sənin möhnətinlə sevgiyə sayğı,
Sevən bəbəklərin bənizlərində.

Sısqə meh dalınca sərgərdan gedən,
Bir səmum yeli tək gəl əsmə hərdən.
Sevən ürəklərin bağrını didən,
İmkansız vüsalı qopart kədərdən.

Ox tək dilinə sancılıb adım,
Donub bir buz tək dodaqlarında.
Tənha quşcağaztək dəli fəryadım,
Titrəyir könlümün budaqlarında.

Hicranın kiprikdən asılan şəhmi,
Qıvrılır ilan tək yanaqlarında?
Pəncərənin önündə Şadiman mehmi,
Heykələ dönübdü sınaqlarında?

26-28.09.1997

SƏDA

Baxışın səhərin günəşi tək al,
Gecənin ulduzlar kəhkəşanıdır.
Surətin olubdu, sanki bir xəyal,
Sehirli yuxunun tək nişanıdır.

Sənin üzündəki təbəssümlərin,
Ovsununa düşən qurtulmaz daha.
Qəlbin kaman tək zərif simlərin,
Hicran naləsi tək batıb günaha.

Mənim ürəyimin ahından qopan,
Bir parça qayaya bənzər bu sevdə.
Sehirli yuxu tək gecələr çapan,
Sənəmdə ahlara dönən bir nida.

Gəl ovut könlümün gecələrini,
Atəşi qəlb didən o əllərinlə.
İşıqlat könlümün küçələrini,
Ulduz tək sehirli qəndillərinlə.

Qulaq ver, əzizim, sən bir bu səsə,
Şadiman zülmətin bağrında nida.
Yolumu gurşadlar, şimşəklər kəsə,
Qopar dodağımdan eşq adlı səda.
23.10.1997//Pirallahı

MƏHƏBBƏT

Hər qəlbin bağında açar gül təki,
Nazikdi, zərifdi, sanki tül təki,
Aşıqdi ürəyə bir bülbül təki,
Qəfildən könülə qonar məhəbbət,
Ürəkdə alışıb-yanar məhəbbət.

O ki, ay sevənlər, könül möhtacı,
Odur, yaranandan dünyanın tacı,
Oduna düşənlər tapmaz əlacı,
Qəfil güllə təki qopar məhəbbət,
Hər könlü, ürəyi tapar məhəbbət.

Qəlbin çəmənində laləyə dönər,
Ayrılıq anları naləyə dönər,
Aşılmaz, keçilməz qalayə dönər,
Keçər damarlarda qana məhəbbət,
Necə hakim olar cana məhəbbət?

Onun ovsunundan qurtulmaq çətin,
O ki, dəvasıdır bəşəriyyətin,
O eşq mələyidir böyük xilqətin,
Hər qəlbin gözünü eşər məhəbbət,
Ora alov təki düşər məhəbbət.

O yazıq ağılı salandan tora,
Könül ocağında dönübdü qora,
Elə bir sinəni dünyada ara-
Onu gətirməyib yola məhəbbət,
Ürəksiz bircə an qala məhəbbət.

Şadiman boynuna həmayil ola,
Həm sehrinə düşə, həm mail ola,
Nə qədər həyat var can nail ola-
Sənin dərgahına uça məhəbbət,

Qapını üzünə aç məhəbbət.
04.10.1998

ONSUZ

Yetmədi həyatım bir dada onsuz,
Getdi ömür-günüm lap bada onsuz,
Tuş oldum büsbütün fəryada onsuz,
Yetir məni ona daha, İlahi,
Dözməyir ürəyim aha, İlahi.

Gözümdən tökülən yaşlarım dəniz,
Sarılıb hicranın bağında bəniz,
Olubdu varlığım həsrətə kənz,
Qurtar vücudumu qəmdən, İlahi.
Ayrılıq gətirən dəmdən, İlahi.

Etmisən hicranı vüsala yağı,
Solub-sarılıbdı məhəbbət bağı,
Həsretin qapıma dəyib ayağı,
Qorxuram ağılada gözü, İlahi,
Qoymaya birləşək bizi, İlahi.

Hifz eylə könlümü əndişələrdən,
Mənə ərnağan et sən nəş'ələrdən,
Yol aç dəstə tutsun bənövşələrdən,
Sevgilim yoluma çıxsın, İlahi,
Həsretin sarayın yıxsın, İlahi.

Batıbdı hicrana könül yuvası,
Arada həsrətlə vüsal davası,
Yetsin Şadimanın sənə duası...
Eşq ilə bənzənsin anlar, İlahi,
Birləşsin ayrılan canlar, İlahi.

04.10.1998

GƏLMƏYİR YOLA

Deyirəm, sevgini yovuq buraxma,
Həsreti yaş tökə, qəmi saç yola.
Hər alışan gözə qəlbini yaxma,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Deyirəm, dodağın atəşi sönər,
"Sevirəm" deyən dil sözündən dönər,
Dünyanın hicranı başına enər,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Qul olma sevginin səcdələrinə,
Sonu qəm gətirən müjdələrinə,
Dərdi mən çəkirəm sənin yerinə,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Deyirəm, sevdalar hicrana tuşdu,
Vüsəlın özü də köçəri quşdu,
Bir də görürsən ki, qəmə tutuşdu,
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.

Bu acı möhnəti anardımmı mən?
Dünyada heç oda yanardımmı mən?
Yazıq Şadimanı danardımmı mən?
Neyləyim, ürəyim gəlməyir yola.
27.09.1998 //Pirallahı

ALIŞAQ BİR YERDƏ

Ələmin, kədərini qəhrindən uzaq,
Aylı axşamları öpməsin sazaq,
Həsretin biryolluq məzarın qazaq,
Qəlbə yol verməyək hicran namərdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Gözümdə yuxular yolun azanda,
Hicran ayağımın altın qazanda,
Fələk gecəməzə sevda yazanda,
Uyusun sevgimiz açılmaz sirdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Gələrəm sübhədək yuxularına,
O gül sevdamızın qoxularına,
Qul olub hicranın qorxularına,
Yar, boyun əyməyək dünyada dərdə,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.

Şadiman eşqinin sipəri olub,

Ümidin könlümün təpəri olub,
Deyirlər, "vüsalın səfəri olub"...
Bizim tərəflərdə dolaşa bir də,
Alışaq bir yerdə, yanaq bir yerdə.
20.09.1998

HƏM ÇİÇƏKDİ, HƏM ƏTİR

Od-atəşlə bir-birini yaxanda,
Uzaqlardan qəm bizlərə baxanda,
Sellər tək kükrəyəndə, axanda,
Fələk gələ kədərləri apara,
Qəlbimizdən niskilləri qopara.

Əllərinin hərarəti ürəkdə,
Yolun azıb, yoldan çıxıb ürək də,
Kim var söylə mənim kimi ürəkdə?
Ayrılığın sinəsindən vurmuşam,
Sənin ilə birgə yuva qurmuşam.

Məhəbbətim vüsalının adıdır,
Səadətım süfrəmizin dadıdır,
Ocağımız ürəyinin odudur,
Bu atəşi tök əbədi yoluna,
Hicran dönsün əbədilik quluna.

Qəlbimizdən ayrılıq su içməsin,
Həsret, eyvah, qapımızdan keçməsin,
Könlümüzün evin yuva seçməsin,
Göz yaşımız səadətdən durula,
Hər anımız məhəbbətlə qurula.

Son qoyula könüllərin qəminə,
Bəbəklərin qurumayan nəminə,
Mehman olaq məhəbbətin dəminə,
Ürəyimin bağçasında gül bitir,
Sevgi özü həm çiçəkdir, həm ətir.
20.09.1998

SƏNİN TALEYİNLƏ, MƏNİM TALEYİM...

Necə bənzəyirlər biri-birinə?

Sənin taleyinlə, mənim taleyim.
Dönüb bir nağılın qəmli sirrinə...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Acısı yandırır qəlbin içini,
Gedir tarlasında ömür biçini,
Gah könül fəryadı, gah da iç ünü...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Qaşla-göz arası sevgisi yaxın,
Həsərin əlində solana baxın,
Qəmləri sel təki hey axın-axın,
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Tapılmır dünyada açması hələ,
Hansı bəxt görübdü kədəri belə?
Elə dastan olub düşüb ki, dilə-
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Zaman sitəmindən yarası qanlı,
Fələyi amansız, günü divanlı,
Gah həsrət, gah da ki, vüsal ünvanlı...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Eşqin göz yaşında boğulur cahan,
Verər qarşısında ölümlər də can,
Sanki tək vücudda bir döyünən can-
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

Şadiman, bəxtimiz ömür nağılı,
Gah qapısı açıq, gah da ki, bağlı,
Eşqə əsir edər, eyvah, ağılı...
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.

16.09.1985

YUXUMDA

Röyalarda çəmənlikdə gəzirdin,
Çiçəklərdən dəstə-dəstə üzürdün,
Gizli-gizli məni hərdən süzürdün,
Belə gördüm yenə səni yuxumda,
Ovsunladı gecə məni yuxum da.

Çay aşığı marallar da keçirdi,
Ceyranlar da oradan su içirdi,
Şər qarışıb göz-gözü pis seçirdi,
Zorla duydum baxışını yuxumda,
Baxışının naxışını yuxumda.

Sonra birdən gurşad yağış yağırdı,
Sellər çayın boğazından boğurdu,
Ay da, hənuz buludlardan doğurdu,
İslanmışdı üst-başımız yuxumda,
Üz-gözümüz, göz-qaşımız yuxumda.

Xəfif-xəfif əsən gecə küləyi,
O göylərin şiltaq, nazlı mələyi,
Oynadırdı sinəmizdə ürəyi,
Yox olmuşdu ədamız da yuxumda,
Öpüşürdü sevdamız da yuxumda.

Ayılında gördüm yasdıq yaş olub,
Ağırlaşan ürək dönüb daş olub,
Röyalarım, sanki sənə faş olub,
Sevgiləri adlamısan yuxumda,
Məni yaman odlamısan yuxumda.

Nə edim ki, sən də, gülüm, beləsən,
Şadımanı əfsunladın elə sən,
Deyirəm ki, bunu yaxşı biləsən,
Ürəyimi almayasan yuxumda,
Məni eşqə salmayasan yuxumda.

22.09.1998

BƏS EYLƏR

Sənin şəfəqindən ulduzlar bitər,
Bu şəfəq gözümdə nura bəs eylər.
Atəşi günəşin odundan betər,
Könül ocağında qora bəs eylər.

Sənin işığından zülmətlər qaçar,
Gecənin başının üstündə uçar,
Vüsəlın evimin qapısını açar,

Hicranı salmaqçın tora bəs eylər.

Sən elə atəşsən bütün dünyaya,
Əriyər odunda həm daş, həm qaya,
Düşər qəmin özü bu dərddən vaya,
Kədəri çəkməkçin dara bəs eylər.

Eşqin buludlardan doğan meh təki,
Çapır ürəyimdə bir fateh təki,
Səhərin gözündən yağan şəh təki,
Vüsəl bağçasında bara bəs eylər.
25.10.1998//Pirallahı

KÖNLÜMÜN SƏADƏTİ

Sevgilim, könlümün ey səadəti,
Dostlar qeyd eləyir əlli yaşını.
Gözlərim sevincdən elə xəlvəti
Öpər bəbəklərdə o göz yaşını.

Bitib tükənmədi dillərin sözü,
Sağlıqlar söylədi o xoş şərəfə.
O gün yaşanılan anların özü,
Tanrıdan yazılmış ən pak ərəfə.

Adın dilindəydi yenə dostların,
Onlar iş başından gəlmişdi bizə.
Şənine deyilən şaqraq tostların-
Nəş'əsi dolmuşdu lap evimizə.

Otaqlar tutmurdu şən gülüşləri,
Ərzi əridirdi musiqi səsi.
Əziz günümüzə dost gəlişləri,
Anlara bəxş etdi həyat həvəsi.

O gün dodaqlardan qopan sədalar,
Məni də, səni də şad etdi, gülüm.
Lap qeybə çəkildi, sanki ədalar,
Səcdəsi sozaldı qəm adlı bütün.

Həm sevinc, həm ələm bu ad günləri,
Yarım, nə düşünmək bu gün kədərdən.

Hər doğum günün şən dünyənləri,
Həm səadətdən, həm də qədərdən.

Demə, yaş gətirdi fələk yaşına,
Biz ki, bir yerdəyik cüt qoşa çinar.
Sevgin ürəyimin köçüb başına,
O da, Şadimanla ömürlük yaşar.
05.09.1998

QURBAN

Hicran taleyinə kölgələr salsa,
Düşüb ürəyin də yollarda qalsa,
Baxışın həsrətin üzündən dolsa,
Göz yaşını silən əlinə qurban,
Bahar yağışı tək seline qurban.

Gözündən yuxular çəkilsə ərşə,
Könül qapısına gəlməsə nəş'ə,
Fələk ümidini çəkərsə şişə,
Ölən xəyalların özünə qurban.
Kül altda alışan közünə qurban.

Bəxtinə düşəndə hicranın çəni,
Həsrət yağışları tutanda səni,
Tapa bilməyəndə həyatda məni,
Ağlayan gözünün yaşına qurban,
Qubarlı könlünün başına qurban.
14.11.1998

GÖZLƏYƏCƏKSƏN

Baxışın yollarda düşüb qalacaq,
Xəyalım yuxuna sultan olacaq.
Könlün buludlayıb hər gün dolacaq,
Bunusa hamıdan gizləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Gözlərin tut kimi tökəcək yaşı,
Dərddən dağ olacaq könlünün başı,
Soyuq təsəllilər qəlb aldanışı,
Ürək donduranda sızlayacaqsan,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Ağladar içini hicran matəmi,
Tapmazsan həyatda yaşamaq çəmi,
Unuda bilməyib sən bu sitəmi,
Eşqi xəyallarda izləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Yananda könülün qəm gileyinə,
Batıb ümidinin sərxoş meyinə,
Ağlarkən içində o taleyinə,
Alışıb kül altda közləyəcəksən,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.

Sevda göylərində hicran dumanı,
Qaytara bilməzsən geri zamanı,
Salanda xəyala bu Şadimanı,
Xatirəm içində yazlayacaqsan,
Sən məni hər zaman gözləyəcəksən.
14-15.11.1998

AÇILSIN MƏHƏBBƏT BAĞINDAN GÜLLƏR

Açılsın məhəbbət bağında güllər,
Bizə qanad versin sevdalı illər,
Bir-birinə həsrət qalmasın dillər,
Fələk ağılatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Ömrümüzdən bahar getməsin hələ,
Hicran bəxtimizi almasın ələ,
Taleyin yolunda verək əl-ələ,
Fələk ağılatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Aləmə nur versin könül atəşi,
Səmada odlasın doğan günəşi,
Düşsün ayağına həsrətin nə'şi,
Fələk ağılatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.

Ürəklər hicrandan, eyvah, dolmaya,

Vəfasız adına layiq olmaya,
Könül qəm əlindən saçın yolmaya,
Fələk ağılatmasın gözü, sevgilim,
Heç vaxt ayırmasın bizi, sevgilim.
09.10.1998

Ürəyimdə yatıb qalmış,
Məni təlatümə salmış
ümidlərimin açarı...
Fırtınalı, qasırgalı,
Başı min bir qovğalı,
Günlərimin qaçarı.
Səni axtardığım gündən,
Qurtula bilmirəm bu dünyədən...
22.11.1998

ÜRƏYİNƏ YATACAQ

Kimə tutdun üzünü?
Kimə dedin sözünü?
İçindəki közünü-
Hicran oda qatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Diləklərim can-bəsər,
Sənə etmir heç əsər,
Girib qəlbə sərəsər,
Qəm aləmi qatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Xəyalınla gecələr,
Can nazilər, incələr.
Bu eşqimiz kim bilər,
Harda itib-batacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Baxma yad baxışına,
Hər kim çıxdı qarşına.
Qəm könlümün başına,
Həsret yükü çatacaq,
Ürəyinə yatacaq?

Ömür keçdi havayı,
Qalmadı eşqin hayı,
Şadimandan savayı,
Kim dadına çatacaq?
Ürəyinə yatacaq?
22.11.1998

QAÇIRSAN

Bu eşqi yazan da sən,
Sonradan pozan da sən,
Min yerə yozan da sən,
Günahkarı arama,
Nə düşmüşən qarama?

Əlin çay buzu kimi,
Dilin dağ duzu kimi,
Bu sevgin quzu kimi,
Mələr qalsa gəlmərəm,
Dərdindən heç ölmərəm.

Məhəbbətin odu var,
Oduğun da dadı var,
Eşqinin ki, adı var,
Bunu bilməsin aləm,
Bilib gülməsin aləm.

Töküb qəlbə mələli,
Pozma o cah-calalı,
Sən allah, qeylü-qalı
Salma dilə-ağıza,
Düşməsin heç kağıza.

Gəlmə eşq havasına,
Tuş olma dəvasına,
Qəlbimin yuvasına
Toxunma, uçurarsan,
Könlümü qaçırarsan.

Ocağımla alışan,
Atəşimə qarışan,
Alma bağrımı nişan,

Dözmərəm ədalara,
Yalançı sevdalara!..
23.11.1998

MƏN YADINA DÜŞƏYDİM

Yenə könlün dolaydı,
Qaranlıqlar solaydı,
Gözün yolda qalaydı,
Xəyalla öcəşəydin,
Mən yadına düşəydim.

Unudaydın hər şeyi,
Qəlb olaydı eşq neyi,
Kaş ataydın gileyi,
Alovumla bişəydin,
Mən yadına düşəydim.

Yuxuların qaçaydı,
Ruhun bizə uçaydı,
Vüsala əl açaydı,
Xəyallar görüşəydi,
Mən yadına düşəydim.

O gün gələydi təki,
Edəydin mənə ərki,
Hicranlar balıq təki,
Əlindən sürüşəydi,
Mən yadına düşəydim.

Arzuların coşaydı,
Fikir dağın aşaydı,
Eşqin aşib-daşaydı,
Hicranla ələşəydi,
Mən yadına düşəydim.
07-08.11.1998

DÖRDLÜKLƏR

1. Gülüşün dodağa bülbül tək qonar,
Bəzəyər mirvari sədəf dişləri.
Dodaqdan qopmağı günəşi sanar,
Qoy Tanrı qorusun o gülüşləri.

2. Baxışların ürəyimi oxladı,
Əqlim itdi, huşum getdi, ay aman.
Elə bil ki, gülü bülbül qoxladı,
Həs-rət bitdi, vüs-al yetdi, ay aman.

3. Sinəmdə kükrəyən ələmlərim çox,
Hər biri bağrıma zəhərli bir ox.
Ya şadlıq yağaydı, Şadiman, başa,
Ya da yox olaydıq, qəmlə birgə yox!

4. Bülbüləm, düşmüşəm bu dar qəfəsə,
Yatmışam bəxtimlə nəfəs-nəfəsə.
Ağlayır Şadiman kor taleyinə,

Haqq rəhmə gəlməyir bu niskil səsə.

5. Ya ana bətnində mən boğulaydım,
Ya da ki, Şadiman, kor doğulaydım.
Dünyaya gələn gün düşərək əldən,
Sınıb büllür tək kaş dağılaydım!..

6. Kimsənin nazını çəkməyir fələk,
Keçirir dişindən minlərlə ürək,
O ki, pul-parayla seçmir adamı,
Ələr milyonları əlində ələk.

7. Düşüb dilənçi tək ayağa çoxu,
Acı ayaqlayır vəhşi tək toxu.
Şadiman, fələyin qəfil dəyəydi-
Haram paraları yığana oxu!

8. Azadlıq istədi bir zaman hamı,
Çoxuna şirinlik vermədi tamı,
Güllələr altında qalan millətin,
Acından ölməkmi istiqlal kamı?

9. Tapan yox bəşərin xilas əlacın,
Azadlıq pullunun, əsarət acın.
Şadiman, səbrinə baxma Allahın,
Atar ayaqlara dünyanın tacın.

10. Günah boynumuza ən ağır bacdı,
Ondan qorunmağa paklıq əlacdı,
Zamanın gərdişi, Şadiman, belə-
Haramdan qaçanlar dünyada acdı.

11. Ölümdən qurtulmaq həyatın üzü,
Həyatdan qurtulmaq ölümdür düzü.
Rahatlıq hansında bunu bilən yox?
Qalanın öləni görməyir gözü.

12. Bülbül gülzarlıqda oxuyur pəstdən,
Qonub xarabaya bayquş da qəsdən.
Deyir, "bülbül mənim acı fəqanı,ım,
Qana hərisləri salsın həvəsdən."

13. Şadiman, yağrulub qanla Yer üzü,
İnsan sümüyüdür daşların özü.
İblisi içində boğmadıqca ah,
Ağlayır bəşərin min illər gözü!

14. Eşq qədəhdə şərab tək əldən-ələ içilməz,
Məhəbbət qəlbədən gəlir ürək sevən seçilməz.
Döysə bir gün qapını yağının qara əli...
Nə anadan, nə yardan, nə Vətəndən keçilməz!

15. İnsan bir-birini dəfn edir özü,
Min qat məzarlıqla dolu yer üzü.
Canı çıxanadək boğazdan onun
Ağlayar bir gözü, gülər bir gözü.

16. İçimdə qəmlərim damdı gecələr,
Yaş gözdən yanağa damdı gecələr.
Yanar gizli-gizli başdan ayağa
Şadiman alışan şamdı gecələr.

17. Acı göz yaşlarım könlümə qubar,
Haqqını deməkdən dil çalıb qubar.
Deyirlər, nəş'ənin şirindir kamı,
Mən ki, ey Şadiman, etmədim nübar.

18. Zaman ömrümüzü qovar yel kimi,
Anlar əlimizdən axar sel kimi.
Doğumdan ölmə gedən yol qısa,
Şadiman, qırılar saçda tel kimi.

19.Şadiman, acılar dağdı, bu axşam,
Bağrımı ələmlər boğdu, bu axşam.
Könlümün dərdindən hamilə olub,
Qədim neçə kərə doğdu bu axşam?

20.Ərzi çox yandırır yaxıbdı ahım,
Yoxmu sitəmlərə son Qibləgahım?
Bir-birinə vəhşi, yağı insanı-
Sən niyə yaratdın, niyə, Allahım?

21.Qaraya boyama sabahımızı,
Eşit, qan ağlayan bu ahımızı.
İblisə dönübdü bəşər, İlahi,
Bağışla, bağışla, günahımızı!...

22.Şadiman, dünyanın qəmi qəlb deşər,
Adəm övladında kin-xərçəng şişər,
Tövrat, İncil, Quran savaş üçünmü?...
Dinlərdən yuxarı ALLAHDI, bəşər!

23.Bir tərəfdə toydu, birində matəm,
Yandırır içləri bu acı sitəm.
Dünyanın ələmi dünyadan böyük,
Nə vaxt veriləcək hər zülmə xitəm?

24.Bəşər bir-birini atır günaha,
Heç məhəl qoymayır göydə Allaha.
Şadiman, düşünən başların işi-
Bir peşəyə dönüb aldatmaq daha.

25.Mənim acılarım dünyadan böyük,
Heyhat, boynumdadı bu çəkilməz yük.
Şadiman, həyatadan məzara qədər,
Bəxtimiz fələkdən asılı bir tük.

26. İdarakın quludur vicdan da bəzən,
Şadiman, ayağa düşüb ağıl, zən,
Odur xəncər kimi sıyrılıb qından,
Düşünən başları bədəndən üzən.

27. Sönər qəlb atəşi yoxdursa od, köz,
Acılar sinədə yaralar köz-köz.
Şadiman, doğursa ürəkdə ağrı-
Ağızdan dodağa heç gəlməsin söz.

28. Sənsən, bu dünyada yalnız pənahım,
Səninlə açılır ən xoş sabahım.
Bunu Şadimandan soruşsan deyər,
Göydə Tanrı, yerdə sənsən Allahım.

29. Sənsiz həyatımda zaman, gün acı,
Bu sınıq könlümün sənsən əlacı.
Oldun Şadimanın bəxtinə, ey yar,
Qızıldan qiymətli pak ismət tacı!

30. Dünyada qanuni sultanım, şahım,
Sevgi sarayında eşq padişahım.
Göyün səcdəsində olan Şadiman,
Sənə itaətə gələr, Allahım.

31. Ələnir başıma çiskin, duman, çən,
Ey şərab paylayan, şərab süzmə sən.
Bunu Şadiman da bilir ömürlük,
Sərxoşam dünyanın ələmindən mən.

32. Şadiman, gözlərim nəmdi gecələr,
Kiprikdən yuxular kəmdi gecələr.

Sevgi qədəhindən süzülən şərab,
Piyalə dodaqda dəmdi gecələr.

33. Həyatda doğulmaq dadlı bir yuxu,
Tuşlanıb sinəyə ayrılıq oxu.
Şadiman, insanın taleyinə bax,
Yaşamaq da qorxu, ölmək də qorxu.

34. Odlu dodağının būsəsi şirin,
Varlığım, həyatım tək sənindir,
Kimsəyə əyilməz bu Şadimana,
Ey yarım, bir söylə bu eşqin sirin?

35. İnsanı parayla aldatdı şeytan,
Odur, hiylələrə, fəqət dəm tutan.
Ona qul olandan bəşər, Şadiman,
Olub bir-birini daima satan.

36. Dünyadı canlarla boşalıb-dolan,
Bahar tək açılan, payız tək solan.
Alında fələyin yazdığı yazı:-
«Torpağın altında əbədi qalan».

37. Gör necə qısadır həyat yuxusu?
Necə bihuş edir onun qoxusu.
Şadiman, beşikdən məzərə qədər,
Çıxmaz beyinlərdən ölüm qorxusu!..

38. Təbib, çarə hanı mənim yarama?
Fələk tapıb, sən də nahaq arama.
Zalım ölüm qoy özünü üzməsin,
Əzrayılım özü düşüb qarama.

39. Bəşər qul olandan dövlətə, vara,

Vurdu sinəsinə sağalmaz yara.
Şadiman, loğmanlar məlhəm arayır...
Min illər dərdinə tapılmaz çara.

40. Əzablı günlərim yığılın gəlin,
Gəlin, bu gecəmin matəm eşqinə.
Qüssənin, ələmin bağrını dəlin,
Gəlin ki, alışır əzabdan sinə.

41. Məni isindirə bilmədi cahən,
Üşüdü dünyanın ayazında can.
Üzüldü, zaman da taleyim kimi,
Qırıldı sap tək ömrümdən hər an.

42. Zamanın içində qaynayan qəməm,
Dərdə ürcah olmuş müşkül aləməm.
Hey dolub-boşalır könül piyaləm,
Donuq baxışlarda dolaşan nəməm.

43. Sinəmin ahından diz çökər fələk,
Əsər taleyimdə sərəsər külək.
Şadiman ayağa düşüb yalvarar,
Bir dinə-imana gəlməz bu ürək.

44. Başıma döydükcə insafsız zaman,
Könlümün evinə qonaq ah, aman.
Əzrayıl qapıdan girər, Şadiman,
Kimsədən diləyə bilməzsən aman!

02.01.1985-02.01.1999

RÜBAILƏR

1. Üzünün səcdəsidir göydə hilal,
Tanrı etmiş mənə sevdanı həlal.
Bəs niyə Şadımanı saldı qəmə?
Doğradı xəncər ilə qüسسə, mələl.

2. Gəl, gözüm görsün könül rənasını,
Bunca əğyar anlamaz mənasını.
Gəl, vüsalın həm gələ təklənmişəm,
Anlayan yox könlümün sevdasını.

3. Yar yenə səcdədə itaətimə,
Bais olmuş özü səadətimə.
Allah, Allah, bu nə xoş sevdadır?
Heyrət eylər çoxu məhəbbətimə.

4. Gözümün yaşları dəryadı, yenə,
Vəslimiz bəlkə də röyadı, yenə.
Yoxdu bu Şadımana çarə edən,
Eşqimiz yoxsa ki, xülyadı, yenə?

5.Saqi, doldur camı gulab ilən,
İşimiz olmasın şərab ilən.
Ürəyi çəkmə şişə, bir də onu
Dəyişik salma sən kabab ilən.

6.Vəsildən yoxdu bir nişan gecələr,
Ürəyim etmədə fəğan gecələr.
Şadimanın yenə də gül sinəsi,
Olacaq lalə kimi qan gecələr!..

7.Əsdirmə könül bağçamı xəzan ilən,
Ağlatma mənim qəlbimi fəğan ilən
Bir mənfəətin görməmişəm dünyanın,
Ömür etməliyəm bəs necə ziyan ilən?

8.Ya ürək mülkümü abad elə,
Ya da hərdən bir onu yad elə.
Ya boya nurə qaranlıq evimi,
Ya könül mülkümü bərbad elə.

9.Ya fələk ahıma imdada gələ,
Ya mənim tək o da fəryadə gələ.
Ya qoya tənimi məzar evinə,
Ya mənə dad eləyib dadə gələ.

10.Ayrılıq qəlbə yaman kar elədi,
Sırrımı hər tərəfə car elədi.
Gözlərimdən süzülən qanlı yaşım,
Dost-taniş içrə məni xar elədi.

11.Gəlişin gör nə kəramət elədi,
Nə qiyamət, nə qiyamət elədi?
Gedişin viran edib eşq evimi,
Əhdü-peymanə xəyanət elədi.

12.Zülüm edibsən öylə, ey yar, könlümə,
Ağlayır yer-göy bu bimar könlümə.
Göz yaşım dönüb yenə fəvvarəyə,
Çıxmadın heç zaman qahmar könlümə?
04.05.1994/ /Pirallahı

QƏZƏLLƏR

Ya İlahi, yenə də könlüm evi qan oldu,
Səməlar aşiqinin gözləri giryan oldu.

Ya İlahi, neçin halıma yanmır bu fələk?
Ürəyim amma ki, yandı yenə büryan oldu.

Ya İlahi, mənə aləmdə nicat yoxdurmu?
Ürəyim şad idi əvvəl, niyə nalan oldu?

Ya İlahi, demə gəl sevgiyə Leyladı əlac,
Nə əlac oldu bu ki, hər günüm əfqan oldu.

Ya İlahi, elədim sübhə kimi canə sitəm,
Qoydu yolda gözü yar, əğyara mehman oldu.

Ya İlahi, fələk qoymadı bir kamə yetəm,
Ürəyim tapmadı sevgi, özü talan oldu.

Ya İlahi, məni sevdaya salan ağılatdı,
Sirri bu Şadimanın aləmə elan oldu.
31.03.1994

Qanə dönmüş ürəyim tuşlanır fərağa yenə,
Könlümün qəmləri yerləşməyir vərəğa yenə.

Yar vüsaliyla sinəm yanmadadır hər ləhzədə,
Çəkilibdir mənim ol sevgilim irəğə yenə.

Yenə qəmdir darayan zülfümü hicranda mənim,
Ehtiyac qalmadı zülfüm öpən darağə yenə.

Dərdimin çarəsinə az da şəfa etməyərək,
Sevgilim çəkdi özün yad kimi qırağa yenə.

Tutini məst eləyibdir gülün ətri biqərar,
Qonubdu bülbül isə qonşudakı bağə yenə.

Görsə də Şadimanın hər gecə rüyada səni,
Möhtacam bil ki, o hüsnün tək çırağə yenə.
20.10.1994

Yenə könlüm fərağından nə yaman qan eləyir,
Gahi fəryada batır, gahi də əfqan eləyir.

Nə deyim eşqə ki, almaqda canımdan canımı,

Canı candan ayırıb gör ki, yarımcan eləyir.

Susmusan sən neçə vaxtdır niyə bəs, bülbülü-can,
Sənin hicrin yenə də bağırımı al qan eləyir.

Bilə qoy eşqə çəkən könlümü bundan sora ki,
Şadiman şadlığı tərk edib üsyan eləyir!

12.01.1990

Qəlbimin məhrəm olan yarımca bir xanəsi var,
Və həmin xanədə yarım kimi cananəsi var.

Niyə yanmır bu gecə şam, görsən bilmirmi?
Ona aludə olan mən tək pərvanəsi var?

Sənə biganə olan kəs mənə biganə olur,
Bilirəm ki, bəşərin çox elə biganəsi var.

Həsretindən gözümlü yummayıram mən gecələr,
Daha dəhrin demə ki, mən kimi məstanəsi var.

Yoxdu məndən savayı kimsədə heç naleyi-eşq,
Şadiman, çün fələyin mən tək divanəsi var!

20.05.1989

Könlümü ram etməyin, ey aşiqim, canındadır,
Ayrıla bilməz ürək hər dəm sənənin yanındadır.

Cümlə ağyarlar yığılsa döndərə bilməz səni,
Saflığın, çünki əzəl gündən sənənin qanındadır.

Mən-sən oldum, sənə-mən, birlikdəyik gündüz-gecə,
Əhdü-peymanım mənə əhd ilə peymanımdadır.

Mən vüsələ yetməyi üqbadə əhd etdim daha,
Şadimanam, şadimanlıq indi hicranımdadır.

Şadiman, zənn etmə ki, səndən kənar gəzməkdədir,
Harda olsam bir canım vardır, o həm yanındadır.

27.02.1993

Dedilər, sevdiciyim gör necə aldatdı səni?
Başqa bir canə uyub hicr oduna qatdı səni.

Söylədim, həsrət ilən mən elə bil can-ciyərik,
Dedilər, illərinin həsrətinə qatdı səni.

Mən soruşdum ki, vüsalın harada qalmışdır?
Dedilər, para alıb hicr oduna qatdı səni.

Şadiman, uyma daha bir kəsə gəl dünyadə,
Sevgi alverçiləri gör necə alçatdı səni?!

15.08.1994

Səni öz könlümə həmdəm sanıram, sevdiciyim,
Alışb eşqin ilən hey yanırım, sevdiciyim.

Tab edən varmı mənim tək bu qədər həsrətüvə?
Çünki tabsızlığı çoxdan danıram, sevdiciyim.

Çəkilib uyğularım ərşə nə müddətdi yenə,
Yenə hicr atəşinə boyanıram, sevdiciyim.

Gəl, azalsın sinəmin niskili bundan sonra,
Niskilin atəşinə odlanıram, sevdiciyim.

Şadiman sevmədi bir heç kəsi səndən qeyiri,
O vüsal günlərini hey anıram, sevdiciyim.

05.09.1996

Səni öz könlümə bir yari-vəfadar sandım.

Neçə aşıqlər içindən səni mən yar sandım.

Sevgilim, təkçə sənə yar demişəm illərlə,
Qeyrə yar söyləməyi mən dilimə ar sandım.

Başıma oldu qaxınc eşqidə biganəliyim,
Mən ki, o vəslə nifaq hicrini bimar sandım.

Hələ firqət acısı gör necə əfğandı mənə?
Yarı yardan ayıran hər gecəni zar sandım.

O, arabir eşqə bəla söylədi bədbinliklə,
Onu elan eliyən Şadımını xar sandım.

13.02.1993

Səni ey sevgili can, canıma dərman demişəm,
Mən ki, o sübhə bəzək gül üzünə dan demişəm.

Yoxdu səndən savayı könlümə həmdəm, ey dil,
Nə ötən günlərə gün, anlara nə an demişəm.

İnanırsanmı ki, sənə bezirəm candan mən?
Səni rüyada görəndəm, elə can-can demişəm.

Eşqidə eyləməyin Şirini Leyla ilə tən,
Mən ki, ondan da hünərlə canı qurban demişəm.

05.07.1995

Mən canımdan keçərəm əhd ilə ilqarım üçün,
Əhdimi, ilqarımı hifz edərəm yarım üçün.

Yarımlın şövqü ilə qəlb həmişə vəcdə gəlir,
Sevgimi bəsləmişəm sevgili dildarım üçün.

Məni dəfn eylə, bəşər, sən «segah»ın naləsinə,
Sevirəm, çünki onu əfv elə ısrarım üçün.

Öyməsin qoy özünü bir daha, eşq əhli olan,
Mən ki, başdan ayağa Şirinəm öz yarım üçün.

06.07.1995

Səni çox sevdiyimi dildə bəyan etmişəm,
Bilə qoy cümlə-cahan mən ki, əyan etmişəm.

Gül üzün, al günəşim, od qalayır can evinə,
Necə gör qəlb evimi şöləfəşan etmişəm?

Bil ki, hər əmrinə mən müntəzirəm, ey comərd,
Könlümü eşqinə əlbəttə, nişan etmişəm.

Eşqə böhtan demək olmuş peşə əğyarılara,
Eşqə böhtan deməyi mən qadağan etmişəm.

Əzrayıl gəlsə əgər ərz et ona, ey Şadiman,
Canı cananıma verdim, nə ziyan etmişəm?
12.05.1996

Bu fələk qəlbimi zülmətdə mənim şam elədi,
Sübhümü, amma neçin döndərib axşam elədi?

Bu fəna dünyada ömrün boyu qəm çəkməlisən,
Bəxtinə çərxi-fələk böylə sərəncam elədi.

Ey fələk, uyma gəl əğyarilərin sözlərinə,
Səni rüsvay eləyənlər məni bədnam elədi.

Bircə anlıq bu fələk Şadimanı elədi şad,
Elə sandım ki, bütün dərdimə əncam elədi.
02.01.1997

Mən səni, canım sanıb canımdan ayrı bilmədim,
Qanını, ey sevgilim, qanımdan ayrı bilmədim.

Mən səni bənzətmişəm nərgizlərə, zanbaqlara,
Hüsnünü bağ içrə reyhanımdan ayrı bilmədim.

Mən vüsəlin tək, gülüm, sevməkdəyəm hicranı da,
Mən vüsəli heç də hicranından ayrı bilmədim.

Qəlbə də var öylə ki, ziddiyyət-təzadəm büsbütün,
Düzlüyü bir zərrə noqsanımdan ayrı bilmədim.

Şadiman görmür şəfanı, ümmüdü dərmənədür,
Mən şəfanı heç də dərmənəmdən ayrı bilmədim.

05.06.1998

Açılan qönçə gülü tezəcə də yandırdı fələk,
Bağrıqan can evimi candan usandırdı fələk.

Bü qədər zülmünü birdən-birə göstərdi belə,
Sanki məhşər gününü bizlərə andırdı fələk.

O ki, heç bir nəfərin könlünü qan eyləməmiş,
Bilmirəm, yar yolu üstə niyə qan durdu, fələk?

Ya İlahi, niyə o dilbəri çəkdi sınağa,
O vüsal günlərini ahla dayandırdı fələk.

O yatan bəxtimizə mən yenə bel bağlayıram,
Bəlkə yuxudan onu bir gün oyandırdı fələk.

Bilirəm, bir də yaxın gəlməyəcəkdir hicrimiz,
Şadiman, hicranımı yoxsa utandırdı fələk?

15.02.1994

Düşmədi halım görə bir ləhzə imdad eşqinə,
Əksinə çox kəs məni incitdi fəryad eşqinə.

Hər zaman cəhd eylədim ki, eşqimiz abad ola,
Mən kimi incitmişəm, ey Tanrı, bərbad eşqinə.

Dadi-bidad eyləməklə dərdimə dad olmadı,
Dadi-bidad eylərəm, hey dadi-bidad eşqinə.

Şadiman biçarənin heç fil də çəkməz qəm yükün,
Amma qəm çəkməkdədir, o eşqi abad eşqinə.

08.07.1998

Səni mən ömrə bəzək sanmışam, ey dil, nə edim?
Həsərinlə alışıb yanmışam, ey dil, nə edim?

Bunu qızdırma guman eyləməsinlər, əsirəm,
Həsərinlə sənin odlanmışam, ey dil, nə edim?

Hər şeyi düz görürəm əyri saçından qeyri mən,
Bil ki, hər əyriliyi danmışam, ey dil, nə edim?

Düşünürdüm kimə nə göz yaşı tökdükcə, müdam?
Göz yaşımıdan özüm islanmışam, ey dil, nə edim?

Şadiman, hər kəsə yol vermə düşə qəlbə yaxın,
Çox həqiqətləri gec qanmışam, ey dil, nə edim?
09.09.1998

Bülbülü satdı gül, eyvah, təzədən xarə yenə,
Yenidən vurdu hicir könlümə min yarə yenə.

Olacaqdımı mənə bilməm haçan ağ gün qismət?
Günlərim bəxtimə bənzər, niyə bəs qarə yenə?

Yenə də məş'əl kimi yanmaqdadı qəlbim qəmdən,
Üz tutub bilməyirəm mən ki, gedim harə yenə?

Düşünürdüm dözəcəkdir ürəyim həsrətinə,
Tuş olub dərdə onun hər tərəfi parə yenə.

Şadimana, kimə nə qüssəvü-dərd eləyirəm?
Dərdimə kimse mənim eyləmədi çarə yenə.
03.12.1997

Alışır qəmdən ürək, amma qəmin çarəsi yox,
Qeyri könlün bu könül tək sanıram yarəsi yox.

Nəş'əni Tanrı özü bəxş eləyib dünyayə,
Yoxsa zalım fələyin nəş'əm ilə arəsi yox?

Kimə can söyləyirəm canıma düşmən kəsilir,
Niyə dünyada canın bircə ciyərpərəsi yox?

Şadimana, qınama gözdəki yaşları daha,
O nə gözdür ki, baxır yarına, fəvvarəsi yox.
06.07.1996

Yanıram hər gecə o zülfü-pərişanım üçün,
Düşürəm heyrətə gündüz-gecə əfğanım üçün.

Bir canım var onu cananıma qurban elədim,
Olsa min canım əgər, verrəm o cananım üçün.

Çəkilir ərşə yuxu, yatmayıram mən gecələr,
Mənə kim rəhm edəcək bu acı hicranım üçün?

Tanrı bəxş etmiş idi yarı mənə, incitmişəm,
Yarı candan ayıran yağiyam öz canım üçün.

Şadimana, niyə həsrət səni öldürmədi bəs?
Çünki mən ömür edirəm, əhd ilə peymanım üçün.
12.05.1997

Dözürəm həsrətə mən bəs nə üçün gəlmədi yar?
Bu qədir qüssə-qəmi bircə kərə bilmədi yar.

Gecəni arzularam yetmək üçün røyaya mən,
Gəlib røyada belə niskilimi bölmədi yar.

Çəkilib xəlvətə çox ağlayıram tək-tənha,
Üzüme baxsa da neynim, üzümə gülmədi yar.

Yenə tökdüm gözümün yaşını göklər sayağı,
Uzadıb əllərini göz yaşımı silmədi yar.

Şadimanın payına düşdü nə qəmdən savayı?

Bu qədər dərdi var ikən nə üçün ölmədi, yar?
03.02.1997

Ey yağısını dost bilib yar olan, can,
Əğyar əlində ürəyi zar olan, can.

Qəmləri çəkirsən üzməkdə ürəyi,
Ağrısına gör necə bimar olan, can.

Şad idi könül dərdə giriftar olub,
Hər günü dərdlərə giriftar olan, can.

Gözümün yaşları dəryaçəyə döndü,
Çarə edib aləmə, naçar olan, can.

Bir bənnalıq edə o mehri-kamalın,
Söyləyələr Şirinə memar olan, can.
05.06.1999

Tuş edibdir bu fələk öylə məni qovğayə,
Necə dözsün ürəyim bir o qədər ah-vayə?

Bilməyirdimmi məgər zar edəcəkdir könlü?
Niyə uydum görəsən mən bu dəli sevdəyə?

Hicrə bax girdi qapımdan içəri, ey tale,
Döndü göz yaşlarım öz həddini aşmış çayə.

Qalmayım mat-məəttəl necə eşq əhlinə mən?
Dözümü aləmə bəlli, tabı yox qovğayə.

Ya rəva görməyə idi Rəbb hicranı mənə,
Verməyəydi ya da mən Şadimanı dünyayə.
09.03.1997

Firqətin gəldi yaman könlümü al-qan elədi,
Pisliyi eyləmədin sən, mənə hicran elədi.

Bu bəla, zənn edirəm, çəkməyəcək əl məndən,
Nə qədər aşiqə dağ çəkdi ciyərqan elədi.

Nə müsibətədi bu, eşqin mənə cövr eyləyərek,
Hicrini bir neçə il, vəslini bir an elədi.

Mənə rişxənd eləmə, ver dəli bir ümmidi sən,
Bəlkə Şirin o Şirin, vəslinə imkan elədi.

01.04.1999

POEMALAR

XOCALI SOYQIRIMI

*Xocalıda rus və erməni işğalçıları
tərəfindən qanına qəltan olunmuş
minlərlə şəhər sakininin ruhuna...*

-|-

Haqqı-sayım zay oldu,
Diləklərim vay oldu,
Başım cəllad əlində
Axan qanım çay oldu...

Qarabağ, yarası qan sızan torpaq,

Qarabağ, yaralı hər kol, hər yarpaq.
Xalqın ölüm-qalım müqəddəratı!..
Qeyrətin, namusun son hesabı.
Ölən ərənlərin şəhid beşiyi,
Qana bələnibdi evi-eşiyi!
Millətin özünə qayıtma andı,
Qarabağ, ahınla xalqım oyandı.
Yüz ildi qan sızır torpağı, daşı,
Əsrin əvvəlinin qanlı yaddaşı.
Daşnaklar əlində sozalan torpaq,
Sızqa işığı da azalan torpaq.
Yanan yurdlarımın dərqli anası,
Azərbaycanımın əsir balası!
Qanlı imperyanın oyun meydanı,
Daha yaddaşından silmə bu anı.
Silmə ölənlərin şivən səsini,
Silmə, həyat deyən son kəlməsini.
Babam da unutdu əsrin əvvəlin,
Uzadı gavura gül kimi əlin.
Ocağı başında yer verdi ona,
Girdi kafir yağdı, girdi min dona...
Ey ürəyi yumşaq ərlər, ərənlər,
Daşnak yuvasında min qan görünlər...
Tarixdən silməyin siz bu günləri,
Çıxarılan gözlər, soyulan dəri,
Min-min kitabların əsəri olsun!
Küt qılıncımızın kəsəri olsun!
Susmasın qələmlər yazsın bu qanı,
Faş etsin dünyaya genosid anı!
Doğulan körpəyə bu öyüd olsun!
Xocalı yurduma son meyid olsun!..

-II-

Analar ağlar naçar,
Sinələr dağlar naçar,
Yurdunda doğulanlar-
Elindən hara qaçar?!..

Fevraldı, boz qışın əzazil çağı...
Əsrin yazılmamış qanlı varağı!
İyirmialtı... qaranlıq gecə,
Udacaq şəhəri şəhər öluncə..!
Hər an təhlükədə gedib-gələnlər,

Birdi, yüzdü, mindi burda ölenlər...
Sığınıb taleyin qanlı kürkünə,
Şükür edir Xocalı hər ötən günə...
Ermənilər kəsib işığın, suyun,
Qurulub bəxtinə məkirli oyun!
Düşmən uçaqları qəzəblə uçur,
Şəhərin üstündə fəlakət saçır.
Dünyanın axırı çatıb burada,
Bu yurd dərd-ələmdə, bu yurd qarada.
Ümidi qırılmış insanlar qəmgin,
Doğrayır buludlar səmanın əngin.
Tanrı da üzünü döndərmiş burdan,
Xainlər, satqınlar çıxır aradan...
Günbəgün bu yurda bir ölüm çökür,
Körpə fəryadları qəlbləri sökür.
Bunu yer-göy bilir, şəhər əsirdi,
Yağdı qan tökməyə çox tələsirdi...
Çünki o Şuşanın yolunda qala,
Kürsü sahibləri yanmadı hala.
Təsəlli verdilər əsir şəhərə,
Dönmüşdü evlərdə çörək zəhərə.
Nə gedən, nə gələn var idi yurda,
Demə, qurbanlıqmış bu yurd da qurda!
Kəsilən yollardan kömək gəlməyir,
Bu nalə, bu zülüm haqqı dəlməyir.
Yaralı Xocalı imdad diləyir,
Yağdısa başına güllə ələyir.
Əllər yalnız göyden aman gözləyir..!
Burda hər addımı ölüm izləyir.
Fikirilər beyində belədən-belə,
«Gələr bizimkilər, məhv olar tələ...»
Bu cür xəyallarla dayaq el-elə.
Şəhər ümidini üzməyib hələ...
Gəlinlər, qocalar, analar naçar,
Bağlanan yollardan yurd hara qaçar?!..
Anlar bir-birini gülləyə tutur,
Nə ürək dincəlir, nə gözlər yatır.
Bu mühasirədə ölüb-itən çox,
Fəryada, naləyə, aha gələn yox...
Xocalı Şuşanın ümid çırağı,
Tükənib olanı, yoxdur yarağı!
Çox evdə qatildən xəbərsiz nənni,

Sığıbdı köksünə məsum körpəni.
Kimsə eşitmədi ahı-fəğanı,
Qan oldu gecənin qara yorğanı!
Düşmənin məkirli pılları hazır,
Bu günahsız yurda bir ölüm yazır...

-III-

Xerosima, Naqasaki başını qaldır,
Bax bu əsrin sonunda bu nə qeylü-qaldır?!
Xocalıya ruhun uçsun məhv olmuş Xatın,
Nədir bu Soyqırımında şəhid həyatın?!..
Nə Napoleon, nə də Hitler bu hökmü vermib,
Heç bir millət var olandan bu zülmü görmüb!
Heç bir yağlı körpələrə qıymayıb, Allah,
Görən gözün, duyan köksün oymayıb, Allah.
Heç bir yurdun sinəsində bu dağ olmadı,
Bir gecədə Xocalıda heç kim qalmadı...
Zəlzələmi bu torpağın sinəsin yardı?
Selmi coşdu Xocalının qoynuna vardı?

Yox, yox, nə zəlzələ, nə də daşqındı,
Yuxulu Xocalı hələ çaşqındı.
Qanlı rus alayı var Xankəndində,
Min badə qaldırır daşnakla gündə.
Kafirilər, gavurlar birləşib yenə,
Salıb Xocalını bu qara günə.
Gecədi, cocuqlar, körpələr yatmış,
Əsir Xocalının axırı çatmış.
Doldu tavanlara güllə yağışı,
Heyrətdə buraxdı boranlı qışı.
Qocalar, uşaqlar qaçır küçəyə,
Ayaqlar düşürdü od gölməçəyə...
Yanır çirta-çirtla evlər, eşiklər,
İmdada möhtacdı körpə beşiklər...
Şəhərə hər yandan tanklar şişiyir,
Bu yurd varlığını özün qarğıyır.
Qaçanı yollarda güllə haqlayır,
Kafirilər şikarı odla dağlayır.
Döşənib torpağa minlərlə meyid,
Yağya gərəkmi yalvarış, öyüd?
Düşmənin əlində əsir camaat,
Qana boyanıbdı burdakı həyat.
Zinətli barmaqlar kəsilir o an,

Fışqırır başlardan, üzlərdən al qan.
Döşlərdə körpələr süngüyə keçir,
Bu gün ermənilər türk soyun biçir!..
Sinəsi yaralı qadınlar nalan,
Əcəl də, ölüm də bu yerdə yalan.
Yaralar qan tökür, yağılar güllə,
Bu qan deyiləsi deyildi dillə.

Ayağladın azğın yağı,
Namusumu, arımı,
Tarixlərin qan varağı,
Xocalının Soyqırımı!

*

Min illərin yaddaşında,
Qalanların göz yaşında,
Şəhidlərin başdaşında...
Xocalının Soyqırımı!

*

Tapdalanmış qeyrətimiz,
Ayaqlanmış millətimiz,
İşgəncəmiz, zillətimiz,
Xocalının Soyqırımı!

*

Yağılardan kəsər dişi,
Başkəsənin haqq vərdişi,
Qanlı əlin qan gərdişi,
Xocalının Soyqırımı!

*

Əsir düşmüş birliyimiz,
Parçalanmış ərliyimiz,
Murdarlanmış pirliyimiz,
Xocalının Soyqırımı!..

Gecə öz yerini vermiş səhərə...
Gündüz əyləşmişdi qara kəhərə.
Bağrı qan zülmətin gülləsi susmuş,
Qaranlıq ötən gün min yol qan qusmuş!..
Allah vəhşilikdən səsini qısmış...
Günahsız gecəni boğazdan asmış.
Qara örpək geyib ağappaq səhər,

Nə ölüm, nə də qan görmüb bu təhər.
Əsir Xocalının sinəsi yanır,
Həyatın nəbzi burda dayanır.
Meyidlər çöllərə, yollara dolmuş,
Burda həqiqət də, həyat da solmuş!
Canı boğazından çıxmamış canlar...
Qırmızı lalə tək torpaqda qanlar...
Yanan Xocalının sinəsi dağlı,
Haqqın, ədalətin qapısı bağlı!..

Ey milli qırğına çağıranlarım,
Kürsüdən xalq deyib bağıranlarım,
Ağır saatlarım, ağır anlarım,
Erməni əlində yandı Xocalı,
Milyon il keçsə də qandı Xocalı.

*

Qucağı al qanla dolmuş analar,
Daşnak zindanında əsir sonalar,
Getdi əlimizdən namus, ismət, ar,
Xalqın sinəsinə dağdı Xocalı,
İndi yuxularda sağdı Xocalı.

*

Ağlama, Qarabağ, azəri yurdu,
Hanı ər oğullar, hanı ər ordu?
Evimdə, çölümdə yağdı tor qurdu...
Tökülən qanlardan göldü Xocalı,
Cocuğlu, çağalı öldü Xocalı.

*

Allahım, İlahim, hardasan, harda?
Qalıb neçə bölgəm, elatım zorda,
Sədələvh millətim inləyir darda,
Milli hissimizə qordu Xocalı,
Daşnak ğenosidinin yordu Xocalı.

*

Özgə havasıyla yuxulayanlar,
Min nazü-neməti qoxulayanlar,
Eli ağır gündə darda qoyanlar...
Yandı diri-diri, yandı Xocalı,
Xalqın ölüm-qalım andı Xocalı!

*

Umudlu, Malibəyli, Quşçunun malı,
Dağıldı didərgin əhli-əyalı...
Göyləri titrədir bu yurdun halı-
Qanlı Daşaltıya taydı Xocalı,
Eli satanlara vaydı Xocalı.

*

Əyilmə, ey Vətən, dik tut başını,
Tökmə gözlərindən qanlı yaşını,
Uğrunda hər şəhid vətəndaşını-
Tarixin köksünə yazdı Xocalı,
Xainin məzarın qazdı Xocalı.

*

Köksü kabab olmuş, ellərim, ağla,
Dağlarım, daşlarım, çöllərim, ağla,
Sinəsi yaralı illərim, ağla,
Süngüylə doğrandı əsir Xocalı,
Əlacsız Şuşama qəsir Xocalı!..

Qoca dünya, bu tarixi silmə öz yaddaşından,
Min-min qanlı sellər oldu ellərin göz yaşından...
Od püskürür yerə, göyə ürəyimin başından...
Yandı içim, yandı köksüm imdad eylə, Allahım!
Vəhşi, barbar beyinləri abad eylə, Allahım.

*

Fəqət yetər, yetər Vətən min yerə parçalandı,
Ürəklər də, məramlar da elə hey haçalandı...
Ağır yurdlar, ağır ellər göz önündə talandı,
Xocalının müsibətin yerdə qoyma, Allahım!
Divan qurub, sən hökmü ver, qana uyma, Allahım.

*

Kərəminə sığınmışıq, Sənsən ümidgahımız,
Qara çadra geyinibdi hər gələn sabahımız,
Ərşə bülənd olub daha qan ağlayan ahımız,
Uçurt, dağıt zülüm evin qərəzinlə, Allahım!
Ölç-biç vəhşi insanlığı tərəzinlə, Allahım.

*

Millətimin sinəsində şəhid ağrı-acısı,
Yandı daşnak sitəmində min-min qardaş, bacısı,
Səbirimiz tükənibdir ürək ası, dil ası,
Parçalandı Azərbaycan bir Arazla, Allahım!
Sənə bəlli vəhşiliklər, sən tarazla, Allahım!!!..

-IV-

Yandıracaq dağ-daşı,
Yurdda hər vətəndaşı,
Qurumaz gözüm yaşı,
Xocalı qiyaməti...

*

Göylərdən qan ələyər,
Min il keçsə qədd əyər,
Dünyadan haqq diləyər,
Xocalı qiyaməti.

*

Ölən bacı, qardaşdı,
Yanan torpaqdı, daşdı,
Min-min qanlı başdaşdı...
Xocalı qiyaməti...

*

Sındı qolum, qanadım,
Yandım, Allahım, yandım,
Yağya savaşı andım,
Xocalı qiyaməti...

*

Zülümü düzdə qoyan,
Yalanın köksün oyan,
Haqqı dünyaya yayan
Xocalı qiyaməti...

*

Fələkətlə üz-üzə,
Düşməne qalxan, nizə,
Döndü qanlar dənizə,
Xocalı qiyaməti.

*

İntiqam, qisas deyər,
Qeyrət qapısının döyər,
Öluncə qəlbi döyər...
Xocalı qiyaməti...

*

Yurdlar pərən-pərəndi,
Zülüm ərşə dirəndi,
Haqq haqqına ərəndi,
Xocalı qiyaməti...

*

Ağlayar kağız, qələm,
Yanar ahımdan aləm,

Əcəl can verməz öləm,
Xocalı qiyaməti...

*

Əsir yurdun fəryadı,
Yetməz Tanrıya dadı,
Soyqırımı adı-
Xocalı qiyaməti...

-V-

Ey rus xalqı, gözünü aç, bax bu qanlara,
Yandırılmış, parçalanmış şəhid canlara.
Tarixlərdə yer verilmib bu divanlara,
İmperyalər millətini şərəfli etmiş,
Heç bir cəllad taxtı-tacı axıra yetmiş.

*

Daşnakların dəyirmanı çox su apardı,
Tanrı özü bu qanlarçın tufan qopardı,
Neçə-neçə Pyotrlar atın çapardı...
Göstər mənə tacı-taxtın şərəfin, adın,
Onları da bu dünyaya gətirdi rus qadın.

*

Ey rus xalqı, Yesenin əziz övladı,
Bu gün azad ölkənizdə azadlıq dadı,
Sizə-bizə yaxşı bələd faşizim adı!
Min-min ölən-itən oldu o qalmaqalda,
Yaxşı bildik nədir o vaxt zəncirlər qolda?!

*

Bakı nefti evinizdə çırağa döndü,
Faşistlərlə vuruşlarda yarağa döndü,
Vətənimin pak ürəyi sizlə döyündü...
Qanımızla, canımızla birləşdik onda,
Doğulandan ölənədək bu xalq bir donda!

*

İndi daşnak taununa yurdum gillənib,
Nə olubdu axar sellər belə lillənib?!
Andranik havallılar yenə şellenib,
Planı cızır, möhür basır o rus oğullar,
Vətənimin istiqlalın yenə boğullar.

*

Ey rus xalqı, özün ara kimdi savaşıyan,
Sənin, mənim silahımla həddini aşan,
Özgə yurdda vəhşi kimi gəzib dolaşan,
Oğulların hara tökür güllə yağışın?!...

Bilməliyəm, bu qanlara nədir baxışın?

*

Ey rus xalqı, sənin oğlun bu yurdu böldü,
Qarabağın axan qanı min çaydı, göldü,
Böyütdüyün qansızlarla Xocalı öldü!
Bir qiymət ver əli qana boyananlara,
Daşnakların arxasında dayananlara.

*

Para ilə vicdanları satana, lənət!
Haqqı danıb vəhşiləri tutana, lənət!
Cəlladların kölgəsində yatana, lənət!
Ey rus xalqı, şirindir sə azadlıq əgər,
Pak yolunda şəhid yurdum dünyaya dəgər!

-VI-

Düynələnən yumruğumuz silah davaya,
Bağrımızdan püskürən od qalxsın havaya,
Qan çanağı Xankəndində çevrilsin vaya!
Qurğuşuna dönsün orda şər gözü ovsun,
Əsli-kökü olmayanı bu yurddan qovsun.

*

Ey Vətənin oğlu, qızı, gedək səngərə,
Sipər olsun yağılara hər dağ, hər dərə,
Dığaların qollarını gərək el gərə!
Gül qoxulu qızlarımız yağlı əlində,
Qisas yurdun ürəyində, qisas dilində!

*

Eldən gələn el malını çalib-çapdılar,
İki yüz il məmləkətə zülüm yaptılar,
Çoxaldılar mikrob tək, yolu sapdılar...
Yetər daha bu aldaniş, verək əl-ələ,
Zəfər çalaq bu savaştan gün doğsun elə.

*

Qalibiyyət bizimlədir, Tanrı haqqa yar,
Qisas deyib haray çəkir namus, ismət, ar,
Azərbaycan qədim yurdsa-qurd ərleri var...
Xocalının şəhid ruhu qan bu dağ-daşa,
Zəfərlə çıx savaşıardan, ey Vətən yaşa!

*

Meşələrdə donanların ruhu eşqinə,
Xocalının yanan köksü, ahı eşqinə,
Geyin bozqurd libasını, igid, əyninə,
Əyilməyən qürurunu göstər yağya,
Son qoy Vətən torpağında vaya, ağıya!

*

Bunu sənə gözü yaşlı qız, gəlin deyir,
Min illərlə qılınc vuran sərt əlin deyir,

Azərbaycan adlı böyük bir elin deyir,
Vətənsizə nə səadət?! Vətənlə yaşa!
Qırılmalı zəncir, buxov, yol qurtuluşu!
Zəfərlə çıx savaşıtlardan, ey VƏTƏN, yaşa!!!

03-05.03.1992//Neft Daşları

DÜNYA HƏLƏ YATIR DEYƏN...

MÜƏLLİFDƏN: – Mən bu poemanı Voronejdə ali təhsilini yarımçıq qoyub Milli Ordunun sıralarında erməni vəhşilərinə qarşı cəsurcasına vuruşmuş və bir ölüm-dirim savaşında əsir düşüb erməni ölüm düşərgələrində başı müsibətlər çəkmiş, qeyri-adi ağıl və çeviklik sayəsində erməni əsirliyindən xilas olmuş Axsıxa türkü, iyirmi yaşlı Səlimov Rüstəm Xalis oğluna həsr edirəm! Qoy bu poemanı oxuyan hər bir azəri vətəndaşı tarixi düşmənimiz, XX əsrin dəhşətli bəlası olan erməni vəhşiliyini heç zaman unutmasın!..

I AMAN, ALLAH, EŞİT MƏNİ

Allah, Allah, ağrı-acı sinə tutmaz dağlar olub,
Sən verdiyin dünya deyil, zülmüldən ağlar olub.
Vəhşiliklər parçalayır sinəsini zaman-zaman,
Döyür hər gün qapımızı qəfil tufan, hər ah-aman.
Allah, Allah, səcdəgahım, susub durdun bəsdir daha,
Varlığına sığındığım dözə bilməz hər günaha.
Cocuqların fəryadından zaman çaşıb mil dayanır,
Torpaq yanır, milyon illik yuxusundan daş oyanır...
Yurdu savaş meydanına döndərənin cəzası yox,
İnsanlığa qənim çıxan iblislərin qəzası yox.
Əsirliklə, köləliklə dünyaya qan-qan oxuyan,
Ətəyində min illdir ki, insanlığa tor toxuyan,
Sənin bəndən sayıb özün məbədinə dua edir,
Bəşərin can kitabında şeytanın da adı gedir!..
Allah, Allah, bəndən ikən özün fələk, Rəbb sayanlar,
Əzrayıl tək can çıxarıb, bağı üzüb, göz oyanlar-
Sənin havan suyun ilə bu dünyada cövlan edir,
Cəzasız və məhkəməsiz divan qurub dövrən edir.
Üz-üzədir bugün dinlər, acı ilə bəşər inlər,

Ümidsizlər, imdadsızlar, Qibləgahım, səni dinlər!..
Ölüm-qalim savaşının sonu gələn zaman hanı? !
O kişilik zamanəsi üz-üzə ox, kaman hanı?
Hər tərəfdə müsəlmanın torpağına qan ələnir,
Camilər də, məscidlər də yerindəcə güllələnilər!..
Müqəddəs Qurani-kərim nazil oldu əlin ilə,
Mühəmməd-əleyhissəlam qanun yaptı dilin ilə!
İndi nədir bəndələrin düçar oldu zülümlərə? !
Düşüb qanlı savaqlara, tuş olubdu ölümlərə.
Bəlkə əlac eyləyəsən, baş aparır yenə sitəm,
Səbirin də ölçüsü var, xitəm eylə, qana xitəm.
Quranda sən hüquq verdin hər müsəlman qız-qadına,
Bu gün sənle danışiram insanlığın pak adına.
Aman, Allah, eşit məni! Əsirlikdə ana, bacı,
Diddi eli yalnızcaq tək bu müsibət, ağrı-acı.
Namus, qeyrət savaqlarda yağılara sipər olub,
Əslimizə, soyumuza min illərdir çəpər olub.
Ya öldür mən yurd qızını! Qurtulum bu fəlakətdən,
Ya qorxunun hissini apar, müsibətli məmləkətdən...
Özün bəla yolla pisə uyma vəhşi, şər dəminə,
Dünya bağlı hər an sənə tük ürpədən bir himinə? !..

II

HƏYAT SIĞMAZ KÖLƏLİYƏ

Eşit, Səlimov Xalis Osman oğlu,
Oğlun olmayacaq taleyin qulu!
Səlimova Nəsiyyə Osman qızı,
Oğlunun bəxtinə düşdü bu yazı...
Ağrını, acını unudun daha,
Bir oğul taleyi qalib Allaha!..

Xaçmaz bölgəsinin Pavlovka kəndi,
Bura haqq çiyində bir oğul endi.
Dörd uşaq böyüdü o pak ocaqda,
Birinin taleyi qara varaqda.
İki ər böyüyüb boya çatırdı,
Bir qardaş çiyində əcəl yatırdı...
Ailənin ikinci qoçaq balası,
Atanın arxası, qeyrət qalası.
Adı Rüstəmdirsə, hünəriysə Zal,
Sürünür onunla acı qeylü-qal...

Bitirdi Xaçmazda orta məktəbi,
Seçdi kişiliyə layiq o hərbi.
Musiqi təhsili aldı o illər,
Fəqət qurtulmadı ondan dərdi-sər.
Xarkovda o girdi ali hərbiyə,
Zabit kimi dönsün yurduna deyə.
Əla başa vurdu birinci kursu,
Üzləşdirdi qədər zabit bir rusu.
Bir səhər boy ilə düzölmüş kursant,
Adbaad çağırır öndə leytenant.
Gözləri çaş idi qansız ağanın,
Dili zəhər idi, hiylə yağanın.
Rüstəmin soy adın çağıranda o,
Cəllad tək dəhşətli bağıranda o,
Təbəssüm hiss etdi üzündə onun,
Dəyişdi büsbütün o insan donun.
Bir ana söyüşü yağdırdı zabit,
Anlar ötüb keçdi, yer-göysə sabit.
Rüstəm təhqirə dözmədi birdən,
Sanki qüvvət aldı ürəyi Kürdən.
Özünsən sözünü çıxartdı dildən.
Çıxdı oxuduğu o məktəb əldən.
O gənc taleyində acı başladı,
Bəxtin üzü döndü, onu daşladı...
Zabitlər yığışb məhkəmə qurdu-
Ki, niyə ağanın üzünə durdu? !
Arzusu yarımçıq qovdular onu,
Təhqirə dözməyən o türk oğlunu!
Ali hərbi məktəb çıxdı əlindən,
İgid qubarlandı rüzgar yelindən.

İkiyüzlilik qul zəncirləriylə,
İmperya fəlakət gətirdi elə.
Köləlik anbaan süründü bizlə,
Əsarət birləşdi gecə-gündüzlə.
Axırncı irq tək hey sıralandıq,
Haqqımız döyüldü, çox yaralandıq.
Bizi bir-birinə düşmən etdilər.
Hissə-hissə əzib kama yetdilər.
Demədilər, nədir xalqın günahı?
Tutar haqsızları o haqqın ahı.
Sən rus zabitinin hikkəsinə bax,

«Düz aran» sosialist ölkəsinə bax.
Bir gəncin arzusun puça çıxartdı,
Biləni məktəbdən küçəyə atdı!
Bəli, qul yox, xanım-zabit anası,
Zabit türk oğlundan aldı qisası.
Kölənin heç zaman yoxdur dünyası.
Çün qulun tapdanır abrı-həyası.
Kölənin hardadı küreyi-ərzi?
Bubur, köləliyin əsarət dərsi!

Dözdü gənc taleyin hər acısına,
Dərdi bildirmədi o anasına.
Üz tutdu orada ayrı şəhərə,
Döndü hər saati, günü zəhərə.
Voronej rusun ayrı bir eli,
Onu çaşdırmadı taleyin yeli.
Getdi bacısının olduğu yerə,
Doğması da etdi tuş dərdi-sərə.
Əzizə tutuldu acı xəbərdən,
Dedi: Qarışıqdı yuxum da nədən?
Verdi əzizinə təsəlli bir az,
Dünya təsəllisiz bir an da durmaz!..

Rüstəm inam qatdı pak həyatına,
Girdi Politexnik institutuna.
Haqqına tapınıb irəli getdi,
Yabancı ölkədə mərama yetdi.

III

ALIN YAZISINA TALE NEYLƏSİN? !..

Yeni institutda həyat başladı...
Rüstəm hər acını, dərdi daşladı,
Günləri təmkinlə vururdu başa,
Sabah nə olacaq kim bilir haşa?...

Bu an Azərbaycan savaşı meydanı,
Axırdı günahsız azəri qanı!..
Yurdları zor ilə erməni aldı,
Savaş sevməyəni savaşa saldı.
Hər gün Voronejdə qanlı xəbər, lər,
Ürəyi, beyini, sinri zəhər, lər.

Axsıxa elinin igid, mərd əri,
Atdı təhsilini qayıtdı geri.
Azəri torpağı onun da yurdu,
Hər gələn əsgərlə güclənər ordu.
Bütün diləkləri qoyub beşikdə,
Qayıtdı, can qoysun yurda keşikdə.
Hələlik bir kəsə eyləmədi him,
İşi düzəlməmiş bilməsin heç kim.
Üz qoydu yazılış məntəqəsinə.
Dedi: «Hay verilə bəlkə səsində?»
Dedilər, təhsilin özgə şəhərdə,
İgidlik, dözümlük olmalı bir də.
Böyük çətinliklə Rüstəm savaşa,
Bir vəsiqə aldı, göz yar-yoldaşa.
Sarsıtdı ananı qəfil əndişə,
Eşidən mat qaldı bu mərd gedişə.
Dedilər, bəs təhsil, ah bu nə haydı?
Orda şəhidlər var, orda qan-vaydı...
Bir səninlə dava ötüşən deyil,
Haqqlar ki, haqqına yetişən deyil.
Bu imperiyanın fitnə-felidir,
Şeytan barmağıdır, iblis meylidir.
Bəs nədən qoydun sən öz təhsilini?
Eldə qısa etdin uzun dilini.
Rüstəm dedi: «Ana bilməyirsən sən,
Hələ rus-əfqan savaşında mən,
Getmək istəyirdim qanlı cəbhəyə,
Hər kəs alqış desin bu ciddi-səyə.
Onda uşaq idim bilmirdim düzü,
Necə maskalanıb iblisin üzü?
Soveti özümə Vətən ayırdım.
Müsəlman əfqanı düşmən sayırdım.
Sonradan anladım bu siyasətdir,
Özgə yurda girmək bir cinayətdir!..
Mənim Vətənimdir Axsıxa eli,
Ordan qovdu bizi düşmənin əli.
Gürcüstan diyarı, o ana yurdum,
Nə vaxtsa bizlərə bir yana yurdum?
Vətənsiz insanın sabahı yoxdur,
Vallah, bu torpağın günahı yoxdur.
Çıxdı əlimizdən Axsıxa eli,
Əsdi başımızda rüzgarın yeli.

Biz Qazaxıstana sürgün edildik,
Elə hissə-hissə o vaxt didildik.
Sürgündən qayıtdıq Azərbaycana,
Odur, biz türklərə ikinci ana!..
Bunu ki, siz məndən yaxşı bilirsiniz,
Axan göz yaşını nə tez silirsiniz?
Mən doğulmamışdım axı o zaman?
Ancaq indi məni yandırır iman...
Bu yurdu doğmadan doğma sandınız,
Bu yurdun oduyla eşqə yandınız?
Xaçmaz bölgəsinə üz tutduz o vaxt,
Sizi qovdu bura o viranə baxt!
Müşkür savxozuna pənah getirdiz,
Yurdlu ola-ola, yurdu itirdiz.
Ana, güllələrə tuş Azərbaycan,
Bəs necə bədəndə rahat olsun can?
O yanan ellər də yurd torpağıdır,
Qəlbə ocaq çatan Vətən dağıdır!
O vaxt əfqanları düşmən sanırdım,
Sovet vətənimə eşqlə yanırıdım.
Qardaş dediyimiz xalqlar yağıdır,
Burda imperiyanın şər barmağıdır!
Namus, qeyrət getsə Vətən basılar,
Onun oğulları bir gün asılar.
Mən türkəm, can borcum var el-obaya,
Erməni anasın batırram vaya!
Qeyrəti gedənin isməti olmaz,
Dünyada qalası qisməti olmaz.
Bugün şəhid düşsəm, əgər torpağa,
Sabahsa Vətənim çatar növrəğa.
Xeyr-dua söylə yavruna, ana,
O da bir oğuldu Azərbaycana!..
Yoxluğum acısa tək sənə əgər,
Xilas olmuş yurdlar can deyil məgər? !..
Yoluma uzansın xeyirli bir əl,
Sən türk anasısan, yasa batma gəl!..
Şəhid düşmüşlərin ruhu eşqinə,
Ana, tapşır məni Qurana, dinə.
Dara düşsəm, əgər bir gün ölərəm,
Qəzadan qurtulsam dönüb gələrəm!..»
Ana şərəfətlə qucdu oğlunu,
Qəlbə alqışladı kişi ağlını...

Üzündən, gözündən öpdü mincə yol,
Ona arzuladı şərəfli bir yol...
Rüstəm atasın da bağına sıxdı,
Öpüb bacısını həyətdən çıxdı...
Oğlunun dalınca su atdı ana,
Baxdı arxasınca hey yana-yana...
Tutub taleyilə Rüstəm əl-ələ,
Getdi dostlarıyla görüşsün hələ...

Ey Axsıxa türkü, dözdün sən divanlara,
Güllələnmiş, dağ çəkilməmiş şəhid canlara.
Bir milləti qıra-qıra adsız etdilər,
Dağıtdılar yurd-yuvanı kama yetdilər.
Sən də gürcü soylu oldun öz pasportunda,
Türk olaraq qaldın qəlbin dərin qatında.
Kimliyini soruşanda, türkəm, dedin sən,
Baş əyirəm bu yaddaşın qarşısında mən!..
Çoxunuzun pasportumda bu damğa gəzir...
Dərk edəndə bu həqarət qəlbləri əzir.
Yasaq olmuş adınızı unutmamısınız,
Sinənizdən bu niskili heç atmamısınız.
Qanun çıxdı məmləkətdə elin sürülsün,
Bu həqarət düsturunu qoy dünya bilsin!
Türk olaraq bir çoxları bu haqqı danır,
Unutqanlıq dəhşətindən ürək dayanır.
İmperyanın budur yurda çəkdiyi dağlar,
Yazılmamış tarix var ki, ağ-ağ varağlar...
Haqqlarını dünya ilə bölənlər sağdır,
Bölməyənin sinəsində həqarət dağdır!..
Bu savaşa səni sürən türklüyün oldu,
Burda yurdlar dağılanda sinən oyuldu.
Qeyrətinə sığışmadı qanlı olaylar,
Anaların sinəsindən qopan o vaylar.
Gəncliyini sən qiymədin heç eys-ışrətə,
O cavanlıq həyatını atdın dəhşətə.
Əlil oldun el yolunda savaşa, qardaş,
Türklüyünü sübut etdin, ey pak vətəndaş.
Voronejdə təhsil ala bilərdin axı?
Ana yurdu atıb gedib «oğullar» çoxu...
Sənsə qərib bir ölkədən gəldin savaşa,
Bata bilməz heç bir ölüm, qan məsləkdaşa.
Bu qeyrətin qarşısında əyilsin başlar,

Ağır anda dönsün yurda qoy arxadaşlar.
Kİşisiylə sayılıbdı elin ad-sanı,
Sənin kimi ər qoruyar Azərbaycanı.

IV

ƏSİRLİKDƏN ÖLÜM YAXŞI...

O qayıtdı dostlar ilə görüşdən axşam,
İstədiyi adamlara birgə etdi şam.
Rüstəmgilin evlərinə doldu el-oba,
Mərhəmətlə yandı qəlblər, dedi: «Mərhəba».
Çoxlarına nümunəydi müqəddəs addım,
Mən də onu misra-misra tarixə qatdım.
Dünya özü igidlərin qoynunda yatır,
Qəhrəmanlıq yuxusundan haqqı oyadır.
Tay-tuşuna el-obada göz oldu Rüstəm,
Bir gözəlin ürəyində köz oldu Rüstəm...
O intiqam hissi ilə coşub daşırdı,
Uyğularda qurğuşunla qucaqlaşdı...
Çəkilməşdi yuxuları müddətdi ərşə,
Ona aman verməyirdi bir an əndişə!
Bu məramdan o qorxmazı qaytarmaq çətin,
Qansızına üsyan idi bəşəriyyətin!..
Dünya özü igidlərin çiyində yaşar,
Onlar ilə hesablaşar, haqla çarpışar.
O təsəlli verdi özü dostu, tanışa,
Mələklər də səcdəsinə gəldi alqışa...
Tanrının da hüsurunda ucaldı, Rüstəm,
Teymurlardan, Çingizlərdən bac, aldı Rüstəm.

Rüstəm halallaşdı ana-bacıyla,
Qaldı can-ciyərlər ağrı-acıyla.
Gün yetişdi onu yola saldılar,
Bakı ətrafında hər bə aldılar.
Bir az təlim keçdi əskərlər burda,
Əmir gəldi, bölmə o qanlı yurda...
Əsgərlər üz qoydu odlu cəbhəyə,
Haraya yetməkçin güc verdi səyə.
Zabit əmir verir, əskər müntəzir,
İnsan hay-harayı sükutu əzir.
Dağın aşırımları qarşıdan gəlir,

Gecənin naləsi ərşə yüksəlir.
Bir tərəfdən duman, bir tərəfdən toz,
Gəl bü müsibəti aydınlığa yoz.
Maşınlar zor ilə dərəyə endi,
Vuruşan bir hissə cəbhədən döndü.
Dərənin dörd yanı silsilə dağdı,
Gecənin sərt üzü qara varağdı.
Dedilər, erməni əlində dağlar,
Hər kol-kos dibində bir yaraqlı var.
Atışma başladı şiş qayalardan,
Sanki od yağışı yağdırdı bu an.
Ölənin naləsi göyləri dəlidir,
Can verən bədəndən fəryad yüksəlir.
Vurulan quş tək yerə sərilir,
Pozulmuş əsəblər sim tək gərilir.
Rüstəm vuruşmadan inamla çıxdı,
Serrast gülləsiylə çox yağ yıxdı...

Min doqquz yüz doxsan iki iyulun on yeddisi,
Düşüb əsir meşələrə qurğuşunun gur səsi.
Yer də, göy də haray çəkir bu nalədən alışır,
Ət bədənələr parçalanıb torpaqlara qarışıq.
Havada cövlan eləyən min cür söyüşlər idi,
Bu Daşaltı altındaki gedən döyüşlər idi...
İsti qanlar girdabında yanan torpaq dağlıdır,
Şəhid düşən canlar nakam, haqq qapısı bağlıdır.
On doqquz yaşlı Rüstəmin sinəsində hiddəti,
Qurandan ayə dilində –Allaha ibadəti.
Güllə atan əllərinə Tanrıdan qüvvət gəlir,
Nişanına hədəf olan neçə erməni ölür.
Hər tərəfdən güllə-boran, dərə dardır qalxan yox,
Bu savaştın çox qanı var, ölənlərə baxan yox.
Yaxınlıqda bir beton ev qalanlara sığınacaq,
Vəhşi erməni əlində söndürülmüş bu ocaq...
On beş nəfər yaralının beş-altı avtomatı,
Əsirliyə bir addımdı hər birinin heyatı.
Ucadan səs gəlir, «təslim...» sizləmi döyüşərik? !..
Sizi əsir alıb bugün, sabah da dəyişərik...
Bir-birini öldürən kim bu bələdan qurtulsun,
Diri qalan talesizdi, işgəncəyə tutulsun.
Rabitə də dağıdılıb, yandırılıb maşınlar,
Vətən, sənin fəlakətli torpağın var, daşın var...

Hər addımın öz hökmü car, hər ana bir ümid yar.
Sonuncu avtomatın da səsi kəsilən zaman,
Erməni faşistləri də düşdülər dağdan bu an.
Güllə sinədən ötmüşdü, beş-altı əsgər sağdı,
Bu da alın yazısında qaralanmış varağdı.
Əcnəbi dildə danışan o muzdurlar silahlı,
Gecə aydan qaçaq düşüb, qara üzü günahlı...
Sağ qalanlar yaralıdır, qan ələnir torpağa,
Allah özü şahid olub fələk götürməz dağa,
Əsirləri doldurdular tələsik maşınlara,
Vəhşi əllər sığal çəkdi yenə qurğuşunlara...
Tez çevrildi üstlərinə qana susayan lülə.
Səpələndi şəhidlərin üstünə sərsəm güllə,
Düşdü bədbəxt girovların bəxti yeddi düyünə,
Doldurulub maşınlara dikəldi Xankəndinə...

Ey tarixim, ey Xankəndi, Nətavanın xan ocağı,
Nədən belə gül sinəni Stepanakert etdi yağı? !..
Stepanakert oldu adın bədxaxların amalıyla,
Düşmənlərin çox oynadı millətinin kamalıyla.
Övladlarını qəhrəmanlıq cidasını unutdular?
Yağlıların səni, fəqət stepan tək tanıtdılar ?...
Niyə sərdin gül qoynunu ermənin ayağına?
Allah nədən qara yazdı sənə də bəxt varağına?!..
Ey Xankəndi, parçalansın ləkələnmiş qara sinən,
Bu gün bizə yağı çıxdın, Vətən oldun, fəqət, dünən...
Cəlladları sinəsində lənətləyən əsir, Vətən,
Söylə görüm zindanında nə qədərdir ölüb-itən?!..
Əsir tək gizlətdiyin qız-gəlinin sayın söylə,
Daş-divara ismarlanmış anaların vayın söylə?!
Ey Xankəndi, susub durma daşa dönmüş dilin ilə,
Sən tarixə ləkə oldun əsir düşmüş elin ilə...
Necə lal tək durdun, fəqət namusları tapdalanmış,
İnsanlığı ayaqlanmış, heysiyyəti xırdalanmış-
Ana-bacı, yeddi yaşlı qız cocuğu qışqıranda?
O erməni faşistləri bu yurdda xalq, el qıranda?!..
Ey Xankəndi, gavurlara torpaq olub qalarsansa,
Daşnaklarla dilbir olub onlara yurd olarsansa,
Qoy ahımla parçalansın ocaq olmuş odu binən,
Qoy gömülsün torpaqlara əbədilik qanlı sinən..!

V

ƏSİRLİYİN ALTI AYI-ALTI ƏSR

Gecənin üzündən çəkilir duman,
Ərşə bülənd olub əsir ah, aman.
Havadan tütünün qoxusu gəlir,
Səhərin qorxudan yuxusu gəlir...
Maşınlar yetişir o daş qəfəsə,
Yaralı üst-üstə, nəfəs-nəfəsə.
İnsan iniltisi ərzi bürüyür,
Gecəni bir vəhşi duman sürüyür..!
Daşnak çəkməsinin tıkkılıtları,
Dəlir daş qəfəsi, qanlı divarı.
Sübh tezdən gətirilmiş on beş yaralı,
Atılıb məhbəsə gözdən aralı.
Rüstəm də onların içində idi,
Bu əsir düşmüşlər köçündə idi...
Yarım saatdan bir döyülür canlar,
Heç bitib tükənmir acı divanlar...

Üç yerə ayrılır erməni burda,
Onlar divan tutub illərlə yurda.
Birinci-iki əsr əvvəl gəlmişlər,
Gəldikləri günü yaddan silmişlər.
Onlar İrəvana dolmuş bir zaman,
Bilmirlər bir mərə nə din, nə iman.
İkinci-xristian alban köklülər...
Şeytana uymuşlar, şeytan görklülər...
Erməni əlində çomağa dönüb,
Əsli erməniyə yamağa dönüb...
Üçüncü-əcnəbi, pozuq dilləri,
Başlarında uçur şeytan yelləri...
Murdar erməniyə havadardılar,
Özgə torpağında yuvadardılar...
Hər üçü cəzada köməkdardırlar,
Əsire qan etməkdə əməkdardırlar.
İplə bağlanmış lüt qız gəlinlər,
Tarlada çalışır yoxdu əyinlər.
Yerli adamların gözü önündə,
Quldarlıq dövrünün o qul günündə.
Fəryadı içində çəkilib dara,

Bilmirəm, Allahım bəs baxır hara?
Əsir düşərgəsi divandı cana,
Nə olsun sədəsı yetmir cahana?
Məhbəsdə insanlar susuz, çörəksiz,
Atılan bir tikə, fəqət ürəksiz...
Arxadan bəndlənmiş əllər kəndirli,
Daşnak məhbəsində işlər tədbirli.
Əllərsiz yeyilir it kimi qismət,
Ayaqlar altında əzilir ismət.
Hər iki gündən bir tonqallar yanır,
Kabablıq əsirlər öndə dayanır.
Gözlər baxa-baxa başlar kəsilir,
Şişlər qızardıqca inilti gəlir.
Erməni daşnaklar bişmiş kababı,
İnsan ətı ilə hər dolmuş qabı,
Yollayır məhbəsdə əsir canlara,
Ləzətlə baxırlar bu divanlara...
Yeməyənlər yeni əzaba tuşdu,
Kabablıq insan yox, sanki bir quşdu!
İnsan bişmişiyə hava dağlanır,
Ətrafda yol-iriz, torpaq yağlanır.
Vəhşi ermənin yaptığı zülüm,
Bir gün millətinə gətirər ölüm...

Deyirlər eradan çox-çox əvvəllər,
İnsan ətı yeyən var imiş ellər.
Savaşda qaliblər məğlubu tutar,
O gur tonqalların içinə atar.
Süfrələr açılar, tuluqlar gələr,
Qalib şərəfinə sağlıq yüksələr.
O vəhşi tayfalar hey zaman-zaman,
Allahın hökmüylə qırılıb yaman...
Bəlkə ermənilər onlardan qalıb?
Heyvani hissələrlə böylə alçalıb!..

Özünə qəsd etmək müşküllü bir iş,
Bunu etmək belə müqəddəs gediş.
Fəqət əl-ayaqlar iplə bağlanıb,
Üzlər, açıq yerlər min yol dağlanıb.
İplə bir-birinə bağlı əsirlər,
Gözətçi əlində iplə gəzirlər.

Rüstəm bu vəhşətə dözüb susurdu,
Hər acı naləyə qulaq asırdı.
Yarım saatdan bir döyülürdü, o,
Sanki hissə-hissə üyülürdü, o.
Sordular, ey əsir, millətini de?
Hansı hissədənsən heyətini de?
Ölünce döyülür o daş məhbəsdə,
Vəhşilik görürdü hər döyən kəsdə.
Sanki ermənilər insan deyilmiş,
Ah, insan olmaq da asan deyilmiş...
Uşaqkən idmana həvəsi olmuş,
Bu da taleyindən keçən bir yolmuş...
Vəhşilər cürbəcür qisas almaqçın,
Açırdı əsirin bir an qol-qıçın...
Bıçaqla, bıçaqsız döyüş səhnəsi...
Bitib-tükənmirdi ölüm təhnəsi!
Qaliblər məğlubu öldürməsəydi,
Qalib olduğunu bildirməsəydi,
Ya başı kəsilib qəltan olurdu,
Çapılmış əl-qolu qanla dolurdu.
Rüstəm gücü ilə düşdüyü darda,
«Boksçu» ləqəbi qazanır orda.
Qaçıb qurtulmaqçın Rüstəm bir gecə,
Planlar arayıf nə edim, necə?
Çıxır o suyolu bəhanəsiylə,
Oynayıf taleyin boş xanəsiylə...
İpini almışdı qarovul ələ,
Nəfəsin qısmışdı, can gəlmiş dilə.
Əsir yoldaşıyla sözləşmiş çoxdan,
Allah xoşbəxt anı yetirsin yoxdan.
İti dişləriylə kəsib ipini,
Yıxır ayağına daşnak tipini...
Vurub qarovulu, alır silahı,
Köməyə çağırır qadir Allahu.
Tökülür haraya daşnak itləri,
Yuxudan ayıldır səs zabitləri.
Tutulub təzədən düşür zindana,
Boyanır bir daha qəfəslər qana...
Onunla qaçana verilir silah,
Rüstəmi öldürsə azaddır sabah.
Əsir avtomatı tuşlamır ona,
Erməni yenə də əl atır qana.

Rüstəm heç yağıdan diləmir aman.
Yandırır bu səhnə düşməni yaman.
Hər ikisi yurdun mərd vətəndaşı
Dosta əl qaldıran sayılar naşı.
Gülləni boşaltmış demə erməni,
Bu imtahan imiş əsirə, yəni.
Sonrasa güldülər vəhşicəsinə,
Ormanlar oyandı daşnak səsinə!
Ah, növbə Rüstəmə yetişən zaman,
O da rəqibinə eylədi aman.
Dedilər: Siz necə insansız, söylə?
Ölürsüz satqınlıq etmirsiz böylə?
Güllələr olsaydı indi yox idiz,
Çökmürsüz ölümün qarşısında diz...»
Qəhqəhə çəkдилər dəli sayağı.
Fikrini dəyişdi bu zaman yağı!..
Qaldılar əsirlər şəstlə göz-gözə,
Lal baxış dəyərdi min kağız sözə...
Qorxaq olan saydır ölüb-itənə,
Nə düşməne lazım, nə də Vətənə!..

Səhər ötüb keçdi, qaranlıq gəldi,
Gecənin harayı ərşə yüksəldi.
Rüstəm atılmışdı o daş qəfəsə,
Açdı gözlərini o qəfil səsə.
On altı yaşında bir gözəl qızı,
Atdılar içəri əsir yalqızı.
Dedilər: «Peşkəşdi bu gecə sənə,
Səhərsə qaytarıb verərsən yenə...»
Sığındı bir küncə əsir qızcağaz,
İçində ürək yox, yanıqlı bir saz.
Qorxu əzabları didir köksünü,
Tanrıya yetməyir bədbəxtin ünü.
Qoşa hörükləri döyür topuğun,
Sanki unudubdu o qız olduğun.
Rüstəm qəzəb ilə süzdü gözəli,
Uzaqda dayandı dəyməsin əli.
Qız dedi:-yovuğa gələrsən əgər,
Sən mənim namusum deyilsən məgər?
Bir an yoxluğuna fərman verərəm,
Ağlayan könlümə səhman verərəm.
Səni öldürməyə ixtiyarım yox,

Sənə dəysəm, demək kişi arım yox.
Sabahın yetməsin gözlə bir qədər...
O daşnak alçağın məramı hədə.
İki gün atıldı qız bu otağa,
Rüstəm öz qeyrətin çəksin yatağa...
Üçüncü gün gözəl bıçaq köynəkdə,
Ölümlə danışır əsir ürəkdə.
Atılır yenə də o daş qəfəsə,
Rüstəmin önündə o, əsə-əsə,
Yeridir bıçağı öz ürəyinə,
Sərt zərbə işləyir düz kürəyinə...
Çökür «bokusçu»nun ayağı altda,
İsmətin saxlayır, fəqət həyatda!
Baş əydi Rüstəm qızda qeyrətə,
Qızılıq ismətinə pak sədaqətə.
Özünü öldürmək istədi Rüstəm,
Qurtulsun, nəhayət bu acı sitəm.
Bu an töküldülər daşnak heyvanlar,
Yenidən başladı acı divanlar.
Bıçağı aldılar əlindən onun,
Sonu qanla bitdi acı oyunun.
Səndə pullar yatır dedilər ona,
Qazana bilmərik qəsd etsən cana.
İgidsən, məğrursan dəyanətin var,
Biz gözəl bilirik nə niyyətin var?
Cana qəsd etməyə eyləmə meylil,
Ölüylə diriye qiymət bir deyil.
Milyona satırıq səni qəm yemə,
Mərdliyə diz çökmüş daşnak da,demə.
Paraya satılır canlar, İlahi,
Nə vaxt sona yetər qanlar, İlahi?

Bir qan ocağından alıb Rüstəmi,
Başlanır əsirə Şuşa sitəmi.
Şuşa, Vətənimin əsir balası,
Satıldın, yurdumun hünər qalası.
İndi yaraların yəqin qan sızır,
Qara taleyini daşnaklar yazır.
Azəri övladı qoynunda əsir,
Qapını açmağa daşnak tələsir.
Sən necə qıyırsan əsir oğluna?

Zənciri salırsan dağlı qoluna.
Burada əzablar başlanır yenə,
Döyülür Rüstəm, hey dönə-dönə.
Qaçıb qurtulmaqçın bu daş zindanı,
Əsir düşünürdü bir gözəl anı.
Gecə gözətçiydi erməni qızı,
Fələyin yox idi bircə ulduzu...
Qarovul yoldaşı çıxdığı zaman,
O, daşnak qadına vermədi aman.
Rüstəm qeyrətinə əsir olaraq,
Bir yüngül zərbəylə yerə salaraq,
Daşnak artığını o öldürmədi,
Gələn gözətçini, fəqət görmədi.
Zənn etdi qurtula bəlkə də canı,
Necə ağladarmış həyat insanı.
Yenidən tutulub atıldı küncə,
Zəncirlə döyüldü Rüstəm öluncə!..

Bir səhər əsirlər dolu maşında,
Yol gedir bu anda yoxuş başında.
Daşnak dəstələri üz-üzə durur,
İrəvan daşnağı bir pusqu qurur.
Götürüb satmaqçın bu əsirləri,
Elə bir-birindən gizli sirləri.
Alıb əsirləri Noyanberyana,
Güllələr səpildi, sanki hər yana...
Döndü qurğuşunlar bu an leysana.
Cəllad vəhşi kimi baxır insana.
Artaşak məhbəsi bir acı zülüm,
İzləyir Rüstəmi anbaan ölüm...
Lakin ümidini üzməyir yenə,
Zindandan qurtulmaq gəlir eyninə.
Yaralı ayağı çirkədən qurd salıb,
Eybəcər həşarat orda yurd salıb.
Bit içində bədən artıq müddətdi,
İnsanlıq adına bu müsibətdi...

Dekabrın onu soyuq qış günü,
Yandırır adamın lap iliyini.
İgid bir əsirlə sözləşir Rüstəm,
Bir gün verilməli bu zülmə xitəm.
Gəncə mahalından olan o əsir,

Adı Polad idi, qəlbin dərd kəsir.
O dedi: « Polada bil ki, bir axşam,
Ağlımız olmalı zülmət üzən şam.
Qaçmalı canımız qurtulmalıdır.
Yağrı bağrına qəm çatılmalıdır.
Gəncə mahalının igid balası,
Bu zindan düşmənin hiylə qalası.
Ya bədən torpağa qatılmalıdı.
Ya qorxu ağıldan atılmalıdır.»
Dilində Qurandan ayələr deyir,
İçində öz kişi qürurun öyür.
Soyuq qış gecəsi gəlir, nəhayət,
Anbaan dəyişir, sanki vəziyyət.
Rüstəm suyolu bəhanəsiylə,
Haylayır daşnakı məğrur səsiylə.
Onlar uzaqlaşır dəmir məhbəsdən,
Alır qarovuldan silahı pəsdən,
Öldürür səsinə içində boğur,
Əsirin bəxtinə bir həyat doğur.
Əsir yoldaşın da dardır özüylə,
Qaçır sis-çovğunlu bu yer üzüylə...
Dizəcən qar yerdə, şaxtasa qanlı,
Qış özü bir yağrı, hökmü divanlı.
Əsir yaralını kəsir rüzigar,
Dəmiryol uzanır, talelər ögar.
Rüstəm siyasətlə öyrənmiş yolu,
Haraya aparır onu sağ-solu..?
Türkiyəyə getmə rusdu sərhəddə,
Naxçıvan yolunda erməni kənddə.
Üz qoyur İrəvan səmtinə sarı,
Bizi axtarmazlar yağrılar, barı,
Öylə zənn edərlər ölmüşük çoxdan,
Bu qismətsə, Tanrı yol verər yoxdan.
Əsir yoldaşından gizlədir bunu,
Qarşı İrəvana yol olduğunu.
Rüstəm elə zənn edir Polad bilməyir,
Poladsa ağrıyla sərt gülmüşeyir.
Deyir ki, bu yola bələddəm çoxdan,
Bizi qorxutmasın nə ölüm, nə qan.
Qarın içi ilə gedir əsirlər,
Soyuğun gücündən tir-tir əsirlər.
Biri o birinin belinə sinir,

Yollar uzandıqca canlar isinir.
Rüstəngil şəhərə yetişən zaman,
İnam hissi ilə alışdı bir an.
Şaxtadan qızarıb yorğun üzleri,
Əsir müsibətdən zəif dizləri.
Vağzala yetişir bu iki əsir,
Əcəldən qaçmağa, sanki tələsir.
İravan vağzalılı adamlarla dolu,
Qar-çovğun basıbdı hər addım yolu.
Tiflis qatarına qalır üç saat...
Necə də şirindir, İlahi, həyat,
Anbaan ölümle üzbəüz canlar,
Uzun yollar boyu keçirib anlar.
Yaralı ayağın Rüstəm unudub,
Hər addım hava yox, sanki qan udub.
Onlarla yol gedir yenə təhlükə,
İndicə tutularlar, indicə, bəlkə...
Birtəhər saatlar ötüşüb keçdi,
Əsirlər hər anı, sanki qan içdi...
Qatar ağır-ağır döndü vağzala,
Rüstəm göz gəzdirdi o uzun yola...
Dedi pıçılıtyla Polada bu an,
"Səni kim dindirəsə dinmə heç zaman.
Mən rusun dilini bilirəm sərrast,
Mənə diqqət ilə indi qulaq as,
Danışarsan haçan çatarıq yurda...
Yadımdan çıxarma «lalsan» sən burda.
Poladın Rüstəmə artdı ülfəti,
Qopdu yağlılara qəlbədən nifrəti.
Dedi: «bu etibar heç vaxt solmasın.
Haqqa tapınanlar darda qalmasın.»

Qatar dayanan tək qarışdı ara,
Onlar adamları tez yara-yara,
Rüstəm yığışdırıb özünü bir an,
Sanki damarında buza döndü qan.
Durub bələdçiylə bu an üz-üzə,
Dedi ki, bilet yox, rəhm eylə bizə.
Maşını qəzaya saldıq yol üstü,
Axşamdan yoldayiq halımız pısdı,
Tiflisdə doğulub böyümüşük biz,
O Allah eşqinə kömək edin siz...

Bələdçi yaşlı bir gürcü qadını,
Yaxşı ki, sormadı onun adını,
O, başıyla keçin dedi onlara,
Sanki günəş doğdu yorğun canlara...
Bir təhər özlərin qatara saldı,
Sanki gözlərində həyat ucaldı.
Ümidsiz ciblərin yoxdu parası,
Getməli, onların nədir çarası?
Tiflis qatarında min cür zülmə,
Addımı izləyən müdhiş ölümlə-
Yol gedir qaçanlar Tiflisə sarı.
Necə də uzanır saatlar barı...?
Salonda cürbəcür hər yad sifətlər,
Anbaan təhlükə, qoxunc silqətlər.
Sanki kölgə tək izlər onları,
Ağır anlar yetmir, əsir canları?!..
Rüstəm rus dilində təmiz danışır,
Hər gözə, baxışa soyuq yanaşır.
Hər onu sayanla qaynayıb daşır.
Qəlbə həyat eşqi zirvələr aşır...
Qatar yetişəndə Tiflisə, heyhat,
Hər iki sinədə döyünür həyat...
Çəksə də işgəncə, sitəm başları,
Gözlərdə parlayır sevinc yaşları.
Necə də şirinmiş azadlıq, barı?
Canlardan geridə qaldı ah-zarı...
Üç gün vağzaldaca qaldı qaçanlar,
Qorxulu, narahat hər keçən anlar.
Qəfil yaxınlaşıb bir sürücüyə,
Əsirlər qaçdığı dedi, gürcüyə.
Heç nə soruşmadı gürcü onlardan,
O dəhşətə düşmüş yorğun canlardan.
Sanki üzün aldı çəhrayı bir qan...
Salaraq əlini cibinə bu an,
Əvvəl əlli manat, sonra yüz manat,
Dedi: « Məndən sizə hədiyyə, barat.»
Azəri ünvanı verdi onlara,
Sizə kömək olar düşsəniz dara.
Allah gürcüdəki o pak insanlıq,
Çətinə düşsənə bu canyananlıq,
Kövrəltdi onların lap ürəyini,
Qəlblər alqışladı, haqq mələyini.

İnsanlıq var imiş dünyada barı,
Bir işıq közərdi həyata sarı...
Dükandan aldılar tələsik çörək,
O isti təamdan tez-tez yeyərək...
Onlar inanmadı xoşbəxt anlara,
Bir hərarət çökdü, o ac canlara!
Acılıqdan saralan üzlər nə çaşqın?
Əsirlər baxırdı ətrafa şaşqın.
Dükanda olanlar elə heyərlə,
İşdən xəbərsizlər bir həqarətlə...
Süzürdü eyhamla bu insanları,
Ürəyi yaralı, bağıri şanları.
Kim-kimdən xəbərdar həyatda barı?
Fələk ovudarmış hər ahı-zarı...

Əsirlər üz tutdu bazara tərəf,
Deyəsən bəxtlərdən açılır kələf.
Uzaqdan eşidib türk ləhcəsini,
Azəri qarının qıvrıq səsini-
Onlar yol aldılar o səs eşqinə,
Şükür eylədilər imana, dinə.
Poladla Rüstəm döndülər birdən,
Ağızda sözləri öc aldı dürdən.
Daşnak məhbəsinədən qaçmışıq, ana,
Bu səs qəlbimizə gur işıq, ana.
Qarı ağlayaraq dedi: « İgidlər,
Məni ovsunladı sizdəki hünər.
Bir gün ermənin zülmü də enər.»
Gürcü qadınları kənardan baxır,
Tənəli baxışla yanırıb yaxır.
Elə Rüstəmgilə, fəqət bu anda,
İnanan da oldu, inanmayan da.
Bə'zisi dedi ki, onlar dilənir,
Haqsızlıq olanda haqq güllələnir.

Azəri insanı, ayıl yuxudan,
Qurtar həyatını qara-qoxudan.
Qardaşa məhəbbət hissiylə yaşa,
Bəsdir, taleyimiz toxundu daşa.
Canı canımızdan kömək umursa,
Yolunun üstündə ümidlə dursa,
Sən aç qollarını öz qardaşına,

Bəsdir, müsibətlər gəldi başına.

Nəhayət qatarın vaxtı yetişdi,
Üç gün üç il kimi gəlib ötüşdü.
Qatar tələsirdi Bakıya sarı,
Əsirlər yuxusuz gecənin tarı.
Yeməklər tökülüb üstünə mizin,
Can deyib, silən çox ağlayan gözün!
Qəlbi nifrət ilə döyünən də var,
Kişilik haqqıyla öyünən də var.
Qatar xəbərsizdi bu acılardan,
Aparırdı iki əsiri dardan...!
Artıq yaxınlaşır Gəncəyə qatar,
Üzlərdə səadət böyük büsat var.
Ayrılıq məqamı yetişdi bu dəm,
Polad öz dostuna baxdı gözü nəm,
Rüstəm bir ah çəkdi, titrədi aləm.
Gözündən süzüldü ağırlı bir yaş,
Dedi: «Salamat get evinə qardaş.»
Qatar köks ötürüb çatdı Gəncəyə,
Onlar bir-birinə can deyə-deyə,
Polad Rüstəmdən ayrıldı getdi,
Doğmasın, yaxının xoş-xürrəm etdi.

Ayrıldı Vətəndə əsir cavanlar.
Ötdü o dəhşətli, ağırlı anlar.
Rüstəm əl edirdi öz yoldaşına-
Deyirdi, salamat dön dam-daşına...
Onun qəlb ovudan pıçıltıları,
Boğurdu zülmətdən doğan ah-zarı.
Gecənin bağrında ay bir piyalə,
Ulduzlar çəmənə düzölmüş lalə.
Asıman içində tacı-taxt qurub,
Zülmət bu nəş'ədən boynunu burub.
Rüstəm pəncərədən seyr edir bunu,
Yenə həyat eşqi çağladır onu.
Unudur bir anlıq ağırı-acını,
Yandırır atəşə könül sacını.
Düşünür gəlmişdi şərlə savaşa,
İndi əsir adla dönür dam-daşa!
Bu ağırı yandırır qəlbini pəstdən,
Dişini qıcıyır ağırya qəsdən,

Deyir, can t rk etmib n  qədər təni,
 l nc  bu əzab üzəcək məni...
Son mənzilə qədər borcluyam yurda,
Yađı n  edəcək, qurd ođlu qurda?!..

Qatar uzaqlaşır, onlar ayrılır,
Bu qədər ah g r n canlar ayrılır.
Sinələrdən qopan sonsuz ah-vayla,
Salonda sevincli o hay-harayla,
G r ş  aparır Rüstəmi qatar,
O bu səadətdən de necə yatar?
Ürəkdə arzular coşur v s tl ,
Qatarsa Bakıya gedir sürətlə...
Uzaq m nzill rd n qayıdanları,
Vađzalda gözləyir oz dostu-yarı.
Onun gəlişini kimsə bilməyir,
Bir anın sevinci dünyaya dəyir.
Qatar axşam  st  çatır Bakıya.
Rüstəm can ađrısın qatır Bakıya.
O son mənzilinə yetişir qatar,
Rüstəm bu anları necə unudar?..

Bakı, Vətənimin  mid qalası,
Tökülən qanlardan canından ası.
Oyan, pişvazına bir ođul gəlir,
Sənin intizarın bađrını d lir.
Odlu nəfəsinlə isit k ks n ,
Mirvaril r saçan parlaq əksini.
Ş l t ürəyinə qoy işiq saçsın,
 lahi qapısın xeyir  açaşın.
Açaşsın b xtind n həsrət d y n .
Oxşa t s llinl  yorđun beyini...
Ayaqdan aldıđı ađır yarayla,
 mr nd n silinməz qanlı harayla,
Minir avtobusa o həyacanlı,
Saatlar  t ş r, sükutu anlı.
Xaçaşmaza tələsir əsir indicə,
Qəfil evlərinə o dönsün necə ? !
Rüstəm yaxınlaşır yaşlı kişiyə,
Onun gəlişini çatdırısın deyə.
Danışır başına g l n əhvalı,
Tutulur kişinin o saat halı.

Deyir, oğul, gedək aparım səni,
Yamanca sarsıtdı bu halın məni.
Baisin evini yıxsın Yaradan,
Götürsün şeytanı Allah aradan.
Əsirlik həqarət, ayrılıq acı.
Tanrı özü etsin bizə əlacı.
Deyir, oğul, mənim adım da Murad,
Edərəm atanı, ananı çox şad.
Sizin olduğunuz qonşu kənddənəm,
Alma ürəyinə kədər, qüسسə, nəm
Bilirəm dözməzlər qəfil gedişə,
Bu xəbərdən doğar min bir əndişə.
Səninlə evnizə birgə gedərik,
Ata, ana qəmin biz yox edərik.
Avtobus Xaçmaza gəlib yetişir.
Onlar məşindən da birlikdə düşür.
Taksiyə oturub gedirlər kəndə,
Zaman hər bir anı salırdı bəndə.
Vaxtın dar sütunu gəlib yetişdi,
Rüstəm Murad ilə taksidən düşdü.
Öncə bibisinə xəbər apardı,
Yazıq bu soraqdan tufan qopardı.
Yıxıldı Rüstəmin ayaqlarına,
Şükür edir fələyin soraqlarına...
Hələ gəlişini bilməyir ana,
Bu acı mənzərə qalsın bir yana,
Rüstəm bibisinin könlünü alır,
Muradı qohumlar tez yola salır.
Bu müjdə yayılır bütün kənd boyu,
Qaldırır yuxudan bütün kök-soyu.
Bu işdən sevincək aramsız gecə,
Rüstəmlə şadlığa batıbdı necə? !
Xəbər çatdırdılar anaya bu dəm,
Bu anı yazmaqda acizdir qələm.
Ana tutulubdu qəfil xəbərdən.
Zənn edir oğulu çıxıbdı əldən.
Rüstəm xəyal kimi gəlir, ah ona,
Ana çaşqın-çaşqın baxır oğluna.
Nə üzündən öpür, nə söz danışır?
Ürəyi üzülür, varlığı şaşır...
Oğul deyir, ana, bir söz desənə?
Gəlişim bir sevinc vermədi sənə?

Niyə sığınmırsan bu dəm köksümə? !
Bəlkə yad olmusan indi əksimə?
El-oba tökülüb bu səsə, ünə,
Niyə sevinmirsən, anam, bu günə?
Birdən, yavrum, deyə hönkürdü ana...
Bu fəryad yayıldı, sanki cahana!..
Çəkdiyi zülümdən qocalmış qadın,
Qorxur çəksin belə Rüstəmin adın.
Bu bir həqiqətmi, yoxsa yuxumu?
Dərdlərdən doğulmuş acı qorxumu?
O qəfil gəlişdən sarsılan ana,
Titrək baxışlarla çox baxır ona.
İnanmır oğlunun sağ olduğuna..!
Şükürlər edir ki, bu xoş çağına...
Rəbb rəva bilmədi oğul dağına...
Atasa, axtarır oğlu dağ-daşda,
Deyir: «bəlkə oğlum ölüb savaşda...»
Ananın gözündə həyat işığı,
Evinə dönübdü qəlb yaraşığı...

Çox gəzdi dağ-daşı o Xalis kişi,
Axırda barışdı haqla gərdişi.
Oğlunun sevdasın başından atdı.
Bir neçə gün keçdi ata qayıtdı,
Hansı savaşdasa zənn etdi öldü,
Dərd ata qəlbini ikiye böldü.
Bir xeyli darvaza ağzında kişi,
Dayandı, bitmədi bu can gərdişi...
Necə xəbər versin indi bu dərdi?
Anaya müsibət – itginlik dərdi.
Rüstəmin atası o, Xalis dədə,
Girdi darvazdan evə bu vədə.
Həyətdə bir xeyli adamı gördü,
Həyacan qəlbinin içini gərdi,
Zənn etdi Rüstəmin meyidi gəlmiş,
Bağrını bu an da fəqanlar dəlmiş...
Ərinin gəlişin duyub Nəsiyyə,
Qopartdı sinədən sevincdən qiyyə.
Oğlumuz qayıdıb dedi, a kişi,
Bizim xeyrimizə fələk gərdişi.
Niyə dayanmısan bir odaya gir?
Daha ocağımız şölələnsin gur.

Hövlanak yüyüdü ata içəri,
Hicrana yük sinə aylardan bəri-
Ağrıyla qarışıq fəğan qopartdı,
O, özün oğlunun üstünə atdı...
Qollar bir-birinə dolaşib qaldı,
Xalis kişi oğlun köksünə aldı.
Göz yaşı axıtdı evdə olanlar,
Necə dəhşətliydi, Allah, bu analar?!..

VI

ƏZİZİM, VƏTƏN-ŞİRİN...

Müharibə anaların sinəsini parçalayan bir ac qurddu,
Çox gözlərin çeşməsini zülümüylə o qurutdu.
Gözü yolda qalanların naləsindən fələk ağlar,
Sinələrə çəkilibdi savaşlarda min-min dağlar...
Nədir belə insanların istəkləri, diləkləri?
Ölənədək niyə sakit olmur o ac ürəkləri?
Vəhşiliyin zirvəsində oturana insan dedik,
Min illərdi bir-birini vəhşilər tək çapıb yedik.
Türk ətini kabab edib kam alanın adına bax,
İnsanlığın pasportunda erməni övladına bax.
Bu qanlarla, zülümlərlə yatır hələ bu gün bəşər,
Başımızın üstündəcə üz-üzədir xeyirlə şər.
Tanrı bizi bir-birinə qırdıraraq qisas alır,
Bu divanlar zəhmi ilə səyyarəyə kölgə salır.
Ey insanlar, qayıdın bir Allahın pak qucağına,
Baş əyib səcdədə olaq İlahinin ocağına...

Gecəni yatmadı qohum, əqraba,
Tökülüb gəldilər qonşu kənd, oba.
Şübhəli, şübhəsiz gözlər alışır.
Mərəmlər, diləklər, qəlblər çarpışır.
Hamı sualları yağdırır ona,
Rüstəm cavab verir, hey yana-yana.
Dedilər: « bir bizə söylə sən necə?
Böylə, sahib oldun sehirlə gücə?
Daşnak caynağından necə qurtuldun?
Bəlkə, yağılara sən də satıldın? »
Rüstəm suallara verdi cavabı,
Hamının heyrdəndən kəsildi tabı...

Gecəni Rüstəmin ağrısı artdı,

Yaralı ayağı cana od çatdı.
Səhər bu dərd oldu ata, anaya,
Yığışib getdilər xəstəxanaya.
Xaçmazda olundu xeyli müalicə,
Çürüyən ayağı sağalsın necə?
Rüstəm gülmüsərdi hamıya üzdən,
Fəqət yaraları keçmədi üzdən...
Kəsdilər ayağın dizinə qədər,
Belə yazdı ona yəqin ki, Qədər.
Sağalib çıxanda artıq şikəstdi,
Üstündə fələyin yelləri əsdi.

Ürəklə ağıln pak birliyində,
Təslimlik aktı var əsirliyində!
Rüstəmgil, ağıln fəvqündə durdu,
Amansız düşməne tələ də qurdu.
Bir neçə yağını qətlə yetirib,
Qaçaraq, qarda da izi itirib...
Özləri özlərin xilas eylədi,
O qarı düşməni qana bələdi.
Mötəbər yerlərə çatdı bu səda,
Birində insaf var, yüzündə əda.
Suallar suala calandı getdi,
Hər söz milyon kərə hallandı getdi.
Onu dindirənlər zaman oğludu,
Böyük qanunların kiçik quludu.
Xətrinə dəydilər, alışdı sinə,
Hey zərbə vurdular dağlı köksünə.
Sözlər söynəlildi onun əksinə.
Fəqət, o vicdanı qarşısında pak,
Namusun, qeyrətin yolunda həlak.
Kişilik gətirdi onu bu yurda,
Əsir düşdü, fəqət qalmaq darda.
Ürəyində Quran, dilində ayə,
Bağlandı Məkkəyə, o, Kərbəlayə.
İslama inamı yardımçı oldu,
Hər din Yaradana uğurlu yoldu...
Bizi bu dünyaya gətirən Allah,
Rüstəmlə Polada oldu qiblegah!
Ölümün əlində cürət doğuldu,
Ağılla şeytanın cismi boğuldu.

Getdi Voronejə arzuyla Rüstəm,
Yarımcıq təhsilə eylədi xitəm.
Yenidən düzəldi o inistuta,
Təzədən atıldı qaynar həyata...

Rüstəmin çəkdiyi müsibətləri,
Mənə söylədiyi həqiqətləri-
Yazdım ki, şahid tək qalsın cahana,
Başı zülüm çəkmiş Azərbaycana...
Bu dastan bəşərin hesabı olsun,
Daşnakların ölüm kitabı olsun!
Bu Rüstəmlərin son əzabı olsun...!

Əslini, soyunu itirən, xalqım,
Üstündən ad-sanı götrülən, xalqım,
Qayıt, Tanrı qoyan haqq dərğahına,
Baş əy qüdrətinə, pak Allahına!
Sabah qalibiyət bizim olacaq,
Dünyada Tanrının hökmü qalacaq...
Allah savaşılarla bizi sınayır,
Qorxağı fələk də, vallah, qınayır.
Cismi kabab olmuş ruhları səslə,
Atıl savaşılarla köklü həvəslə.
Rüstəmlər qalacaq Azərbaycana,
Onlar bir tarixdir qanlı dövrəyə!..

18-20.06.1993//Neft Daşları

BURDAN BİR ATLI KEÇDİ...

*Ahıl vaxtında yurd-yuvasından məcburən
qovulmuş, Xızıya pənah gətirmiş və yurd
xiffətindən dərdə düşüb vəfat etmiş dağ
cüssəli Vəliyev Qasım Hüseyn oğlunun
müqəddəs ruhuna!..*

|

Burdan bir atlı keçdi...
Dona çayından içdi,
Bağçasında, bağında,
Əkdiyini yad biçdi!..

Aman, Ləlvər dağı, ellərin cəmi,
Harda ocaq saldı, haraya düşdü?
Yurdların bir olan, gur olan dəmi-
Fitnəyə, fele, qaraya düşdü.

*

Niyə Nuh gəmisi gəlmədi Qafa?
Yurdlar sahibinə etmədi vəfa,
Millət cəfa çəkdi, yad gördü səfa,
Köçhəköç, qaçhaqaç araya düşdü.

*

Tarix unudarmı o qanlı çağ?
 Dərddən ürəklərin əridi yağı,
 Düşmənin vurduğu o sinə dağı,
 Yənə yara üstədən, yaraya düşdü.

*

İrəvan, Zəngəzur, Qaf, Göyçə talan,
 İki yüz il dolaşır dünyanı yalan,
 Ey Vətən, didərgin azəri balan,
 Hara qovladılar, oraya düşdü?

*

Niyə içimizin sönübdü kini,
 Cihada çağırır o İslam dini,
 Dünyanın iblisi, şeytanı, cini,
 Bizim yurd-yuvaya, saraya düşdü.

*

Sınaq yarışımı, Allah, mərdlərə?
 Qol-qanad verirsən hey namərdlərə,
 Çarə arayarkən biz bu dərdlərə,
 Zülüm də, ölüm də çaraya düşdü.

II

HANI AXTALA...?

Müddətədi olubsan elindən uzaq,
 Necə gəzdirirsən vayı, Axtala?
 Kəsibdi başının üstünü sazaq,
 Qanlıdır o Dona çayı, Axtala!

*

Hanı, o dağların düzləri, hanı?
 Çəşməsi çağlayan gözləri hanı?
 Sönmüş ocaqların közləri hanı?
 Necə unuduldu sayı, Axtala?

*

Bağında bülbülün dili kəsildi,
 Sazında siminin teli kəsildi,
 Türkün beli sındı, eli kəsildi,
 Hanı o dağların yayı, Axtala?

*

Suyundan içdiyim o buz bulaqlar,
 Atımı sürdüyüm o göy yaylaqlar,

Yağının əlində qalan oylaqlar-
Niyə eşitməyir hayı, Axtala?

*

Mənə söylədilər yurd et Xızını,
Yayın yaylaq eylə, oxşa yazını,
Dindir dərdə düşmüş teli sazını,
Vur başa hər günü, ayı, Axtala.

*

Dünya hürr deyirkən hey millətlərə,
Biz niyə tuş olduq de zillətlərə?
Bu qoca vaxtımda bu minnətlərə-
Qalmadı könlümün hayı, Axtala.

*

Atla dolaşdığım gədiklər hanı?
Kabablıq etdiyim əmliklər hanı?
O haylı, haraylı şenliklər hanı?
Hanı o xoş bahar ayı, Axtala?

*

Gəzdikcə Xızıda çölü, çəmənini,
Ürəyim unuda bilməyir səni,
Bilirsən, qubarın yandırır məni,
Yoxdu o yerlərin tayı, Axtala!..

Bu ahlar içində çırpınan qoca,
Haqqına könlündən açıbdı baca.
Fəraqı dilindən könle yaxılır,
Köksündə elə bil şimşək çaxılır.
Bütün canı ilə titrəyir, əsir,
Ruhu o yerlərə yenə tələsir.
Bumbuz əllərində hərərət gəzir,
Allaha ömründən istəyir nəzir.
Bir də o yerləri dolaşmaq üçün,
Bu eşq alışdırır könlünün için.
Ona qərib gəlir Xızı dağları,
Unuda bilməyir ötən çağları...

III

BU PAYIZ QANLI GƏLDİ...

Bu payız qanlı gəldi,
Yaman divanlı gəldi,
Yurdundan perik düşən,
Köynəyi qanlı gəldi.

Min doqquz yüz səksən səkkiz-soyuq noyabır ayı,
Qalxır ərşə haray deyən anaların ah-vayı.

*

Yüz ildi ki, köçəköçdü Zəngəzurdan, Qafandan,
Ələsgərin eli Göyçə silindimi cahandan?
O gündən ki, rusların şər ayağı dəydi yurda,
Babamıza nöker olan erməni döndü qurda.
O tayqulaq Andranik də at oynatdı bir zaman,
Qonaq oldu hər mənzilə nalə, qırğın, ah-aman,
Anaların, bacıların namusu tapdalandı,
Ocaqların odu söndü, üstünə su calandı.
Məzarlığa döndü ellər bir əsirdə min kərə,
Qana döndü axan sellər, qanlı oldu hər dərə...
Vətən oğlu, sinən yansın bu ellərin ahına,
Şəhid olmuş babaların, nənələrin ruhuna-
Baş endirib, silah götür qisasını al daha,
And verirəm Yaradana qoyma qalsın sabaha.
Sən Cavanshir əzəmətli bu yurdun övladın,
Azərbaycan dediyimiz məmləkətin adın.
And verirəm doğulduğun bu torpağa, havaya,
Şah İsmayıl qüdrətli ol, qalx, yağıyla davaya!..

Min doqquz yüz səksən səkkiz, soyuq noyabır ayı,
Necə qəmli, necə miskin axırdı Dona çayı.
O Axtala yurdunun da köçəköçü baş alır,
Anaların, qarıların bəbəklərin yaş alır.
Ləlvər dağın, Çətin dağın başında duman gəzir,
Hanı haqqım, Qibləgahım, evləri aman gəzir.
Keçəlgodun, Mələkyurdun mənsiz necə olacaq?
Ermənimi o yaylağa, o oylağa dolacaq?
Köndüoğlu xəyaldadı sındırmayıv vüqarın,
O ömrünün yoldaşı da gizlətməyir ah-zarın.
Deyir: «Məni bu yaşım da qəribliyə atma gəl,
Qəm yükünü, dərd yükünü sən çiynimə çatma gəl.
Məzarları erməniyə tapşırıbmı gedirik?
O imansız yağları yerli, yurdlu edirik.»
Köndüoğlu Qasım kişi alışdı bu dərdlə,
Necə qalsın bir obada bu yaşında namərdlə?

O Tükəzban qarı ilə keçirdiyi günləri,
Bircə anda xatırladı sazlı toy-düyünləri,
Boğazını boğdu qəhər qocalığın anladı,
Ürəyində milyon kərə öz-özünü danladı.
«Kilimə bürün, elnən sürün ...- dedi, arvadına,-
Ləkə salmaz kişi olan, ey qarı, öz adına...»
Köndüoğlu Qasım kişi dildə dedi bu sözü,
İçin-için alışaraq yandı ürəkdə özü.
O sıçradı at üstünə yaraşmayan yaşıyla,
Yol üstündə əyalına gəl eylədi başıyla...
Öz evindən bir kibrit də almadı Qasım kişi,
Fikirləşdi qayıdacam gec-tez buraya əşi.
Həmişəlik getmirəm ki, öz yurdundan kənara,
Bir az keçər sakit olar düzələr yenə ara...
Çevrilərək, baxdı bu an o Ağlağan dağına,
Sanki qandal vurdu fələk atının ayağına.
O ucaboy qamətini əydi Göyün köksünə,
Çapdı atın hikkə ilə Axtalanın əksinə...

Adəm oğlun, neçin verdin, Allah, yağı cahana?
Bu o günlər son köç idi yurddan Azərbaycana!...
Batmamaqçın o ellərin insanları al qana,
Azərbaycan torpağından köçdü Azərbaycana...
Qaççaqçaqda körpə öldü ananın kürəyində,
Yara açdı, o gün fələk Axtala ürəyində!

IV

AXTALA ƏFSANƏSİ

Deyirlər ki, Ayrım eli yurd çadırın quranda,
Kişiləri ova çıxıb, xatını ocaq quranda,
Dona çayı lap yaxından gurultuyla axarmış,
Sel gələndə qurduqları yurd-yuvanı yıxarmış.
Bir kişi də xatınına tapşırılmış ev-eşiyi,
Mən gedirəm quş ovlayım sən, gəlin, çək keşiyi...
Bu üç oğul amanatın analıq peymanına,
Tapşırıram mən onları sənün pak imanına.
Deyib çıxır əri evdən gedir meşəyə sarı,
Paltar yuyur gəlin çayda anlar ötür gün yarı.
Uşaqlar da oynayırmiş çaya yaxın talada,
Allah, necə şirin olur cana candan bala da?
Birdən sakit axan çayda sellər necə köpürür?

Sanki Dona bir əjdaha ağzından od üfürür.
Alır körpə balaları axan sellər qoynuna,
Mat qalbmış fəryad çəkən gəlin fələk oynuna.
Xatunun «ah tala ...» sözü o yurdun adı oldu,
Min il qabaq Axtalanın şəhid fəryadı oldu!...

V

KÖNDÜOĞLUNUN SİĞİNDİĞİ XIZIDAN YURDUNA DÖNMƏSİ

Köndüoğlu köçlə birgə uzun bir yol gedirdi...
Ürəyini yurd həsrəti parça-parça edirdi.
Sadaxlıya yetişəndə əl elədi o köçə,
Gözlərində şimşək çaxdı, qəlbi od biçə-biçə...
Dedi: «Dostum bu yaxında, bir ona baş çəkim mən,
Nə qədər ki, gecə düşmüş, bu dağlara çökmüb çən»...
Atını o Sadaxlıda tapşırıd qonağına,
Dedi: «Kişi, daş da belə dəyməsin ayağına.
İnəyim də sənə daha ərmağandı bu gündən,
Bağlayanda ip boğaza qoru onu dünyəndən.
Sağ, ye, halal əyləyirəm südünü də bil sənə,
Bəlkə bir də dönər oldum bu yerlərə mən yenə...
Köndüoğlu ellə birgə evini tərək edəndə,
Göz gəzdirib tövləsinə bu niskillə gedəndə,
Sanki heyvan duyuyq düşmüş bu qərib köçəköçdən,
Ərşə düşmüş mələr səsi, ahı gəlmişdi içdən...
İnək onsuz durmamışdı yiyəsinə ağlamış,
Atla birgə inəyi də, o, yedəyə bağlamış...»

Köndüoğlu Qasım kişi gəldi Xızı elinə,
Bir neçə gün çay-çörək də heç vurmadi dilinə.
Dörd ay hələ keçməmişdi Axtalanın həsrəti,
Alışdırdı sinəsində elə dönmək niyyəti.
Dönməliyəm qoca dedi: «Erməni kimdi, bala,
Salıb məni qoca vaxtı böylə didərgin hala?..
Keçəlgodun qartalıyam, mənə enmək yaraşmaz,
Qartal ölər, hənuz ona qarışqalar daraşmaz...»
Novruz hələ gəlməmişdi, Köndüoğlu yığışdı,
O, Tükəzban qarısıyla bir maşına sığışdı.
Öncə gəldi Sadaxlıda qonağının evinə,
Gedək, qarı, kişi dedi, gərək dostum sevinə.
Dostu onu çox ürəklə qarşıladi həməən gün,
Qonağının ağrısına ürəyindən qopdu ün.

Köndüoğlun daşındırmaq istədi öz fikrindən,
Gördü qocanın ürəyi aşıb-daşır lap kindən.
Dedi: «Getmə, ermənilər öldürər səni orda,
Sən ədalət arayırsan, haqq, ədalət de harda?...»
Qasım kişi sakit-sakit qonağını dinlədi,
Qəddi-qamətin düzəldib yumruğun düyünlədi,
Hirisindən, hikkəsindən elə qanlı inlədi...
Atını və inəyini, arvadını götürdü,
Özünü bir mart səhəri Axtalaya yetirdi.

Ermənilər mat qalmışdı kişidəki hünərə,
Qəlblərində alqışladı bəlkə onu min kərə!..
Yer də, göy də heyran olmuş ondakı bu mərdliyə,
Qasım kişi üsyan etdi yağıda namərdliyə.
O ucaboy qamətiylə yaraşırdı atına,
Qarısıyla qovuşmuşdu Axtala həyatına...
Ermənilər doluşmuşdu boş qalan o evlərə,
Qalib-qalib baxışları bənzəyirdi divlərə.
O Novruzu öz evində keçirtdi Qasım kişi,
Əkmək oldu bağ-bostanı o yaz onun hər işi.
Səhər gəldi qovardı o Göy atını şamlığa,
Niyə gəldin kəlməsini demirdi heç bir dığa.
Çörək alıb dönərdi tez Axtalanın mərd əri,
Çiyində qoşalülə, altındaca kəhəri...
O yay oğul nəvəsi də gəldi baba yanına,
Döndü Tükəzban qarının uşaq da həyanına.
Köndüoğlu Qasım kişi qalmaqda öz elində,
Keçəlgodu, Mələkyurdu dolaşdı at belində.
Bir gün erməni uşağı nəvəsin hədələdi,
Elə bil Köndüoğlunun başına daş ələdi,
Getdi qoca qürur ilə erməni qapısına,
Dedi: «Gəlmə sənsən dığa, oturaram yasına!
Bu oğlumun oğluna da Axtaladı yurd-ocaq,
Babalardan ərmağandı, bizimki də olacaq.»
Deyərək, o, hikkə ilə qamçı çəkdi atına,
Erməninin işlədi söz, sanki yeddi qatına.
İkiüzlü yağı hələ uşağını danladı,
Ər kişinin yanındaca onu hey yamanladı.

Qanıqara evə gəldi Qasım kişi o gecə,
Dilindən bir fəryad qopdu, necə oldu, el necə?
Onun Tükəzban qarısı inəyini yemlənmiş,

Ocaq çatıb xörək asmış, pürrengi çay dəmləmiş.
Erəminin dərşin verdim dedi, o, arvadına,
Sədr olan vaxtı düşdü qocanın tez yadına...
Ermənilər bir zamanlar əl-ayaqda işləmiş,
Süfrəmizə qonaq olub çörəyimdən dişləmiş...
Kişi olub it uşağı, bilmirəm nə zamandan?
Qorumadıq bir-birini yüz ildi ah-amandan.
Deyərək, o qürur ilə əlini istilədi,
Ürəyində ocağına Allahdan haqq dilədi...

Payız gəldi Köndüoğlu başı işə qarışdı,
Mer-meyvəsi doldu-daşdı, bağ-bağatla yarışdı.
Kartofunu, soğanını yığdıqca hey daşırdı,
Bir səhər də nəvəsiylə bostanda dolaşırdı...
Səsə döndü darvazaya bir maşın gördü kişi,
Dünya görmüş qoca qartal anladı bu gəlişi.
Boris idi Şamlıqdakı tanışlarından biri,
Gələn kimi bəyan etdi ürəyindəki sirri.
Dedi: « Qoca, saqqalılar dolubdu kənd-kəsəyə,
Bolünürlər hər küçədə onlar neçə hissəyə.
İstəmirəm colma-cocuq ürəyinə hey dəyə,
Bir sürüdü qırılmışlar nə ev tutur, nə pəyə.
Qasım kişi, kəsdiyimiz o çörəyin eşqinə,
Məzhəb haqqı, biz də qaldıq nə zamandan pis günə...
Başımıza kəndir salıb sürüyür it uşağı,
Dilimizi tərpedəndə bizə vurur qəlb dağı.
Heç bilmirik hardan gəlib töklüşüblər buraya?...
Qan-qırğını salıb yenə qırılmışlar araya.
Məzhəb haqqı, sağ erməni olmayaydı dünyada,
Nə siz, nə biz düşməyəydik bir bu qədər fəryada!..
Elin köçüb, sən burada neyləyərsən yetənə?
Künc-bucaqda, ya meşədə, kol dibində bitənə.»
Məğrur qoca qürur ilə uca dağlara baxdı,
Ləngi-Teymur qalasında seyrək şimşəklər çaxdı.
Şeypurxanın başı üstü dumanlara büründü,
Qara bulud o qalanın kölgəsiylə süründü...
Köndüoğlu erməniyə döndərərək üzünü,
Qəzəb doğan hiddət ilə söylədi son sözünü.
Yığışdırın hər neyim var doldurun siz maşına,
Allah özü düçar etsin ömrünüzü qışına.
Tarixlər də şahid buna bu yerlərin oğluyam,
Bu dağların sərkərdəsi, mən binadan dağlıyam.

Allahımız əlac etsin bu yurdların ahına,
Tapşırıram yurd-yuvamı məzarların ruhuna...!

VI

KÖNDÜOĞLUNUN YENİDƏN
XIZIYA DÖNMƏSİ

Köndüoğlu qayıdaraq gəldi Xızı elinə,
Bel götürdü bu yaşında o yenidən əlinə.
Bir ev tikdi, o, Tükəzban qarıyla özünə,
«Bizimlə qal dədə» deyən oğul-uşaq sözünə,
Qulaq belə asmadı heç dağdan uca bu qoca,
El içində uca oldu, başı zirvə tək uca.
Hey evinin eyvanından baxdı bomboz dağlara,
Uçdu xəyal atı yenə Axtalalı çağlara,
Yurd həsrəti birdən-birə parçaladı köksünü...
Tapmadı, o, təzə yurdda o yerlərin əksini.
O gəzdiyi Kəçəlgodu gördü qoca yuxuda,
Ališdırdı ürəyini ocaq odu, qoxuda.
İsitmədi vücudunu bu təzəcə binəsi,
Kədər verdi evi ona yandı ahla sinəsi.
Əydi uca qamətini o yerlərin xiffəti,
Dərdli idi özü kimi can yoldaşı, afəti.

Köndüoğlu Qasım kişi hər gün solub saralırdı,
Uzaqlara dikir gözün, yaman qanı qaralırdı.
Xızı ona verməyirdi o yerlərin heç dadını,
İçdə boğdu qoca qartal qəribliyin fəryadını.
Qürbətlərin şəkəri də zəhər kimi acı olur,
Doğulduğu ocağında kişi yurdun tacı olur.
Köndüoğlu baxışlardan duydu qərib olduğunu,
Hiss elədi payızlar tək yarpaq töküb solduğunu...
Ayrım eli Axtalada doğulmuşdu, canı orda,
Necə təkan versin ağılı içindəki yatmış qurda?!
Haqq bilməyən yağllara necə sübut eylesin, o?
Haqq arayan bu dünyaya haqsızlığı söyləsin, o.
Hey üzöldü ayrılığın dağdan ağır əzabından,
Qırılırdı ömür simi tale adlı rübabından.
Köndüoğlu Qasım kişi yatağına düşdü xəstə,
Dağdan ağır vüqarıyla, gidi dünya, o, can üstə...
Nə loğmanlar, nə təbiblər tapmadılar dərde çarə,
Köksü üstə yurd ağrısı şişdi qəmdən, açdı yarə.
Vida dedi, Qasım kişi yaxınına, uzağına,

Qərib ömrü söndü şam tək qürbətlərin sazağına.
Əbədilik yümdu gözün bu dünyanın zülümünə,
Qurtulmaqçın iztirabdan o qovuşdu ölümünə!
Ruhu uçdu ər kişinin yağı əldə qalan elə,
O şərəfli həyatı mən dastan edib saldım dilə.
Son nöqtəni qoyarkən ah, bu ağırlı misralara,
Qələm məhəl qoymadı heç ürək üzən israrlara.
Köndüoğlu, ruhun bəlkə qarqışlayır yağlıları,
Ya qeyibdən qulağıma gəldi hicran ağıları...

Burdan Göy atlı keçdi,
Atı qanadlı keçdi,
Elindən ayrı düşən,
Hicran əkdı, qəm biçdi.

*

Bu ayrılıq keçəydi,
Haqqın yolun seçəydi,
Eli dərdə salanlar,
Qəm əkib, dərd biçəydi.

*

Atımın yalına bax,
Didərgin halına bax,
Yurdum yağı əlində
Elimin halına bax.

*

Həsretəm Göy atıma,
Bəxtəvər büsatıma,
Bu müxənnət qonşular,
Qəm qatdı həyatıma.

*

Eləmi, Ləlvər dağı,
Yağı, həmənkı yağı?
Ruhum gələndə ora,
Ayrılıqdan de ağı.

*

Ləngi-Teymur qalası,
Yurdumun Axtalası,
Keçəlgoda çatdırın,
Öldü igid balası.

*

Axtala gündüzləri,
Ey igidsiz düzləri,

Qürbətə öləninin,
Qaldı qərib sözləri.

*

Baxma qoca yaşıma,
Nələr çəkmiş başıma,
Öldüm ki, ruhum uçsun,
Yurduma, dam-daşıma...

*

Dərd var ki, böləni var,
Dərd var ki, biləni var,
Axtalaya deyin ki,
Xızıda öləni var!..

07-08.04.1998 /Neft Daşları

Bu poemanı ömrünü-gününü Xəzərin dəhşətli tufanlı qoynunda keçirən dəniz neftçilərinin əziz xatirəsinə həsr edirəm!

2 oktyabr 1997-ci ildə dəniz neftçilərini «Güneşli» yatağından sahilə gətirərkən 24 nəfər sərnəşinlə ilə bir yerdə vertalyot qəzaya uğradı. Bir nəfərdən savayı vertalyotdda olanlar hamı həlak oldu.

*

Nədir üzündəki o matəm çəni?
Yandırıb ürəklər yaxma, ay Xəzər.
Qəzamı dəhşətə gətirdi səni?
Belə dərddli-dərddli baxma, ay Xəzər.

*

Günahkar baxışın necə mükəddər?
Könüllər, ürəklər, qəlblər dərbəder,
Fələk fərman verib, qol qoyub qəder,
Köksünə qəm oxu taxma, ay Xəzər.

*

Əzrayıl almışdı o günü nişan,
Fələyin əlində həm qərar, həm şan,
Dolub göylər təki sən də pərişan,
Şimşək tək alışıb çaxma, ay Xəzər.

*

Sən ki, nurlu idin, o gün mələk tək,
Könüllər oxşayan duyğu, dilək tək,
Fələyin yazdığı hökmə həlak tək,
Yolumuz üstünə çıxma, ay Xəzər.

Ey dəniz neftçisi, millətin canı,
Qaldır zirvələrə Azərbaycanı!
Ərköyün Xəzərin şıltaqlığını,
Pəjmürdə göylərin dalğınlığını,
Qadir hünərinlə muma döndərdin,
Qorxunc dalğaları quma döndərdin.
Bu gün külək yoxsa Xəzər yuxulu,
Sabah fırtınası daha qorxulu...
Buruqlar dirəklər üstündə durur,
İnsan tək nəbizi anbaan vurur.

Bura bir cəbhədir, savaq meydanı,
Qorxulu bir rəya ömrün hər anı.
Dəmir dirəklərin uqmağı da var,
Ayağın altından qaçmağı da var.
Burada zamanın öz ahəngi var,
Hələ Xəzərin də min cür rəngi var.
Ürək qədərinə tapınar hər an,
Tanrının önündə imtahanda can.
Dəniz neftçiləri millətə qandır,
Bura da bir parça Azərbaycandır.

Evə yola düşən geofiziklər,
Qəhrəman, hünərvər, sanki igid ər.
Dayanıb vertalyot gözləyirdilər,
Uqan pilotları izləyirdilər.
O baş geofizik Əlinin özü,
Bircə an aradı Ramizi gözü.
Dedi dəstə rəisi Ramizə birdən,
Uq öncə «Günəşli» yatağına sən.
Əvvəl Valentinə kömək edərsən,
Sonra da oradan evə gedərsən.
Ramiz çantasını verdi Şövkətə,
Hamı əhsən dedi, bu nazakətə.
Biz həmin saatda uqduq sahilə,
Çətindi bu qəmi gətirmək dilə.
Bu zaman dispeçer Ağaxan dayı,
İşini bilməkdə heç yoxdur tayı,
Dedi: «Vertalyotu gözləmə Ramiz,
Baxın bu fələyin yazısına siz.
«Yerim yox», deyərək enmədi getdi,
Qəzaya tuş oldu, həyatı bitdi.»

Yaşamaq qisməti Ramizə yarmış,
Hərənin həyatda öz bəxti varmış.
Kimlər ki, minmədi o vertalyota,
Yenidən doğıldu onlar həyata.

Nəfəsi kəsilib göyün qorxudan,
Ayılma, ey Xəzər, bugün yuxudan.
Vaxtın axırındır özüllərin də,
Gözləyir ailələr mənzillərində.
Bu gün neçə evin qara matəmi,

Allah, necə yazdın de bu sitəmi?

Ölümlə üz-üzə talelər əsir,
Vertalyot özülə yenə tələsir,
Qəzaya aparır tale heyəti,
Donacaq üzlərdə həyat heyrəti.
Vertalyot qanadın sərərək yerə,
Salonda yer verdi sənişinlərə.
Pilotlar ölümdən xəbərsiz hələ,
Xəzər, bu matəmi gətirmə dilə.
Neftçilər öz yerin tutdu salonda,
Qalxdı səmalara pilot bir anda.
Özülə az qalmış vertalyot endi,
Özülə düşməkcəyin, sanki döyündü...

Birdən vertalyotun boğuldu səsi,
Ayrıldı bir parça quyruq hissəsi.
Salonda qışqırıq qopdu bir anda,
Əzrayıl cəllad tək hökmə divanda,
Çırpınan, döyünən adamlar əsir,
Allahım, ölümün nə dəhşətli sirr?!..
Efirdə son sözü oldu heyətin:
«Ölürük, bu yolun xilası çətin...»
Ölən insanların qorxunc sədası,
Həyat, həyat oldu son mübtədasi.
Gözlərdə sabahın nəş'əsi qaldı,
Xəzər bədbəxtləri qoynuna aldı!

Yenicə qızmışdı ev nəfəs ilə,
Yır-yığış edirdim mən həvəs ilə.
O gün xəbərsizdik biz bu bələdan,
Qəza yazılmışdı Allah-Taladan...
Birdən həyacanlı telefon səsi,
Ayrıldı işindən evdə hər kəsi.
Dəstəyi qaldırdım Ramizin çılğın,
Bir qədər fikirli, bir qədər dalğın-
Əli evdədirmi, səsi ucaldı?
Zaman da bu səsdən, sanki qocaldı.
Dəstəyi götürən Əlinin səsi,
Boğuldu bir anlıq, fəqət nəfəsi.
Ah, ah, Ramiz deyib gözləri doldu,
Bağırdım, qışqırdım, söylə nə oldu?

Dedi: «Qəza udub o vertalyotu,
Həm sərnəşinləri, həm də pilotu,
Sulara qərq olub uçuş zamanı,
Xəzəri yandırıb ahı-amanı...»

Qəzadan bir nəfər yalnız çıxdı sağ,
Onun da köksünə fələk basdı dağ.
İki qardaş idi onlar salonda,
Vertalyot Mövsümü, eyvah bir anda,
Xəzərin köksünə nişan eylədi,
Mövsümə həyatı Tanrı dilədi.
Onun imdadına dağlıclar yetdi,
Dənizin ağzından tez xilas etdi.

Bədbəxt qardaşının ölümündən, o,
Fələyin amansız zülümündən, o,
Xəbərsiz uyuyur xəstəxanada.
Qovrulur o qəza düşəndə yada!..

Ey dəniz neftçisi, şücaətin çox,
Dünyada heç tayın-bərabərin yox.
Çatsa da axıra qəmli dastanım,
Səninlə döyünür hər an bu canım.
Çünki həyatımla bağliyam sənə,
Tanışdır o dəniz səhnəsi mənə...
O matəm, mənim də acı qəməmdir,
Ağlayan həm könül, həm qələməmdir.
Ruhum da yaş tökür, vallah, o ana,
Dərd olar məzar da bu Şadimana.

Ey dəniz neftçisi eşqlə çalışsaq,
Yeni zəfərlərlə yanıb-alışsaq,
Çünki qara qızıl sərvətimizdir,
Sabahı işıqlı millətimizdir.
Bizi qorxutmasın nə ölüm, nə qan,
Ayağa durmalı-pak Azərbaycan!..

29.10.1997 /Pirallahı

GÖYLƏR OĞLU

*Faciəli həlak olmuş əzizim
Teyubun ruhuna...*

Tağay mənim elimdi,
Ağı deyən dilimdi,
Əzrayıla deyin ki,
Cavan ölmək zülümdü...

Cocuq ikən göylər səni gül qoynuna almışdı,
Əzrdə uçmaq səadəti sinəndə yurd salmışdı.
Gecə-gündüz vüsaliyla çırpınırdı ürəyin,
Bu mərama nəsib olmaq oldu sənin diləyin.
Gecələrsə ulduzların şux seyrinə boyandın,
Gün doğanda al günəşin atəşiylə oyandın.
Doğmaların bu arzunu səndən qova bilmədi,
Göylər oğlu, könlün quşu yeri yuva bilmədi.
Keşməkeşli həyatında əzablara qatlaşdın,
Yoxuşları o sərt dəmir iradənlə sən aşdın.
Ehtiyacın sinəsini qüdrətinlə dağladın,
Çətinliyin, acizliyin qapısını bağladın.
O qanadlı dəmir atın diləklərlə ötüşdü,
Az da olsa dəli könlün məramına yetişdi.
Göylər oğlu, od yurdunun cəsəretli oğlusan,
Cismın məzar, ruhun ilə bu torpağa bağlısan.

Pak uşaqılıq bir sərsəri küləkdi,
Sinəsində coşub-daşan ürəkdi.

Ağladan da, güldürən də fələkdi,
Yalan ola, qəfil ölüm, yalan oy!
Sənsiz qaldı Anar, Səvinc balan oy!

*

Tanrım qara yazısını pozaydı,
Taleyini kaş yenidən yazaydı...
Əzrayıla özü qəbir qazaydı,
Qayıdaydın o qayğısız ilə oy!
Yoxluğunu necə alım dilə oy!

*

Bu nə ölüm, bu nə dəhşət, bu nə qan,
Necə yatır torpaq altda igid can?
Yox olaydı zamanından müdhiş an,
Dəqiqələr dayanaydı üzə oy!
Bu fələkət qıymaydı bizə oy!

*

Səadətin bir də geri dönəydi,
Əzrayılın şam, çırağı sönəydi,
Evinizə sevinc, şadlıq enəydi,
Sevgilinin nakam üzü gülə oy!
Yaşlı gözün bir möcüzə silə oy!

O qayğısız uşaqılıq qapımızı döyəydi,
Ayrılığın, həsrətin qamətini əyəydi,
Qayıdaydıq yenə də o bəxtəvər günlərə,
Könlümüzü odlayan xoşbəxt toy-düynlərə.
O vaxt Tağay bizlərə böyük bir dünya idi,
Ölüm də, intizar da ötəri rəya idi,
Qayıdaydıq Xəzərin o isti çağlarına,
Ənciri baldan şirin üzümlü bağlarına.
Qəlbimizi oxşayan dənizi seyr edəydik,
İsti qumlar üstündə yenə yallı gedəydik.
Telimizi oxşayan dəli külək coşaydı,
O körpə murazımız sellər tək daşaydı.
Yenə bacı-qardaşlı qəh-qəh çəkib güləydik,
Dadlı pendir, lavaş aramızda böləydik.
Yalın ayaqlarımız cızılaydı kol-kosdan,
Əlimizə keçəydi xiyarla dolu bostan...
O vız-vız tellərimiz küləklə öcəşəydi,
Kaş, qardaşım, yolumuz o illərə düşəydi...
Qayıdaydıq yenə də o qayğısız çağlara,

Axı, ürək dözməyir acılara, dağlara...

Ehtiyacı başdan aşan ailədə doğuldun,
O pak təmiz amalınla bu Vətənə oğuldun.
Qardaş, bacı qayğısıyla köklənmişdi üreyin,
Tək özünün atəşiylə alışmadı üreyin.
Bağlanmadı çoxu kimi qapın doğma üzünə...
Məqsədinə yetişməkçin sadıq çıxdın sözüne.
Gecələrin yuxuların bayatıya dönərdi,
Pak vücudun şahin kimi səmalardan enərdi...

Gediş-gəliş olaydı,
Göyə bir yol salaydı,
Buludları qollarım,
Qucağına alaydı.

*

Ulduzlar əl çıraqım,
Vəfalı ay yarağım,
Bu pənbə ağ buludlar-
Bir məktubluq varağım.

*

Əzizim, sirli göylər,
Qulağıma nə söylər?
Arzum yurdda dolanıb
Al üfüqdə bir əylər.

*

Olma mənə vəfasız,
Dilək olmaz cəfasız,
Göyə aşiq bu ömrüm
Gün keçirməz cəfasız.

*

Tale quşum səmada,
Ün çatmayan bir ada,
Kamıma yetməməsə,
Bu ömrüm gedər bada.

*

Günüm yerdə başlanır,
Həsret gözüm yaşlanır,
Göyə sadıq bu ömrüm,
Səmalarda yaşlanır...

Beləcə amallarla getdin yad məmləkətə,

Bəlkə çilçinliq səni tuş etdi fəlakətə.
Qürbətdə başa vurdun sevdiiyin o sənəti,
Sanki sənə bəxş etdi Tanrı gözəl cənnəti.
Qayıtdın doğma yurda Tağayın şahin oğlu,
Başlandı qısa ömrün möcüzəli nağılı...

Kiminin gözünü yaşında boğar,
Kiminin bəxtini qışında boğar,
Kiminin ağlını başında boğar,
Arzunu ürəkdə qoyandı fələk,
Sinələr, bağırlar oyandı fələk.

*

Birinin vüsəlin selə döndərir,
Birinin az ömrün yelə döndərir,
Birinin həsrətin ilə döndərir,
Tərəzinin gözün əyəndi fələk,
Fağır-füqaranı döyəndi fələk.

*

Sirrindən baş açmaz min illər bəşər,
Hey nahaqqı qoyub haqla əlləşər,
O da əzrayılla, vallah, dilləşər,
İnsanı əlində oynadar fələk,
Əcəl qazanında qaynadar fələk.

*

Onun əmrindən çıxana yazıq,
Alın yazısından qorxana yazıq,
Özgənin evini yıxana yazıq,
Çoxların taxtından endirdi fələk,
Çox damın çırağın söndürdü fələk.

*

Hərəni bir yolla aparıb gedər,
Min illik palıdı qoparıb gedər,
Bir anda bəşəri can-bəsər edər,
Hər hökmü-fərmanı yazandı fələk,
Dünyanın məzarın qazandı fələk...

*

Qonşu toyuğuna kiş eyləməzdin,
Heç kəsin ardınca pis söyləməzdin,
Dünyada ürəyə, qəlbə dəyməzdin,
Sənin də bəxtini sovurdu fələk,
Nakam taleyini qovurdu fələk.

Göylər oğlu, dəmir at qanad açdı fəzada,
Fələk o az ömrünü sınımadı qəzada,
Süzdün sən məmləkətin üstündə qartal təki,
Əl etdi sənə Bakı, Gəncə, Yevlax, Qax, Şəki.
Hər uçuşa gedəndə meğrurluqla coşardın,
O xoşbəxt illərini səadətlə yaşardın.
Bir cüt balandan artıq sevərdin sən uçuşu,
O tilsimli, ünyetməz fəzalarla yarış.
Bir səhər halallaşılıb ayrıldın sevgilindən...
«Yaxşı yol» kəlməsini eşitsən də dilindən.
Sənin pəjmürdə halın üzündən oxunurdu,
Gizli bir acı məlal könlünə toxunurdu,
Növbədə səhhətini bir daha yoxladılar...
Beynini sıxdı o gün min cürə fikir, xülya,
Bir anlıq bu həyat da göründü sənə rəya,
«Candan artıq sevirdim, Allah, dəmir atımı,
Mən ki, ona bağladım bu şirin həyatımı,
Bir yolluqmu uçuşdan kəsiləcək ayağım?
Yerdə qərar tutmaram göylər idi dayağım,
Göylər oğlu bir daha uçuşa yaramasın,
Niyə məni dostların fəzada aramasın?
Anlar ona il oldu, saatlar əsr oldu,
Bu ev-eşik bu dünya qıfıllı qəsr oldu.
Deməli uçuş yoxsa həyatım dondu artıq,
Vida anlarım çatıb ömrümə sondu artıq,
Evdən çıxıb gizlincə evin damına yetdi,
Göyü seven şahinim göydən Tanrıya yetdi,
Ruhu küləklər təki əngin fəzada əsdi.
Cisimi əzrayılın qapısına tələsdi,
Əbədi gözlərini yumdu səmələr üstə,
Yerin, göyün bağrını ahından etdi xəstə.

Çox sevənlər dünyanın dilində avazlanıb,
Çox məhəbbət aşiqi eşq ilə pərvazlanıb,
Deyin bir kəsi mənə göy atəşiyə yanıb,
Göylər oğlu, göy üçün tək doğuldu, İlahi,
O dünyanın özünə bir oğuldu, İlahi.

*

Bu eşqin səcdəsinə gəlsin ərlər, ərənlər,
Öz odunda alısan məcnunları görənlər...
Haqq libasın geyinib haqq yolunda dinənlər,
Burda bir cavan ömrü vaxtsız soldu, İlahi,

Göylərin möhnətindən xəzan oldu, İlahi.

*

Bu çılğın məhəbbətə qoy ağlasın fələklər,
Amansız müsibəti yaysın ərzə küləklər,
Bu sevginin önündə necə aciz ürəklər?
Necə sevdəyə girdin bu ölümlə, İlahi?
Necə yazım mən ahı bu əlimlə, İlahi?

*

Yeri-göyü bu zülüm, sanki eylədi xəstə,
Bacın Güllü özünü öldürdü sənənin üstə.
Bu acı müsibəti aldım ki, mən qələmə,
Göylər oğlu, eşqini dastan edim aləmə.
Əksin çökdü kədərdən yanan varaqlarıma,
Bir yanıqlı bayatı doldu qulaqlarıma.

Anam, ağ de pəstə,
Layla söylə ahəstə,
De, balam şəhid olub,
Sevdiyi peşə üstə.

07.11.1985/ /Neft Daşları

TAĞAYIM

« Salam olsun şövkətüzə, elüzə... »
Şəhriyar

Səndə qalib uşaqlığın illəri,
Əndirmənin ilan mələr çölləri,
Yaşlıların şirin-şəkər dilləri,
Qızlar gəlsin bulağına, Tağayım,
Səsim yetsin qulağına, Tağayım.

Sən açılan sabahımın özüsən,
Mənim üçün bu dünyanın üzüsən,
Dodağımdan qopan yurdum sözsən,
Çiçəklərdən tül toxuyan, Tağayım,
Yuxularda gül qoxuyan, Tağayım.

Anam Xəzər tellərini hörəndə,
Səhər şəhin bağ-bağçaya sərəndə,

Üzümündən, əncirindən dərəndə,
Dad qalardı dilimizdə, Tağayım,
Şirələnmiş əlimizdə, Tağayım.

Gilavarın arxasınca uçardıq,
Çay aşığı dəli kimi qaçardıq,
Hər qayadan qayaya yol açardıq,
Göy Xəzərdən gün qalxardı, Tağayım,
Gilhinçayı lal axardı, Tağayım.

Asmakörpü çay üstündə durardı,
Qızmar Günəş başımıza vurardı,
Qızlar gildən gəlin-evcik qurardı...
Körpü üstə oynayardıq, Tağayım,
Qarışqa tək qaynayardıq, Tağayım.

Gün çıxanda adamların hay-hoyu,
Ötürərdi heyvanları gözboyu,
«Kəndyeri»nə ot çıxardı diz boyu,
Biz də quzu otarardıq, Tağayım,
İsti düşdü yatırardıq, Tağayım.

Hərə bir gün çobanlığı dadanda,
Al səhərin gül havasın udanda,
Quşlar nəğmə oxuyardı hər yanda,
Gün doğardı canımızda, Tağayım,
Alışardı qanımız da, Tağayım.

Çıraqqala dumanlardan çıxanda,
Məsud, məlul bizə tərəf baxanda,
Uzaqlarda dağdan şimşək çaxanda,
Biz də qorxub qaçışardıq, Tağayım,
Kəpənək tək uçuşardıq, Tağayım.

Bilməz idik xəstəlik nə, mərəz nə?
Dava-dalaş, umu-küsü, qərəz nə?
Dürməclərdik şor-lavaşı çərəz nə?
Göz olardı el nəzəri, Tağayım,
O illərin yox bənzəri, Tağayım.

Bir zamanlar sellər dağdan gələrdi,
Gilhinçayı kəndi iki bölərdi,

Suya düşən qoyun-quzu mələrdi,
Sel bilməzdi bağça-bostan, Tağayım,
O illərin özü dastan, Tağayım.

Elin ağzı kəndi belə öyərdi,
«Yuxarıbaş », « Aşağıbaş » deyərdi,
Novruz oldu bir-birinə dəyərdi,
Gur tonqallar alışardı, Tağayım,
Uşaq-böyük yarışardı, Tağayım.

Nə ətirli kəndin gözəl yazları,
Alyanaqlı, ucaboylu qızları,
Yandırardı oğlanları nazları...
Coşdurardı diləkləri, Tağayım,
Oxşayardı ürəkləri, Tağayım.

Uşaqlığım o illərin qoynunda,
Taleyimiz fələk qoyan qanunda,
Mat qalmalı rüyaların oynunda,
Ram edərdi qorxuları Tağayım,
Şirin-şəkər yuxuları Tağayım...

Qız-gəlinlər bulaq üstə gələrdi,
Dərdi-sərin bir-biriylə bölərdi,
Xısın-xısın pıçıldaşıb gülərdi,
Beş addımdı bulaq bizə, Tağayım,
Səs dolardı evimizə, Tağayım.

Anam səhər işə-gücə qaçardı,
Qapımızı ana nənəm açardı,
«Bala» deyib bizi eşqlə qucardı,
«Nənə qurban» kəlməsiylə, Tağayım,
Sevinərdik gəlməsiylə, Tağayım.

Bəy xanımı Səfurənin odundan,
Heç doymadım sözlərinin dadından,
Oğul dağlı loğman-şair qadından...
Bayatılar dinləmişəm, Tağayım,
Dinlədikcə inləmişəm, Tağayım.

İslam əmi muğamatı xoşlardı,
Tarın səsi bəbəklərin yaşlardı,

O yazdığı şeirlərlə huşlardı,
Nura həsrət gözləriylə, Tağayım,
O yanıqlı sözləriylə, Tağayım.

İlk müəllim, bizə Sabir dayımız,
Dərsi o gün bilməsəydik vayımız,
Döyülərdik qalmaz idi hayımız,
Dərstdən evə dönməz idik, Tağayım,
Necə həlim, dinməz idik, Tağayım?

Evə gəldim taxçamıza çıxardım,
Tapşırılan dərsliklərə baxardım,
Şeir oldu elə bərkdən oxardım,
Lap ürəkdən alışardım, Tağayım,
Öz səsimlə yarışardım, Tağayım.

O Mənsurə anamın can kəlməsi,
Tikəsini bizim ilə bölməsi,
O Gülsabah bibimin gənc ölməsi...
Onda gördüm fələk üzün, Tağayım,
Qohumların yaşlı gözün Tağayım.

Hacıbaba qardaşımın zəhimi,
Dərs zamanı müəllimlik fəhimi,
Uşaqlara hərdən qəfil rəhimi-
O illərdən bir xatirə, Tağayım,
Bir tarixdi hər sətirə, Tağayım.

Ağabala atamın mərd ərliyi,
Anamızla o məhəbbət birliyi,
Atalığı, evdarlığı, dirliyi,
Bir örnekdir bu günlərə, Tağayım,
Bugünkü toy-düyünlərə, Tağayım.

Nə düşərdi tərs Fərhadın beyninə?
Təzə paltar geyinməzdi əyninə,
Pis gələrdi onun uşaq eyninə,
Qurban olum cəfasına, Tağayım,
Qardaşımın vəfasına, Tağayım.

Xanimənin dodağında gülüşü,
Gül bacımın o nazənin yerışı,

Sehir idi başdan-başa hər işi,
Çox almısan qadasını, Tağayım,
Canlar üzən ədasını, Tağayım.

Mirvarinin şirin-şəkər yeməsi,
Bişmişləri yeməyəcəm deməsi,
Dür bacımın hələ özün öyməsi,
Dəyməzdi heç bir xətirə, Tağayım,
O günlərdən bir xətirə, Tağayım.

Heyran idim Mətanətin nazına,
Qardaşımın yeddi gözəl qızına,
Mən nə deyim, fələk, o kəc yazına?-
Qəribliyə düşdü canım, Tağayım,
Sənlə keçdi ən xoş anım, Tağayım.

Gül anamın hələ saxsı nehrəsi,
Gəlinimiz Minanı ay çöhrəsi,
Xanımana nənəmin yun cəhrəsi-
Hanalarda çiçəklərdi, Tağayım,
Xalılarda gerçəklərdi, Tağayım.

Oğlanların çırtma vurub oxması,
Uşaqların dambacadan qorxması,
Qız-gəlinin çal-çəpərdən baxması,
Dil-dodağda noğullaşdı, Tağayım,
O illər də nağıllaşdı, Tağayım.

Səbirənin hər sözünün ballığı,
Gəlnimizin böyük-küçük hallığı,
Kənd qızına xas üzünün allığı,
Bir səadət bağışlardı, Tağayım,
Nə müqəddəs baxışlardı, Tağayım?

Neçə-neçə gəlinin dul qalması,
Qarıların yaslarda saç yolması,
Ağacanın tək dam altı qalması,
O İrənin qərrib oğlu, Tağayım,
Bəxti kimi yolu bağı, Tağayım.

O Cəmilə nənə olan somiyə,
Tanış idi sadəliklə hamiyə,

Pişikləri eyləyərək hamiyə,
Tən bölərdi payını da, Tağayım,
Çoxaldardı sayını da, Tağayım.

Kənd məscidi ağzı bağlı olandan,
İmanımız avazıyıb solandan,
Cavanların sərxoş olub qalandan...
Hey boşaldı taqqların, Tağayım,
Nə yaxşıydı qabaqların, Tağayım?!..

Şəfiqənin qəfil gələn ölümü,
Zalim fələk eyləyəndə zülümü,
Gördüm ağlar məzar üstə elimi,
Yazıq bibim şam tək söndü, Tağayım,
Göz yaşımız selə döndü, Tağayım.

Xalam oğlu o Teyubun vəfatı,
Cavan ikən nakam olan həyatı,
O fələyin qara gələn saati...
Aldı Güllü bacısını, Tağayım,
Verdi bəxtin acısını, Tağayım.

On dörd yaşlı canım xəstə düşəndə...
Ürəyimi yaralıyıb deşəndə,
Zalim əcəl yatağımı eşəndə,
Əzrayılın üzün gördüm, Tağayım,
Başım üstə özün gördüm, Tağayım.

Qazı baba kənddən küsüb gedəndə,
Təpə üstə dam salıb yurd edəndə,
Qocalığı rəhmətliyi güdəndə,
Onda bildim dünya fani, Tağayım,
Hər can üstə ömür ani, Tağayım.

Qarıların yayma-lavaş yayardı,
Qoşalayıb sonra cüt-cüt sayardı,
Kəndə hərə bir ayama qoyardı,
Ağızlara yaraşardı, Tağayım,
Dildən-dilə dolaşardı, Tağayım.

Dəliqanlı cavanların dəlliyi,
Qocaların çalmaları, belliyi,
Toyda, yasda adamların elliyi...
Evdə-evə həyan idi, Tağayım,
Bir-birini sayan idi, Tağayım.

Sərincimiz südlə dolub-daşanda,
Ala inək çöl eşqiylə coşanda,
Süd ocağda qazanları aşanda,
Anam bizə söylənərdi, Tağayım,
Sonra gülüb əylənərdi, Tağayım.

Bəzənəndə toyxanalar əl-əlvan,
Nüsü dayı olardı bir pəhləvan,
Güləşərdi güləşçi tək o rəvan,
Zillənərdi zurna səsi, Tağayım,
Zurnaçının xoş nəfəsi, Tağayım.

Gəlin köçən qızların naz satardı,
Başlarına al örtüklər atardı,
Qayınata belə kəmər çatardı...
Gəlin üzün gizlədərdi, Tağayım,
Bey evini gözlədərdi, Tağayım...

Novruzgülü torpaq altdan çıxanda,
Buludların bahar gözün sıxanda,
Uşaq ikən mən də dolub baxanda,
Alışardım yellər ilə, Tağayım,
O müqəddəs illər ilə, Tağayım.

Bayram gəldi elin pilov asmağı,
Torba atıb qapıları pusmağı,
Çərşənbədə damdan qulaq asmağı,
Sancılıb qan yaddaşıma, Tağayım,
Dönüb ürək sirdaşıma, Tağayım.

Aman Allah, elim, obam qanımda,
Ocağımın odu hələ canımda,
Kəndin özü röyalarda yanımda,
Qoynunu aç övladına, Tağayım,
Sal məni də bir yadına, Tağayım.

DRAMLAR

KAHADA ÖLÜM HÖKMÜ

*Bütün yer kürəsində öz torpaqlarında
günahsız şəhid olmuşların müqəddəs ruhuna!...*

(İki pərdəli, dörd şəkilli mənzum dram)

İştirak edirlər:

Sultan kişi-60 yaşında
Fatimə ana-52 yaşında
Azərtac-onların qızı16 yaşında
Günay-onların qızı 14 yaşında

Qorqud-oğlu 18 yaşında
Suzanna-erməni qadını 45 yaşında
Boris - onun əri 50 yaşında
Digər əskər və zabitlər, gözətçilər
İlahi səs

1-Cİ PƏRDƏ
(1-ci şəkil)

1 mart 1992-ci il. Bir neçə gündür ki, Xocalı şəhəri erməni işğalçıları tərəfindən darmadağın edilib. Vəhşi işğalçılar hələ də dağ-daşda, meşədə, düzənlikdə qalan yüzlərlə meyidin öz torpaqlarında dəfn olunmasına belə aman vermir. Təsadüf nəticəsində işğalçılardan canı qurtulmuş Sultan kişi üç uşağı və həyat yoldaşı ilə birlikdə rast gəldikləri balaca kahada gizlənilir.

Sübh, səhər dan yeri yenicə sökülmüş, bu zaman yaxınlıqdakı cığırdan Əskərana gedən erməni qadını Suzanna seyrək ağaqlıqda bir kişinin əyilə-əyilə quru şaxları yığdığını görür. Suzanna tələsik Əskarana üz qoyur. Bütün bunlardan xəbərsiz binəva Sultan kişi kahaya gəlir. Növbəti faciəni hələlik alın yazısı olsa belə ağına gətirməyərək içəri daxil olur...

Sultan kişi
(qayğılı və iztirablı)

Bir az odun yığıb gətirdim sizə,
Şaxta da dayanıb yağlı tək üzə.
Bura gözdən iraq, könüldən uzaq,
Dondurmamaq üçün bizləri sazaq,
Dedim çır-çırını yığım gətirim.
Azca sıcaqlıqçın sizə yetirim.
Balaca bir ocaq qalayım gərək,
Bəlkə imdad etdi, yol açdı fələk...

Fatimə ana
(gözü yaşlı və həyacanlı)

A kişi, tüstünü görər erməni,
Nə olub a balam qan tutub səni?
Yorğana bürünüb oturmuşuq da,
Bir az suyumuzda vardır tuluqda.
Bakıdan ümidi üzməyirəm mən,

Qarabağ göyündən çəkilər bu çən...

Azərtac
(son dərəcə gözəl)

Ana, Xocalının ahı-vayları,
Qanlı çeşmələri, qanlı çayları,
Hər gecə yuxumda tufana düşür,
Bir çaylaq daşı tək həyat sürüşür...
Görürəm Günayla məni yağılar,
Tutub ləkələnib namus, ismət, ar.
Onsuz əsirlikdən qurtulmaq çətin,
Biz qurbanı olduq ah, xəyanətin!
Doğma ocağında əsir olasan?

Günay
(həyacanla)

Tanrım, aralıqda yurdsuz qalasan?
Ata, yalvarıram öldür sən bizi!
Qurtar fəlakətdən bu qəlbimizi.
Hər tərəfdə yağdı qurtulmaq çətin,
Əsir düşməkdirmi sənin niyyətin?
Öldür anamı da qoy qul olmasın,
Enib yağılara saçın yolmasın...

Qorqud
(yumruqlarını hikkə ilə sıxır)

Günay nə danışır, ah, aman, Allah,
Biz qaçaq siz ölün, bu ki lap günah.
Onsuz çörəyimiz daha qurtarıb,
Axır günlərimiz kahaya varıb,
Acından hamımız ölərik bir gün,
Bəxtimizin quşu düşüb didərgin.
Ömrümüz sərgərdan, yurd, zaman gərgin.

Sultan kişi
(son dərəcə qəzəbli)

Aman, ya Rəbbim, bir az səbr ver,
Qopmasın ayağım basdığım bu yer...

Öz doğmalarımı özüm öldürüm?
Zəlil olduğumu bir də bildirim!
De, Tanrı nə deyər nahaq qanlara?
Əlimlə etdiyim bu divanlara?!
Bəs yağlı əlinə düşsələr necə?
Ləkəli namusla yaşamaq becə.
Ah, nələr söyləyir dilim, İlahi?
Özün yerdə qoyma qırğını ahi!
Səbr edin gecəni bir başa vuraq,
O qadir Allahdan bir çarə bulaq...

Fatimə ana

Nə deyim Tanrının səbri böyükdür,
Bəxtimiz havadan asılı tükdür...

2-ci şəkil

Əskaran, Borisgilin evi. Suzanna şam yeməyini mizin üstünə
düzə-düzə səhər gördüyü mənzərəni ərinə nəql edir.

Suzanna

A kişi, şad xəbər verəcəm sənə,
De, nə alacaqsan əvvəlcə mənə?
Bəxtimiz gətirib qazanc yeri var...

Boris
(acgözlüklə)

Axçı, ay arvadım, a sevimli yar,
Bir tuluq çaxırım sənə muştuluq,
Süfrə aç, mən özüm eyləyim qulluq.
Axırları çatıb, türklər öləcək,
Vazgen özü bir gün bura gələcək.

Suzanna
(tədbirli)

Oğuldan uşaqdan heç nəyimiz yox,
Bir məni saxlaya bilməyirsən tox.

Boris
(əsəbəi)

Arvad, bildiyini bir danışsana,
Özün öz işinə sən qarışsana.
Məzhəb haqqı məni gətirdin cana,
Nə qədər var-dövlət gərək insana?
Hələ Xocalıda yığdıqlarını,
Özgə inəklərin sağdıqlarını...
Ay qız, itirmisən sən lap arını,
Qızılı, sərvəti min bir varını,
Qoymağa yerin yox, hey ağlayırsan.

Suzanna
(arxayınca)

Boris, yenə nə çox yorğalayırısan?
Yaxşı, sən öl, çıxma özündən daha,
Məzhəb haqqı, işin qalıb Allaha!
Türkün var-dövləti mənə şirindi,
Bizim ulduzumuz göydə göründü!..
Mükafat gözləyir ocağımızı,
Şad müjdə verəcək erməni qızı!

Boris
(son dərəcə maraqla)

Söylə, qəlbindəki muradı anım,
Uzatma, bir danış, sən mənim canım.

Suzanna
(pıçılıyla)

Meşənin yanından keçirdim, Allah,
Gördüm kol-kosluqda türk kişisi ah.
Əyilə-əyilə odun yığırdı...
Göyden lopa-lopa lam qar yağırdı.
O məni görmədi, canımda qorxu,
Sakitcə sivişdim, sanki bir yuxu!
Dedim, görsə məni boğar bir anda,
Sus, bunu danışma sən də hər yanda.

Özüm deyəcəyəm sabah zabitə,
Ki, ovun üstünə sakitcə yetə.
Mən var atəşindən bir an sönmərəm,
Bəxşiş verməsələr evə dönmərəm.
Gərək bəhərini əlimlə dərəm,
Bu işin bəhrəsin özüm də görəm.

Boris
(hiyləgərcəsinə)

Ay arvad, gözlərin yaman itidir,
Hə, sabah gedirsən, fikrin qətidir?
Bəlkə biz işlədək onu həyətdə,
Saxlayaq heyvan tək onu xəlvətdə.

Suzanna
(tədbirli)

Bəlkə, heç tək deyil o türk kişisi,
Çoxdur ağaclıqda erkək, dişisi...
Ətrafdan gəlirdi ocaq iyisi.

Boris
(kefi kök)

Yəqin ölüm çəkib onun da meysi,
Erkən rast gəlib sən əzrayıla,
Vallah, canı-dildən könlüm maila,
İş sənə havələ, özün bilərsən,
Əhsən, belə arvad fəhminə əhsən.

2-Cİ PƏRDƏ
(3-cü şəkil)

Sübh açılır, səhər öz üzünü göstərmək üzrədir. Əskəranda erməni zabitlərinin olduqları bir mərtəbəli bina, uzaqdan sərxoş əskərlərin qəhqəhələri gəlir. Sanki onlar rus qoşunlarının köməkliliyi ilə qanlar içində boğduqları Xocalının ahı-fəryadlarını bayram edirlər. Bu zaman Suzanna tələsə-tələsə özünü dəhlizə yetirir. Dəhlizin qapısında əli avtomatlı erməni əskəri dayanıb, erməni qadını onun qulağına nə isə pıçıldayır və içəri daxil olur. Gözətçi

onu başqa bir əskərlə baş erməni zabitinin olduğu otağa yollayır.
Suzanna qapını döyməmiş özünü içəri salır.

Suzanna
(hiyləgərcəsinə)

Başımızın tacı gəlmək olarmı?

Baş zabit
(təkəbbürlü)

Millət bir-birindən izin alarmı?
Erməni hardasa, orda dayağım,
Meşinli qapılar açar ayağım!
Canımla, qanımla millətə qulam,
Mən olsəm yolumla gedəcək balam.

Suzanna
(nazla)

Erməni zabiti, xoş gördük sizi,
Mən dünən tapmışam növbəti izi...
Göylərə qaldırar igidlik eli,
Axsın türkün qanı gurlatsın seli!
Bizim şöhrətimiz dünyanı aşıb,
Ayrı planeti gəzib dolaşıb.
Amerka, Fransa bizə can deyir,
Ruslar bir süfrədə bizimlə yeyir.
Sizdəki qüdrətə baş əyirəm mən,
Çəkilsin Arsaqdan çiskin, duman, çən.
Ondoqquzuncu əsr yüz əlli nəfər,
Eylədi İrandan Arsaqa səfər.
İndi yüz əlli min olmuşuq bu gün,
Sadələvh türklərsə yurdsuz, didərgin.
Bir də xristian albanlar bizi,
Can bilir, buraxmır heç əlimizi...
Çox da onları biz saymırıq qandan,

Onlar birləşiblər bizimlə candan...
Mərhabə, erməni xalqı, bir gün də,
Şahı olacaqsan yerin, göyün də!..

Baş zabit
(qəhqəhə ilə)

Axçı, ay madonna, dilin bıçaqdır,
Erməni qızları, vallah, qoçaqdır!
Millet tarixini bilməli yaxşı,
Varlığın beledir həyata baxşı...!
Gəl yüz tut arağı vurum səninlə,
Mən bir tost deyəcəm, sən mənə dinlə.

Suzanna
(Özündən razı)

Mən ki, cənab zabit, əmrə müntəzir,
Könlümdə dəhşətli bir qisas gəzir.

Baş zabit
(mizin üstündəki tut arağından
iki qədəhə süzür.)

Erməni gözəli, qədəhi götür,
Könlümə bir dürlü səadət yetir.
Gəl vuraq qədəhi qədəhə bir an,
Qoy cövlan eləsin bu hiss, həyacan ...
İç, böyük xalqımın gözəl maralı,
Mələklər tərəfdən sinəm yaralı!..

(zabit Suzannanın dodaqlarından öpür...)

Suzanna

Yaralı köksünə mən özüm qurban,
Sənə müjdə verim izin ver bir an.
Söylə, mükafatım sonda nə olar?
Bu işdə bəndənə nə bəxşiş qalar?

Baş zabit

(bir az kefli mizin siyirməsini çəkir, orda bir xeyli zinət əşyaları bərq vururdu, o göz oxşayan altunların içindən qızıl bir saati əlinə alır və özü Suzannanın qoluna salır. O, təkəbbürlü)

Dünən türk qızını gəbərtdim burda,
Cəsədin tullaıtdım meşədə qurda!
Öncə iynə vurub gecə kef etdim,
Kefim istəyən tək kamıma yetdim,
Qızları pak çıxır bu batmışların...
Qoynuna qoymuşdu altunun, varın.
Əvvəl danışmırdı o heç bir ağız,
İynə vuran tək bülbül oldu qız.
Demə, nişan olmuş ona keçən ay...

Suzanna
(əsəbi)

Yaxşı ki, siz ona tez qurdunuz vay!

Baş zabit

Bu qızıl saati, xeyli altunu,
İnsanın sabahı, yaşam atını,
Tökdü ayağıma, buraxım onu,
Bilmədi çatıbdı bədbəxtin sonu..!
Yalvardı toxunmum mən paklığına,
Nə qədər girdimsə çox qılığına,
Yaxın buraxmadı məni o zalım.
Basım qucağıma kamımı alım.
Yaman möhkəm olur bu türk qızları,
Namus-ar onların bəxt ulduzları.
İynə öz işini gördü bircə an,
Bir gecə qoynumda oldu gözəl can.
Zülmə öldürdüm türkün gözəlin,
Günah özündəydi, kəsmədi dilin...
Sonra da döşlərin üzüm yerindən,
Köksünə güllələr düzdürdüm dən-dən...

Suzanna
(razılıqla qoluna baxır)

Türklər qırılmalı Arsaqdan daha,

Az qalib o xoşbəxt, gözəl sabaha.
Dünən bir türk gördüm meşədə qəfil,
Yamanca qorxurdu yəqin ki, tifil.
Əzrayıl da yoldan məni çağırıdı...
Arsaqda türk görmək necə ağırdı?
O kişi tək deyil gərək ki, orda,
Qaçıb gizlənilər o vurhavrda.

Baş zabit
(qəhqəhələrə)

Erməni qızına eşq olsun bu gün,
Qoy Stepanakerdə çatsın müjdə, ün
Xankəndini etdik stepankəndi biz,
Bu yurdla əbədi vurur qəlbimiz!..
Gedib axtarıq elə indicə,
Bilirəm Suzanna söyləməz becə.
Özün apararsan gördüyün izə,
Göstər o yuvanı bu saat bizə.

Suzanna
(qürurla)

Baş üstə, göz üstə, ey Vətən oğlü,
İlahi tək bizə veribdi ağılı...

Onlar tələsik çıxırlar, on nəfər erməni əskəri ilə yola düşürlər.
Gedənlərin arasında iki nəfər muzdlu zənci, iki nəfər də rus var.

4-cü şəkil

Dolu nahar vaxtı. Sultan kişinin ailəsinin gizləndiyi kaha,
Azərtac gecə gördüyü yuxunu həyəcanla danışır. Kahanın
bir küncündə ocaq tüstülənir, ocağın üstündə hisli qazanda
su qaynayır...

Azərtac
(ağlar)

Yuxuda gördüm ki, qurulub mağar,
Burada nə qədər qohum, tanış var.
Qorquda toy edir bütün el, elat,

Dava yox şadlıqla çağlayır həyat.
Mən də qol götürüb toyda süzürəm,
Sanki yad baxanın bağırn üzürəm.

Fatimə ana
(həyacanla)

De ki, axırımız çatıb bu sabah,
Özün arxa dayan bizə, ey Allah!
Ya bir ölüm yolla hamımız bataq,
Köçlə, külfət ilə kahada yataq.
Yada ki...

Ümitsiz hönkürür.

Sultan kişi
qəzəbli və qorxulu düşüncələr içində

Sus, sus, şivən salma, ay arvad, dayan,
Allaha borcluyuq bir quruca can.
Gəlsələr əlimlə qıraram sizi,
Görən olmayıbsa kim tapar bizi?

(qəlbi ilə danışır...)
Bir quş tüfəngi də yoxdu, ay Allah,
Düşmən sinəsindən qoparım min ah!
Yağının əlində topu, tankı var,
Bəli, silahsız silahlı qovar...
Biz hələ yatmışıq fil qulağında,
Vətənin, torpağın ağır çağında,
Kürsü düşkünləri kürsüyə əsir,
Anamız, bacımız yağıya əsir...

Bu zaman Fatimə ananın fəryadı gəlir...

Fatimə ana
(nalə ilə)

A kişi, nə getdin xəyala yenə,
Alışır nifrətdən, hiddətdən sinə.

Sultan kişi

(diksindir)

Ay arvad, ağzını bağla bir hovur,
Axmaq fikirləri başından sovur.
Erməni evləri talayır indi,
Xocalı odlanıb, Allah, nə gündü?!

Bu zaman yaxınlıqda erməni, fransız, rus dillərində
danışiq, kobud əskər çəkməsinin səsi gəlir...

Fatimə ana
(qorxa-qorxa)

Qız, yuxun qaraya qalaydı, bala,
Bu qədər zülüm olar, ey Allahtala!

Sultan kişi
tələsik baltanı axtarır, fəqət dünən meşəlikdə
salıb itirmiş...

Hardadı, baltanın yerini deyin?
Necə hiss etmədim düşüb itdiyini?

Fatimə ana
(vahimə içində)

Balta avtomata nə edər kişi?
Sən də itirmisən canla gərdişi!

(bir qədər fasilə)

Bu zaman Susanna, erməni zabiti və əskərlər kahaya
doluşurlar. Onların əlində ölüm saçan avtomatlar...

Baş zabit
(quduzcasına)
Suzanna, gör necə ov bəxşiş mənə,
Qəhrəman adını verəcəm sənə!

Suzanna
(kinli-kinli)

Əgər türklərdə də olsaydı nifrət,
Bizi məhv etməkçin tapardı cürət!
Yaxşı ki, onların ürəyi yumşaq,
Sanki ağlları bir körpə uşaq.
Biz pislik edirik, onlar yaxşılıq,
Bu millət əbədi niyə xoşqılıq?...
Bu türk köpəkləri qırılmalıdır,
Hər köksə min güllə vurulmalıdır.
Hansını göstərsəm birinci onu,
Doldurun gülləylə murdar qoynunu!

Baş zabit
(həqarətlə)

Kişi, Xocalıdan siz qaçmısınız,
Burada nə gizli yurd açmısınız?
Ara, o dəhşətdən siz qalırsınız?
Qırıla-qırıla çoxalırınsız...
Necə itirmisiz o gecə izi?
Ölümü kor etdiniz tapmasın sizi...
Tanrıdan güclüdür bizdəki qüvvət,
Əzrayıldan aldıq sübh-səhər dəvvət.
Sizin ki, ünvanı o verib bizə,
Qanınız dönəcək, indi dənizə.
Ha, ha, ha, kim gəlsin öncə irəli?
Çıxarılsın gözü, kəsilsin əli...
Nə olsun söylərsiz bizlərə diğə?
Erməni hakimdir, fəqət Arsağa!

Sultan kişi
(qəzəbli)

Sizdəki vicdandan xəbərim vardır,
Əfsus, beyninizdə hələ bahardır.
Biz gəlmə tayfanı millət eylədik,
Yurduna çevrildi hər düz, hər gədik.
Siz ki, qoltuqlarda daldalanansız,
Vazgen havasından ilham alansız.
İrəvən bölgəsin dövlət etdiniz,
Torpaq oğurlamaq ana xəttiniz.
Savaşı istəyənlər bir gün qan qusar,
O taylı, bu taylı Azərbaycan var.

Ruslara güvənib qan tökənsiniz,
Ocaqlar söndürüb, yurd sökənsiniz...
Savaşı istəyənlər birgün qan qusar,
Dövrən zalımları boğazdan asar!
O taylı, bu taylı Azərbaycan var...
Qana hərisləri tutar ahı-zar!
Ölsək də yerimiz sabah min olar,
Vətən oğulları qələbə çalar!..

Baş zabit
(tapançanı ona tuşlayır...)

Aİ, bu tapançadan açılan güllə,
Sənə, millətində dəyərli sille.

Sultan kişi yıxılır, Fatimə ana nalələr içində qışqırır...
Və ərinin üstünə atılır. Üst-başı qana bulanır...

Fatimə ana
(fəryadla)

Aman, Tanrı, göstər öz qüdrətini,
Silahsız bəndənə sədəqətini...

Baş zabit
(qəhqəhələrlə)

Qalibin əsəbin bir anda gərmək,
Hə, nədi döşünə yatdı gəbərmək?!
Ölüm ayağında əyilmir bunlar,
Türkləri qorxutmur tökülən qanlar...

(Bu zaman Azərtac gözlənilmədən ocaqdakı qaynar suyu zabitin üzünə atır, dəhşətli türkürpədicə bağırtı qopur... Rus əskəri avtomatdan bir qatar gülləni kahadakıların üstünə səpir. Təkçə Qorqud anasını qucaqlamış halda sağ qalır. Kahani insan iniltisi bürüyür! Qorqud bir əliylə Fatimə ananın qoynundan çıxardığı düyünçeni ocağa atır, bir əliylə neçə gündən bəri gizlətdiyi qumbaranı gödəkçəsinin cibindən çıxarıb əskərlərə tərəf atır. Özünü itirmiş düşmən əskərləri nə zaman qumbaranın onların ayağı altında partladığını duymadılar. Yaralanmış Suzanna ocaqda yanan pullara doğru can atır... Kaha alışı... Qanlar bir-birinə qarışır, can verən insanların iniltisi kahani titrədir...)

Suzanna
(ağır yaralı)

Ah, canım, üz-gözün yeqin ki, yandı,
Sən ki, can üstəsən qana boyandın!
Türklərin qorxusu yoxdu dünyada,
Doğra diri-diri, at yanan oda...

Baş zabit
(iniltiyə)

Suzanna, kor oldum, yandı gözlərim,
Yanıb tuluq olub büt-bütün dərim.
Bu türklər puç etdi hər diləyimi,
Qızıl qan aparır bu ürəyimi...
Qırılsın qalmasın qoy müsəlmanlar,
Dənizlərə dönsün bu axan qanlar...

(ölür..)

(erməni əskərləri və Suzanna artıq ölmüşdür.
Qorqudun anası, atası və bacıları da şəhid düşmüşlər,
qumbaradan ağır yaralanmış Qorqud can üstə pıçiltılarla...)

Qorqud

İlahi, son nəfəs, son an, son zaman,
Qəlpə ürəyimdə ölürəm aman.
Əzizlər şəhidse gözüm önündə,
Köksüm qan içində bu qara gündə!
Rəbbim, qisas aldım, qazidir adım,
Hənuz Allahıma çatdı fəryadım!
Aldın ürəyincə kamını Qorqud,
Qayıt öz soyuna, ey qurd oğlu, qurd!..
Yatın atam, anam, mərd bacılarım,
Fəqət ləkəsizdir namusum, arım...
Qızqardaşım Günay, Azərtac uyu,
Bizi yad edəcək bu yurdun soyu!
Sabah Milli Ordu zəfər çalacaq,
Qarabağ bizimdir, bizim olacaq...
Qarabağ bizimdir...

(qana bulaşmış sinəsiylə torpağı qucaqlayır, şəhid olur.
Kaha yanır və yana-yana bir-birinin ölümünə fərman
verən adəm övladlarına ilahi səs gülür...ha, ha, ha...

İlahi səs
(kahanın içində gurlayır)

Qırın, bir-birini vəhşi insanlar,
Yandırın, dağıdın qoy axsın qanlar...
Torpağı, ey bəşər, mən verdim sizə,
Mən həyat verirəm gecə-gündüzə.
Sonunuz ölümdür, dilsiz məzarlar,
Qalanlar ölənə məzar qazarlar.
Sizi yaradanı unudub nədən?
Məmləkət cızırsız dağdan, dərədən.
Qoymaram çoxalsın acgöz əsliniz,
Min il, milyon ildi qandı nəsliniz.
İnsan sümüyündən daşlar yarandı,
O adəm kökünüz hey pozdu andı.
Cəbrayıl, əzrayıl mənə müntəzir,
Ölüm ucuzlaşıb əllərdə gəzir.
Sizi qırdırıram bir-birinə mən,
Məzarlar içində çürüyəcək tən...
İblis içinizdən verəcəm ehsan,
Ruhunuz deyəcək bu işə əhsən...
Uçan boşqabları, səma daşları,
Dəmir canlıları, dəmir başları,
Göndərdim neçə yol yerin tərkinə,
İnsanlıq bürünsün həya kürkünə.
Xeyri yox qorxusu yoxdur bəşərin,
Kesib caynağına adəmlər şərin...
Dünya başdan-başa batıb günaha,
Dönün iblislikdən, yetin Allaha!..

3-7.01.1994/ /Pirallahı-Neft Daşları

SEVGİ VARA SATILMAZ

4 pərdəli, 8 şəkilli mənzum dram)

İştirak edənlər:

Ərçaya-25 yaşında mühəndis
Altunşah-30 yaşında xüsusi dükan sahibi
Narinc xala-Altunşahın anası 60 yaşında
Süsən-18 yaşında gənc bir qız
Süsənin xəyalı-göy libasda
Nazan-22 yaşında pozğun qadın
İnci-17 yaşında pozulmuş qız
Sultan-40 yaşında heç yerdə işləməyən
balıq alveri ilə varlanmış şəxs
Aypara-Sultanın həyat yoldaşı 35 yaşında
Lamiyə-qızı12 yaşında
Qadınlar
Həkimlər
Şəfqət bacıları

I PƏRDƏ (1-ci şəkil)

Hadisələr Bakıdan bir xeyli kənarda şəhər tipli böyükada qəsəbəsində cəryan edir. Səhərdir. Ərçaya bir gözdən ibarət mənzilində çay tədarükü görür. Elə bu zaman yayından çıxmış ox təkisi telefonun cingiltisi otağa yayılır.

Ərçaya
(həyacanlı)

Alo, alo, Süsən, danış yandı ürək,
Nə taledir yazdın mənə aman, fələk?
Ah, Allahım, böyle sükut, böyle təlaş,
Sinəm üstədən asılıbdı qara bir daş.
Bilirəm ki, sonu yoxdur bu sevdanın,

Kasıb evin oğulusan çıxsın canın.
Hardan mənim pulum-param cehiz alım?
Ürəyimcə başa varsın qoy vüsalım.
Doğub məni cocuqluqdan atdın, ana,
O gündən də, hənuz suça batdın, ana.
Uşaq evi qucağına aldı məni,
Yad əllərlə, yad dillərlə çaldı məni.
Məşəqqətlə ali məktəb bitirmişəm,
Neft üzrə mühəndisdi indi peşəm.
Bir tərəfdən bahalıqın üzü dönük,
Səadətim, sevgim, eşqim, bəxtim tünük.
Sevdiyimi kimdi mənə verən ucuz?
Köksüm yara, yara üstədən tökülür duz.
Yazılıbsa taleyimə bu qızcağaz,
Bir gün mənim ömrümə də gələcək yaz.

O telfonun dəstəyini yerinə qoyur. Dilindən tökülən ah, fəqanlarla
Süsənin xəyalı gözüne görünür. Onun canı atəşlərə bürünür.

Süsənin xəyalı

Uyğularda gördüm gecə bir qatarda,
Sənin ilə oturmuşam ağ paltarda.
Sevgimizin zirvəsinə biz yüksəlib,
Əzabların, zülümlərin bağrın dəlib,
Yol gedirik paralardan qurtulmaqçın,
Pak ayrı bir səyyarəyə atılmaqçın.
Nə qardaşım Sultan vardı yanımızda,
Altun duyğu, bəxtəvərlik qanımızda.
Ac-yalavac adətləri qoyub burda,
Həsərət ilə qərib-qərib baxır yurda,
Hey qaçırdıq bu dünyadan, vurhavurdan,
Bir-birilə didişmədən qırhaqırdan...

Ərqaya
(çaşqın)

Ah, sevgilim, yenə gəldin səhər-səhər,
Ah, sevgilim, yenə gəldin sən bir təhər.
Xeyalların qəlbə sitəm, ələm, qəhər,
Zəhər oldu bu məhəbbət mənə, zəhər!
Telefonda pak səsin də xəyal mıdır?
Kölgələrin taleyimə vusal mıdır?

Hünərim yox qapınızı açmağa da,
Alıb səni qərrib yerə qaçmağa da.
Xülyalarla sevgimizi böləsiyik,
İkimiz də bu eşq ilə öləsiyik.
Ah, Allahım, al kölgəni apar məndən,
Parçalandı köksüm nar tək oldu dən-dən.

Süsənin xəyalı yox olur. Ərqaya, əsəbi, mühəndis işlədiyi
neftçıxarma idarəsinə gedir.

2-ci şəkil

Dolu öynə, Sultanın qırmızı kərpicdən yapılmış qəsəbənzər
dəbdəbəli evi. Süsən və Ərqayanın eşqindən xəbər tutan
Sultan bacısını evdə əsir edib heç yerə buraxmır. O Süsəni
özünü kimi pullu-paralı adama ərə vermək istəyir. Vaxtsız
ata-anasını itirmiş, Sultan balıq alveri ilə varlanmışdır. Dörd
divar arasında dustaq edilmiş Süsən qardaşı arvadı Aypara
və qızı Lamiyə ilə evdədir.

Süsən (qəmli-qəmli)

Bəzəkli ev-eşik, bu var, bu dövlət,
Hamı suç, hamısı heyvani qələt.
Ürək sevgi, dostluq, saflıq, oyuncaq,
Haram pul-parayla doludur qucaq.
Kiminin yeməyə çörəyi yoxdur,
Kiminin varı çox, ürəyi yoxdur.

Aypara

Masanın üstündə necə yeməklər,
Meyvələr, şirnilər, özün də nələr?
A Süsən, nəyimiz əskikdir, balam?
Kəsilib arada iltifat, salam.
Üzünün çöhrəsi tufandan betər,
Yenə başlamısan, sən Allah yetər!
Bilmirəm kefini nə ilə alam?
Dözürəm hər cəngə, mən Rüstəm-zalam!
Axı tək deyilik bu el içində,
Qonşuların dili niyə, neçində?

Sənin Ərqayayla məhəbbətin car,
Həya yaxşı şeydir el, caamat var.
Qardaşın nə vaxtdı üzümə baxmır,
Məni də heç yerə daha buraxmır.
Nəzir-niyaz ilə bir qızımız var.
Firavan günümü eyləmişən tar.
Sevgi də, eşq də bir quru sözdür.
Axı qonum-qonşu bu evə gözdür.

Lamiyə

Mənim gözəl bibim bir nağıl söylə,
Nədən pərişanlıq bu qədər böylə?
Bu evdə tək sənsən qəlbimə yaxın,
Qüssəni, kədəri buraxma yaxın.

Süsən

(Lamiyənin boynunu qucaqlayır)

Mənim kədərlərim qaynayan çeşmə,
Ürəkdir tab edir keşməkeşimə.
Mən gedən deyiləm, o Altunşaha,
Qoy naləm, fəryadım yetsin Allaha.
Onun dükanı var, adamdır demək?
Bəşərin başında pul-para, yemək.
Boğur bu cəh-cəlal, bu sərvət məni,
Bağlanan bəxtimin üzülüb dəni...

Lamiyə (məsum-məsum)

A bibi, nağılı qoy bir tərəfə,
Nə yazıq təleyin keçib kələfə.
Vallah, o Ərqaya çox sevir səni,
Qov gözəl çöhrəndən çiskini, çəni.
Hər gün pəncərənin önündə durur,
Məktəbdən dönəndə o məndən sorur...
«Salam söylə» dedi, dünəndə yazıq.

Aypara (əşəbəi)

Allahım, nə qədər gör biz dayazıq?
Sus, ay qız, nə olub dil-dil ötürsən,
Kitabı əlinə bir dəm götür sən.
Altunşaha verdik onun hərisin,
Atan mən yazığa tökür hirisin.
Bilsə hamımızı qırar, öldürər,
Bütün el-obanı bizə güldürər.
Sevgi kişilərin fitnə-fəsadı,
Dünyada yaşayar pak qadın adı.

Lamiyə
(sadəlövhəsənə)

Bibimin günahı nədir ki, ana?
Yazığ qızcağazı yığmısan cana.
Ərqaya yaxşıdır, Altunşah lovğa,
Niyə buraxmırsız onu yovuğa?
Əgər oxuyana qiymət yoxdursa,
Alver edənlərdə para çoxdursa,
Haram yeyənlərdə cəh-cələl böyük,
Halallar dünyanın boyununa yük,
Bəs elm niyə lazım, deyirsən oxu?
Buraxıb məktəbi indi ki, çoxu.

Süsən
(qəmli)

Qönçəm, qərənfilim, ey saf bulağım,
Yeganə təsəllim, könül dayağım.
Lamiyə, ürəyin bir şələlədir,
Bəyaz səhərlərdə şəhli lələdir.
Bibinin dərдинə çarə bulunmaz,
Zamanım, həyatım, qəlbim ovunmaz.
Zorla Altunşaha verirlər məni,
Böylə bəxt tapmasın dünyada səni.
Ümid əsirgəmə məndən, Allahım,
Yetsin hüzuruna bu qəmli ahım.

Aypara
(əsebi)

Yenə səhər-səhər başlama qəmə,

Acı feryadınla çapma aləmə.
Nə var, nə görmüsən o ac gədədə?
Yaralar açılar bomboş mədədə.
Malsız, mülksüz sevgi-bir qədəh zəhər,
Üzəcək ömrünü ehtiyac, qəhər.
Parasız sevginin heç faydası yox,
Barı, Allahından, Tanrından bir qorx.
Şahlıq quşu qonub başına yazıq,
Niyə biz qadınlar belə dayazıq?
Sevgi ər evində, xoş gün-güzəran,
Çıxar Ərqayanı qəlbindən bu an!

pərdə örtülür.

II PƏRDƏ 3-cü şəkil

Nazanın 3 gözdən ibarət mənzili. Nazanın anası işə gedən kimi o, başına qəsəbənin pullularını yığıb kef məclisi qurur. Düz 10 ildir ki, pulluların pulları ilə Nazan bu həyata qurşanıb. Yüngül həyata alışıb, rəfiqəsi İnci də ondan dala qalmır. Yənə də o kef məclislərindən biri Nazanın evində. Sultan, Altunşah, Nazan və İnci bir masada cəm olublar.

Nazan (kefli və papiros damağında)

Baxtım gətirməyib mənim heç zaman,
Bu qara taleyim edir ah-aman.
Anam ermənidir, atam azəri,
Düz kişi sayılar ailənin əri.
Gözümü açandan hiss elədim mən,
Evimiz içində gəzir duman, çən.
Onlar bir-birinə heç can demədi,
Bir acı sözü də heç kim yemədi.
Qırğın, dava-dalaş artdı günbəgün,
Qırıldı bağlılıq bu toy, bu düyün.
Sonra atam atdı bir gün anamı,
Uçdu ailənin xoşbəxtlik damı.
Gəmidə keçirir anam vaxtını,
Dağıtdı tənhalıq könül taxtını.
Bilməm azəriyəm, yoxsa erməni,

Siz deyin kim necə çağırırsın məni?
Mən lazım deyiləm ata, anama,
Neylim doğulmuşam dünyaya, amma...

Sultan

(canyanalıqla)

Nazan bu söhbəti yığışdır daha,
Salma kef məclisin naləyə, aha.
Sən özün həm ata, həm də anasan,
Mənimçin nazlı bir ürkək sonasan.
Doldur, ey mələyim, eşqlə beyini,
Sən ki, doğmamısan valideyini.
Əymə qəm, kədərlə belə qəddini,
Qoy onlar çəksinlər sənin dərdini.

Nazan

(qayğılı)

A Sultan, bu yerin kişisi sənsən,
Ağlına, puluna alüdəyəm mən.
Səninlə olduğum anlarım dadlı,
Zamanım, ömürüm, günüm qanadlı.
Atadan, anadan yaralı İnci,
Bugün süfrəmizə verər sevinci.
Fəqət sən mənimsən, rəfiqəm bilir,
Bu dəli eşqimə İnci də gülür...

Sultan

(qəhqəhələrə)

Kef məclislərimin yaraşığın,
Görən gözlərimə sən ki, işığısan.
Sənsiz fəklərə sipərdi ahım,
Hər qara gecəmə bəyaz sabahım.
Səni uca tutdu həmişə könlüm,
Bir an ayrılımam gəlməsə ölüm.
Altunşah, İncinin qulluğunda ol,
Bugün süfrəmizdə qədəhlərə yol.
Birinci sağlığı Nazan eşqinə,
Tanrıdan diləyim şükür bu günə.

Altunşah
(nəş'əli İncinin belini qucaqlayır)

Əlbəttə, bu xanım incidən inci,
Nəş'əli könlümün odur sevinci.
Şərəbli dodağı dodağıma bal,
Gəl kef məclisində ürəyimi al.

İnci
(nazla)

Ah, dostum, nə qədər alovlu sözlər,
Alışır eşq ilə sevgili gözlər.
Bu nahar nəş'ələr bəxş eylə mənə,
Mən də bu könlümü qoy verim sənə.

Nazan
(kefli)

Şərab şüşələri boşalır bir-bir,
Vaxtımız daralır, tükənir səbir.
İndi dönəcəksən yenə evinə,
Sultan, bilsən necə çətindir mənə?
Nə qədər pul-para töksən başıma,
Bunlar əlac olmaz bu göz yaşığıma!
Səni qışqanıram öz arvadına,
O mətbəx qarısı, yazıq qadına.

Sultan
(qəzəbli)

Şərabın çox düşdü deysən, Nazan,
Yenə kəllə-çarxa vurdu başda qan.
Eyvah, istəyinə hazır pul-para,
Çox da çərənləmə, bəsdir, avara!
Sənin dilin ki var, başa dərd açar,
İçki məclisindən sevgilər qaçar.
Səni arvadımdan artıq tutmuşam,
Ona istəyimi tam unutmuşam.
Atımmı deyirsən evimi daha?
Son qoy göz yaşığına, son qoy bu ahal!

Nazan
(qəhqəhələrə)

Səni çox sevirəm canımdan öncə,
Könül qapısında hər gündüz-gecə,
Xeyallar əl açır dilənçi kimi.
Kimi fəryadıma çağırım, kimi?
İndi gedəcəksən evim bir məzar,
Tənha həyatıma qəm quyu qazar.
Yatağım, otağım boş qalacaq, boş,
Taleyim mənimlə baş-başa sərxoş.

Altunşah
(amiranə)

Yenə tüğyan etdi eşq nağılları,
Qoparddı başlardan saf ağılları.
Nazan qısqanclığa başladı yenə,
Gərək ki, İnci də qoşulsun sənə.
Süsənlə toyumuz tezliklə olar,
İnci də səninlə bir hava çalar.

İnci

Mənmi, ah, mənimçin kişilər birdir
Sevgi təbiətdə açılmaz sirrdir.
Nə qədər könlümü salsa min hala,
Qəlbim sevgiləri buraxmaz qala.
Nazan, qurtar canım cəfəngiyyatı,
Sevgiyə qul etmə azad həyatı.
Bu kef masasında dadlı yeməklər,
İştahı ovlayan ləziz xörəklər.
Çəşmə tək qədəhə süzülən şərab,
Həm bir səadət, həm də iztirab.
Budur, əzizlərim, nəş'əli həyat.
Mən buna deyirəm ən şirin busat,
Ailə də, uşaq da iyrenc bir rəya,
Ömrümü ram edər bu qorxunc xülya.

Sultan

Ha, ha, İnci, səndə bu sözlər hardan?

Ağıllı xəlq edib səni Yaradan!

Nazan
(son dərəcə sərxoş)

Ah, Sultan ömürlük mənim olmalı,
Mənimlə bir evdə hər dəm qalmalı.
Ya sona yetirmək bu qeylü-qalı,
Tükənib canımın qüssədən halı.

(şərabla dolu qədəhi Sultanın ayaqları altına atır...)

Sultan
(qəzəblə ayağa qalxır)

Sərvətim, dövlətim bəs etmir sənə,
Əvəzində budur yaxşılıq mənə?
Nə sevgi, məhəbbət ağılsız qadın?
Soyumda çatmayır o pozğun adın?
Qadınlar heç zaman bilməz yaxşılıq,
Bircə anlıq kefi, ya bir xoş qılıq...
Sevginin adına yazar o saat,
Budur, aman Allah, qadınlı həyat!..

pərdə örtülür.

4-cü şəkil

Xeyli zamandır Süsən Altunşaha nişanlanıb. Bir azdan Altunşahla Süsənin restoranda toyu gözlənilir. Toydan qabaq Süsənə qardaşı Sultanın evində oğlan evindən gələn qadınlar gətirdikləri gəlinlik paltarını geyindirməklə və bəzək-düzəklə məşğuldurlar. Süsən qadınlardan icazə alıb kədərli halda ayrı otağa keçir.

Süsən
(son dərəcə kədərli)

Allah, çəkdiklərim nədir dünyada?
Öz doğma qardaşım çevrilib yada.
Gözüm görə-görə könülə dağ çəkir,
Qəlbində hardandır bu hiylə, məkir?
Məni sevmədiyim adama verir,

Könlümü əzabla, ağrıyla gərir.
Bu dərdin çarəsi yalnız intihar,
Qardaşım Sultana qoy bu olsun ar.
Bilirəm özünə qəsd etmək günah,
Fəqət Altunşahla günüm olar ah.
Ahlarla çarpışan ömür vay keçər,
Bəbəyin yaşları qəlbədən su içər.
Bu çayda boğular bütün diləklər,
Bir-birin sevmirsə, əgər ürəklər.
Sinəmdə bir başqa məhəbbətim var,
Bir başqa biriylə can ülfətim var.
Ərqayanın eşqi könlümə yardı,
Onsuz dünyam mənə büsbütün dardır.

Bu zaman Sultanın arvadı Aypara otağa daxil olur.

Aypara
(acıqlı)

Ay qız, niyə belə aha batmısan?
Özünü dərd, qəmə, vaxt atmısan.
Səni bəzəndirir oğlan adamı,
Qoyma sinələrdə, sən Allah kamı.
Analar bəsləyir eşqlə balanı,
Bir düşün, ay balam, Narınc xalanı.
O da Altunşahı kamla saxlayıb,
Xalqdan, caamatdan ayıbdır, ayıb.
Söylə nə edirsən bu tək otaqda,
Dərdə salıb canı qoyma yataqda.

Süsən
(əşəbi)

Sən məni güdürsən, vallah, ay gəlin,
Mənimçin hər zaman zəhərdir dilin.
Az qalib arzuya yetərsiz daha,
Siz məni batırdız büsbütün aha.
İndisə izləmə məni hər addım,
Mən sənə bu evdə həmişə yaddım.
Qardaşın arvadı baldızı sevməz,
Baldız da heç zaman yad qızı sevməz!
Bunu eşitməkçin gəldin sən bura,

Bəsdir, ürəyimi etdiyın yara.
Keçdim bu otağa bir az dincəlim,
Gəlmədim dilinlə solum, incəlim.

Aypara
(məyus)

Nə dedim dilindən töküldü zəhər,
Zəhər danışana bəxt verməz bəhər.
Ağlını başına yığ, ay biçərə,
Bir azdan toyundur arama çarə.
Üzünün gülüşün qaçirtma belə,
Salma öz adını ağıza, dilə.
Mənim deycəyim sözlərim budu,
Evimizi yıxar bu dedi-qodu.
Qadınlar oturan otaqda otur,
Elin söz-söhbəti aləmi qatır.
Gedirəm, sən də gəl tez yanımıza,
Salma ağrı-acı bu canımıza.

Aypara son dərəcə hirsli otağı tərkdir.

Süsən
(həyacanlı)

Allahım bu dərдин əlacı dərman,
Doldursam mədəmə el eyləməz man.
Onsuz da bir azdan gedirik toya,
Mənim əzablarım qoy dönsün vaya.
Başağrı dərmanı çatar dadıma,
Yetişər əzablı can fəryadıma.

Bir ovuc dərmanı qoynuna qoyub qadınların yanına keçir. Pərdə enir.

III PƏRDƏ
5-ci şəkil

Gəlini aparmağa gələn maşın həyətdə gözləyir. Qadınlar Süsənin üst-başına və üz gözünə axırıncı dəfə fikir verirlər.

Qadınlar
(bir səsle)

Qızlar, gözünüz aydın,
Deyin Süsənin adın.
Bəxtiniz qoy açılısın,
Qüssə, qəmdən qaçılısın,
Qızın bəxti ər evi,
Qadın edər zər evi.
Gəlin evə din-iman,
Onsuz ev boş dəyirman.
Ay qızlar, xoşbəxt olun,
Baxın, səadət yolun-
Açarı Süsəndədir,
O hamıdan öndədir.

Aypara
(üzünə təbəssüm verərək)

Ay qadınlar, sağ olun,
Daima xoşçağ olun.
Toy hər qıza büsatdı,
Bu bir xoşbəxt saatdı.

Qadınlar
(yenidən bir səsle)

Ay Aypara, mübarək,
Coşub-daşsın qoy dilək.
Sən qardaş arvadısan,
Süsənin imdadısan.
Sən ona ana oldun,
Çox məğrur sona oldun.
Hər subaya bu gündən,
Bu toydan, bu dünyədən,
Qismət olsun inşallah,
Hər işdə böyük Allah,
Qoy bizlərə yar olsun,
Millətimiz var olsun.
Toy evlər yaraşığı,
Hər evin gur işığı
O, hər qapını açar,

Heç kim olmasın naçar.

Lamiyə
(dolmuş halda bibisi Süsənə yaxınlaşır)

Bibi, gözüm işığı,
Evimiz yaraşığı.
Mən sənsiz nə edəcəm?
Vallah, gəlib-gedəcəm,
Unutmaram mən səni,
Ayrılıq, həsrət çəni
Gözlərinə dolmasın,
Gözəl üzün solmasın.
Sənin qardaşın qızı,
Salar könlünə yazı.
Bibi, qadanı alım,
Səni qəlbimə salım,
Orda könlümü bəzə,
Gəlməyəsən heç gözə.

Süsəni qucaqlayır.

Süsən
(pıçıldayır)
Bu evdə tək sevincim,
Mənim dürdanəm, incim.
Sən əzizdən əzizsən,
Çəşmələr tək təmizsən.
Candan sevirəm səni,
Səndə unutma məni!
Mənə su gətirsənə...

Lamiyə bibisinə su gətirir.

Lamiyə
(həyacanlı)

Al iç, bibi, bu suyu,
Fikir dərin bir quyu.
Kim düşsə heç çıxmayı,
De o kimi yıxmayı?
Sevin, şadlan, ay bibi,

Ahdır həyatın dibi.
Hamiya quyu qazır,
Kitablar belə yazır...

Süsən
(qürurlu)
Kədərlərin yuxlasın,
Allah səni saxlasın.
Ata evinə işiq,
Bəxtimizə yaraşiq.

Lamiyəni öpüb su ilə dolu stəkanı ondan alır. Bu vaxt həyətdən gəlin üçün gələn maşınların səsi eşidilir. Baş qarışır, Süsən qarışıqlıqdan istifadə edib qoynunda gizlətdiyi başağrısında işlədilen analgin dərmanından bir xeyli qəbul edir. Lamiyənin gətirdiyi suyu içir. Süsəni gəlinlik paltarında otağdan çıxarıb maşına aparırlar. Hamı evi tərk edir, yaxınlıqda toy olacaq restorana tələsir. Pərdə örtülür.

6-cı şəkil

Toy keçiriləcək restoran. Bəylə gəlin başda əyləşib. İçdiyi dərmandan Süsənin əhvalı pisdır. Toy qələbəlikdi. Toya yalnız amerka pulu dollar salınır. Süsən son dərəcə ağır psixoloji durumda...

Altunşah
(fərəhlə)

Ay ana, toy gərək Böyükadada,
Çatsın ən şərəfli, böyük bir ada.
Yeməklər, şərablar bir çeşmə olsun,
Durub, dayanmadan süfrəyə dolsun.

Narınc
(sevincdən titrək halda)

Allah, bu gün necə mən bəxtiyaram,
Ürəyim, könlüm tapmayıram.

pıçılıyla

Süsəndən nigaran yalnız ürəyim,
Rəbbim, qoyma qalsın qəlbə diləyim,
Toyu təmtəraqa bir başa vuraq,
Biz dostdan, tanışdan ucada duraq.
Heç bir arzu deyil daha gərəyim.

Süsən

(halı son dərəcə qarışıq halda öz-özünə pıçılıqlarla)

Aman, ya Rəbbim, imdad fələyim,
Qızillar, altunlar barmaqlar bəzər,
Ürək Ərqayanın sevgisin gəzər.
Sevgilim yəqin ki, indi qüssəli,
Eyvah, əllərimə yetməyir əli.
Bu mənim toyumdur, bu şən, bu şöhrət,
Qara taleyimi alıb fəlakət.
Bu gecə özgəyə yar olmalıyam,
Saralıb çiçək tək mən solmalıyam.
Altunşah bilmir ki, içdiyim dərman,
Bu gün ölümümə verəcək fərman.
Artıq ürəyimdə bulanmalar var,
Başıma olubdu dünya tamam dar.

Altunşah

Ah, Süsən, sevgilim, bu təmtəraqlar,
Xoşbəxt səadəti sevgi varaqlar.
Mən səni qızıla tutacam, yarım,
Ömürlük sənindir sərvətim, varım.

Süsən

(xəstəhal)

Ah, yenə var-dövlət, yenə pul-para,
Min il, milyon ildi bəşər avara!

Bu zaman Altunşah Süsənin əlindən tutub ortaya çəkir.
Süsən qol götürüb oynayanda Ərqayanın xəyalı gözləri
önündə canlanır və bayılır. Ara qarışır, toyda cəh-cəlal
pozulur...

Narınıc xala
(ağlar)

Məni eşitmədi Altunşah, Allah,
Qız ölsə nə deyər xalq mənə sabah?
Gəlin başqasının eşqiylə yanır,
Mənim harın oğlum sevgi nə qanır?!
Qızlar tükənibmi bu məmləkətdən?
Mən necə qurtulum bu fəlakətdən?

Süsən camaatın gözü qarşısında axır anlarını yaşayır. Acqarına içdiyi dərmanlar artıq qanına zəhərlənmə vermişdi.

Süsən
(can üstə)

Aman, ulu Tanrım, axır ki ölüm,
Bitdi bu əzablar, bitdi bu zülüm.
Yetiş imdadıma, yetiş Ərqaya,
Allah, özü məni tuş etdi vaya,
Mənim səadətim məzarda başlar,
Boğmasın Lamiyə gözünü yaşlar...

Lamiyə
(hönkürtüylə)

Bibi, yazıq bibi yumma gözünü,
Qoy bircə anlıq da görüm üzünü.

Aypara
(çaşqın)

Yox, yox, ola bilməz bu bir yuxudur,
Qalx, Süsən, şəşqınlıq, bəlkə qorxudur.

Altunşah
(diz çökür)

Aman, ay Allahım, səbr ver mənə,
Əzəlki həyata qayıdım yenə.
Bəlkə zəhərlədin sən öz-özünü,
Mən açə bilmədim o kor gözünü.

Süsən, ölmə, Süsən, gözlərini aç!
Ölümün əzazil pəncəsindən qaç.
Mən ki, heç vüsala yetişmədim ah,
Daha açılmasın bu gündən sabah...

Süsən

(bənizi saralmış)

Altunşah eyləmə cəfanı cana,
Məni Allah özü salıb divana.
Dərdimə dərmanı eyləmək becə,
Bir azdan həyatım olacaq gecə...

Altunşah

(çaşmış halda)

Bəlkə dərman içib hamıdan gizli,
İlahi, bu dünya, cahən min üzlü.
Elədim bir qızı zorla nişanlı,
Adım el ağzında qalacaq qanlı.
Əlimlə məhv etdim, Rəbbim, Süsəni,
Daha cəhənnəm də götürməz məni!
Aman, ah, İlahi, neyləyim indi?
Toyum vaxtında döndü, bu necə gündü?

Sultan

(qəzəbli)

Axmaq qız, qalx daha bu oyun yetər,
Bitər bu çaşqınlıq, çılgınlıq yetər.

Süsən

(son nəfəsdə)

Son vida, son nəfəs bir quru səsdir,
Onsuz da bu dünya mənə qəfəsdir.
Ruhum Ərqayaya qovuşacaqdır,
Bu həsrət, bu hicran sovuşacaqdır.
Ah, əziz qardaşım, daha əlvida,
Gəl, öp alınımdan bu ki, son vida.

ölür...

Yeganə bacısının ölümündən dəhşətə gələn

Sultan nalə çəkir. Toy yasa çevrilir.

Sultan
(sarsılmış)

Ya Rəbb, bu nə sitəm, bu nə fəlakət?
Bugündən qoy gülsün mənə məmləkət.
Məhv etdim bacımı öz əllərimlə,
O rəzil, o çirkin əməllərimlə.
Qoy Tanrı, qoy Allah qəhr etsin məni,
Qaytarmaq çətindir, ey Süsən, səni.
Gəlinlik paltarı, qızıl, pul-para,
Çəkdi ürəyini min yerdən dara.
Bacımın bəxtinə yazıldı qara.

Başını əlləri ilə tutur və Süsənin meydidin üstünə yıxılır.
Toyu gizli seyr edən Ərqaya Süsənin onun üçün naməlum olan
ölümündən dəhşətə gəlir. O dəli qəhqəhələrlə sevgilisinin meydi
üstündə fəryad edir...

Ərqaya
(dəhşət içində hönkürür)

Dünya ağlar ölümlərdən, ey Allahım, imdad vaxtı,
Cana gəldim zülümlərdən, zəmanədən min dad vaxtı.
Çəkilibdi qəlb içinə dağ-düyünün hesabı yox,
Bu naqəfil sitəmlərdən ürəklərin heç tabı yox.
Sevgim, hissım, eşqim öldü zalımların sitəmindən,
Uçub könül sarayım da bəd dillərin pis təmindən.
Yandım, külə döndüm, Allah, can bədənin dustağıdır,
Bu cahillik ilan tək zəhərləyən qəm tağıdır.
Ey insanlar, gülmün eşqə, ürəklərin sultanı o,
Suçu məndə aramayın bəxtimin ən xoş anı o.
Bir deyən yox, ey Ərqaya, niyə gəldin bu cahana?
Süsən düşüb torpaqlara nə qəsd etdi şirin cana...?

(cibində gizlətdiyi bıçağı öz ürəyinə yeridir. Ərqaya alqana
bürünür, o qan içində Süsənin meydidini qucaqlayır və ölür... Bu
mənzerədən dəhşətə gələn camaat kimi meyidlərin üstünə qaçır,
kimi isə restoranı tərk etməyə başlayır.

IV PƏRDƏ

7-ci şəkil

Süsənle Ərqaya neçə gündür məzarlıqda uyuyur. Sultan üzütüklü Nazanın evində. Altunşah da onunla bir yerdədir. Sultan son dərəcə kefli...

Sultan

Ah, Nazan, bilirsən yaslı da olsam,
Tufan buludu tək boşalıb dolsam,
Səninlə təsəlli tapıram, ancaq,
Bu mənzil ömrümə son dayanacaq.

Nazan

(siqarı siqara calayır)

Bilsəydin nə qədər sevirəm səni?
Heç kişi ovutmaz dünyada məni.
Səni qısqanıram günə, aya da,
Naləmdən fəqanə gəlir qaya da.

İnci

Yenə də başladı qızda dəlilik,
Min yol söyləmişən bunu bilirik.

Altunşah

(kədərli)

Bəlkə doğrudan da sevir Sultanı,
Onun da cismindən çıxacaq canı.
Daha anlamayır sevgi ölümdür,
Ürəklər bu hissdən bölüm-bölümdü.
Ərqayayla Süsən görün ki, necə?
Ölümə tuş oldu özləri becə!

Sultan

(həyacanlı)

Sus, dostum, Süsəni gətirmə dilə,
Məhv etdim bacımı mən bilə-bilə.
Demə, pak sevgilər varmış həyatda,
Təmiz ürəklərdə ən dərin qatda.
Onun taleyinə mən qara yaxdım...

Nazan
(kefli)

Sultan, mən də sənə bu eşqlə baxdım,
Ya mən, ya arvadın birimizi seç,
Sevginin yolunda balandan da keç.

(bu zaman Sultan qəzəblə sillələrə Nazanın üzünü
qərğ edir ...)

Sultan
(nifrətlə bağırır)

Ah, pozğun, ifritə, küçə qadını,
Mənimlə bir yerdə çəkmə adını.
Hərzə danışma gəl eşqidən mənə,
Bunu milyon kərə söylədim sənə!

(Nazan ağlaya-ağlaya mətbəxə qaçır...)

Nazan
(mətbəxdən)

Sən öz sözlərinçin cavabı ara,
Sənin ürəyinə vuracam yara.

Sultan
(sakit görkəm alaraq)

Bəsdir, axıtma gəl göz yaşlarını,
Şərabda tapmısan sirdaşlarını.
Çoxdan itirmisən namusu, arı,
İçgüdə axtarıb tapmısan yarı.
Mən Sultan bəs etməz bir gündə sənə,
Fikrin kəf gəlməkdir indi də mənə.
Sevgidən, eşqidən oxudun, bəsdir,
Məni qamarlamaq hiylən əbəsdir.
Şərab tək qədəhə süzüb adını,
Kef üçün çox içdim sən tək qadını...

Birdən Nazan əlində bıçaq mətbəxdən gəlir, bir əliylə Sultanı

arxadan qucaqlayır, bir əliylə qoltuğu altda gizlətdiyi bıçağı onun boynuna çəkir. Arteryal qan damarına düşən bıçaq yerə düşür. Və qan çılçırağın və oturacaqların üstünə fışqırır. Altunşah Sultanın üstünə yüyürür. Nazan dəli kimi dişarıya atılır və qonşudan təcili yardıma zəng edir.

Sultan
(qan içində)

Ah, Allah, ah, Tanrı, bu düşgün qadın,
Batırdı bir nəslin, bir soyun adın.
Bacım elə öldü mən isə belə,
Verdim həyatımı, İlahi, yeleş.

Təcili yardım gəlir. Sultanı xeyli qan itirmiş halda xəstəxanaya aparırlar.

pərdə örtülür.

8-cı şəkil

Gecədir. Xəstəxana. Çoxlu qan itirmiş Sultan ağır vəziyyətdə cərahi əməliyyat altında. Ərinin sağ qalacağına ümidini itirmiş Aypara dəhliz boyu hönkür-hönkür ağlayır. Yuxusuzluqdan və dəhşətdən Lamiyənin ay üzü qaralıb.

Lamiyə
(ağlar)

Ana zülümlərdən üzüldü ürək,
Bizə xoş həyatı çox gördü fələk.

Aypara
(ümitsiz)

Ay Allah, bircə yol rəhm eylə mənə,
Dərgahında əlim, dərişəm sənə.
Sultana şəfa qıl qalxсын ayağa,
Qıyma şirin cana, qıyma növrəğa.

Şəfqət bacısı
(qapını açır və dəhşətlə)

Doktorlar saxlaya bilmədi qanın,
Yaralı xəstəni tapşırıdı canın...

Aypara

(içəri yüyürür və ərinin meyidi üstünə sərilir.)

Sultanım, ömrünün taxtı çevrildi,
Yeganə qızımın baxtı çevrildi.
Dost-düşmən içində xəcil olduq ah,
Mənə də rəhm eylə öldür, ay Allah.
Dağıtdı evimi şərəfsiz qadın,
Ləkəyə batırdı bir soyun adın.
Ay Allah, of, Tanrı, zülmünə bir bax!
Partladı bağırım, ax ürəyim, ax,
Yanır cismi-canım, odlarım sönməz,
Sultanım bir daha ocağa dönməz.
Nazan tutulubdu polisdə yatır,
Əxlaqsız qızının cinisi qatır.
Küçə qadınına verib parasın,
Atdı yetimliyə ciyərpərasın.
Mənim fəğanımdan inləsin bəşər,
Şeytan insanlıqdı, iblis ürək şər.
Bir-birinə qənim kəsildikcə biz,
Gecələr yarasa, gündüzlər iblis.
Bir üz görmədim ki, olmasın donsuz,
Tanrı hüzurunda günahlar sonsuz.
Süsənin göz yaşı boğdu bizi də,
Uddu tənimizi ah dənizi də.
Öldür, qoy mənim də qurtarsın canım,
Sağ qalsam sabahdan başlar divanım.
İzin ver zülümlə ölmüş, Sultanım,
Axar qanlarına qarışsın qanım.
Bu adla yaşamaq vallah zülümdü,
Hər rusvayçılığı örtən ölümdü...

Qoynunda gizlətdiyi bıçağı bağrına soxur. Aypara canından
artıq sevdiyi Sultanın meyidi üstündə can verir. Həkimlər tökülüşüb
gəlir. Onu xilas etmək mümkün olmur.

Lamiyə
(dəhşətlə)

Kimə tapşırıraq gedirsən mənə?

Aypara
(can üstə)

Mən ki, çox sevirdim dünyada səni...
Sultan belə öldü, yaşamaq çətin.
Allah amanatı, mətin ol, mətin.
Bağışla böyüklük etmədik sənə,
Aman, rəhmət dilə, qızım, ölənə...

Ölür. Həkimlər və şəfqət bacıları bu faciədən
dəhşətə gəlirlər. Hamı donmuş halda bir-birinə baxır.

Lamiyə
(ata və anasının meydi üstündə ağlar)

Altunlar, paralar dağ çəkdi bizə,
Fələkət gətirdi, ailəmizə...
Rahatlıq tapmadı əlindən cahan,
Dünyanın köksündə dərya olub qan.
Savaş gün vermədi heç bir millətə,
Atdı ölkələri altun zillətə.
Baş kəsən də bizik, baş kəsdirən də,
Göyləri yerlərdən hey küsdürən də.
Halıma yanmasın bir qətrə Allah,
Günahdan doğulduq, ömrümüz günah.
Ehey, ulu Tanrım, çaxsın şimşəklər,
Ağlasın zəhmindən qorxunc ürəklər.
Çirkaba batıbdı insanlıq yenə,
Məhəl qoyulmayır Allaha, dinə.
Onun əzabıdır sinəmiz ağlar,
Odur ki, Rəbbimiz qapılar bağlar.

(Lamiyə meyidlərin üstünə yxılır...)

pərdə çökür.
Son.

23.02.1994/ /Neft Daşları

ÜRƏK NİYƏ AĞRIYIRSAN?

AZƏRBAYCAN ELİNİZƏ QURBAN OLUM

Vətən nədir?–Pak, müqəddəs torpağımız,
Ayaq altda solan-sarı yarpağımız,
Qızda örpək, igidlərdə papağımız,
O qapqara telinizə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

Yad ellərdə Vətən deyən ellilərım,
Dilim ilə qanbir olan dillilərım,
Udu, sazı muğam deyən tellilərım,
Göz yaşından selinizə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

O tayımda çən tökülən çaylara can,
Qəm gətirən fəsillərə, aylara can,
Sinələrdən qopan ahı-vaylara can...
Gətirməyən ilinizə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

Yağdı açdı başınıza kələkləri,
Nalənizdən ağlar qoydu fələkləri,
Çox sinənin heçə döndü diləkləri,
«Su, su » deyən çölünüzə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

Yaxşı qaldı yaman əldə - pislərə nə?
Ocaq çatan alov yoxsa - hislərə nə?
Əcəl gəlsə - ölümlərə, yaşlara nə?
Həzin əsən yelinizə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

Vətən deyib kökün salan nəsillərmiş,
Kök üstündə paradaqlanan əsillərmiş,
Çox ellərdə haqqın dilin kəsillərmiş...
O birləşən əlinizə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!

Şirin Xanım, şerin yeri bucaqlardı,
Məramları fitnə dolu qucaqlardı,
Yanar sinəm odu keçməz ocaqlardı,
Ocağnıza, külünüzə qurban olum,
Azərbaycan elinizə qurban olum!
25.10.1987

ANA DİLİM

Min-min tarix yaşınlandır,
Torpağından, daşınlandır,
Xəzərin göz yaşınlandır,
Dönüb bağrın qana, dilim!
Ana dilim, ana dilim!

Çoxdur uca məğrur qalan,
Bakı – bağı qanlı balan,
Çətin günlər ola yalan,
Qovuşa qan qana dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Dədəm Qorqud qopuz çaldı,
İgidləri yola saldı,
Yağılardan qisas aldı,
Çatdın ada-sana dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Məhəbbətin bir ümmandır,
Araz üstü çən, dumandır,

Qaldır səsi sən amandır,
Qoyma Təbriz yana, dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Zeynəb xanım ellər gəzər,
Sənlə min bir mahnı bəzər,
Təmiz ləhcən çələng düzər-
Səs salar hər yana dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Sevənlərə çiçək oldun,
Gəlinlərə ləçək oldun,
Göyçəklərdən göyçək oldun,
Çat şöhrətə, şana dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Gələcəyə sən şahid ol,
Arı tək pətəyi bol,
Dağı, düzü, ətəyi bol,
Söykə şanı şana, dilim,
Ana dilim, ana dilim!

Şirin Xanım çələng düzər,
Şeyriylə səni bəzər,
Uzaq olsun səndən nəzər...
Ay anama ana dilim,
Ana dilim, ana dilim!

08.05.1987

OĞUZ BABAM – DƏDƏM QORQUD

Oğuz babam – Dədəm Qorqud,
taladılar Göyçəmizi, Zəngəzuru,
Zirvələrdən yerə endi soyumuzun dağ qüruru...

Qarı düşmən yaman çıxdı sudan quru.

Dağıtdılar ustad ozan Ələskərin məzarını!..

Qadir Allah eşitmədi

qədim yurdun ah-zarını!

Hara uçdu, hara qaçdı qurd oğlu qurd?!
Ocaq söndü... bərbad oldu neçə min yurd!

Qan töküldü, ev yıxıldı,

göz yaşımız selə döndü!

Bir millətin gələcəyi bəd ağızda dilə döndü!

Oğuz babam –Dədəm Qorqud haray çəkir,

fəryad edir,

elimdə saz, tar, kaman, ud!

Yarıməsən qəvi düşmən!

O günahsız Bakımızın sinəsinə çilədi qan!

İgidlərin parçalandı tanklar altıda!

Güllələrin şər ağzına yem oldular

uşaq, qoca, gəlin, ana!

Yağılardan bais oldu nahaq qana!

Baş alıbdı haqsızlıqlar bu elatda!

Qanlı yanvar gecəsində sipər oldu

şəhidlərin sinələri güllələrə!!!

Haray çəkdi, sızıldadı yer dağ, dərə!

Qürurumuz tapdalandı...

Gecə-gündüz arzularla coşub-daşan,

Dərd-bəlası qatılaşan

üreyimiz çox talandı!

Oğuz babam, hanı mənim babalarım?

Yurdumuzun birliyini haçalayan,

Azərbaycan ellərini neçə yerə parçalayan,

O müqəddəs ruhları inciməsin,

Cavab versin haqsızlıqla qoparılan,

Güclə, zorla pak tarixi yad ellərə aparılan,

dağıdılmış əyalına,

parçalanmış cəlalına!

Dədəm Qorqud, iş deyəndə işləyən biz,

Gecə-gündüz çalışırıq, vuruşuruq,

Vaxt-vədəsiz bükülür bel, qatlanır diz!

Biz yer verdik Qarabağda yurdsuz bilib yağılara!

Çoxaldılar mikrob kimi, tarixə yaxdılar qara!
Böyük Behişt dediyin yer
düşmənlərin tamahını itiləyib,
Bu haqsızlıq o müqəddəs yurdu əyib!
Dastanlarda təriflənən İrəvanın Yeravandı,
Suyu ağlar, könlü qərib Göyçə gölün, eh, Sevandı.
Hiyləbazlar, özgəsinin torpağına göz dikənlər,
köksümüzə dağ çəkənlər,
Zəngəzurdan qovladılar dağ vüqarlı elliləri,
Babam oğuz dilliləri!!!

Oğuz babam –Dədəm Qorqud, könlü ağlar Borçalımız,
qovuşmayan vüsəlimiz!
Ayrılığa açar oldu,
min bir yerdən paralanmış,
od yurduna baxa-baxa naçar oldu!
Tarixlərin yarasını dada-dada
min bəlaya düçar oldu!
Hey itirdik... itirdikcə
yurdumuzun zərrəsini, parasını,
Pıçıldadıq «keçən keçdi, olan oldu»...
Dəmir qapı Dərbənd hanı?
əlimizdən getdi o da,
Araz üstədən, evimizin ortasından,
çəpər çəkdi yarımamış qarı düşmən,
Əhdi yalan, planı qan,
«O tay, bu tay» deyə-deyə
Oğuz babam yandı ellər,
Sipər oldu sinəmizə o tikanlı, qanlı tellər!
O tayımız fars adlandı,
Oğuz elin dili söndü, çərxi döndü.
Bu tayımız...dil dəyişdi, qan dəyişdi,
kök-soyumuz yalan oldu!
Odlar yurdu-Azərbaycan üstbəüstədən
yüz yetmiş il talan oldu!!!
Dədəm Qorqud, demə mənə
keçən keçdi, olan oldu...

Ey dünyanın düzlük sevən adamları,
parçalanmış,
haçalanmış,
Ocağına su calanmış, torpağımın yaraları

bitişməyir!..
Fəryadımız görən niyə başbilənlər,
dünyasına yetişməyir?
Yüz yetmiş il ağı olmuş,
Çiyimizdə dağdan ağır dağı olmuş,
O tay adlı faciədən xəbərsizlər...
Ey Vətənin birliyiçin can verənlər,
arzuları parçalanmış
Bağrı para, ey ölənlər!
Zindanlara,
məhbəslərə,
atılanlar,
Ey «millətçi» damğasıyla millətçilər
sırasına qatılanlar!
And içirik! Söndürülmüş ocaqların pak oduna,
And içirik! Odlar yurdu –Azərbaycanın adına,
hirsimiz,
qəhərimiz,
birləşəcək,
Ağlımızda, şüurumuzda, zəkamızda yerləşəcək,
Yağlıları, xainləri, satqınları boğacaqdır,
BİR GÜN GÜNƏŞ DOĞACAQDIR!!!
12.02.1990

AZƏRBAYCAN

Yağlıların içində bir hayqırtı qoparır,
Ey mənim dərqli anam, yurdunu qan aparır,
Varını, sərvətini gəlib-gedən aparır...
Mənim tək baxtı qara, yaralı Azərbaycan,
Bağrı talan, sinəsi paralı Azərbaycan!

Nələr çəkmədi başın dünyaya göz açandan,
Bağında, bağıatında yad çiçəklər açandan,
Gözündə yaş qurumaz, üzün gülməz haçandan...
Naləsi ərşə bülənd boğulan Azərbaycan!
Çörəyi göz yaşıyla yoğrulan Azərbaycan!

Sinəndə güllələrdən olubdu dəlik-deşik,
Çağası parça-parça – qana bələnmiş beşik,
Xain əllə uçulur, viran olur ev-eşik,

Fəryadına yetişən tapılmaz Azərbaycan!
Heç el, heç yurd sənin tək çapılmaz Azərbaycan!

İçindəki o nalən parçalayır sinəmi,
Tanrı bizə tuş edir niyə bu dərdi-qəmi?
Yağlıların başından getməz fitnənin dəmi,
İstəyi ürəyində puç olan Azərbaycan!
İblis, şeytan əlində sozalan Azərbaycan!

Bəs nə vaxt gülər üzün bu qarışıq dünyada?
Kim haqqını anlayıb yetəcəkdir fəryada?
Ətrafında nəhirlər sənsə kimsəsiz ada...
Zəhmətin zindanında döyülən Azərbaycan!
Tükənməz varidatı üyülən, Azərbaycan!

Əzrayıldan məkirli yağlıların cəlladdı,
Əzəli sadələvhlik səni uçuma atdı,
Yüz yetmiş il taleyin fil yuxusunda yatdı...
Döydü şimal küləyi başına Azərbaycan!
Qan töküldü yuvana, daşına Azərbaycan!

Bu qanlı dünyamızın ey talesiz övladı,
Düşmənin dost bilib yaxın eyləmə yadı,
Yetsin ulu Tanrıma ruhun şəhid fəryadı!
O qanlı köynəyini haqq yusun, Azərbaycan!
Savaş istəyənlərin oyulsun, Azərbaycan!

Şirin Xanım, gözündə leysanın qanlı yaşın,
Qalsam - igid övladın, ölsəm - torpağın, daşın,
Əsarətə üsyankar yaralı vətəndaşın,
O müqəddəs haqqını durma al, Azərbaycan!
Dolaşsın torpağını istiqbal Azərbaycan!

02.12.1990/ /Qızılqum

HARAY DÜNYA

İçimizdə boğulubdu üç ildir ki, fəryadımız,
Yad ellərə davakar tək tanılılır pak adımız,
Güllələndi gecə ilə əliyalın cihadımız,
Boğuluruq qəhr içində yetməyirsən dada, dünya!
Vermə haqqı, ədaləti heç bir zaman bada, dünya!

Torpaqdan da pay olarmı dilənçi tək dilər yağı?
Pozulubdu yurdumuzun xoş günləri, xoş növrağı,
Nə qədər bu el görəcək üstbüstədən sinə dağı?
O günahsız şəhid olmuş igidlərə ağla, dünya!
Qan-qan deyən fitnəkarın qapısını bağla, dünya!

Alovuna qızındığım, ey Haqq, harda inləyirsən?
Məl'unların, güclülərin əmirinmi dinləyirsən?
Bəlkə şərlə əlbir olub sinə yıxıb, qədd əyirsən?
O tökülən qanımıza insafılı ol qıyma, dünya!
O mələkə qiyafəli ibislərə uyma, dünya!

Haram olub halal tikə nə müddətdi elimizə,
Çox zalımlar, çox qansızlar qıfıl vurub dilimizə,
Sən sükutla baxma, böylə qana dönmüş ilimizə,
Yurdumuzun göylərindən çəkilməyir duman, dünya!
O günahsız şəhidlərə bir aman et, aman, dünya!

Viran olmuş könlüm evi nə vaxtdır ki, qəfəsdədir,
Ağlar sinəm, ağlar qəlbim dərdədən axır nəfəsdədir,
Bilən varmı, Şirin Xanım, yağılar nə həvəsdədir?
Dağıldı çox yurd-yuva, əhli-əyal, saray, dünya!
Əfğanımdan fələk ağlar, haray dünya, haray dünya!
08.02.1990

ŞƏHİD QANLARI

Çiləndi hasara, daşa, divara,
Torpağa qarışdı şəhid qanları.
Tanrı leysan tökdü aha, fəryada,
Dövrəyə qarışdı şəhid qanları!

Bakını qaraya boyadı qanlar,
Qanunsuz, hökümsüz didildi canlar,
Vaxtsiz həyatını verdi insanlar...
Məş'əl tək alışdı şəhid qanları!

İtirdi rəngini çiçəklər, güllər,
Nalədən, fəğəndən asıman mələr,
Torpağın gözüne çəkildi millər,
Ulduz tək sayrışdı şəhid qanları!

Göynədən sinəni getməz bu dağlar,
Hər vaxt, Şirin Xanım, köksünü dağlar,
Qanunlar, hökümlər qapını bağlar,
Qanuna «alqışdı» şəhid qanları!

23.07.1990

İTGİN ŞƏHİDLƏR

Evindən biryolluq getdi o gecə...
Xəbərsiz-ətərsiz itgin şəhidlər!
Yağlı gülləsiylə itdi o gecə,
Özgeyə xətersiz itgin şəhidlər!

Analar, bacılar yolları pusar,
Arada əlçatmaz, keçilməz hasar,
«Balam vay» deyənlər min yol qəm qusar!
Torpaqda bitərsiz, itgin şəhidlər!

O gecə çox sinə göyə sovruldu,
Analar, bacılar yandı, qovruldu,
Haqsızlıq önündə ədalət quldu...
Siz haqqa yetərsiz, itgin şəhidlər!

Vətən haqq axtarır, haqsa amanda,
Yaman - yaxşı donda, yaxşı - yamanda,
«Azad qanunlarla» azad zamanda,
Məzarsız itərsiz itgin şəhidlər!

30.06.1990

AĞLA, ÜRƏYİM, AĞLA

Xəzəl oldu töküldü arzumuz para-para,
Bu elin ünvanına çox yaxılıbdı qara,
Çəkildi bir gecədə arzularımız dara,
Ağla, ürəyim, ağla!

Dərdə dözümlü Bakım, Allah, qara geyindi,

Qəfil yağı gülləsi namərd əldə öyündü,
Bu an həyat eşqiylə çox ürəklər döyündü...
Ağla, ürəyim, ağla!

Baharı xəzəl olmuş günahsız qurbanlara,
Arzusu daşa dəymiş vaxtsiz gedən canlara,
Yağı fitnəsi ilə o tökülən qanlara,
Ağla, ürəyim, ağla!

O gecə dağ çəkildi anam Azərbaycana,
Neçə quduzun əli batdı günahsız qana,
Gülləbaran olundu çox körpə, uşaq, ana,
Ağla, ürəyim, ağla!

Şirin Xanım, bu dərdi necə gəzdirsin ürək?
Yağının fitvasına düşər olduq, ey fələk,
Puç oldu bəslədiyim nə qədər arzu, dilək,
Ağla, ürəyim, ağla!
17.03.1990

GÜLLƏLƏR

Didib parçaladılar tanklar altında bizi,
Neçə yol şəhid oldu bu yurdun övladları.
Ağ saçlı anaların ağlar niğaran gözü...
Özləri nakam getdi, qaldı şəhid adları!

Ey səvi boylu xanım, vallah, baxa bilmirəm,
Namərdlərin əliylə yaralanmış sinənə.
Niyə çəkdiilər haqqı ah, çarmıxa bilmirəm?
Niyə divan tutuldu haqq yolunda dinənə?

Pərakəndə xəyalım ruhunuzla qol-boyun,
Gecə-gündüz sinəmi qamçılایır ürəyim,
Allah, danmaq olarmı qədim xalqın kök-soyun?
Ey göylər, harda qalıb o rəhimdil fələyim?

Qeyrətin qorumağı saydız elin günahı,
Bəlkə mərdlik, cəsurluq könünüzü açmayır.
Mən bilirəm, görürəm öndə xoşbəxt sabahı,

Canilərsə heç zaman Tanrıdan yan qaçmayı.

O güllələnmiş Bakı məlul-məlul susarkən,
Onun hirs, qəhəri sinəmi parçalayır.
Bir xalqın haqqı-sayın şər boğazdan asarkən,
Yalnız ədalətsizlik yolları haçalayır.

Yağılar öz işində... ölməli kim, ölən kim?
«Haqqam» deyib bağırən haqqımı damğalayır.
Qanunlar gərdisində bölünən kim, bölən kim?
Sığınacaq tapanlar yurdumu yağmalayır.

Başını qoruyandan yurda vətəndaş olmaz,
Haqq-nahaq bilinməsə susmayacaq bu ellər.
Şirin Xanım, namərddən elinə qardaş olmaz,
Tanrısından qorxmayan Tanrısın da güllələr.
30.06.1990

DİDƏRGİN QIZ

Dikmə, qəmli baxışları,
Edir aman, didərgin qız?
Dilindəki qarğıışları
Verdi dövrən, didərgin qız!

Sənə olan zülüm, sitəm,
Torpağıma yazdı matəm,
Gözlərindən qurumaz nəm –
Sökülər can, didərgin qız!

Orda-burda keçər günün,
Yetməz haqqa niyə ünün?
Düşüb ayrı elə yönün –
Haqlı yaman, didərgin qız!

Çöhrən dalğın, fikirlidir,
Baxışların nə sirlidir?
Yağılardan məkirlidir –

Verib fərman, didərgin qız!

Şirin Xanım çəkdi qəhər,
Yediyi də oldu zəhər,
Yurdun-yuvan yada bəhər –
Hanı dərman, didərgin qız?!

23.07.1990

CAN BALA

*Göytəpənin beş yaşlı sakini
Elçin Allahverdiyevə!*

Can bala, baxışın yandırır məni,
Bu yanğı içimdə tufan qoparır.
Niyə yurdsuz qoyub yağılar səni?–
Sel olub haqsızlıq haqqı aparır.

Can bala, çöhrəndən oxunan kədər
Doğrasın düşmənin daş ürəyini.
Beşiyin dağılıb, yurdun dərbədər,
İtirdin halalca duz-çörəyini!

Köksündə Vətənin odu, atəşi,
Gözündə Koroğlu əzəməti var.
Mənim körpə balam, haqqın günəşi,
Elindən dumanı, çiskini qovar.

Can bala, ümidlə sabahı gözlə,
Bu ahı, fəryadı duyan tapılar.
Hələ ki, qanunlar kəsərsiz sözlə,
Hələ üzümüzə bağlı qapılar.

Şimşəkdən qəzəbli gözünün odu,
Qarı düşmənləri yandıracaqdır.
Kəsiləcək savaşı, bu dedi-qodu,
Tanrı qanmıyanı qandıracaqdır.

Can bala, sazaqdan donmuş əlləri,
Qoy Şirin Xanımın isti köksünə.
Allah bu savaştan alsın elləri–
Qansızı gətirsin imana, dinə.

ƏNCAM ET

Daş, qənbər üreklərə,
Ey Tanrım, sərancam et!
Puç olan istəklərə,
Ay Allah, bir əncam et!

Minüzlü sifətlərə,
Hiyləgər niyyətlərə,
O vəhşi silqətlərə,
Ay Allah, bir əncam et!

Axıdılan qanlara,
Yandırılmış canlara,
Köməksiz insanlara,
Ay Allah, bir əncam et!

Hissi boğmalayırlar,
Haqqı damğalayırırlar,
Eli yağmalayırlar,
Ay Allah, bir əncam et!

Qan ağlayan ellərə,
Ağrı deyən dillərə,
Bu bəlalı illərə,
Ay Allah, bir əncam et!

Bu sinəsi daşlara,
Bu üzülmüş başlara,
Bu şəhid olmuşlara,
Ay Allah, bir əncam et!

Dərddən qovrulanlara,
Ömrü sovrulanlara,
Yanıb qovrulanlara,
Ay Allah, bir əncam et!

Bu fitnə-fəsadlara,
O qana həsadlara,
Ağıldan kəsadlara,

Ay Allah, bir əncam et!

Qandallanmış qollara,
Səd çəkilməmiş yollara,
Darda mərd oğullara,
Ay Allah, bir əncam et!

Qaralmış gündüzlərə,
Bu ağlayan gözlərə,
Qaysaqlanmış közlərə,
Ay Allah, bir əncam et!

Bu matəmli çağlara,
Bu sinəsi dağlara,
Şirin Xanım–ağlara,
Ay Allah, bir əncam et!
08.04.1990

DAŞNAKLAR

Bir əsrdir, bu dünyada qan çanağı qurulub,
Sinəmizə, bağrımıza zaman-zaman
namərd dağı vurulub!
Bir əsrdir, Vətənimə hiylə toru toxunur!
Bir əsrdir –Ermənistan çağasının qulağına
laylalarda «türk yağıdır» oxunur!
Bir əsrdir, qan çanağı qan qoxuyur!

Ata-baba yurdumuzda Ermənistan
adlı dövlət yaratdılar,
Göyçəmizin sinəsini qanatdılar!
Daşnaklaşdı yağlıların vicdanı da, kamalı da!
Daşnaklığa qurban getdi,
o ellərin igidliyi, amalı da!
Daşnaklığa qurban getdi, min-min məzar!
Ağı deyər qərib-qərib-daşnakların
əllərində qalan gülzar!
Araratlaşdı, yeravanlaşdı, sevanlaşdı
yad əlində qalan Vətən...
Öz müqəddəs yurd-yuvası qəribləşən,
doğmaları ölən-itən!
Bu torpağın doğmaları bir əsrdə neçə dəfə

öz elindən, elatından sürüldülər!
Diri-diri yandırılıb,
 diri-diri divarlara hörüldülər!
Quyulara dolduruldu bir əsrdə
 Neçə dəfə bu torpağın övladları!
Yetişmədi haqq axtaran
 dünyamıza fəryadları!
Sağ qalanı qaçqın oldu
 güclə, zorla!
Daşnak əllə toxunulan iyrenc torla.
Diri-diri torbalara pərçim oldu körpə, çağa!
Tanrı, özün söylə görüm
 necə dözdün sən bu dağa?!
Daşnak toru Naxçıvana, Qarabağa qarmağ atıb!
 Xan kəndini Stepanakerdə satıb!
İgidlərim qəfil yağdı gülləsinə
 qurban gedir...
Bu haqsızlıq haqqı didir!
 Hiylələrdən, fitnələrdən uzaq elim,
bəsdir daha itirdiyin öz haqqını!
 Torpağını!
Yüz yetmiş il içəridə gəzdirdiyin yurd dağını...
 anlat min-min məmləkətə!
Susma, anlat kim salıbdı
 AZƏRBAYCAN torpağını
 Fəlakətə?!
Anlat bəsdir, durma daha,
 Susmağımız bizə baha!
Anlat daşnak lobbisini bu cahana,
Anlat, anlat yetər daha köksündəki
 bu yumşaqıq,
 gözgörelilik,
 bu uşaqıq!
Yetər daha içimizə biganəlik,
 divanəlik!
Anlat, bütün dünyamıza daşnakın qan ocağını!
 Qanla dolmuş qucağını!
Güvən, Vətən, harayına səs verəcək dünyamız var!
 Anlat ki, qoy görsün beşər,
 Paralanmış yollarını,
 zəncirlənmiş qollarını!
Anlat, hissim, ruhum, Vətən,

öz haqqını tanıt daha!
Poladlanmış birliyinlə get sabaha!
29.11.1990/ Qızılqum

OLSUN
Erməni quldurlarına

Əfsus, dost deyə-deyə keçdin ocaq başına,
Bir xalq ağılı sığışmaz sən ölçdüyün arşına,
Bu namuslu torpaqda çox ər çıxdı qarşına,
Fəqət dönmədin, yağı, o getdiyin gedişdən...
Süfrəsi açıq xalqım baş çıxartmadı «işdən»!

Nə biləydi beynində o cızdığı pılanlar?
Pak millətin şəninə söylədiyin yalanlar,
Bir zaman evimizə salacaqdır talanlar,
Qonaq tək yer verdik tutdun aranı, dağı,
Bu müqəddəs torpağa dəydi namərd ayağı!

Sən bizə qardaş dedin, belə olarmı qardaş?
İlan libasın geyib adam çalarmı qardaş?
Qardaşın torpağına tamah salarmı qardaş?
Səbəb olma bir yurdun naleyı-fəryadına,
İgidləri Koroğlu bir eli sal yadına!

Bu Nəsimi yurdudur haqq yolundan dönməyən,
Vüqarı dağ kimidir alçalmayan, enməyən,
Sinəsi yanar çıraq, gecə-gündüz sönməyən,
Bəlkə səninki imiş hər ağac, kol, yarpaq da?
İtirdiyin nədir de, bu müqəddəs torpaqda?!

Bir zaman yurdsuz idin, sığındın Qarabağa,
Doğmaca evimizdə tezliklə oldun ağa,
Özgənin tarixiylə çox çapdın sola, sağa,
Kiçik Ermənistanı Qarabağa köçürtdün,
Doğmalara evində hiyləylə qan içirdin!

Hansı yalançı tarix söylə çatıbdır başa?
Səbəb olma bir elin qəzəbi aşıb-daşa,
Vətəndə nə edəcək özgələr vətəndaşa?
Görüm qara olaydı tarixin bədnam üzü,
Əyriyə yuva verib, düzdə qoyubdu düzü!

Anamız Nətavanın ruhu inciylər bizdən,
Xankəndi ayrılmazdır bu vətən gəməmizdən,
Hansı qara əl alar tarixi əlimizdən?
Bu müqəddəs torpağın öz qızı, öz oğlu var,
Dağa gələn dumanı həzin küləklər qovar...

Fitnə-fəsad yuvası eyləmə Qarabağı,
İki xalqı üz-üzə belə qoyma, ey yağı,
Mərddən qabağa düşür namərdin qürub çağı...
Babası–Dədəm Qorqud, bu torpaq mənim olsun,
Özgə yurda göz dikən el sənə qənim olsun!
Özgə yurda göz dikən el sənə qənim olsun!

20.11.1988

QARABAĞI VERMƏRƏM

Röyada qulağıma Vətən bir şərqi oxudu...

Süfrəsi bol, könlü açıq bir eləm,
Hər millətə qardaş deyən bir diləm,
Hər fəsilə də ətir saçan bir güləm,
Qaladığım gur ocağı bölmərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

Cənnətimdi hər qarışım, hər düzüm,
Çox namərdlər görüb mənim bu üzüm,
Od yurduyam, budur xalqa son sözüm;
Bir qarış da düzü, dağı bölmərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

Sərhəd etdi çəkişmələr Arazı,
O zamandan ağlar qalıb qəlb sazı...
Ağır oldu Təbrizimə bu yazı,
Nə bağçanı, nə də bağı bölmərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı bölmərəm!

Özgə yurdda, özgə eldə gözüm yox,
Çox namərdlər göz dikibdi bura, çox,
Lazım gəlsə sinəm qalxan, nizə, ox,
Qoruyaram, çəkil yağı, bölmərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

Od yurduyam, dağı, düzü səfali,
Çörək kəsdim hər el ilə vəfali,
Hansı torpaq mənim kimi cəfali?
Əl-qol atma, solu-sağı bölmərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

Əsrlərdən xəbər verir Topxana,
O övladım, mən də ona bir ana,
Bir ah çəksəm ünüm çatar hər yana,
Can verərəm, bu torpağı vermərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

Şirin Xanım, heç sızlayıb-ağlama,
Hər yetənə böylə ümid bağlama,
Ey od qızım, od sinəni dağlama,
Bu gülşəndən bir yarpağı vermərəm,
Mən ölərəm, Qarabağı vermərəm!

22.11.1988

«HARALISAN?»

«Haralisan?» Bu sualı bir-birindən
sora-sora paralandıq,
Özümüz də bilmədik ki, özümüzdən mahal-mahal,
oba-oba, məhlə-məhlə aralandıq!..
«Haralisan?» Sualıyla dilimizlə
sinəmizdən yaralandıq!
Hey kiçildik bu dəhşətli sual ilə,
Geri düşdü neçə-neçə amalımız
«haralisan?» Sualıyla bilə-bilə!
İçimizin istəkləri, ümidləri
buza döndü gilə-gilə!

Keçmişimiz...ah, İlahi,
Bakı, Gəncə, Quba, Şəki...
Xanlıqlara parçalandı,
ayrı düşdü bir-birindən yadlar tək!
Yavaş-yavaş, hissə-hissə
süqut etdi birliyimiz!
Bir araya sığışmadı dirliyimiz!

Hər bağça-bağ ətirli gül bitirməz,
Ey ustadım, haqqını el itirməz,
Qurban olum fəryadına, Bəxtiyar!
Tanrı yetsin haqq dadına, Bəxtiyar!

Çox sinəni, çox üreyi daş gördüm,
Çox nadanı məclislərdə baş gördüm,
Ey ulumuz, gözlərinde yaş gördüm,
Mən ağlayım, sən ağlama, Bəxtiyar!
Hər bədxahçın qəlb dağlama, Bəxtiyar!

Zərdüştdənmi, Qorquddanmı bu hünər?
Ey Nəsimi sədaqətli igid, ər,
El yolunda qalxan, qılınc daş kəsər,
Kərəm yanır haray salır, Bəxtiyar!
Darmacalda bir el qalır, Bəxtiyar!

Vətən qalxıb bu naləyə, haraya,
Şeytan, iblis yaman girib araya,
Bu torpağa hər vurulan yaraya...
El igidi dözə bilməz, Bəxtiyar!
Qız-gəlini deyib-gülməz, Bəxtiyar!

Həm igidsən, həm şairsən, həm də mərd,
Yağlılara hər sözün bir qüssə, dərd,
Sən sözünü kəskin söylə, həm də sərt,
İsinirik ocağına, Bəxtiyar!
Yurd sığınıb qucağına, Bəxtiyar!

Bu nə ələm torpağında, daşında?
Sən ağladın bu ixtiyar yaşında,
Ulu şair diz çökürəm qarşında,
Allah sənə pənah olsun, Bəxtiyar!
Sabahların nurla dolsun, Bəxtiyar!

Şirin Xanım solub düşən bir güldü,
Ahı ona fəğan edən bülbüldü,
Ürək cövrün bəyan edən qəm dildi,
Alqış deyir el ustada, Bəxtiyar,
Uzaq olsun səndən qada, Bəxtiyar.

27.11.1988

BU DƏRDİ DİLLƏRƏ ÖTÜRƏNƏ NƏ?

Gözlərin nəmlisə, ürəyin dərdli,
Sinədə ələmi bitirənə nə?
Taleyin yolları sərhədli, sədli,
Könlünə dərdi-sər gətirənə nə?

Sən çox da alışıb yanma ürəkdən,
Ah-aman diləmə ünsüz fələkdən,
Başın açılmırsa min bir kələkdən,
Haqqı, ədaləti itirənə nə?

Göz yaşın sel olub səni aparsa,
Bir nadan içində tufan qoparsa,
Arını itirən səni taparsa,
Qeyrətsiz adını götürənə nə?

Bir yurdun ocağı söndürülübse,
Başına min yumruq endirilibse,
Düzlük şər əlində dindirilibse,
Onu şər evinə yetirənə nə?

Əgər gətirmirsə ömrün illəri,
Bir fəğana bəndse qəlbin telləri,
Kor edib könlünü tale milləri,
Ömrün kitabını bitirənə nə?

Mən Şirin xanımam, ömrü heç elər,
Niskillərdə keçən həsrət-gecələr...
Sinəmdə dünyanın dərdi gecələr-
Bu dərdi dillərə ötürənə nə?

06.09.1989

NEYLƏDİN?

Həyat şirin, ömür əldən gedəri,
Yaşımızı zalım əcəl güdəri,
Getdi elin şair, igid, mərd əri,
Yurdumuza yaman tufan eylədin,

Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Heydərbabam sinəsini parçalar,
İyrenc əcəl hökmü ilə alçalar,
Ömürləri cəllad ölüm haçalar...
Ay insafsız, yamanca qan eylədin,
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Qubasını, Bakısını görmədi,
Şirvanını, Şəkisini görmədi,
Bu tayından bircə çiçək dərmədi...
Könlümüzü niyə duman eylədin?
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Qara tarix parçaladı Arazı,
Yurd içində qana saldı Arazı,
Qırıq-qırıq oldu, ya Rəbb, el sazı...
Ey şər evi xalqa divan eylədin,
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Zalım zaman çaparını səyridir,
Oğrusunu başa çəkir, öyrədir,
Doğrusunu hiyləsiylə əyridir,
Ulumuza belə aman eylədin,
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Haqqımızı zaman qoymur almağa,
Bir-birinə asudə yol salmağa,
Yurdumuzla canbir olub qalmağa...
Canımızı ağırlı can eylədin,
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Susdu qələm, o ustadsız ev, masa,
Niyə qıydın bağırmızı qəm basa?
Yurdum ağlar bu matəmə, bu yasa,
Sinəmizi inlər kaman eylədin,
Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Qarabağın bülbülləri ağladı,
Gözəlləri başa qara bağladı,
Zalım ölüm sinəmizi dağladı,
Od yurdunda dərdi yaman eylədin,

Dünya, söylə Şəhriyarı neylədin?

Şirin Xanım hey alışar od kimi,
Çoxları var öz elində yad kimi,
Cahan görməz belə ulu ad kimi,
Köksümüzü necə büryan eylədin,
Dünya, böyük Şəhriyarı neylədin?

27.11.1988

TƏBRİZ

Dərdli sinəmizdən kədər sovuşmaz,
Uçarıq hər zaman yelinə, Təbriz.
Niyə ayrı düşmüş bu yurd qovuşmaz?
Yetməz əllərimiz əlinə, Təbriz.

Kökü parçalanmış ağac yazlamaz,
Böldü bir ürəyi ikiyə almaz,
Gedər bu haqsızlıq bir zaman qalmaz,
Yetişər dilimiz dilinə, Təbriz.

Arada tikanlı sərhəd dirəklər,
Atını oynadar min bir kələklər,
İnsafa gələydi o daş ürəklər,
Bir vüsəl səpəydi elinə, Təbriz.

Anasız çocuq tək arzu mələyir,
Onu beşiyində həsrət bələyir,
Dövran zaman-zaman qarlar ələyir,
Ələmdən ağarmış telinə, Təbriz.

Tökülən göz yaşın min dərya tutar,
Fələk bu zülümü necə unudar?
Bu nalə, bu fəryad haqqı oyadar,
Yük olmaz dərd bükən belinə, Təbriz.

Ellərin harayı tutub dünyanı,
Hanı, dadımıza yetişən hanı?
Bəsdir ayırdılar canından canı!
Qarışaq vüsəlin seline, Təbriz.

Nə vaxt yetişəcək bu əl, o ələ?

Ayrılıq nə qədər quracaq tələ?
Yansın düşmənlərin qoy innən belə,
Suvaşsın həsrətin külünə, Təbriz.

Nə zaman yetişər o vüsal barın?
Haçan azad olar sərhəd yolların?
Zəncirdən açılan bağlı qolların,
Hay salar sazının telinə, Təbriz.

Şirin Xanım sənə istəkli övlad,
Haqdan, ədalətdən diləyər imdad,
Kəsilər hiçqırtı, bu nalə, fəryad,
El nə vaxt qovuşar elinə, Təbriz?
16.12.1989/ Zenalabdin
Tağıyev qəsəbəsi

LAQEYDLİK

Başımızdan əsib keçər bir sərsəri külək kimi,
Ağlımızı, qəlbimizi əsir edər fələk kimi,
Beynimizdə, ruhumuzda doğar arzu, dilək kimi,
Sinəmizdə gözlənilməz tufan olar laqeydlik,
Gürzə tək dəyməsən də adam çalar laqeydlik.

Yolu-izi kəsər-durar cəllad kimi, yağı kimi,
Heç bir sinə dağ görməyib laqeydlik dağı kimi,
Neçə-neçə ürəklərdən qopar gələr ağı kimi...
Gözü yolda qalanlara çəpər olar laqeydlik,
Təmizlərə, əzizlərə sipər olar laqeydlik.

Həyat ilə insanlığın arasında qara tikan,
Gücdən düşmür, əlindədir zamandan da güclü sükan,
Ürəkləri alıb-satan qəpik keçməz cılız dükan,
Dərdi sirli sağalmayan bir mərəzdir laqeydlik,
Haqla nahaq arasında bir qərəzdir laqeydlik.

Göz yaşını al şərab tək uf demədən içər keçər,
Ümidləri, inamları güllə kimi biçər keçər,
Pak, müqəddəs ürəklərdən iblis tək bir anda keçər...
Göz görəli insanlığa işgəncədir laqeydlik,
Neçə-neçə talelərlə əyləncədir laqeydlik.

Gerçəklilə alçaqlığın arasında duran səddi,
Zər daşını ələ salan, özün üzə satan nərddi,
Şirin Xanım, ürəyini parçalayan bir namərddi!
Sinələrdən qaçıbdırsa günahsızdır laqeydlik,
Tanrısından üz çevirən –Allahsızdı laqeydlik.
19.11.1990/ Qızıqlum

XƏLİL RZA

Xəlil Rza! Vətənimin göylərində
dolun bulud,
Xəlil Rza – tufanlara sinə gərən,
ilğımları, sazaqları üstələyən
güclü palıd!
Xəlil Rza – əzabları dəmirleşən,
düşmənləri əyilməyən qüdrətiylə
vurub sərən bahar seli!
Xəlil Rza –Vətənimin zümzüməsi –
dodağında kilidlənən susmaz dili.
Zəncirlənən azadlığın Prometeyi!
Azərbaycan anamızın ulu neyi!
Xəlil Rza – o susmayan qüdrətiylə çağlayacaq!
Yağların qan-qan deyən ürəyini
xəncər-bıçaq sözləriylə dağlayacaq!
Od yurdunun adı bizdən
özü ögey dillərini bağlayacaq!
Xəlil Rza – məmləkətin azadlığa
təşnə olan ürəyidir!
Azərbaycan torpağının ikibaşlı
əjdahaya qarşı duran dirəyidir!
Azadlığın damlasını əzizləyən,
Yolumuzdan tikanları, qanqalları
xışım-xışım təmizliyə,
Dədə Qorqud babamızdır!..
Xəlil Rza – min ildir ki, fəryad edən,
fəğan edən qəlbi qopuq
dərddi sazdır!
Xəlil Rza – min bir yerdən parçalanmış,
igidləri diri-diri xain əllə

odda yanmış,
Azərbaycan adlı diyar,
Yağlıları o Koroğlu nərəsiylə başsız qoyar!
Xəlil Rza – istiqlalın
özü boyda parlaq Güneş!
Yüz yetmiş il sinəmizdə zaman-zaman,
nəsil-nəsil doğan atəş!
Zəncirləri qolumuzdan qıracaqdır nərəsiylə!
Azərbaycan ölkəsini tanıdacaq kürəmizə
öz müqəddəs haqq səsiylə!..
22.11.1990/ Qızılqum

BU DÜNYADA

Kimlər gedir, kimlər qalır,
Bu dünyada, bu dünyada.
Mərd üstünə kölgə salır,
Bu dünya da, bu dünya da.

Kimsəsizin burnun ovar,
Haqq deyəni yurddan qovar,
Təmizləri satar, sovar,
Bu dünya da, bu dünya da.

Gücsüzlərə şahmar ilan,
Zor əlində qırğın, talan,
Kimdi görəni sona qalan
Bu dünyada, bu dünyada?

Əzazilin başındadır,
Sanki onun yaşındadır,
Doğru, yalan qarşındadır,
Bu dünyada, bu dünyada.

Şirin Xanım, çəkibdi sədd,
Hər addıma yoxdu bir hədd,
Parça-tikə min-min sərhəd,
Bu dünyada, bu dünyada.
20.10.1989

DAMĞALAYIRLAR

Naqislik dünyada dövran sulayır,
Pislik yalquzaq tək qəlb-qəlb ulayır,
Axıdılan qanlar haqqı bulayır,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Pulla həqiqəti satın-alırlar,
Dünyanın boynuna kəmənd salırlar,
İlan tək haqq dili qəfil çalırlar,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Yetim tək düzlüyün boynu bükülür,
Yağlılar əlində yurdlar sökülür,
Çox yanar ocağa sular tökülür,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Hey dolur, boşalır fitnə-fəsadlar,
Sərvətə, dövlətə, pula həsadlar,
Nala-mıxa döyür qəlbi kəsadlar,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Tamah torbasını salıb boynuna,
Yığır dilənçi tək varı qoynuna,
Görən necə dözür fələk oynuna,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Ürəklər, diləklər, məramlar qansız,
Düşünən imkansız, duyan imkansız,
Pislik qan sulayır zaman məkansız,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

İlahi, bəndələr naşükürleşib,
Dünya başdan-başa lap məkirleşib,
Mürvətsiz, insafsız başda əyləşib,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayırlar.

Böyüyün, kiçiyin yeri boş qalıb,
Min bir işgəncələr yurd-yurd baş alıb,
Bu şahmat oynuna Tanrı mat qalıb,
Vicdan deyə-deyə yağmalayırlar,
Vicdanın özünü damğalayirlar.

21.01.1990/ Zeynalabdin
Tağıyev qəsəbəsi

DÜNYANIN DƏRDİ

Dünyanın boynuna kəmənd olub dərd,
Düşüb ayaqlara ayaqlanır mərd.

Hakimlər başında bəzəkli taclar,
Küçədə dilənir nələc aclar.

Haram tikə ilə qarınlar şişir,
Qanunlar, hökümlər hörmətdən düşür.

Niyə könüllərdən azalıb işıq?
İnsan aha batıb vicdan qarışıq.

Həyat başdan-başa açılmaz sirdir,
Ağlayan da birdir, gülən də birdir.

Biri yaşamaqçın özünü üzür,
O biri şöhrətin fəvqündə üzür.

Hərə öz gücünə güvənə nə şər?
Nurdan don geyərdi dünyada bəşər.

Verməzdi hökmünü nə ölüm, nə qan,
Nə də günahlara batmazdı insan.

Onda Şirin Xanım yanar söz ilə,
Acı etirafı almazdı dilə!

12.01.1991

DİL NAHAQ
DANIŞANDA

Duyan insan boğular,
Xətə həddin aşanda.

Min-min fitnə doğular,
Dil nahaq danışanda.

Zamanın çərxi dönər,
Elin çırağı söner,
Yerdə sürünər hünər,
Dil nahaq danışanda.

Dünya namərdlə dolar,
Tanrının gözü dolar,
Ömür yarımçıq solar,
Dil nahaq danışanda.

Çox yurdun odu keçər,
Günahsız candan keçər,
Dünyamızı qəm biçər
Dil nahaq danışanda.

Şirin Xanım, bezaram,
Həqiqəti gəzərəm,
Həyatımdan bezərəm,
Dil nahaq danışanda.

06.04.1990

DÜZ-DÜZƏ

İlan təkİ qəfil çalar sinədən,
Namərd ki, var sözü deməz düz üzə.
Özülü də əyri olub binədən,
Mini gəlməz bir mərd ilə üz-üzə.

Fürsət oldu kişi evi yıxandır,
Doğulandan elə ələ baxandır,
Yıxılanda mərd əlini sıxandır,
Olmasaydı nə edərdi düz-düzə?

Əyriliyi, oğruluğu aşkar,
Hər gün tora salar gizli min şikar,

El çalışar, yurd çalışar, o bekar,
Günahkarsan, əgər gəlsən söz-sözə.

Haqq deyəni nahaq edər bir anda,
Hörmətlidir, izzətlidir hər yanda,
Yediyini əldən verməz doyanda,
Yaşa gəlsə hesab verər yüz-yüzə.

Şirin Xanım, çox ağrıtma başını,
Gələnlərin əlində öz arşını,
Gedənlərsə görmədi heç qarşını...
Sığınmayıb bu dünyada od gözə!
16.11.1988

NARAHATAM

Min bəlalı sabahlarçın,
Necə deyim mən rahatam?
Dünya tutmaz günahlarçın,
Ulu Tanrım, narahatam.

El içində elsiz olmuş,
Öz yurdunda dilsiz olmuş,
Cahan nahaq qanla dolmuş,
Ulu Tanrım, narahatam.

Nə qədər ki, haqq qəfəsdə,
Fitnə-fəsad min həvəsdə,
Yağmalamaq hər nəfəsdə,
Ulu Tanrım, narahatam.

Nə qədər ki, yalan gülür,
Vaxt-və'dəsiz bel bükülür,
Əcəlsiz də insan ölür...
Ulu Tanrım, narahatam.

Cılızlaşan qeyrətlərçin,
Asiləşən millətlərçin,
Dağıdılan nemətlərçin,
Ulu Tanrım, narahatam.

Söndürülmüş ocaqlar var,
Fənd yuvası qucaqlar var,
Qan tökülmüş bucaqlar var,
Ulu Tanrım, narahatam.

Çəkilməyən dərdlərimiz,
Namərdləşən «mərdlərimiz»,
Keçilməyən sədlərimiz,
Ulu Tanrım, narahatam.

Tale mənə bıçaq düşüb,
Dərd qananlar uzaq düşüb,
Vicdanlar da qaçaq düşüb...
Ulu Tanrım, narahatam.

8-14.03.1990

OLUR

Belə, dəli könül, boşalıb dolma,
Şərxata adamda dil əyri olur.
Nahaq işdən gəl sən pəjmürdə olma,
Namərd bölgüsündə əl əyri olur.

El malın azğınlar çapıb yeyirsə,
Mənsəbbaz özünə Allah deyirsə,
İküzlü bir anda min don geyirsə,
Beləsinə gün, ay, il əyri olur.

Gözlər gördüyünə nahaq baxırsa,
Tikili bir evi vurub yıxırsa,
Bənd-bərəsiz sular coşqun axırsa,
Gur çaylarda dəli sel əyri olur.

İdrakda, şüurda pislik doğulsa,

Müqəddəs yaxşılıq susub boğulsa,
Yurdan çıxan yurda namərd oğulsa,
O da xalq ağzında bil əyri olur.

Dünyada yaxşılıq qalır ellərdə,
Mərdlik, qəhrəmanlıq gəzir dillərdə,
Şirin, gəl günahı görmə illərdə,
Vaxtsız dərdi-sərdən bel əyri olur.

18.10.1987

GÖZLƏMƏ

Naqisdən doğruluq, namərddən düzlük,
Özünü sevəndən peyman gözləmə.
İküzlü adamdan saflıq, təmizlik,
Yolundan azandan iman gözləmə.

Çox «mənəm» deyənlər özündən dedi,
Min-min günahsızın başını yedi,
Özgə əməyilə zərxara geydi –
Əyri əməllərə zaman gözləmə.

Kişilər az gəlib qoca dünyaya,
Qanmazlar qanarı verib fənaya,
Çox dil pəhləvanı yetərək «haya»,
Başına ələyər duman, gözləmə.

Özündən razılar tutub dünyanı,
Bir qara qəpiyə satıb dünyanı,
Alovun köksünə atıb dünyanı,
Vicdanı yoxsuldan, aman, gözləmə.

Düzlükdən danışdı çox kələkbazlar,
Ağıl da öyrətdi ağıldayazlar,
Suyun çirkabına baş vurur qazlar,
«Düzəm», deyəndən qaç, yaman gözləmə.

Çox əyri ellərdə söndü min ocaq,
Çox tale, çox ürək oldu oyuncaq,
Dost əli sinənə saplasa bıçaq...
Döz ağrı-acına, dərman gözləmə.

Şirin, sən boşalıb-dolma bulud tək,
Bəmdə haray çəkmə, yanıqlı ud tək,
Ömrün tufanına döz bir palıd tək...
Yaxşıya baş endir, fərman gözləmə!
19.10.1989

XƏZƏR, DƏRDƏ DÖZ,
AĞLAMA

Qəmli-qəmli köks ötürmə,
Qara geyib, göy bağlama.
Dərdli qəlbə dərd gətirmə,
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Hanı suyun nur saflığı?
Dalğaların şəffaflığı?
Bəndələrin insaflığı?
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Bax neftinin sarayına,
Balıqların ah-vayına,
Gələn olar harayına,
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Suyun qara, havan zəhər,
Özün xəstə, varın bəhər,
Dalğaları boğar qəhər,
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Dəmirlərlə sinən dolu,
Bura düşüb bəndə yolu,
Tökmə gözdən leysan, dolu,
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Əslə, kökə balta çalan,
Özü olur düzdə qalan,
Sinən olub çoxdan talan,
Xəzər, dərdə döz, ağlama.

Şirin Xanım sinədağlı,
Oynadıbdır tamah ağılı,
Yolun çətin, qolun bağılı,

Xəzər, dərdə döz, ağılama.
23.07.1990

MƏN SƏNİN HALINA
YANAN ÖVLADAM

Neft Daşları...
Xəzərimi bütün dünyaya tanıdan
şan-şöhrət çələngi...
Həm də Xəzərimin mavi sevinc yaşlarını,
qara göz yaşlarına çevirən,
və onu matəm kürsüsündə oturdan
ölüm nəhəngi!
Neft Daşları–Vətənin damarından axan
qara qanı,
Varınla, qara qızılınla boyadın
hər yanı,
Bəs öz sərvətin, varın hanı?!
De, səni rəhmə gətirmirmi,
qəfildən dəniz dibinə yuvarlanan
neçə-neçə nakamın
«yaşamaq istəyirəm» deyən
yanıqlı naləsi?!
«Məni belə vaxtsız udma» deyən səsi!

Neft Daşları, bəs hanı səni dünyaya tanıdanlar?
Varını, sərvətini
bir göz qırpımında udanlar,
və sənin sabahını unudanlar!
Bəs niyə mərhəmət göstərmir sənə,
bu qara dumana, bu qara çənə!
Qapqara çirkaba bürünmüş dənizə və bizə
kim imdad eliyəcək?
Sinəmizdə asiləşən fəqanımızı
butün məmələkətlərə söyləyəcək!

Neft Daşları, Xəzərimin bir ovuc havaya həsrət,
boğulan nəfəsi!
Yaşamaq eşqiylə yanıb qovrulan
balıqların amansız qəfəsi.
Neft Daşları, sinəndə yuva salmış
bu bəndəyə nankor demə...

Belə məlul-məlul baxıb bağrım başın yemə!
Mən sənin halına yandığimdandırı
deyirəm bu sözləri,
Söylə, necə qınayıb gören gözləri?
Dildə vətənimin «şöhrət» çələngi!
Fəqət, əslində Xəzərimi matəm kürsüsündə
oturdan ölüm nəhəngi!
Qınama məni!
Qınama məni!
22.07.1990

KÜLƏKLƏR DƏLİ ƏSƏR

Sevgilər olsa bərbad,
Ölüm cana tələsər.
Üsyankar, coşqun, abad,
Küləklər dəli əsər.

Odur əbədi səyyad,
Can cana olarsa yad,
Dünyanı tutar fəryad...
Küləklər dəli əsər.

Ağzına alar ərzi,
Necə mat qoyar bizi,
Odlayar yolu-izi,
Küləklər dəli əsər.

Haqsız bir iş olanda,
Ürəyə qəm dolanda,
Bir pak ömür solanda,
Küləklər dəli əsər.

Nahaqdan ölüm varsa,
Dünyaya dərd axarsa,
Qəlb qəlbə kəc baxarsa,
Küləklər dəli əsər.

Gənc ürək qarıyanda,
Qəm teli darıyanda,
Namərdlər yarıyanda

Küləklər dəli əsər.

21.07.1985/ Yasamal

ANA

Ay kiçik obamda işıqlı günüm,
Dünyada ən böyük dövlətim ana!
Həyata göz açdım – sən oldun ünüm...
Ay ellər içində hörmətim ana!

Sən mənim müqəddəs duzum, çörəyim,
Arzular qoynunda çarpan ürəyim,
Ay odlu torpaqda sınımaz dirəyim,
Ən ülvi, müqəddəs sərvətim ana!

Mənə ürək verdin – nəğməli dəniz,
Mənə vicdan verdin – ləkəsiz, təmiz,
Mənə Vətən verdin – müqəddəs, əziz,
Ay mənim yorulmaz qüvvətim ana!

Dünyaya bəllidir o uca adı,
Məhsəti, Nətəvan əzəl ustadı,
Ey Tomris, ey Həcər, Nigar övladı,
Ay mənim namusum, ismətim ana!

02.11.1977/ Yasamal

SƏN VARSAN, ATA

Qəzəbin olsa da ildırım, şimşək,
Sənsən qibləgahım bu dünyada tək,
Eyləmə, tacidar, buna şübhə, şəkk,
Ən uca zirvədə pak qarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Bir sərin axşamda gözüm dolardı,
Başımın üstünü tufan alardı,
Sənsiz mənim halım necə olardı?
Sən sərvət, sən dövlət, sən varsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Ən ulu dağlarım sənlə ucalır,
Bu təbim, ilhamım səndən bac alır,

Mənə deyəndə ki, atan qocalır...
Sınan ümüdüme sən yarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Qızlar anasından həya alarlar,
Ana ətəyinə mehr salarlar,
Atasız çiçək tək mehdən solarlar,
Sən namus, sən ismət, sən arsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Mənim bu həyatla əhdi-peymanım,
Damarda dövr edən, qaynayan qanım,
Mənim ulu dünyam, ey şirin canım,
Əzəldən arzuma vüqarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Ata ocağına sığınar ürək,
Bülbül qanadlıdır min arzu, dilək,
Olduğum ocağa, ey arxa, dirək,
Halal zəhmətinlə çınarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Ay oğul-uşağa cəfalar çəkən,
Bir gündə üstünə min dərd-qəm tökən,
Ey ailə adlı ağır yük çəkən...
Həyat dənizinə avarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Əsəbin varımdı – yağar başıma,
Gülüşün selimdi – çıxar qarşıma,
Mənim uşaq, cavan, qoca yaşıma,
Sanki gülüstansan, gülzarsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

Şirin Xanım sənin şirin balandı,
Bircə an yoxluğun ömrə talandı,
Sənsiz mənim üçün həyat yalandı,
Həmişə ömrümə baharsan, ata!
Yaxşı ki, dünyada sən varsan, ata!

11.07.1986/ Zeynalabdin

Tağıyev qəsəbəsi

GƏL TƏLƏSMƏ AĞARMAĞA, SAÇLARIM

Qocalığı duyuyq salma, amandır,
Qoyma telə qarı yağa, saçlarım.
Vaxtsiz düşən payız, qış da, yamandır,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Bu dünyanın kədəri bol, qəmi bol,
Min havada yaxşı, yaman dəmi bol,
Qəlb dolanda gözlərimin nəmi bol,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Mərdlik də var, namərdlik də dünyada,
Düynlərdən baş çıxarmır dünya da,
Əkiz olub şadlıq-sevinc, dərd-qada,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Dünya böyük düşünən çox, duyan az,
Yaman olur «mənəm» deyəndə dayaz,
Qarlı qışdan sonra gəlir bahar-yaz,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Baş ağrıyır addım düz olmayanda,
Payız nədir yarpaqlar solmayanda?
Adamlarda vicdan, ar qalmayanda,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Məhəbbətdən, sədaqətdən danışdıq,
Ucalıqçın zirvələrlə yarışdıq,
Çətin anda əğyarla da barışdıq,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Biz bir olsaq şərin damı çökülər,
Kürəmişə nəş'ə, şadlıq tökülər,
Bünövrəsiz daş binadan sökülər,
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

Qaçhaqaçda, qovhaqovda bu zaman,
Dünən gəldi, bu gün getdi il, aman!
Şirin Xanım inci tapar dəryadan...
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım!

14.11,1987

ÜRƏK NİYƏ AĞRIYIRSAN?

Nə dolmusan qəmlər ilə,
Köksün için dağlayırsan.
Dərdi-səri bilə-bilə,
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Toysuz, vaysız bir günmə var?
Bir açılan düyünmü var?
Yorulmayan beyinmi var?
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Sözə sadıq çıxan da var,
Nahaqdan ev yıxan da var,
Xain gözlə baxan da var,
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Gülmək də var, ağlamaq da,
Dərddən qubar bağlamaq da,
Bə'zən coşub-çağlamaq da,
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Yaxşı sözün yaman olar,
Ömründə çən-duman olar,
Səadətin güman olar,
Ürək, niyə ağrıyırsan?

İş hər gün düz gətirəmi?
Namərd haqqı yetirəmi?
Mərd mərdliyin bitirəmi?
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Çox deyərler qara – ağa,
Çox dözərlər min bir dağa,
Qəlbə leysan yağa-yağa -
Ürək, niyə ağrıyırsan?

Vaxt olar ki, tale gülər,
Sevinc açar, qəm bükülər,
Göydən yerə nur tökülər,

Ürək, niyə ağrıyırsan?

Gəl Şirindən ibrət elə,
Onun dərdi gəlməz dilə,
Sən bunları bilə-bilə
Ürək, niyə ağrıyırsan?
Ürək, niyə ağrıyırsan?
30.07.1985/ Yasamal

DƏYMƏ MƏNİM ÜRƏYİMƏ

Gülə qonam bir bülbüləm,
Sevda düşüb diləyimə.
Axı özüm sənə diləm,
Dəymə mənim ürəyimə.

Eşqi təmiz saxlamışam,
Qəlb dolanda ağlamışam,
Sənə ümid bağlamışam,
Dəymə mənim ürəyimə.

Həyat başdan bizə sınaq,
Narahatlıq ona qonaq,
Gəl ikimiz birgə yanaq,
Dəymə mənim ürəyimə.

Şirin Xanım, susmaz dilin,
Yardır sənin ayın, ilin,
Əllərimdən tutsa əlin...
Dəymə mənim ürəyimə.
Dəymə mənim ürəyimə.
22.04.1987

QALDI YOLLARINDA YORĞUN BAXIŞLAR

Bəxtimə saldığın min bir düyünü,
Açıb bu aləmə eyləyəydin faş.
Tək sənin oduna yandıgım günü,
Bir daha ömrümə qaytaraydın kaş.

Bu qəfil həsrətlə verib baş-başa,
Sənsiz günlərimlə alışmayaydım.
İnsafli bağrımı döndərib daşa –
Bu dəli sevdaya qarışmayaydım.

İndi mən imkansız, sənə peşiman,
Arada keçilməz min bir yoxuşlar.
Şirin xanım, kimə gətirdin iman?
Qaldı yollarında yorğun baxışlar.
19.11.1990/ Qızılqum

ÖYRƏTMƏ MƏNƏ

Axı bu dünyanın ayrılığı var,
Salır insanları çiskinə, çənə.
Həsreti, hicranı ürəklər ovar,
Özünü sən belə öyrətmə mənə!

Onsuz da xəzanı düşmüş payızam,
Sinəsi ah-nalə dərqli bir sazam,
Ayrı planetə uçan ulduzam,
Özünü sən belə öyrətmə mənə!

Tanrının önündə gücsüz bəndəyik,
Hökmü-fərmanına biz daməndəyik,
Əcəl qarşısında gör nə gündəyik?
Özünü sən belə öyrətmə mənə!

Dəli sevgimizə qənim tapılar,
Həsret üzümüzə açar qapılar...
Ayrılıq oduyla ürək çapılar,
Özünü sən belə öyrətmə mənə!

Sübhün yazısını oxudu kimlər?
Eşqin əlacını bilməz həkimlər,
Qarışıq dünyada çoxdu hökümlər,
Özünü sən belə öyrətmə mənə!

Bəlalı ürəyim yolunda ehsan,

Mən Şirin Xanımam, sən bahar, leysan,
Hər an torpaq tənı udacaq asan,
Özünü sən belə öyrətmə mənə!
25.11.1990/ Qızılqum

VURULDUM

Gözüm aldı, könül tutdu, sevgilim,
Tuti dilə, şirin sözə vuruldum.
Eşqin məni oda atdı, sevgilim,
Sinəndəki oda, közə vuruldum!

Dağdan aşan dəli seləm, çağlaram,
Xəyalınla pünhan ülfət bağlaram,
Möhnətindən illər boyu ağlaram,
Göz yaşımı süzə-süzə vuruldum!

Çiçəyinəm, üşüyürəm bağımda,
İlgımlara tuş olubdu bağım da,
Tufan vurmuş, xəzəl olmuş çağımda,
O qamətə, o xoş üzə vuruldum.

Bir ocağam, gəl toxunma qoruma,
Eşqi məndən, məni ondan qoruma,
Könlün düşüb qəfil sevgi toruma,
Güllərini üzə-üzə vuruldum.

Şirin Xanım, dərdin dağlar qədərdir,
Taleyini qara yazan qədərdir,
Demə, gülüm, sevgi gəldi-gedərdir,
Faş eyləmə eşqi üzə, vuruldum.
03.12.1990/ Qızılqum

BİLMƏDİM

İtirdim bir payız səhəri səni,

Bu külək hayandan əsdi, bilmədim!
Tale ayrı saldı qismətdən məni,
Hicranın başımda əsdi, bilmədim!

Çevirdi üstümə yaman dilləri,
Yolunda sazağa verdim illəri,
O dəli köhlənli zaman selləri,
Bəndimi-bərəmi kəsdi, bilmədim!

Söylə, puç oldumu o şirin dilək?
Şirin Xanım, sənə zülm etdi fələk,
Ağlaya-ağlaya daş oldu ürək,
Müqəddəs eşqimdən küsdü, bilmədim!
19.11.1990/ Qızılqum

DÖNÜKLÜK

Qınadın məhəbbəti,
Ayaqladın ülfəti,
Getdin biganələr tək.
Bu amansız gedişin,
Ürəyimi qoydu tək.

Bu səninçin çox güman,
Ən adi gediş oldu...
Bir insan taleyinə
Yazılan eniş oldu.

İndi sənli dərdlərim
Bir dağ oldu qarşımda.
Dumanlarmı, çənlərimi?-
Ayaq açdı başımda.

Söylədiyən o dillər,
Puç etdiyən könüllər,
Qəddini əyəcəkdir,
Sənə olan nifrəti,
Hər kəsə deyəcəkdir!
28.04.1990

İNCİ-İNCİ

Dəli möhnətinə dözüm qalmayıb,
Könlümə nəş'əni düz inci-inci.
Sual et, neçə yol gözüm dolmayıb?
Sinəm məlalını süz inci-inci.

Odlanıb yanırıam neçə müddətdi,
Həsret sağalmayan mərəzdi, dərddi,
Mənim eşqim ki var, dünyada mərddi,
Onu məhəbbətlə süz inci-inci.

Özümə yad oldum sənsiz el bilir,
Leysanın gücünü dağda sel bilir,
Məcnunun eşqini səhra, çöl bilir,
Qoy onun izinə üz inci-inci.

Ey eşqimin dağı, mən güneyinəm,
Piyalənə axan şəffaf meyinəm,
Yanıqlı kamanın, qəmli neyinəm,
Bas bağrım başına köz inci-inci.

Çılğın dağ seliyəm, yol-ırız hanı?
Ömür kitabımın sənsiz yox anı,
İlqara sadıq ol, sən ömrü, canı
Şirin Xanım üçün üz inci-inci.

23.10.1988

DEDİM, AYRILAQ

Könlümdə ilahi məhəbbətini,
Qoruya-qoruya, dedim, ayrılacaq.
Fələkdən bəxtimin səadətini,
Soruya-soruya, dedim, ayrılacaq.

Əlinin istisi qaldı əlimdə,
Bəlalı sevgimin adı dilimdə,
Uzaqdan, yaxından səni dilim də,
Araya-araya, dedim, ayrılacaq.

Səni qoruyarkən yad alqışlardan,
Min bir tənəldən, sərt qarğışlardan,
Könlümə muniskən, pak baxışlardan
Yarıya-yarıya, dedim, ayrılacaq.

Könlümün könlümə sayğılarını,
Bəlali eşqimin duyğularını,
Tənha gecələrin uyğularını
Yoruya-yoruya, dedim, ayrılacaq.

Addımlar sevgimiz bəxt küçəsiylə,
Bizi qovuşduran ümid səsiylə,
Könlüm həsrətinin işgəncəsiylə,
Qarıya-qarıya, dedim, ayrılacaq.

Ürəyim həzin ney, yaralı tütək,
Şirin Xanım sızlar sənsiz tənha, tək,
Eşqini könlümə ipəkqurdu tək,
Sarıya-sarıya, dedim, ayrılacaq.

30.11.1989/ Zeynalabdin

Tağıyev qəsəbəsi

MƏNƏ ELƏ GƏLİR Kİ...

Mənə elə gəlir ki,
Sənindir bu ürək, can.
Mənə elə gəlir ki,
Məni sən yaratmısan.

Mənə elə gəlir ki,
Bu müqəddəs torpağı,
Hər gülşəni, hər dağı,
Adicə bir yarpağı,
Mənə sən yaratmısan.

Mənə elə gəlir ki,
Qərinəni, zamanı,
Bu yağışı, dumanı,
Ürəyimdə gümanı,
Mənə sən yaratmısan.

Mənə elə gəlir ki,
Göydə uçan quşları,
Sirr yuvası daşları,
Gözlərimdə yaşları,
Mənə sən yaratmısan.

Mənə elə gəlir ki,
Coşub-daşan çağlayan,
Gah gülən, gah ağlayan,
Məni sənə bağlayan,
Eşqi sən yaratmısan!
02.11.1978/ Yasamal

YUXUMA NİYƏ GƏLMİSƏN?

Anlaya bilmədim səni,
Açılmayan bir sirmisən?
Ürəyimə çəkib çəni,
Yuxuma niyə gəlmisən?

Düşsə də bu mənə baha,
Batsa da sevgim günaha,
Biz ki, yad olmuşuq daha,
Yuxuma niyə gəlmisən?

Sən özgə bir qəlb aradın,
Kimin telini daradın?
Başqa birinə yaradın,
Yuxuma niyə gəlmisən?

Röyan nəyimə lazımdır?
Bu da bir tale yazımdır,
Verdiyın qəmlər azımdır?
Yuxuma niyə gəlmisən?

Şirin Xanımdan doymusan?
Könlünü darda qoymusan,
Başqa sevdaya uymusan,
Yuxuma niyə gəlmisən?
27.07.1985/ Yasamal

SƏNİ İSTƏYİR ÜRƏK

Yoxdur gecə-gündüzüm,
Qəmə salıbdır fələk.
Qalmayıb səbri-dözüm,
Səni istəyir ürək!

Könlümü ovutmağa,
Dərdimi sovutmağa,
Qəmimi dağıtmağa,
Səni istəyir ürək!

Pərdə-pərdə gəlir qəm,
Sənsiz heçdir bu aləm,
Ərşə qalxıbdı naləm,
Səni istəyir ürək!

Açılmayır sabahım,
Tutacaq səni ahım,
Budurmu ki, günahım
Səni istəyir ürək?!

Başıma dərd açma, gəl,
Qürbətlərə uçma, gəl,
Qismətindən qaçma, gəl,
Səni istəyir ürək!

Şirin Xanım çəkir dad,
Yetmirmi sənə fəryad?
Könlümə eylə imdad,
Səni istəyir ürək!

19.10.1989

ARAYACAQSAN

Surətim gözündə güzgü olacaq,

Eşqimlə telini darayacaqsan,
Özündən xəbərsiz gözün dolacaq,
Sən məni hər yerdə arayacaqsan!

Düşmən kəsiləcək sənə ürəyin,
Xatirəm olacaq könül dirəyin,
Didərgin düşəcək eşqin, diləyin,
Mənim xatirəmlə yarıyacaqsan!

Gözündən, könlündən düşəcək həyat,
Yalnız mən olacam bağrına səyyad,
Xəyalım köksündə quracaq busat,
Bu sirri hamıdan qoruyacaqsan!

Mənli günlərini yığıb sinənə,
Dolub boşalsa da qəlb dönə-dönə,
Bu çətin olsa da, əzizim, sənə,
Mənim həsrətimlə qarıyacaqsan!
24.06.1986/ Zuqulba

SƏNSİZ

Bu həyatım ağlar bir ney,
Bəmdə, zildə ötər, sənsiz.
Hər sözümdən yağar giley,
Xoş günlərim bitər, sənsiz!

Diri ikən dünyam gordu,
Alışıldı sinəm qordu,
Ürək səni məndən sordu,
Özüm ondan betər, sənsiz!

Necə dözüm bu gedişə?
Ömrüm ilə bəd gərdişə,
Gedər əldən sevinc, nəş'ə,
Səadətim itər, sənsiz!

Həsrət məni yaraladı,
Taleyimi qaraladı,
Ağ bəxtimi qaraladı,
Yolumda çən bitər, sənsiz!

Hicran qəmə muştuluqçu,
Şirin Xanım, nədir suçun?...
Dalınca bu ürək uçub
Yoxdur xəbər-ətər, sənsiz!

27.11.1990/ Qızılqum

MƏNİMكى OL

Ey mənim taleyimin sabahı,
Ömrümün, günümün pənahı,
Həsreti könlümün günahı –
Harada qaldın?!
Bəlkə kiminsə qəlbində yurd saldın,
gəl, gəlişinlə yanıqlı könlümə,
bir içim su ol!
Nə məndən inci, nə də asi ol.
Bilmirəm hara aparır məni bu yol...
Fəqət, hirsinlə, hikkənlə,
həyat oynu oynama mənə.

Gah şirin, gah acı sözlərinlə,
Bir cüt ala gözlərinlə –
Mənimki ol,
Mənimki ol!
22.07.1990

MÜƏLLİF HAQQINDA

Şirinxanım Ağabala qızı Kərimbəyli (Şadiman) 2 sentiyabr
1955-ciildə Dəvəçi-Siyəzən bölgəsinin Tağay kəndində anadan

olub. Doğulduğu kənddə səkkizillik, sonra isə Siyəzən şəhər 2№-li orta məktəbi bitirib. Ali təhsillidir. Bakı Dövlət Universitetinin əyani şöbəsində Kitabxanaçılıq fakültəsini bitirib. İlk «Mənə elə gəlir ki» şeiri 1978-ci ildə universitet redaksiyasında buraxılan qəzetdə işıq üzü görüb. 1991-ci ildə ilk kitabı «Ürək niyə ağrıyır?» adı altında Azərneşrdə çapdan çıxıb. 1992-ci ildə Türkiyənin Ankara şəhərində çapdan çıxmış «Çağdaş Azərbaycan şəri» antologiyasında silsilə şerləri çap olunub. Şairin televiziyada və dövrü mətbuatda şerləri səslənib və dərc olunub. 1995, 2005-ci ildə Teymur Əhmədovun müəllifliyi ilə buraxılan «Azərbaycan yazıçıları» ensiklopedik məlumat kitabında şair haqqında məlumat verilir. Şirin xanım «Məcməüi-şüəra və «Füzuli» ədəbi məclislərinin üzvü olub.

Şair 2000-ci ildə 400 səhifəlik «Çəkənə qəm dünya, çəkməyəne dəm dünya», 2002-ci ildə 565 səhifəlik «Kiminə acı dünya, kiminin tacı dünya», 2007-ci ildə 741 səhifəlik «Ağıla bəhər dünya, ürəyə qəhər dünya» adlı iri həcmli silsilə kitabların müəllifidir. 2008-ci ildə şairin çapdan çıxmış kitabları əsasında tərtib olunmuş «Seçmələr», 300 səhifəlik şeirlər kitabı və Dilərə Girzanlının həyat və yaradıcılığında bəhs edən «Məni illərdən soruş» adlı 100 səhifəlik publisist kitabı çapdan çıxıb. Şirin Xanım Şadiman Kərimbəyli yaradıcılığı haqqında 5 aprel 2008-ci ildən «Kredo» qəzetində şair-publisist, «Kredo» qəzetinin baş redaktoru, Rəsul Rza mükafatçısı Əli Rza Xələflinin «Adı Şadiman olanın...» publisistik yazısı gedir. 2009-cu ildə həmin yazının kitab şəkilində çapı nəzərdə tutulub.

Şirin xanım 2007-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. Şirin xanım Kərimbəyli Şadiman hal-hazırda ədəbi fəaliyyətini davam etdirir.

MÜNDƏRİCAT

Ön söz.....

BÖYÜK YARADANA

Böyük Yaradana.....
Qoru, Allahım.....
Fələk.....
Rəbbə.....
Apar məni.....
Niyə şairləri yaratdın, Allah?.....
Nə ola yetişəm sənə, Allahım?.....

ÇƏKƏNƏ QƏM DÜNYA

Hanı, dünya?.....
Bu dünya.....
Çəkənə qəm dünya.....
Dünya sevincdən doldu, ya kədərdən gözlərin?.....
Dünya mənə tanış gəlir.....
Peşiman.....
Verilir haqqa cəza.....
Ələmin ümürü zamandan uzun.....
Aman dünya.....
Dünya beş gün.....

TOXUNMA TORPAĞIMA

Mən də varam.....
Bakı.....
Tağayda.....
Ey Şabran yolundan soraq, Dəvəçi.....
Siyəzən.....
Dəvəçi-Siyəzən, isti ocağım.....
Qaranquş.....
Oyanmaqdayam.....
Azadlıq.....
Bayrağım.....
Darıxma, Qarabağ, darıxma, Şuşa.....
Salatın.....
Tacik oğlu.....
Haqq ordusu.....
Didərgin ana.....
Mənim şair babam.....
Vətəndi.....
Bu millət.....
Toxunma torpağıma.....
Şəhid qardaş, şəhid bacı.....
Kökü özümüzədən olan cəlladlar.....
Çingiz.....
Qardaş.....
İyirmisəkkiz mayısan.....
Başbilənlərimizə.....
Çeçenlər.....
Bizi özümüze qaytaran ola.....
Ey şəhid.....
Şəhidlər Xiyabanı.....
Qisasa çağırır.....
Ağı-dastan.....

ÖZÜMÜ AXTARIRAM

Tək səni istəyirəm.....
Daş ürəklər.....
Gecikməyin.....
Yol gedirik.....
Ayrılıq.....
Can ürəyim.....

Nə sən bildin, nə mən.....
Mavi yuxularım.....
Bacım.....
Qanunsuz doğulmuş qızcağaza.....
Nigaranam.....
Rübabə.....
Anlarım.....
Üşüdüm.....
Bu həyatı istəmirəm.....
Tapılmaz.....
Yanacağam.....
Sazım çal.....
Gəlnimiz.....
Deməyim neyləyim?.....
Neftçilər.....
Nə çəkdiyimi bilən yox.....
Dənizlə mən.....
Bənzər.....
Hicran bayatıları.....
Zaman şərqişi.....
Eylər.....
Günlərim.....
Sürükləyir bəşəri.....
Pillələndi.....
Körpə gülüşü.....
Var.....
Dağdan ağır olur.....
Olmadı.....
Niyə?.....
Kimə nə?.....
Bu göylə yer arası.....
Tum satan oğlan.....
Ana dünyası.....
Səni ucalıqdan düşürməyədilər.....
Bu xəbər.....
Qan, fələk.....
Lənət və rəhmət.....
Ay başıdaşlı ürək.....
Telefon zəngləri.....
Yanan kim?.....
Özümü axtarıram.....

TƏBİƏT RUHUMDA NƏĞMƏ TƏK GƏZƏR

Nazlı gəlişinə mən olum heyran.....
Novruzda.....
Gecə.....
Kim deyər hansı yaxşı?.....
Mənə payızları gətirmə, zaman.....
Xəzər.....
Yaralı payız.....
Bu payız.....
Sarı qar.....
Bu xəzəl yağışı.....
Payız küləyi.....
Bu payız yaman yağar.....
Bəyaz qarın nağılı.....
Soyuq buzlar asılıb.....

SEVGİ DUYĞULARI

Gecənin yarısı.....
Bəyaz gecələr.....
Sən yadıma düşürsən.....
Sevgi duyğuları.....
Bu bəlalı başıma.....
Gözbəbəyim.....
Telefon telləri.....
Olaydı.....
Gəlmə yuxulara.....
Olmayacaqsan.....
Yaşıl gözlər.....
İkimizdə yanırıdın nə vaxtdan bu atəşə?.....
Kaş olmayaydı.....
Bir anın səadəti.....
Köçdü bu sevgi.....
Sən oldun.....
Olmasın.....
O baxışlar.....
Hicran ağrısı.....
Qırma ümidimi.....
Məni bağışla.....
Demə.....
Səninlə.....

Səni.....
 Sən mənim könlümün möhnət yuvası.....
 Gözlərinə təşəkkür.....
 Sevgilim.....
 Deyir.....
 Qovuşarıq inşallah.....
 Gəl.....
 O gözlərin.....
 Bilmirəm.....
 Keçilməz.....
 Eyləmə peşə.....
 Qalmayıb.....
 Başımızdan getmədi.....
 Bir əlac etmədi.....
 Nə söylər?.....
 Nə deyirsən?.....
 Gülüm.....
 Amalı yox.....
 Sönər.....
 Yandırsan yanaram.....
 Aram-aram oxuda.....
 Sevgim taxtlara sultanı.....
 Qayıtma.....
 Ürəyi.....
 Qayıdacağam.....
 Eşqilər yalan.....
 Oynama həsrətlə.....
 Dönmərəm əsla.....
 Tək sənə qovuşmağa.....
 O odlü gözlərin könlümə atəş.....
 Vüsal yaşları.....
 Sənin ki, deyil.....
 Sən deyən oldu.....
 O gecə.....
 Söndü, nə söndü.....
 Bu necə sevgi, Allah?.....
 Yar, yar.....
 Söylətmə.....
 Ağlama, könül.....
 Ürək hicrandan dəli.....
 Məni səndən ayıran.....
 Səsin gəldi qulağıma.....

Dilimdə adın, ey yar.....
Hər hava çalan gözlər.....
İlahi baxışlarda.....
Üzdü ürəyimi bu iztirablar.....
Qayıt.....
Üstünə.....
Canım, sevgilim.....
Gəlməsən.....
Heykələ dönübdü.....
Səda.....
Məhəbbət.....
Onsuz.....
Gəlməyir yola?.....
Alışaq bir yerdə.....
Həm çiçəkdi, həm ətir.....
Sənin taleyinlə, mənim taleyim.....
Yuxumda.....
Bəs eylər.....
Könlümün səadəti.....
Qurban.....
Gözləyəcəksən.....
Açılsın məhəbbət bağında güllər.....
Bu dünyədən.....
Ürəyinə yatacaq?.....
Qaçırsan.....
Mən yadına düşəydim.....

Dördlülklər.....
Rübailər.....
Qəzəllər.....

POEMALAR

Xocalı Soyqırımı.....
Dünya hələ yatır deyən.....
Burdan bir atlı keçdi.....
Bir anın fəqanı.....
Göylər oğlu.....
Tağayım.....

DRAMLAR

Kahada ölüm hökmü.....
Sevgi vara satılmaz.....

ÜRƏK NİYƏ AĞRIYIRSAN

Azərbaycan elinizə qurban olum.....
Ana dilim.....
Oğuz Babam–Dədəm Qorqud.....
Azərbaycan.....
Haray dünya.....
Şəhid qanları.....
İtgin şəhidlər.....
Ağla, ürəyim, ağla.....
Güllələr.....
Didərgin qız.....
Can bala.....
Əncam et.....
Daşnaklar.....
Olsun.....
Qarabağı vermərəm.....
«Haralısan?».....
Bəxtiyar.....
Bu dərdi dillərə ötürənə nə?.....
Neylədin?.....
Təbriz.....
Laqeydlik.....
Xəlil Rza.....
Bu dünyada.....
Damğalayırlar.....
Dünyanın dərdi.....
Dil nahaq danışanda.....
Düz-düzə.....
Narahatam.....
Olur.....
Gözləmə.....
Xəzər, dərdə döz ağlama.....
Mən sənə halına yanan övladam.....
Küləklər dəli əsər.....
Ana.....
Sən varsan, ata.....
Gəl tələsmə ağarmağa, saçlarım.....
Ürək niyə ağrıyırsan?.....

Dəymə mənim ürəyimə.....
Qaldı yollarında yorğun baxışlar.....
Öyrətmə mənə.....
Vuruldum.....
Bilmədim.....
Dönüklük.....
İnci-inci.....
Dedim, ayrılmaq.....
Mənə elə gəlir ki.....
Yuxuma niyə gəlmisən?.....
Səni istəyir ürək.....
Arayacaqsan.....
Sənsiz.....
Mənimki ol.....

Müəllif haqqında.....

